

دوره

معلم ریاضی

IYBSSD2022
سال بین‌المللی علوم پایه برای پیشرفت پایدار

ISC¹⁶

16th Iranian Statistics Conference
University of Mazandaran
Babolsar, Iran

24-26 August 2022

شانزدهمین کنفرانس آمار ایران

دانشگاه مازندران

۲ الی ۴ شهریور ۱۴۰۱

نکوداشت دکتر علی رجالی

شانزدهمین کنفرانس آمار ایران

۲ تا ۴ شهریور ۱۴۰۱

دانشگاه مازندران

عنوان: نکوداشت آقای دکتر علی رجالی
گردآورنده و تنظیم: دکتر حامد لروند

طراح جلد: علی محمد پرورش
صفحه آرای: رحمت السادات مشکوتی، آرزو صفایی
ناشر:

تاریخ چاپ: شهریور ۱۴۰۱
شمارگان:

پیش‌گفتار

چند دوره‌ای است که هم‌زمان با کنفرانس‌های آمار ایران، از یک استاد برجسته‌ی آماری کشور تقدیر به عمل می‌آید. کتابچه‌ی حاضر که به نكوداشت استاد بزرگوار جناب آقای دکتر علی رجالی اختصاص دارد، هم‌زمان با شانزدهمین کنفرانس آمار ایران که در دانشگاه مازندران برگزار می‌گردد، تهیه و به شرکت‌کنندگان محترم در این کنفرانس و جامعه‌ی علمی کشور تقدیم می‌گردد. هدف از انتشار این کتابچه، ارائه شرح‌حال مختصری از زندگی علمی و اجرایی آقای دکتر علی رجالی و نظرات برخی از اساتید، همکاران و دانشجویان ایشان به جامعه‌ی آماری و دستداران ایشان است.

از هیئت مدیره انجمن آمار ایران، هیئت مدیره اتحادیه انجمن‌های ایرانی علوم ریاضی و تمامی اساتید، همکاران و دوستان آقای دکتر علی رجالی مخصوصاً آقایان دکتر حامد لروند، دکتر محمدرضا کوشش و دکتر نصراله ایران‌پناه که در تهیه و تنظیم این کتابچه ما را یاری نمودند، صمیمانه تشکر می‌نماییم.

دبیرخانه شانزدهمین کنفرانس آمار ایران

دانشگاه مازندران

شهریور ۱۴۰۱

فهرست مطالب

- دکتر رجالی منحصربه‌فرد در علوم ریاضی: دکتر عبدالرحمن راسخ ۱
- جوایز ۳
- زندگی نامه ۷
- عکس‌هایی از دکتر رجالی - دوران دانشجویی دانشگاه شیراز ۲۱
- گسترش علم، هدف عالی و منش دکتر رجالی: دکتر مهران ابراهیمی ۲۳
- دکتر علی رجالی A-Student: دکتر اسفندیار اسلامی ۲۵
- دکتر رجالی، مرد علم و خرد و ساختن و سوختن: محمد اعلمی هرنندی ۲۷
- معلم آمار، احتمال و ریاضی: دکتر نصراله ایران‌پناه ۳۱
- دکتر علی رجالی، معلمی مروج آموزش و پشتیبان معلم‌ها: دکتر اسمعیل بابلیان ۳۷
- علی رجالی: بیش از نیم‌قرن دوستی: دکتر احمد پارسیان ۴۱
- دکتر رجالی "معلم"، "صبور"، "دلسوز"، "باسواد": آزاده پروانه ۴۵
- دکتر علی رجالی تلاشگری تاثیر گذار برای ترویج علم آمار و ریاضی در کشور: دکتر حمید پزشکی ۴۹
- در گرمی‌داشت دکتر رجالی: دکتر یحیی تابش ۵۳
- دکتر رجالی: مدیری فطری، رک و نترس: دکتر ماه بانو تاتا ۵۷
- "رجال جان": اسم مستعار دکتر رجالی: فهیمه تقوی ۵۹
- دکتر رجالی در جمع معلمان ریاضی کشور: محمود تلگینی ۶۳
- یادداشتی از یکی از دبیران پیشکسوت شیرازی: علی محمد توکلی ۶۷
- مختصری در مورد خدمات ارزشمند دکتر رجالی به علم کشور: دکتر مگردیچ تومانیان .. ۶۹
- دکتر علی رجالی مردی برای تمام فصول: دکتر محمد جلوداری ممقانی ۷۳
- تلاش‌های دکتر رجالی در بهبود آموزش ریاضی: پرویز حسن‌پور فرد ۷۷
- اشاره‌ای به همکاری و عملکرد دکتر رجالی در زمینه‌های گوناگون: دکتر فروزان خردپژوه ۸۱
- تلاش دکتر رجالی برای پیشرفت آموزش در سطح ملی ...: دکتر عباس خلیلی ۸۵

- ۸۷.....دکتر رجالی پایه‌گذار خانه ریاضیات: دکتر علی دانایی
- ۸۹.....دکتر رجالی رهروی که آهسته و پیوسته می‌رود: دکتر علی دولتی
- ۹۵.....دکتر رجالی عاشق ریاضیات: دکتر محمد ذکائی
- ۹۹.....به بهانه دکتر علی رجالی: دکتر مهدی رجبعلی‌پور
- ۱۰۵.....دکتر رجالی، معلمی برای همه معلمان: دکتر رحیم زارع نهندی
- ۱۰۹.....سابقه ۴۰ سال دوستی و رفاقت: دکتر علی زینل همدانی
- ۱۱۳.....خاطراتی از دکتر رجالی: محمدرضا سپهری
- ۱۱۵.....دکتر علی رجالی، استاد عاشق معلم بودن: دکتر مهدی شریف زاده
- ۱۱۹.....جایگاه دکتر علی رجالی در عرصه علمی کشور: دکتر سیاوش شهبهانی
- ۱۲۱.....یادداشتی از یکی از دوستان: دکتر بهمن طباطبائی
- ۱۲۵.....علی رجالی: نهادساز علمی و آموزشی: دکتر بیژن ظهروی زنگنه
- ۱۲۹.....دکتر علی رجالی تجلی علم و عمل: سید نعمت عبدی
- ۱۳۳.....ریاضی‌دانی جامع‌نگر: دکتر مهدی کدیور
- ۱۳۵.....دکتر رجالی یک رجل آکادمیک: دکتر امیدعلی شهنی کرمزاده
- ۱۳۷.....منش استاد: دکتر محمدرضا کوشش
- ۱۳۹.....دکتر رجالی: شم قوی مدیریت، طبع لطیف توأم با...: دکتر موسی گلعلیزاده
- ۱۴۳.....دکتر رجالی: پیگیر، با انگیزه و دلسوز: دکتر حامد لروند
- ۱۴۵.....دکتر رجالی: همیشه معلم، شوخ‌طبع، باصالت و فروتن: مسعود ماهوش
- ۱۴۹.....دکتر رجالی در بوته تاریخ: دکتر غلامرضا محتشمی برزادران
- ۱۵۳.....ایثارگر بیمدعا در حوزه‌های علم و آموزش: دکتر محسن محمدزاده
- ۱۵۷.....دکتر رجالی، معلمی خستگی‌ناپذیر، دکتر صفیه محمودی
- ۱۵۹.....یادداشتی از یکی از معلمان ریاضی اصفهان: حسین علی موحدی
- ۱۶۱.....دکتر علی رجالی: دلبسته‌ی پرشور آموزش: دکتر محمدقاسم وحیدی اصل
- ۱۶۵.....مکتب رجالی: دکتر امیر هاشمی
- ۱۶۹.....استاد رجالی، تأثیرگذارترین استاد دوره تحصیل: دکتر محمدرضا هوشمند اصل
- ۱۷۵.....چند کلامی در مورد استاد: دکتر ملیحه یوسف زاده

- نمونه ارائه پیشنهادات به مسئولان آموزشی کشور ۱۷۶
- مصاحبه با دکتر علی رجالی پیرامون آغاز مسابقات ریاضی دانش آموزی در ایران ۱۷۹
- مرکز تحقیقات معلمان اصفهان ۱۸۶
- آمار و احتمال در مدرسه ۱۸۷
- تبدیل آموزش از رده خدمات به تولید ۱۸۸
- خانه ریاضیات اصفهان ۱۸۹
- انجمن علمی فرهنگی موج نور اصفهان ۱۹۱
- نظام آمارشناسی ایران ۱۹۲
- آزمونهای ورودی دانشگاهها ۱۹۳
- نامه هشدارآمیز دکتر رجالی ۱۹۵
- هشدار در مورد افت علوم و مهندسی (انجمن ریاضی ایران) ۲۰۸
- مطالعه شانزدهم کمیسیون بین المللی آموزش ریاضی ۲۱۰

استاد ارجمند جناب آقای دکتر علی رحمانی

با اهداء سلام و احترام،

در سپهر بنیادیت ایران، همواره سندهای پژوهشی وجود داشته‌اند، می‌دانشیده‌اند و آثار روشنگر ایشان همچون بر آسمان علم و فرهنگ این سرزمین روشنی می‌بخشد. بسیار فرزند بستیم که بزرگواریانیتد جنابالی در نماز با حضور دانش و با تلاش باو دانشی ازشندان و دغدغه‌هایی که برای رشد و تعالی بنیادیت کشور دانش و افراد دانش با شکایت موجود در سپهریانی این بخش از علوم پایه و مورد نیاز پیشرفت و توسعه پایدار سرزمینان به صورت ریشای و با بسود و نظام آموزشی و پژوهشی کشور بر طرف شوند.

اینک برای تقدیر و تمجید بنیادیت ایرانی علوم بنیادیت است که به نسبت سال‌ها بین علمی علوم پایه برای پیشرفت پایدار، از حضرتعالی به عنوان یکی از بزرگموسمان و دلسوزان این سرزمین در حوزه علوم بنیادیت و ویژه علم آمار تقدیر نموده و پاسکزار ثابری نامی زحمتی که در طول حیات پر برکتان برای دانش‌آموزان و دانشجویان این کشور کشیده‌اید باشد؛ و این تقدیرنامه کترین کارهای است که به پاس این زحمات بسیار ارزشمند تقدیر حضور بزرگواریان می‌شود.

با امید به اینکه همواره در زمین به ابدانیت کردار علمی خود موفق باشید، سلامتی و سرفرازی روزافزون جنابالی را در بر عرصه‌های زندگی از نگاه خداوند مهربان سسنت داریم.

تقدیرنامه

محسن محمدزاده

رئیس ریسیت و ره‌انکاره‌انگن‌های ایرانی علوم بنیادیت

شماره ۱۳۰۸

به نام خداوند جان و خرد

استاد ارجمند جناب آقای دکتر علی رجالی

باسلام و احترام

بسیار خرمند و مفتخریم همزمان با سال بین‌المللی علوم پایه برای توسعه پایدار از تلاش‌های مداوم، زحمات بی‌دریغ و فعالیت‌های ارزنده، ارزشمند و ماندگار جنابعالی در امر پیشبرد علم آمار در کشور، تربیت نیروی متخصص آماری و نقش ماندگار و آموزشی که در تاسیس و پیشرفت اهداف انجمن آمار ایران داشته‌اید، به عنوان پیشگوت آمار در شانزدهمین کنفرانس آمار ایران قدردانی و تقدیر به عمل آید. امید است، همچون گذشته انجمن آمار و جامعه آماری کشور بتواند از تجربیات، پیشنهادات و همکاری‌های بسیار ارزنده شما بهره‌مند باشد. توفیق روز افزون جنابعالی در خدمت به جامعه علمی کشور را از درگاه خداوند متعال مستکت دارم.

عبدالحمن رانج

رئیس انجمن آمار ایران

دکتر رجالی منحصربه‌فرد در علوم ریاضی

عبدالرحمن راسخ

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز

و رئیس انجمن آمار ایران

برای این‌جانب جای بسی افتخار است که به‌عنوان عضوی از جامعه آماری ایران چند سطر در مورد همکار ارجمند و استاد پیشکسوت آمار جناب آقای دکتر علی رجالی به رشته تحریر درآورم. آشنایی این‌جانب با جناب آقای دکتر رجالی از سال‌ها قبل اما صرفاً از طریق انعکاس فعالیت‌های ایشان در قالب تلاش‌های مستمر، صادقانه و مؤثر در انجمن‌های ریاضی و آمار ایران و نیز پی‌ریزی سازمان‌های مردم‌نهادی چون خانه ریاضیات اصفهان و در ادامه خانه آمار اصفهان برمی‌گردد؛ اما با ورود این‌جانب به هیئت‌مدیره دوره اخیر انجمن آمار و قبول مسئولیت و در ادامه فعال شدن کمیته‌های تخصصی انجمن از یک‌سو و آغاز فعالیت‌های مرتبط با سال بین‌المللی علوم پایه برای توسعه پایدار از سوی دیگر، با جایگاه، چگونگی کنش و نیز کلام نافذ این همکار خستگی‌ناپذیر به‌گونه‌ای شفاف‌تر مواجه شدم.

مشارکت و حضور فعال ایشان در برخی کمیته‌ها از جمله کمیته همکاری‌های مشترک آمارهای رسمی و تأکید بر پیشبرد مسائلی چون کارآموزی دانشجویان کارشناسی، فرصت مطالعاتی همکاران جوان در دستگاه‌های اجرایی، سواد آماری و آموزش آمار از یک‌سو و تلاش در انسجام هرچه بیشتر انجمن آمار از جمله دغدغه‌های جناب آقای دکتر رجالی بوده است. حضور فعال انجمن آمار در شاخه ریاضی فرهنگستان علوم و تلاش‌های انجام‌شده به‌منظور ارتقای جایگاه آمار در فرهنگستان علوم بدون همراهی و بهره‌گیری از حمایت‌ها و رایزنی‌های ایشان امکان‌پذیر نبوده است.

تلاش‌های خستگی‌ناپذیر و اهتمام ویژه دکتر رجالی در ارتقای جایگاه علوم پایه به طور عام و علوم ریاضی به طور خاص نه‌تنها مورد تأیید همه همکاران در جامعه ریاضی و آمار است بلکه در میان سایر همکاران مجموعه علوم پایه نیز کاملاً شناخته‌شده است. به دنبال تصویب سال ۲۰۲۲ از سوی یونسکو به‌عنوان سال بین‌المللی علوم پایه برای توسعه پایدار و از ماه‌ها قبل از آغاز این سال با پیگیری‌ها و تشویق‌های ایشان هسته برنامه‌ریزی این سال با مشارکت رؤسای انجمن‌های علمی علوم پایه به‌صورت منظم تشکیل و هماهنگی‌های لازم باهدف تدوین برنامه‌های این سال آغاز گردید و در ادامه با ادغام این هسته با ستاد ملی سال بین‌المللی علوم پایه برنامه‌های منسجم توسط انجمن‌های علوم پایه از جمله انجمن آمار مصوب و با حمایت ستاد ملی در حال اجرا هستند.

روند انتخاب پیشکسوت آمار از سوی کمیته منتخب انجمن آمار ایران در سال جاری پس از ارسال فراخوان به گروه‌های آموزشی آمار و دریافت نظرات و کاندیدهای پیشنهادی این گروه‌ها آغاز شد. در ادامه جلسه کمیته انتخاب پیشکسوت با حضور اعضا تشکیل گردید. در این جلسه پس از بررسی کاندیدهای پیشنهادشده، کمیته با احترام به همه کاندیدهای پیشنهادی و با اذعان با شایستگی این همکاران، به‌اتفاق آرا جناب آقای دکتر علی رجالی را به‌عنوان پیشکسوت آمار در دوره پانزدهم انجمن آمار ایران برگزید.

بدین‌وسیله به نیابت از هیئت‌مدیره انجمن آمار ایران، ضمن احترام و قدردانی از همه همکاران پیشکسوت به‌خاطر سال‌ها تلاش صادقانه باوجود مشکلات و ناملازمات، انتخاب همکار ارجمند جناب آقای دکتر علی رجالی عضو هیئت‌علمی گروه آمار دانشگاه صنعتی اصفهان را به‌عنوان پیشکسوت آمار تبریک و شادباش عرض نموده ضمن آرزوی سلامتی و بهروزی برای این همکار عزیز، امیدوارم در سال‌های آینده نیز جامعه آماری و انجمن آمار ایران از تلاش‌ها و رهنمودهای مهم ایشان بهره‌مند گردد.

جوایز

تهران، خ. شهید استاد نجات‌آبادی، پلاک ۱۳۱۲۵۳۱۸
تهران، صندوق پستی ۱۳۱۲۵۳۱۸
تلفن و فکس: ۸۸۸۰۷۷۴۵ و ۸۸۸۰۷۷۴۵
نشانی الکترونیک: irnamath@tmsa.ir
وبسایت: http://www.tmsa.ir

انجمن ریاضی ایران

تاسیس ۱۳۵۰، شماره ۱۲۵۸

شماره: ۹۱/۴۲۴۸

تاریخ: ۹۱/۵/۸

باسمه تعالی

جناب آقای دکتر علی رجالی

با سلام و احترام، خوشحالم به اطلاع برسانم که هیأت امنای جایزه بهزاد در جلسه مورخ ۹۱/۳/۲۵ به اتفاق آراء، جنابعالی را شایسته دریافت جایزه بهزاد معرفی نموده است. ضمن عرض تبریک، از جنابعالی دعوت می‌نمایم که جهت دریافت جایزه و تندیس، در مراسم افتتاحیه چهل و سومین کنفرانس ریاضی کشور که از ساعت ۸ صبح روز ۶ شهریور در دانشگاه تبریز برگزار می‌شود، شرکت فرمایید. به پوست نامه دیر اجرائی چهل و سومین کنفرانس ریاضی ایران اهدا می‌گردد.

علیرضا بذقالی

رئیس انجمن ریاضی ایران

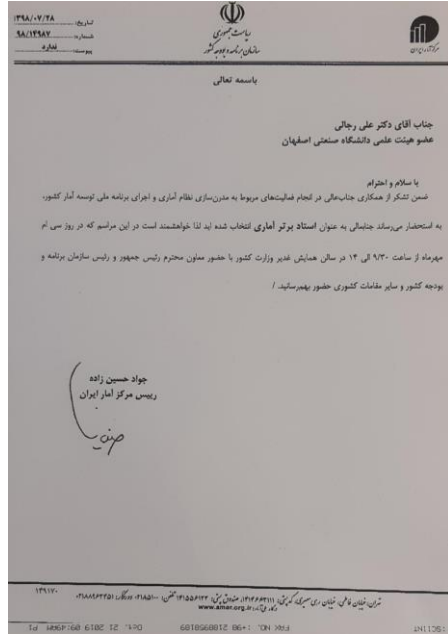
سخنان دکتر رجالی در مراسم اهدا جایزه بهزاد

شهریور ماه ۱۳۹۱

اجازه می‌خواهم پس از شکرگزاری به درگاه احدیت و تشکر از آقایان دکتر بهزاد، دکتر تومانیان و انجمن ریاضی ایران، یادی از استادان بزرگوار آقای دکتر منوچهر وصال (اولین برنده جایزه بهزاد) و پرویز شهریاری (پدر آموزش ریاضی ایران) و آرزوی سلامتی برای استاد مصحفی داشته باشم.

دیشب با دکتر تومانیان عزیز یادی از کنفرانس دوازدهم ریاضی ایران در سال ۶۰ و نحوه خرید پیاز با آقای تابش برای آماده‌سازی مقدمات کار کنفرانس در آغاز جنگ تحمیلی داشتیم، در حالی که در کنار کنفرانس کارهای اساسی علمی مثل حضور معلمان ریاضی در این کنفرانس و برگزاری کارگاه هندسه جبری برای نخستین بار در حاشیه این کنفرانس را نیز برنامه‌ریزی کرده بودیم. خوشحالم که در زمان حیات خود شاهد برگزاری مرتب کنفرانس‌های سالانه و توسعه ریاضیات در ابعاد مختلف هستیم.

این جایزه متعلق به من نیست، اول از همه به همسرم مریم و پسرم محمدرضا تعلق دارد که از وقت آن‌ها صرف توسعه ریاضیات کرده‌ام. تمام معلمان ریاضی ایران و همکارانم در خانه‌های ریاضیات، انجمن ریاضی ایران، انجمن آمار ایران، شورای خانه‌های ریاضیات ایران و انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی سراسر کشور در این جایزه سهیم هستند. به دوستان جوان عرض می‌کنم، تلاش کنید غیر از توسعه علم و پیشرفت رشته تخصصی خود، در جهت توسعه علوم و کمک به حل مسایل آموزش ریاضی کشور هم کمک کنید و در پایان عرض می‌کنم آموزش باید از رده خدمات به رده تولید، تبدیل شود تا مسایل توسعه پایدار کشور حل شوند. والسلام

شماره: ۱۹۶۹
تاریخ: ۱۳۸۸/۰۶/۱۳
موضوع: ...

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری
سازمان علمی و فناوری
— نشانی —

پایه علمی پژوهش‌ها
سازمان علمی و فناوری

استاد محترم

جناب آقای دکتر علی رجالی

با سلام و احترام

شمن فردی از تحلیل از فعالیتها و خدمات آموزشی- پژوهشی جناب‌عالی، به استحضار می‌رساند بنیاد ملی نخبگان در نظر دارد بر اساس "اثرنامه احراز استعدادهای برتر و نخبگی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی" و "استقرار عمل اعطای جایزه و تسهیلات به برگزیدگان از میان محققان برجسته، استادان ممتاز و پژوهشگران نمونه کشور" نسبت به معرفی و حمایت از چهره‌های برجسته علمی-پژوهشی کشور، مأموریت ملی خود را به انجام رساند.

بر این اساس، از جناب‌عالی دعوت می‌شود در صورت تمایل، نسبت به ارائه و تکمیل مدارک و مستندات آموزشی و پژوهشی خود بذل محنت فرموده، بنیاد ملی نخبگان را در این خصوص یاری فرمایید. لازم به توضیح است پس از بررسی اولیه مدارک استادان محترم، و بر اساس اولویت امتیازبندی، شورای نخبگان نسبت به معرفی برگزیدگان (دوره دوم) اقدام خواهد کرد.

ظرف به ضرورت تسهیل و وقت در این امر، خواهشمند است در این خصوص به آدرس asatid@bmn.ir مدارک لازم را ارسال فرمایید. همچنین مواردی از آیین‌نامه که اطلاع از آنها لازم است به پیوست ارسال می‌گردد. در ضمن خاتم رشد بنیاد جهت پاسخ به هرگونه سوال به شماره تلفن ۰۹۴۷۱۸۰۱۴۰۶ معرفی می‌شوند.

بسیار پیش از اطفاء و عنایت جناب‌عالی سپاسگزارم.

سیدحسین حسینی
معاون فرهنگی و امور نخبگان
و دبیر شورای نخبگان

جناب آقای دکتر حسینی
دبیر محترم شورای نخبگان
با عرض سلام و ادای احترام و با تشکر از حضورتعالی و بذلوا اعطای محترم، با استحضار می‌رسانم که بنیاد ملی نخبگان این درخواست را تقدیم حضورتان ننماید بکنی به این دلیل که اینجانب ازین انتخاب شدن نسبتم و هرگز کار مهمی در جامعه انجام نداده‌ام و خودم اینکه در تمام طول عمرم برای ارتقا یا جایزه و یا موردی دیگر در سطح ملی یا بین‌المللی هیچ درخواست یا فری را پر نکرده‌ام. امیدوارم این جسارت مرا به دلیل عدم اطاعت از جنابعالی و سایر بزرگان ببخشید و مرا عفو فرمایید یا احترام
علی رجالی

زندگی نامه

علی رجالی - معلم ریاضی - عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان - برنده جایزه جهانی پاول اردویش - معاون اسبق فدراسیون جهانی مسابقات ملی ریاضی (WFNMC) - عضو گروه مطالعاتی کمیسیون بین المللی آموزش ریاضی (ICMI) در اوائل صبح روز اول اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ در خیابان مسجد سید اصفهان، نوزادی به دنیا آمد که نام او را علی نهادند. در مهرماه ۱۳۳۶ در دبستان جعفری واقع در محله بید آباد اصفهان دوره ابتدایی را آغاز کرد و از همان ابتدا توسط معلمانش کشف شد که در حل مسائل ریاضی تواناست و به معلمی هم علاقه دارد. (این که علی اکنون به لقبی که معلمان ریاضی کشور یعنی **معلم ریاضی** به او داده اند افتخار می کند به عنوان امضای اصلی خود در تمام مکاتبات ملی و بین المللی بکار می برد، شاید ریشه در شناسایی این استعداد در دوران ابتدایی او دارد!)

رجالی پس از آن در دبیرستان هاتف اصفهان که آن زمان با مدیریت توانمند مرحوم محمود نوربخش اداره می شد، ثبت نام می کند و پس از انتقال آقای نوربخش به دبیرستان سعدی، در سال ۱۳۴۴ در آن دبیرستان ثبت نام می کند. علی که در دبستان جعفری و

دبیرستان هاتف، موردتوجه دانش‌آموزان دیگر، به دلیل توانایش در حل مسائل ریاضی (و حتی توانش در طرح مسائل جالب و چالشی ریاضی) شهرت داشت، اکنون در دبیرستان جدید در انزوا قرار داشت. تا این که یک روز آقای حسین علی موحدی، دبیر ریاضی دبیرستان با نگاه کردن به دفاتر دانش‌آموزان، درحالی که مسئله‌ای را برای حل در اختیار آنان قرارداد بودند، بالای سر رجالی می‌روند و فقط با بیان این جمله "اسمت چیست، برو پای تخته" روحیه منزوی این دانش‌آموز جوان را تغییر می‌دهند. (چند نکته تأسف‌انگیز در مقایسه مدارس و معلمان آن زمان با وضعیت فعلی بد نیست در اینجا مطرح شود. یکی محیط‌های بزرگ و دلنشین مدارس بود که امکان پرورش و زندگی کردن در کنار دیگران را برای دانش‌آموزان فراهم می‌کرد. در مقایسه با مدارس امروزی که در آن امکان پرورش و تفریح در مدرسه که لازمه زندگی تحصیلی دانش‌آموزان است، اصلاً وجود ندارد. نکته دوم مدارس آن روز به نام بزرگان علم و ادب کشور مانند سعدی، هاتف و غیره مشهور بود، ولی به دلیل بی‌اهمیتی به هزینه کردن در آموزش، این روزها نام مدارس به لقب ثروتمندانی آراسته شده است که برخی از آن‌ها حتی معلوم نیست این ثروت را از کجا به دست آورده‌اند! مطمئناً این تغییر در بین دانش‌آموزان، تفاوت‌های بینشی به وجود خواهد آورد که نمونه آن را در تفاوت نگرش دانش‌آموزان قدیم و جدید می‌توان مشاهده کرد! و در نهایت آزادی معلمان برای اداره کلاس به صورت تعاملی و فرصت دادن به دانش‌آموزان برای حل مسائل بود، در مقایسه با روش‌های آماده‌سازی دانش‌آموزان برای شرکت در آزمون‌های تستی کنکور و یا مدارس خاص!)

رجالی در سال ۱۳۴۸ دیپلم می‌گیرد و برای ادامه تحصیل علی‌رغم مخالفت برخی از معلمان، ولی با حمایت مرحوم پدر، رشته ریاضی و آن هم دانشگاه شیراز را انتخاب می‌کند (چون در همان زمان می‌دانسته است که باید برای ادامه تحصیل خارج کشور برود و لذا باید دانشگاهی را انتخاب کند که زبانش قوی و دروسش جدید باشد).

در نیمسال اول ورود به دانشگاه شیراز، درس ریاضی عمومی ۱ (ریاضی ۱۰۵) را چنان با علاقه و پشتکار خوانده بود که بین همه دانشجویان رشته‌های علوم و مهندسی آن دانشگاه، تنها نمره بیست امتحان وسط ترم، متعلق به رجالی می‌شود که باز این جا مورد

تشویق قرار می‌گیرد. (در آن زمان در دبیرستان‌ها ریاضیات جدید تدریس نمی‌شد، ولی بینش و فکر ریاضی توسط معلمان عزیز و همچون آقایان تلگینی، مشتاقیان پور، جمالی، موحدی، نوربخش، امام جمعه زاده و تقوی و نظایر این بزرگان در شهرهای دیگر که همگی به شغل خود علاقه‌مند و بردانش ریاضی مسلط بودند، روحیه و توان یادگیری ریاضی و حل مسائل را در فارغ‌التحصیلان دبیرستانی در کشور به وجود آورده بود که دانشجویان به راحتی درس‌های دانشگاهی را می‌فهمیدند و در زندگی با استفاده از منطق ریاضی موفق‌تر بودند.) رجالی از ترم سوم تحصیل در دانشگاه شیراز به‌عنوان کمک‌مدرس با اساتید آن دانشگاه همکاری می‌کرد و پس از طی سه و نیم سال در بهمن‌ماه ۱۳۵۱ لیسانس ریاضی محض را با رتبه اولی در دانشگاه شیراز کسب می‌نماید. حضور اساتیدی چون دکتر رجبعلی پور، دکتر بهبودیان، دکتر حدیدی، دکتر فتاحی، دکتر وصال، دکتر ابن‌النصیر و دکتر مولینز، به‌عنوان اساتید ریاضی در علاقه‌مندی بیشتر او به ریاضیات و جنبه‌های کاربردی آن بسیار مؤثر بوده است. رجالی پس از آن نیز دوره دوساله فوق‌لیسانس در ریاضی را نیز با کسب رتبه اولی، به مدت یک و نیم سال به پایان می‌رساند و در خردادماه ۱۳۵۳ از دانشگاه شیراز فارغ‌التحصیل می‌شود. در طول دوره کارشناسی ارشد مسئولیت تدریس دروس آمار و احتمال دانشکده پزشکی و آمار رشته اقتصاد دانشگاه شیراز نیز به او واگذار شده بود و علاوه بر آن مدتی آزمایشگاه آمار را اداره می‌کرد و در رابطه با پژوهش‌های فرایند تصادفی آقای دکتر حدیدی با ایشان همکاری داشت و برنامه‌های کامپیوتری برای نظارت بر کیفیت دانشجویان بخش ریاضی را زیر نظر آقایان دکتر حدیدی و دکتر بهبودیان تدوین و اجرا می‌کرد. (شاید توان دکتر رجالی در راه‌اندازی بزرگ‌ترین و فعال‌ترین مرکز محاسباتی دانشگاهی در دانشگاه صنعتی اصفهان، با برنامه‌ریزی منسجم و با استفاده از اطلاعات آماری و پیش‌بینی میزان خرابی قطعات یدکی کامپیوترهای قدیمی و فرسوده موجود در دوران جنگ و تلاش و برنامه‌ریزی برای گسترش امکانات کامپیوتری دانشگاه صنعتی اصفهان، از یک سو و نیز گسترش امکانات کامپیوتری به نهادهای دیگر از آن جمله ارائه و اجرای پروژه تأمین نیروهای کامپیوتری شهرداری اصفهان به کمک دانشگاه صنعتی اصفهان برای آمادگی شهرداری جهت ورود

به شبکه خدمات الکترونیکی اداری، در برابر ساخت مجتمع کلاس‌های ابوریحان دانشگاه صنعتی اصفهان توسط شهرداری، در سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۶۷ ریشه در این آموزش در دوران تحصیل او در دانشگاه شیراز داشته باشد.)

در دوره تحصیلات تکمیلی مطالعه تیمی و مباحث علمی با سایر دانشجویان رشته ریاضی، برای درک مفاهیم ریاضی و حل مسائل آن و همکاری با آقایان احمد پاریسیان، اسفندیار اسلامی، یوسف بهرام‌پور، محمود لشکری زاده بمی و رسول کامران از تجارب جالب زندگی تحصیلی رجالی در دانشگاه شیراز بود. یادگیری کار تیمی در دوران تحصیل در دانشگاه شیراز، در زمینه‌های مختلف علوم ریاضی، نه تنها به او این توان را داد که سه دانشکده فعال علوم ریاضی، فیزیک و شیمی در دانشگاه صنعتی اصفهان، از مجموعه‌ای که فقط وظیفه ارائه دروسی سرویسی علوم پایه دانشگاه صنعتی اصفهان را داشت در سال‌های ۱۳۵۹ تا ۱۳۶۲، با جذب نیرو و پذیرش دانشجوی علوم در دانشگاه صنعتی اصفهان، گسترش دهد، بلکه توان راه‌اندازی اتحادیه انجمن‌های ایرانی علوم ریاضی در سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۸ در ایران نیز ریشه در این نگرش عام به علوم پایه و یادگیری انجام کار گروهی، از دوران تحصیل در دانشگاه شیراز دارد. رجالی در هیچ یک از مراسم فارغ‌التحصیلی دانشگاه شیراز شرکت نکرد. چون محمدرضا پهلوی رئیس دانشگاه پهلوی شیراز شخصاً به دانشجویان رتبه اول در مراسمی جایزه و گواهینامه فارغ‌التحصیلی را اهدا می‌کرد!

علی رجالی در مردادماه سال ۱۳۵۳ (اوت ۱۹۷۴ میلادی) با کمک توصیه‌نامه‌های اساتیدش، معدل خوب در دوره‌های لیسانس و فوق‌لیسانس و کسب نمرات عالی در آزمون‌های GRE و TOFEL، برای ادامه تحصیل در رشته آمار که رشته موردعلاقه‌اش از دوره لیسانس بود از بخش آمار دانشگاه استنفورد پذیرش گرفت و به این دانشگاه درجه یک آمریکا راه یافت. در جلسه معارفه در بخش آمار دانشگاه استنفورد رئیس وقت بخش، آقای پروفیسور اینگرم الکین به ۱۵ نفر از ورودی‌ها گفتند که فقط ۷ نفر شما پس از گرفتن یک سال درس و شرکت در آزمون‌های جامع (Qualifying Exams) پذیرفته می‌شوید و بقیه باید این دانشگاه را ترک کنید.

دلیل آن هم این است که یک استاد مثل پروفسور برادلی افران که چندین رشته آمار را پایه‌گذاری کرده است، هم‌زمان بیشتر از یک و یا حداکثر دو دانشجوی دکتری را تحت راهنمایی خود نمی‌گیرد و فقط ۷ نفر از اساتید بخش تا سال آینده دانشجویانشان فارغ‌التحصیل می‌شوند و بقیه چون دانشجو دارند، دانشجوی جدید نمی‌گیرند. (این گفته را با وضعیت تحصیلات تکمیلی در ایران می‌توان مقایسه کرد که مثلاً اساتیدی در ایران هستند که علاوه بر مسئولیت‌های متعدد اداری، تعداد بسیار زیادی هم دانشجوی دکترا تحت راهنمایی خود دارند. حالا می‌توان فهمید که کیفیت فارغ‌التحصیلان ما با دانشگاه‌های دیگر قابل مقایسه نیست!)

در بین دروس، رجالی علی‌رغم یادگیری مباحث مختلف آماری، به دروس احتمال و فرایندهای تصادفی علاقه بیشتری داشت و با توجه به علاقه او به هندسه که ریشه در تحصیلات دبیرستانی او داشت، قصد داشت در رشته احتمال هندسی کار کند. وقتی پروفسور هربرت سالمان، او را به‌عنوان دانشجوی تحت راهنمایی‌اش پذیرفت، از رجالی خواست فرم پژوهانه‌ای را در دفتر بخش تکمیل کند. او وقتی دید فرم مربوط به نیروی دریایی ایالات متحده است، نزد پروفسور سالمان رفت و گفت "من نمی‌خواهم با نیروهای ارتشی قرارداد امضا کنم!" پروفسور سالمان هم گفتند که "اگر بخواهی در این رشته وبا من کار کنی، مجبور هستی این فرم را امضا کنی." این مسئله باعث شد که رجالی رشته تحقیقاتی‌اش را عوض کند. اما شانس دیگری برای او پیدا شد. پروفسور پرسی دیاکونس که استاد دروس احتمال دوره دکتری رجالی بودند، به او اطلاع دادند که "پروفسور پاول اردیش (دانشمند ریاضی مجارستانی) یک سال میهمان دانشگاه جنوبی کالیفرنیا در لس‌آنجلس است و او قصد دارد هفته‌ای یک‌بار روزهای دوشنبه به استانفورد بیاید و اخیراً کتابی در زمینه روش‌های غربالی نوشته شده است که ایشان، به همراهی پروفسور چارلز استین و پروفسور دیاکونس قصد دارند مشترکاً بخوانند. ایشان از او خواستند که اگر مایل است در این کلاس شرکت کند. رجالی هم این فرصت کار کردن با پروفسور اردیش را از دست نداد و در این کلاس شرکت کرد. در اولین جلسه پروفسور اردیش (که دانشجویان و اساتید دانشگاه او را پاول صدا می‌زدند. در آنجا هیچ‌کس از

اصطلاحات عجیب استاد، پروفیسور و غیره استفاده نمی‌کند. همه با نام کوچک یکدیگر را صدا می‌زنند. ولی هرکس حدود خود را می‌داند! مقدمه‌ای از کتاب و اهدافش را گفت و قرار شد فصل اول را همه بخوانند و در جلسه بعد یک نفر ارائه دهد. پروفیسور دیاکونس گفتند خوب علی از همه جوان‌تر است و بهتر است فصل اول را او بگوید. این چالش بزرگی بود. یک دانشجوی تازه وارد بخواند یک فصل کتاب جدیدی را برای سه استاد مسلم عملاً تدریس کند. خوشبختانه دوران سخت و زیبایی گذشت تا هفته بعد رسید و رجالی درس را ارائه داد. بعد از پایان درس هم بحث‌هایی مطرح شد و گفتند جلسه اول خوب بود، خوب است علی فصل دوم را هم ارائه دهد و خوشبختانه تا پایان کتاب همین صحنه تکرار شد. این کلاس باعث شد که رجالی رشته تخصصی‌اش را نظریه احتمالی اعداد انتخاب و تحت راهنمایی استادش پروفیسور پرسی دیاکونس، استاد دانشگاه استانفورد و یکی از بیست مؤثرترین دانشمند ریاضی جهانی کار کند.

رجالی کار تحقیقاتی خود را در سال سوم تحصیل تمام کرده بود. روزی نزد استادش رفت و پس از ارائه کار، قرار شد رساله نوشته شود و به هیئت داوران سپرده شود. آن زمان که اینترنت نبود. برای ادامه مطالعات به کتابخانه دانشگاه می‌رود و مقاله‌ای را در یکی از مجلات به زبان فرانسوی پیدا می‌کند. می‌بیند فرمول‌ها شبیه فرمول‌های او برای محاسبه مقدار تقریبی میانگین توابع حسابی است. از مقاله کپی می‌گیرد و به نزد استادش برمی‌گردد و از او سؤال می‌کند. استاد می‌گوید این‌ها همان فرمول‌هایی است که تو پیدا کرده‌ای، باید موضوع رساله‌ات را عوض کنی. رجالی تلاش را مضاعف می‌کند و در عرض یک سال از رساله جدیدش با موفقیت دفاع می‌کند. جلسه آزمون شفاهی او (Oral Exam) بسیار چالش آور بوده است. تعداد ۱۰ نفر از بزرگ‌ترین متخصصان آمار و احتمال مانند آقایان پروفیسور استین، الکین، افران، اندرسون، جانز، دیاکونس، رزیک، سالمان، زیگموند، سویت زر و جانز، حداقل در جلسه حضور داشتند. هیئت ممتحنان هر سؤالی در زمینه تخصصی می‌توانستند بپرسند. یک نفر ناظر هم از سوی دانشگاه که یک متخصص زمین‌شناسی بود، در جلسه حضور داشت. حدود یک ساعت این جلسه

پرسش‌وپاسخ ادامه داشت. موفقیت در این آزمون شفاهی چالش بزرگ و زیبایی در زندگی تحصیلی علی رجالی بود.

بالاخره دکتر رجالی در سال ۱۹۷۸ میلادی (مردادماه ۱۳۵۷) از بخش آمار دانشگاه استانفورد آمریکا در رشته تخصصی نظریه احتمالی اعداد فارغ‌التحصیل می‌شود. پروفیسور دیاکونس که سال بعد از آن قرار بود در آزمایشگاه‌های بل (Bell Laboratories) در نیوجرسی آمریکا فرصت مطالعاتی خود را بگذراند، به او توصیه می‌کند که حداقل یک سال برای ادامه کارهایش به آنجا برود و حتی در یکی از سمینارهای تخصصی که در لس‌آنجلس برگزار شد، ترتیبی می‌دهد تا مدیر مرکز تحقیقاتی این مرکز تحقیقاتی با رجالی یک مصاحبه داشته باشد و در پایان جلسه آن مدیر از رجالی دعوت می‌کند که در آن مرکز از اول سپتامبر ۱۹۷۸ میلادی کار خود را آغاز کند. اما رجالی که قصد بازگشت به ایران را داشته است، عذرخواهی می‌نماید.

رجالی در چهاردهم شهریورماه ۱۳۵۷ به ایران برمی‌گردد و از همان روز به‌عنوان استادیار کار خود را در بخش ریاضی دانشگاه شیراز آغاز می‌نماید.

غیر از تدریس درس‌های احتمال و نظریه اعداد، یکی دیگر از درس‌هایی که مسئولیت تدریسش به رجالی واگذار می‌شود، درس ریاضی ۱۰۵ برای دانشجویان علوم و مهندسی بوده است. او در این درس متوجه می‌شود که دانشجویان جدید بر خلاف دانشجویان زمان تحصیلش، اصطلاحات ریاضی را می‌دانند، ولی تفکر ریاضی و قدرت درک مفاهیم ریاضی را ندارند. **چیرایی** بزرگ در فکر او ایجاد می‌شود و مسیر کاری‌اش تغییر می‌کند. او برای شناخت مسئله تصمیم می‌گیرد تا به مدارس برود و از مشکلات آموزشی این دانشجویان که ۹ سال بعد از او وارد دانشگاه شیراز شده‌اند، مطلع گردد. اما فکر می‌کند اگر این جوان بیست و هفت ساله در بین معلمان ظاهر شود، در شیراز به او توجهی نمی‌کنند. او ظاهراً برای رسیدن به عشق همیشگی‌اش که در اصفهان زندگی می‌کرد و بودن با پدر و مادرش، با تلاش برای انتقال استاد پرتوانی همچون دکتر محمد صدوقی الوندی از بانک مرکزی به شیراز، خود به دانشگاه اصفهان مأمور می‌شود.

کارها و علاقه رجالی در دانشگاه اصفهان با استقبال روبرو نمی‌شود. اگرچه مسئولیت تدریس دروس آمار ریاضی، نظریه اعداد و حساب دیفرانسیل و انتگرال، به رجالی واگذار می‌شود، ولی همکار استادی می‌شود که درس تمرین دبیری را تدریس می‌کرده است. از این راه با کمک معلمانش آقایان موحدی، تلگینی، امام جمعه زاده، مشتاقیان پور و جمالی به مدارس راه می‌یابد و دانشجویان این درس را برای تمرین دبیری به مدارس و کلاس‌های درسی معلمان خوبی همچون افراد فوق و آقایان قیاسیان و غیائی نژاد می‌فرستد. در این فاصله با آقای یحیی تابش از دانشگاه صنعتی اصفهان آشنا می‌شود و حتی قبل از انتقال به آن دانشگاه، مرکز بررسی ریاضیات دبیرستانی را در دانشگاه صنعتی اصفهان با مشارکت دوستان آن دانشگاه راه‌اندازی می‌کند. (رجالی بالاخره در سال ۱۳۵۹ با موافقت دانشگاه شیراز به دانشگاه صنعتی اصفهان انتقال پیدا می‌کند). در مرکز بررسی ریاضیات دبیرستانی، جزواتی تدوین می‌شد و نه تنها در اصفهان که بعد از ظهرهای دوشنبه معلمان ریاضی اصفهان دور هم جمع می‌شدند، بلکه در نقاط دیگر هم این جزوات در اختیار دبیران قرار می‌گرفت و مدرسان دانشگاه صنعتی اصفهان ضمن حضور در این جلسات با همکاران خود آن‌ها را مطالعه و روش‌های تدریس مطالب ریاضی را تمرین می‌کردند و علاوه بر آن وضعیت تدریس ریاضی در ایران نیز در این مرکز رصد می‌شد. اوائل ورود به دانشگاه صنعتی اصفهان، از رجالی خواسته شد مسئولیت دانشکده علوم را به عهده بگیرد، ولی رجالی این کار را قبول نکرد. آن زمان کمیته سه‌نفره‌ای از سه بخش دانشکده‌ای که تنها وظیفه‌اش ارائه دروس سرویسی علوم پایه بود، اداره می‌کرد. در فروردین سال ۱۳۶۰، درست شش ماه پس از آغاز جنگ و تعطیلی دانشگاه‌ها (برای انقلاب فرهنگی) دوازدهمین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه صنعتی اصفهان برگزار شد که یکی از خصوصیات آن حضور حداکثری دبیران ریاضی در این کنفرانس بود. در همین سال اساتید دانشکده علوم (از سه بخش ریاضی، فیزیک و شیمی) خود به دکتر رجالی مراجعه و از او خواستند مسئولیت دانشکده را به عهده گیرد. رجالی هم مشروط به همکاری دانشگاه برای راه‌اندازی سه دانشکده علوم پایه در این دانشگاه، این مسئولیت را پذیرفت. رجالی روش دکتر وصال در دانشگاه شیراز را دنبال و با مکاتبه با فارغ‌التحصیلان

دانشگاه‌های خارج و نیز اساتید دانشگاه‌های ایران، آنان را به دانشگاه صنعتی اصفهان دعوت کرد، سپس به پذیرش دانشجو در سال ۱۳۶۳ اقدام و راه را برای ایجاد سه دانشکده علوم ریاضی، فیزیک و شیمی هموار کرد. در سال ۱۳۶۴، وزیر وقت علوم کناره‌گیری کرد و علی‌رغم تعهد ۷ ساله به دانشگاه صنعتی اصفهان (به دلیل بورس تحصیلی) از مسئولان وقت دانشگاه خواست که ایشان را به دانشگاه صنعتی شریف منتقل کنند. رئیس وقت دانشگاه هم بدون گفتگو با مسئولان دانشکده، با این انتقال که خلاف قانون بود و باعث می‌شد بسیاری دیگر از اساتید دانشگاه که تعهد خدمت به دانشگاه صنعتی اصفهان را داشتند، از این حق بخواهند استفاده کنند، موافقت کرده بود. این مسئله باعث شد که رجالی مسئولیت را تحویل و کناره‌گیری نماید. ولی خوشبختانه مسیر هموار شده بود و دانشکده‌های مذکور در سال ۱۳۶۵ تأسیس شدند.

با تعطیلی دانشگاه‌ها، علاوه بر برگزاری تعدادی کلاس آموزش ضمن خدمت برای آموزگاران سراسر استان با کمک همکاران دانشگاه آزاد آن زمان (پیام‌نور فعلی)، به‌عنوان مسئول برنامه‌ریزی آموزش عالی استان و عضو کمیته اجتماعی استان، در برنامه‌ریزی غیرمتمرکز سازمان برنامه و بودجه مشارکت داشت.

در جریان برگزاری دوازدهمین کنفرانس ریاضی کشور در دانشگاه صنعتی اصفهان علی رجالی به عضویت در شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران انتخاب شد. اولین کار دکتر رجالی تشکیل هسته مطالعاتی افت ریاضی با حمایت معاونت پژوهشی وزارت آموزش و پرورش بود و به دنبال آن با مشارکت دوستان دانشکده مخصوصاً آقای یحیی تابش نخستین مسابقه دانش‌آموزی را در سال ۱۳۶۲ در اصفهان و نخستین مسابقه سراسری دانش‌آموزی ایران را در سال ۱۳۶۳ در کنار پانزدهمین کنفرانس ریاضی کشور در شیراز برگزار کرد.

انتشار نخستین شماره مجله فرهنگ و اندیشه ریاضی انجمن ریاضی ایران، تلاش در جهت راه‌اندازی مجله رشد آموزش ریاضی ایران با کمک دوستان دیگر، در وزارت آموزش و پرورش و پیگیری اجرای طرح مرکز معلم (مرکز تحقیقات معلمان) در اصفهان که توسط مرحوم تیمور غیائی نژاد تدوین شده بود، علی‌رغم مخالفت مدیرکل جدید

آموزش و پرورش اصفهان و با پشتیبانی اساتیدی از دانشگاه‌های صنعتی اصفهان و اصفهان و نیز عده‌ای از همکاران آموزش و پرورش از رشته‌های مختلف علوم پایه، از خدمات دیگر رجالی در سال‌های آغازین دهه هفتاد بود.

برگزاری نخستین کنفرانس آمار ایران در سال ۱۳۷۱ که منجر به تشکیل انجمن آمار ایران شد، برگزاری نخستین کنفرانس آموزش ریاضی ایران در سال ۱۳۷۵ در اصفهان به کمک معلمان و اساتید ریاضی دیگر و تلاش در جهت راه‌اندازی رسمی انجمن‌های علمی، آموزشی معلمان ریاضی ایران و در نهایت تشکیل اتحادیه انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی ایران، با حمایت وزیر وقت آموزش و پرورش و همکاری دبیران ریاضی سراسر کشور، از دیگر کارهای رجالی در ایران بوده است.

تلاش در جهت راه‌اندازی ستاد ملی سال جهانی ریاضیات در ایران زیر نظر ریاست‌جمهور وقت و راه‌اندازی خانه ریاضیات اصفهان به‌عنوان یک الگوی علمی در سطح جهان، از دیگر اقدامات رجالی در دهه ۸۰ بوده است. این طرح در بسیاری از نقاط کشور و در چند شهر در خارج کشور به مرحله اجرا درآمد و باعث شد که در سال ۲۰۱۶، هم‌زمان با برگزاری سیزدهمین کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی در آلمان، شبکه بین‌المللی خانه‌های ریاضیات شکل گیرد.

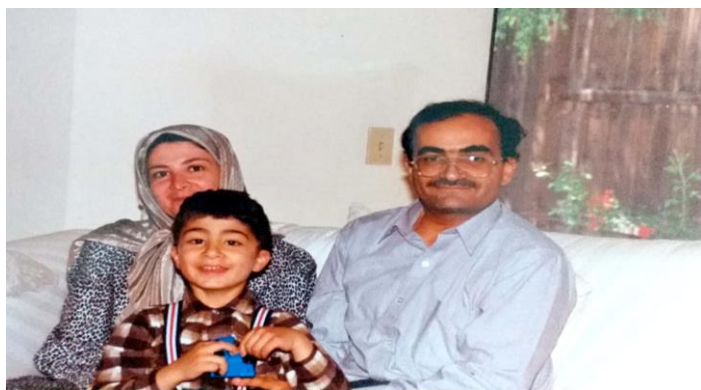
رجالی از ابتدا مشکل وجود کنکور را حس می‌کرد و تلاش‌های او برای برگزاری آزمون علوم ریاضی فرهنگستان به کمک آقای دکتر شهشهانی در سال ۱۳۷۲، برای جلوگیری از پذیرش دانشجو به شیوه غلط کنکور در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و نیز برگزاری سمینار بررسی روش‌ها و مسائل آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها در سال ۱۳۸۱ در خانه ریاضیات اصفهان که منجر به ارائه طرح نوینی برای پذیرش در دانشگاه‌ها شد و علی‌رغم تصویب در کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس، به دلیل ارائه هم‌زمان طرح غیر قابل‌اجرای حذف کنکور در صحن علنی مجلس ناکام ماند، به همین دلیل بود. خوشبختانه اخیراً انجمن ریاضی ایران و شاخه ریاضی فرهنگستان علوم این طرح را به دنبال فعالیت‌های رجالی در کمیسیون پیشبرد ریاضیات فرهنگستان علوم و برگزاری سمینارهای چالش‌های علوم ریاضی در دانشگاه تربیت مدرس با مسئولیت علمی دکتر

رجالی و دانشگاه فردوسی مشهد با حضور فعال او زنده نموده است و در نهایت در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است.

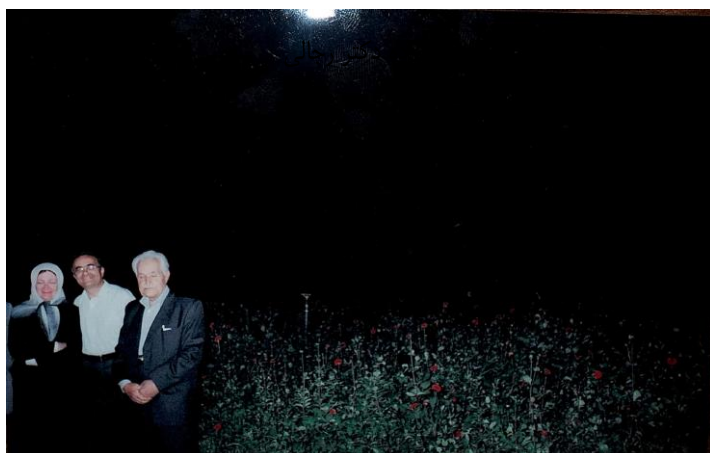
رجالی در تألیف کتب درسی دبیرستانی هم دست داشته است. او اعتقاد دارد، ابتدا باید استانداردها و اهداف ریاضی مدرسه‌ای مدون شود و بعد مؤلفان که حتماً در بین آنها باید معلمان هم باشند، به تدوین کتاب بپردازند. تا مبدا کتاب‌ها سلیقه‌ای و بدون هدف و بدون رعایت ارتباطات افقی و عمودی بین دروس نوشته شوند. ایشان به همراه یکی از همکاران دانشگاهی و دو دبیر ریاضی اصفهانی، کتاب حساب دیفرانسیل و انتگرال و با کمک سه نفر از اساتید دانشگاه و با همفکری با دبیران ریاضی، کتاب ریاضیات گسسته دوره پیش‌دانشگاهی را با هدف آماده‌سازی دانش‌آموزان برای ادامه تحصیل در دانشگاه به رشته تحریر درآوردند. این دو کتاب از دید معلمان ریاضی جزء کتاب‌های موفق دبیرستانی بوده‌اند همکاری در تأسیس فدراسیون جهانی مسابقات ملی ریاضی (WFNMC)، دریافت جایزه جهانی پاول اردیش، مسئولیت برگزاری بخش‌هایی از کنگره‌های بین‌المللی آموزش ریاضی (ICME's)، نماینده ایران در کمیسیون بین‌المللی آموزشگران ریاضی (ICMI)، همکار برگزاری کنگره‌های WFNMC، سخنران کلیدی کنگره بین‌المللی آموزش آمار (IASE)، عضو گروه‌های مطالعاتی ICMI و مسئول برگزاری بخش آموزش آمار کنفرانس کشورهای اسلامی، عضو هیئت تحریریه برخی از نشریات بین‌المللی همانند *The Montana Mathematics Enthusiast*، سخنران مدعو در دانشگاه‌های هفت پاریس، لایدن هلند و لاوال کانادا، میهمان دانشگاه‌های استانفورد و هاروارد آمریکا، دانشگاه ملی استرالیا و بنیاد ملی استرالیا و دانشگاه مک گیل کانادا و نویسنده بیش از ۱۸۰ مقاله در زمینه‌های احتمال، نظریه احتمالی اعداد، آموزش ریاضی و آموزش آمار در مجلات ملی و بین‌المللی، برخی از فعالیت‌های بین‌المللی دکتر رجالی را تشکیل می‌دهند.

دریافت جوایز دکتر بهزاد انجمن ریاضی ایران، ترویج علم انجمن ترویج علم ایران و استاد برتر آمار ایران و تدریس موفق چهل و دو سال در دانشگاه صنعتی اصفهان از افتخارات داخلی رجالی هستند.

رجالی در طول این سال‌ها هرگز بدون آمادگی به کلاس درس نرفت و تلاش در جهت تدوین و تصویب نظام آمارشناسی ایران، نشان از توجه او به سرنوشت دانشجویانش است.

خانواده دکتر رجالی

استاد محمود ماهرالنقش (چپ‌ره ماندگار هنر و معماری ایران) با خانواده دکتر رجالی در هلند

کنفرانس پنجم ریاضی ایران - شیراز - ۱۳۵۳

اولین همایش نمایندگان انجمن ریاضی ایران، دانشگاه تفرش - ۱۳۷۸

نخستین کنفرانس آمار ایران، دانشگاه صنعتی اصفهان - ۱۳۷۱

اولین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی - شهرکرد - ۱۳۷۸

عکس‌هایی از دکتر رجالی - دوران دانشجویی دانشگاه شیراز

گسترش علم، هدف عالی و منش دکتر رجالی

مهران ابراهیمی

دانشیار، انستیتو تکنولوژی انتاریو (Ontario
Tech University)، کانادا

شروع آشنایی من با دکتر علی رجالی از دوران دبیرستانیم در اصفهان در سال‌های ۱۳۷۰-۱۳۷۳ از زمان فعالیت‌های ایشان در تشکیل انجمن‌های معلمان ریاضی بود. یادم هست در یکی از دوره‌های آشنایی با آمار و ریاضیات در انجمن معلمان ریاضی اصفهان برای دانش‌آموزان علاقه‌مند، برای اولین بار مسئله کلاه‌ها (Hat-Check Problem) و ارتباط آن با عدد اویلر (Euler's Number) را از ایشان آموختم.

در زمان تحصیلم در دانشگاه صنعتی اصفهان که هم‌زمان با تشکیل خانه ریاضیات اصفهان توسط دکتر رجالی و همکاران بود، یادگیری و گاه‌گاهی همفکری با ایشان برای من افتخار بسیار بزرگی بود. ایشان برای گسترش خانه ریاضیات نه تنها از اساتید و معلمان باتجربه، بلکه با گروهی از دانش‌آموزان و دانشجویان جوان علاقه‌مند همکاری و مشارکت می‌نمودند، و البته این تلاش‌ها بدون رایزنی با مسئولین شهرداری اصفهان میسر نبود. من از همان روزها آموختم که گسترش علم، هدف عالی و منش دکتر رجالی، سن‌وسال و مقام و منصب نمی‌شناسد! انگار برای او همه همکار بودند برای هدفی مشترک و البته او چند کار را هم‌زمان با هم به پیش می‌برد. شاید یکی از رازهای موفقیت ایشان پیشبرد پروژه‌های مختلف به صورت موازی باشد! از موفقیت‌های چشمگیر دیگر دکتر رجالی گسترش کار تیمی بین تیم‌های دانش‌آموزان، دانشجویان و معلمان ریاضی است. نمونه‌ی این فعالیت‌ها پژوهش‌های گروهی در خانه ریاضیات اصفهان بود که در آن

زمان به این شکل کم‌نظیر بود. از نمونه‌های بارز فردی دکتر رجالی شاید شوخ‌طبعی، تواضع، و انصاف اوست. اولین بار که با ایشان درس آمار مهندسی را گرفتم، به توصیه ایشان درس را حذف کردم، چون به اندازه‌ی کافی برای این درس وقت نگذاشته بودم، و به عقیده‌ی ایشان یادگیری من در این درس در حد انتظار کافی نبود! باین‌وجود پس از موفقیت در این درس برای بار دوم، با توصیه‌نامه‌ی ایشان موفق به ادامه‌ی تحصیل در کانادا شدم. با این که بیش از ۲۰ سال از مهاجرت تحصیلی من به کانادا گذشته است، بدون شک زندگی علمی خود را مدیون دکتر رجالی و دیگر اساتیدی از سنخ او هستم. از درس‌های دیگری که در زندگی خود از دکتر رجالی آموختم این بود که "از شکست نترسید، موفقیت چیزی نیست جز عدم هراس از شکست".

دکتر علی رجالی A-Student

اسفندیار اسلامی

هیئت علمی بازنشسته دانشگاه شهید باهنر کرمان

خیلی خوشحالم که قرار است در مورد کسی بنویسم که برای جامعه علوم ریاضی کاملاً شناخته شده است و من افتخار آشنائی و دوستی با او را به مدت بیش از نیم قرن دارم. من ورودی سال ۱۳۴۷ دانشگاه پهلوی شیراز و علی ورودی سال ۱۳۴۸ همان دانشگاه است. در دوره لیسانس حین دروس مشترکی که داشتیم آشنا شدیم. علی از دانشجویان بسیار درس خوان و ساعی بود.

به فاصله کمی از هم فارغ التحصیل شدیم و به دوره فوق لیسانس وارد شدیم. در این دوره درس های مشترک بیشتری داشتیم. در درس های متفاوت با هم درس می خواندیم و البته او تسلط بیشتری داشت و تسهیل گر قابلی بود.

او همیشه بهترین بود و به قول مرحوم دکتر بهبودیان A-student بود. همه اساتید مخصوصاً دکتر بهبودیان او را خیلی دوست می داشتند.

پس از گذراندن دوره فوق لیسانس برای ادامه تحصیل به دانشگاه استانفورد از بهترین دانشگاه های امریکا رفت. در آنجا هم خوب درخشید. هرچند با مشکلی در رابطه با تیزش مواجه شد ولی سربلند بیرون آمد. موضوع بسیار مشکلی را انتخاب کرده بود

. Probabilistic Number Theory

دو یا سه سال بعد برای ادامه تحصیل وارد دانشگاه ایالتی آیوا در امریکا شدم. در همان سال اول فرصتی دست داد تا به دیدن علی به سانفرانسیسکو و به شهر اوکلند بروم. چند روزی با هم بودیم. او یک مهمان نواز فوق العاده است. بسیار دست و دلباز و گشاده دست

در خرج کردن. خاطرات بسیار خوبی از این سفر باهم داریم. برای من نزدیک‌ترین و مطمئن‌ترین دوست بود به‌طوری که همه موضوعات را با او در میان می‌گذاشتم و مشورت می‌گرفتم.

پس از فارغ‌التحصیلی به ایران و دانشگاه شیراز برمی‌گردد. دکتر علی رجالی چند سالی در دانشگاه شیراز بود و بعد به دانشگاه صنعتی اصفهان منتقل می‌شود. دکتر رجالی با داشتن ایده‌های جدید به انتقاد از آموزش ریاضی در مدارس می‌پردازد. خانه ریاضیات اصفهان و به تبع آن خانه‌های ریاضیات در سایر شهرها را پایه‌ریزی می‌نماید. زحمات و پیگیری‌های دکتر رجالی در جهت ارتقا آموزش ریاضی زبانزد است. سخنرانی‌های او در شهرهای مختلف ایران و نشر افکار و ایده‌هایش راه‌گشای مثبتی برای همه دست‌اندرکاران آموزش ریاضی است. تلاش‌های دکتر رجالی برای شناخت آسیب‌های کنکور ورودی به دانشگاه‌ها و روش‌های جایگزین همچنان ادامه دارد. علاوه‌بر آن او به خاطر علاقه شدید به آموزش ریاضیات پیگیر تحقیقات مبتنی بر آسیب‌شناسی برنامه‌های درسی علوم ریاضی است.

دکتر رجالی همیشه از فعال‌ترین اعضا انجمن ریاضی ایران بوده و هست. هرچند او از بنیان‌گذاران انجمن آمار نیز هست ولی هیچ‌وقت آن‌ها را از هم جدا نمی‌داند. البته همکاران دکتر رجالی در این سال‌های اخیر بهتر و بیشتر می‌توانند جزئیات فعالیت‌های او را بازگو کنند که حتماً انجام می‌دهند.

کلام آخر این که چه علی دوران دانشجویی و چه دکتر علی رجالی بعد از آن همیشه دوست‌داشتنی، مهربان، دلسوز و یاری‌رسان بوده و هست. او سزاوار همه نوع تقدیر نه تنها از طرف انجمن آمار به عنوان استاد پیشکسوت بلکه باعث افتخار جامعه ریاضی ایران و انجمن‌های علمی ریاضی معلمان و خانه‌های ریاضیات و... می‌باشد.

دکتر رجالی، مرد علم و خرد و ساختن و سوختن

محمد اعلمی هرندی

معلم ریاضی بازنشسته

نزدیک به چهل سال است که افتخار آشنایی با آقای دکتر رجالی را دارم. این آشنایی از جلسات هفتگی دبیران ریاضی شروع شد (این جلسات به پیشنهاد دکتر رجالی و همکاری معلمان ریاضی شاخص و اساتید ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان و دانشگاه اصفهان در بعدازظهر دوشنبه‌ها، با هدف ارتقای سطح علمی دبیران (مخصوصاً دبیران جوان) صورت گرفت که خوشبختانه همچنان دوشنبه‌ها و سه‌شنبه‌ها در خانه ریاضیات ادامه دارد).

چند مورد از برکات این جلسات:

۱- تأسیس انجمن علمی آموزشی معلمان ریاضی اصفهان و اتحادیه انجمن‌های

معلمان ریاضی کشور

۲- تألیف کتاب حساب دیفرانسیل و انتگرال ۱ و ۲ برای دانش‌آموزان پیش‌دانشگاهی

(زمان خود) توسط آقایان محمود تلگینی، فروزان خردپژوه، علی رجالی و احمد

قیاسیان

(دوره ضمن خدمت ۱۲۰ ساعته کتاب حساب دیفرانسیل و انتگرال (تابستان ۱۳۷۴ و

۱۳۷۵) در مرکز شبانه‌روزی شهید آیت نجف‌آباد با شرکت بیش از ۸۰۰ نفر از

نمایندگان دبیران ریاضی استان‌ها)

۳- نخستین کنفرانس آموزش ریاضی کشور در مرکز شهید مهاجر اصفهان (سال

۱۳۷۵)

۴- تأسیس خانه ریاضیات (اولین خانه ریاضیات) در سال جهانی ریاضی (اسفند ۱۳۷۷)

۵- سمینار آسیب‌شناسی، چالش‌ها و بررسی روش‌ها و مسائل آزمون‌های ورودی

دانشگاه‌ها.

(آذر ۱۳۸۱ شمسی) با شرکت نمایندگانی از وزارت علوم، وزارت آموزش و پرورش، سازمان سنجش، فرهنگستان علوم و اساتید روان‌شناس دانشگاه حضور در مدارس و شناخت مسائل مرتبط با آموزش ریاضی مقاطع ابتدایی و متوسطه آموزش و پرورش، تلاش مستمر برای بهبود کیفیت و رفع مشکلات آن به هر شکل ممکن (طرح موضوع، پیگیری و...) از خصوصیات بارز آقای دکتر رجالی است.

ز خشنودی ایزد اندیشه کن
 خردمندی و راستی پیشه کن

دکتر رجالی همواره به کارگروهی تأکید دارند، به همین دلیل متن زیر با مشارکت دوست عزیز آقای محسن سامع تهیه شد.

انسان راستین

چندان که ستاره‌ست بر این لوح کبود
 از ما به بر دوست سلام است و درود

هر انسانی با یک اثر انگشت مخصوص خود به دنیا پای می‌نهد. بعضی‌ها در حد همین اثر انگشت می‌مانند.

بعضی‌ها در مسیر راه پرفرازونشیب، فقط به کار خوردن و خوابیدن اند.

گروهی دل‌ها را که نمی‌نوازند، هیچ، بلکه می‌گدازند و می‌شکنند. جنگل‌ها را می‌سوزانند و جنگ‌ها به پا می‌کنند و داغ‌ها بر دل‌وجان مردمان می‌نهند. دسته‌ای، اما، جهان را رنگ و معنا می‌بخشند. از هر راهی که عبور می‌کنند، خضروار جای قدم‌هایشان سبز و باطراوت می‌شود. اثر، نه! آثار به جا می‌نهند. همان که گذشتگان ما به آن «باقیات الصالحات» می‌گفتند. این دسته آدمیان، دل‌ها به دست می‌آورند و دل‌ها می‌نوازند. زندگی را از پشت دریچه‌های شاد به مردم می‌نمایانند.

واژه‌هایشان بوی نان تازه و ریحان می‌دهد. واژه انسان، برایشان مثل خدا مقدس است. زندگی‌شان معنا دارد. لحظه‌های کشف و شهود را معنا می‌کنند. در فکر ساختن‌اند با این‌که خودشان سوخته‌اند. لب‌خند بر لب دارند گرچه دلشان خون است.

دکتر علی رجالی عزیز از آن مردانِ مردستانِ علم و خرد و ساختن و سوختن و «با دل خونین لب خندان» آوردن و دیدن دردهای بشر و به فکر سامان دادن و مرهم نهادن بر زخم‌های بی‌شمار زمین و زمینیان است.

هرگز از معناداری زندگی غافل نشده است بلکه در هر کار و رفتار و کلامش زندگی معنا یافته و معنا شده است.

از آن مردان کمیاب و ناب است که بودنش، شمع امید به زندگی را در دیگران روشن نگاه داشته.

نه تنها اهل لاف و گزاف نبوده بلکه در هر کاری وارد شده آستین همت را بالا زده و کارستانی کرده است.

عاشق آن نیست که هر لحظه زند لاف محبت

مرد آن است که لب بندد و بازو بگشاید

سخنانش آهنگ دلنشین زندگانی بسیاری از شاگردانشان بوده و هست:

خرم آن نغمه که مردم بسپارند به یاد.

مظهر تانی و تلاش و پله پله صعود است. از ابتدا تا اوج.

از مقامات تَبَتُّل تا فنا پله پله تا ملاقات خدا

برای من جای خوشبختی است و شکر که در مسیر زندگی‌ام از نور وجود این انسان فرشته خصال نیرو و گرما گرفته‌ام.

آفاق از چراغ صدای تو روشن است خاموشی‌ات مباد که فریاد میهنی.

با آرزوی سلامتی و توفیق بیشتر ایشان

کارگاه آمار، خانه ریاضیات کرمان

معلم آمار، احتمال و ریاضی

نصراله ایران پناه

عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه اصفهان

پرده اول (نخستین کنفرانس آمار ایران): در اوائل خردادماه سال ۱۳۷۱ من و شجاع (دکتر شجاع‌الدین چنوری استاد دانشگاه واترلو کانادا) که دانشجوی سال آخر کارشناسی آمار دانشگاه شهید بهشتی بودیم، تصمیم گرفتیم در نخستین کنفرانس آمار ایران در دانشگاه صنعتی اصفهان شرکت کنیم. این تصمیم با مخالفت آقای دکتر نوربلوچی مدیر وقت گروه، به علت اینکه کنفرانس آمار جای دانشجوی کارشناسی نیست! مواجه شد. شبانه سوار اتوبوس شده، صبح زود در یکی از مسافرخانه‌های ارزان خیابان مسجد سید اصفهان اتاقی گرفته و پس از یک دوش در یکی از حمام‌های عمومی نزدیک مسافرخانه خود را به دانشگاه صنعتی رساندیم. از شما چه پنهان، در طول کنفرانس خود را از چشمان پرنفوذ دکتر نوربلوچی پنهان کرده و برای استفاده از سخنرانی‌ها (که فکر می‌کردیم باید با اجازه باشد) سراغ آقای دکتر رجالی را می‌گرفتیم. پس از یافتن و درخواست از ایشان که ابتدا فکر کردند به دنبال اسکان و ژتون غذا هستیم، با تعجب و البته مهربانی گفتند بروید و استفاده کنید، آزادید! البته بعدها فهمیدیم بیشتر از آنکه ما برای شرکت در سخنرانی‌ها خوشحال باشیم، به علت مشارکت کم، سخنرانان خوشحال‌ترند! شرکت در کنفرانس و اثر آن در ذهن دو دانشجوی کارشناسی، علاقه‌مندی به آمار، آشنایی با بزرگانی مانند آقایان مرحوم دکتر بهبودیان، مرحوم دکتر ارقامی یا دکتر

هدایت و دکتر صوفی و ... و البته دوستی با دکتر نوربلوچی عزیز، از نعمت‌هایی بود که آقای دکتر رجالی نصیب من و شجاع کردند و از این بابت مدیون ایشانم.

پرده دوم (خانه ریاضیات اصفهان): در سال ۱۳۷۹ (۲۰۰۰ میلادی) که سال جهانی ریاضیات نام‌گذاری شده بود، به همت آقای دکتر رجالی، خانه ریاضیات اصفهان در ساختمانی قدیمی در مجاورت مرکز نجوم ادیب به کمک شهرداری اصفهان افتتاح گردید. به علت آنکه همیشه فکر می‌کنم آمار جزئی از ریاضیات نیست، متأسفانه خیلی با این خانه ارتباط نداشتم. بعدها به سبب مدیریت خانه آمار اصفهان و سکونت در تک اتاقی که از خانه ریاضیات قرض کردیم با فعالیت‌های گسترده آن در سطح شهر، استان، کشور و حتی جهانی آشنا شدم. برخی از برنامه‌های موفق خانه آمار کپی‌برداری از خانه ریاضیات بود. تأثیر ایشان در پیشرفت جامعه ریاضی، آموزش ریاضی، معلمان ریاضی، مسابقات و المپیادهای ریاضی و به‌خصوص خانه‌های ریاضیات کشور بیکران و ناگفتنی است. جامعه ریاضی و ما بسیار مدیون ایشانیم.

پرده سوم (روز جهانی آمار): سازمان ملل متحد ۲۰/۱۰/۲۰۱۰ را روز جهانی آمار اعلام و بدین مناسبت انجمن آمار ایران، آقای دکتر رجالی را مسئول برنامه‌ریزی و بزرگداشت این روز انتخاب کرد. ایشان از تابستان ۱۳۸۹ کار را با مشارکت همکاری از دانشگاه‌ها و سازمان‌های آماری و طی جلسات بسیاری در دفتر انجمن آمار، مرکز آمار و پژوهشکده آمار شروع کردند و نمی‌دانم من از کجای قضیه وارد تیم ایشان شدم! سفرهای مشترک و انفرادی بسیاری با ایشان از اصفهان به تهران داشتیم. در برخی هفته‌ها هر هفته به تهران می‌آمدم. بعدها فهمیدم آقای دکتر رجالی برخی هفته‌ها حتی دو بار به تهران آمده‌اند. در یکی از سفرها به علت نبودن وسیله نقلیه مناسب با آقایان دکتر رجالی، دکتر طالبی و دکتر علامت‌ساز با تاکسی برادر، خود را به تهران برای جلسه‌ای در پژوهشکده آمار رساندیم. اطمینان کامل دارم اگر مدیریت ایشان نبود نتیجه خوبی در بزرگداشت این روز نداشتیم. هم‌زمان با مراسم تهران، با همکاری گروه‌های آمار دو دانشگاه اصفهان و صنعتی اصفهان و همچنین خانه ریاضیات اصفهان مراسمی یک‌هفته‌ای را در اصفهان برنامه‌ریزی کردیم. فکر کنم ایشان تا بفرمایند که برنامه‌های

اصفهان اگر بالاتر از تهران نبود قطعاً پایین‌تر نبوده است. حتی بسیاری از برنامه‌های تهران مانند: طراحی، راه‌اندازی و نگهداری سایت، چاپ خبرنامه، طراحی و حتی نصب بنرهای تبلیغاتی در خیابان‌های تهران، چاپ کتاب یک روز با آمار و پیگیری جوایز مسابقات مانند سکه از بانک مرکزی در اصفهان طراحی، برنامه‌ریزی و اجرا شد. علاقه‌مندی به کارهای فی سبیل اله و بدون منت را از ایشان یاد گرفتم و مدیون ایشانم.

پرده چهارم (خانه آمار اصفهان):

پرده پنجم (کمیته آموزش آمار مدرسه‌ای): بیش از یک سال است که به همت آقای دکتر احسان بهرامی سامانی از گروه آمار دانشگاه شهید بهشتی که مسئول کمیته آموزش آمار انجمن آمار هستند، تیمی ۶ نفره از همکاران علاقه‌مند از جمله آقای دکتر رجالی در حال تدوین سند استانداردسازی آموزش آمار، احتمال و علوم داده از سال اول تا دوازدهم برای آموزش و پرورش هستیم. همگی اطمینان کامل داریم که یکی از راهکارهای برون‌رفت از بی‌علاقگی دانش‌آموزان به این مباحث و در نتیجه ورود دانشجویان بی‌انگیزه و ضعیف به دوره کارشناسی آمار تدوین کتاب‌های نامناسب در مدارس است. علاقه‌مندی ایشان به آموزش آمار، احتمال و ریاضیات کشور با برگزاری کنفرانس‌های ریاضی، آمار و آموزش ریاضی، سمینارهای آموزش آمار و چالش‌های ریاضی، تألیف کتاب‌های ریاضی مدرسه‌ای، دغدغه‌های ایشان برای مشکلات آزمون‌ها و کلاس‌های کنکور، تأکید به کاربردهای آمار و ریاضیات علاوه بر توانایی مباحث نظری، نامه‌های دلسوزانه به انجمن آمار در ارتباط با مشکلات آمار در کشور، برنامه‌های متنوع خانه ریاضیات اصفهان در آموزش ریاضی از پیش‌دبستان تا دانشگاه، ارتباط مؤثر با جامعه معلمان ریاضی کشور، ارتباط‌های داخلی و خارجی با شخصیت‌های علمی و اجرایی مثال‌زدنی است. جامعه آماری و ما بسیار مدیون ایشانیم.

پرده آخر: جناب آقای دکتر رجالی همیشه اصرار دارند ایشان را معلم ریاضی خطاب کنیم و در کنار نام و امضای نامه‌های ایشان لقب معلم ریاضی به چشم می‌خورد. در روزهایی که همه در فکر تولید مقاله هستند، ایشان در فکر معلمی، سخنرانی، برنامه‌ریزی، نامه‌نگاری، تأسیس، پیگیری، اقدام و طراحی چیزی، جایی و مراسمی

هستند. امروزه کم افرادی هستند که در راه خدا رایگان برای خلق خدا کار انجام دهند. عمر ایشان سراسر از این‌گونه کارهاست. حقیر سعی کردم بخشی از اطلاعات و خاطرات در حافظه‌ام را که از ایشان به یاد دارم، در مورد فقط نکوداشتشان تقدیم ایشان و شما کنم و بس. ذکر دعایی برای وجود پر برکتشان از زبان حافظ شیراز:

<p style="text-align: center;">وجود نازکت آزرده گزند مباد</p> <p>به هیچ عارضه شخص تو دردمند مباد</p> <p>که ظاهر تو دژم و باطنت نژند مباد</p> <p>رهش به سرو سهی قامت بلند مباد</p> <p>مجال طعنه بدبین و بدپسند مباد</p> <p>بر آتش تو به جز جان او سبند مباد</p> <p>که حاجت به علاج گلاب و قد مباد</p>	<p style="text-align: center;">تنت به ناز طیبیان نیازمند مباد</p> <p>سلامت همه آفاق در سلامت توست</p> <p>جمال صورت و معنی ز امن صحت توست</p> <p>در این چمن چو درآید خزان به یغمایی</p> <p>در آن بساط که حُسن تو جلوه آغازد</p> <p>هر آن که روی چو ماهت به چشم بد بیند</p> <p>شفا ز گفته شکرِ فشان حافظ جوی</p>
---	---

آشنایان
 در سال ۱۳۶۰ کمیسون آمار سازمان ملل، روز ۲۰ اکتبر برابر با ۸۹۷۲۸ تا روز جهانی آمار اعلام نمود. بریناسبت، انجمن آمار ایران نیز ۸۹۷۲۸ تا ۸۹۷۳۶ را هفته آمار دیند و همانندسختی را در سطح ملی برگزار می‌نمود. انجمن آمار ایران، بلافاصله نمود از این طریق، انجمن عمومی را بنست به آمار و کارهای آن در جامعه افزایش دهد.

مشکل‌ها و بررسی مسئله رشد آموزش ریاضی در راستای این هدف برانده، نخستین از شدادوی ۹۳۴ پنجم را به این امر اختصاص داد. نکته است تنها با توجه به این که هر تعدادی مسئله، نیاز روزی از طریق چاپ این اعلامیه تولید می‌نمودند. برینسبت از همانکات شروع می‌نمودیم که مطالب بخشی ویژه آمار، در زمانی منتشر می‌نمودند که همانندسختی و عمده نامه شده اعلام شد.

سرپرست

هنر پیشی ملی آثار در ایران

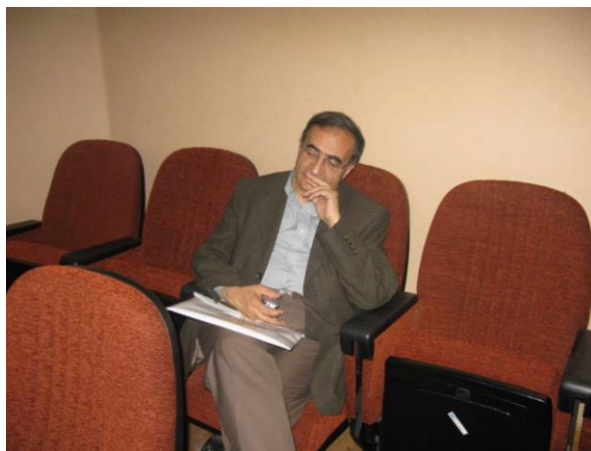
علی رجالی
 خانه ریاضیات اصفهان و دانشگاه صنعتی اصفهان

مقدمه
 سازمان ملل متحد به دلیل اهمیت آمار و معرفی نقش این علم پایه‌ی و بهطور خاص مسئله خدمت‌رسانی، حوزه‌ی گروه و فرهنگی آمارهای رسمی به مزوره برانده‌ترین و متمسک‌ترین بود. روز ۲۰ اکتبر ۱۳۶۰ پنجم بهرنامه ۱۳۳۸ را روز جهانی آمار اعلام نموده است. به همین مناسبت از کشورهای مختلف خواسته شده است در جهت توسعه این علم و آگاماری جامعه و مسئولین به اهمیت آمار و بهطور خاص آمارهای رسمی همانندسختی را در این هفته داشته باشند.

هرآنسانی گزارش دیرگال کمیسون آمار سازمان ملل متحد، به مقرانش چهارمین جلسه کمیسون آمار، پیشگاه برگزاری روز جهانی آمار در روز ۲۰ اکتبر ۱۳۶۰ و بهطور بزرگداشت ستادو-سختی فراوان در زمینه آمارهای رسمی تهیه شد. بزرگداشت روز جهانی آمار به‌عنوان یک اتفاق مهم همانند سنتهای دیگر ملی و منطقه‌ای

حاصل‌گشت انجمن آمار ایران و خانه ریاضیات اصفهان با مشارکت انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی تلاش می‌کنند باعناقه آموزش آمار در مدارس را تقویت و با برگزاری مسابقات آمار دانش‌آموزی، دانش‌آموزان و خانواده‌های آنان را به این رشته ی خفیه از راهی، معرفی، علاقمند سازند و معلمان را با روش‌های تدریس آمار آشنا نمایند. خوشبختانه در سال جاری کمیسون آمار سازمان ملل روز ۲۰ اکتبر ۱۳۶۰ را روز جهانی آمار اعلام نموده است. انجمن آمار ایران با استفاده از این اعلام جهانی، هفته آمار ۸۹۷۲۸ تا ۸۹۷۳۶ را هفته آمار نامیده است و تلاشی می‌کند در این هفته برنامه‌هایی را برای شناسایی اهمیت علم آمار در میان شهروندان، دانش‌آموزان، مسئولین و برنامه‌ریزان آنه دهد. در این تلاشها تلاش می‌نمودن برخی از برنامه‌ها و مسابقات مورد نیاز در رابطه با آموزش آمار در مدارس و آگاماری معلمان به اهمیت آموزش صحیح علم آمار مطرح شوند.

کتابخانه ملی

مراسم اختتامیه بزرگداشت روز جهانی آمار در مرکز تحقیقات معلمان اصفهان، آبان ماه ۱۳۸۹

سخنرانی پرفسور صوفی گروه آمار دانشگاه اصفهان ۲۰ دی ۱۳۹۶

مراسم اختتامیه بزرگداشت روز جهانی آمار در مرکز تحقیقات معلمان اصفهان، آبان ماه ۱۳۸۹

دکتر علی رجالی، معلمی مروج آموزش و پشتیبان معلم‌ها

اسمعیل بابلیان - هیئت علمی بازنشسته دانشگاه خوارزمی

آموزش صحیح و پویا در هر مملکتی مرهون زحمات، پیگیری‌ها، دوراندیشی‌ها و خون‌دل‌خوردن‌های معدود انسان‌های بی‌توقع و سخت‌کوشی است که از جان مایه می‌گذارند و در بزنگاه‌های خاص تصمیم‌های سرنوشت‌ساز می‌گیرند. آنچه در زیرمی‌آید فعالیت‌هایی از علی رجالی که خود را "علی معلم" می‌نامید، است که من از آنها اطلاع دارم یا سبب شناساندن من! به جامعه آموزگاران و معلمان ریاضی ایران شده است.

علی رجالی یکی از انسان‌های به تمام معنا دلسوز آموزش ریاضی در ایران و منشأ اقدامات ارزنده، برای اولین بار، در جهت شکوفائی دانش‌آموزان کشور و جلوگیری از افت ریاضی بوده است. آینده‌نگری و همسو قرار دادن فعالیت‌های فوق برنامه مدرسه‌ای در ایران با جهان او را بر آن داشت تا مسابقات ریاضی و متعاقب آن المپیاد ریاضی در کشور را برقرار کند. امروز فکر می‌کنم که من توسط ایشان و آقای یحیی تابش مأمور نوشتن کتاب "مبانی کامپیوتر و انفورماتیک" در دهه هفتاد شدم، کتابی که کار با کامپیوتر، هرچند ناقص، و یادگیری الگوریتم‌نویسی را به مدارس برد و مدتی پس از آن المپیاد کامپیوتر راه‌اندازی شد. به خاطر دارم که به همت علی، در اصفهان و با همکاری شهرداری اصفهان و تعدادی از دبیران علاقه‌مند این شهر کلاس‌های آموزش کامپیوتر

دایر شد و افتخار داشتم که برای شرکت‌کنندگان در این کلاس‌ها در باره اهمیت یادگیری تفکر الگوریتمی صحبت کنم.

علی رجالی از بنیان‌گذاران " کنفرانس آموزش ریاضی " در ایران بود. علی یکی از بخش‌های این کنفرانس را به آموزگاران اختصاص داد و برای آنها برنامه‌های خاص تدارک دید. علی رجالی در به‌کارگیری افراد در جهت نیل به اهداف ارزنده آموزشی‌اش استاد بود. افتخار می‌کنم که در برخی کنفرانس‌های آموزش ریاضی، مثلاً در اصفهان و یزد، در راستای خواست ایشان مطالبی را برای استفاده آموزگاران عرضه کردم.

یکی از ثمرات کوشش‌های علی که در سال جهانی ریاضیات صورت گرفت، تأسیس خانه ریاضیات اصفهان بود که متعاقب آن به تشکیل " شورای خانه‌های ریاضیات " انجامید. این شورا راهنما و هدایتگر خانه‌های ریاضیات بود که در اغلب شهرهای کشور به وجود آمدند. فعالیت‌های خانه ریاضیات اصفهان سرمشق دیگر خانه‌های ریاضیات کشور است و رفت‌وآمد پژوهشگران خارجی جهت بازدید و ارائه سخنرانی در این خانه باعث رونق آن شده است. هم اکنون ایده تشکیل خانه ریاضیات در برخی از کشورها دنبال می‌شود.

علی معلمان ریاضی را ترغیب به تشکیل " انجمن علمی - آموزشی معلمان ریاضی " نمود و با افزایش تعداد آنها، با زحمات زیاد، به تشکیل " اتحادیه انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی " نائل شد، و برگزاری کنفرانس‌های آموزش ریاضی به عهده این اتحادیه قرار گرفت.

به دنبال تغییر کتب ریاضی دبیرستان در دهه هفتاد، تیمی از معلمان ریاضی اصفهان، به رهبری علی، تألیف کتاب " حساب دیفرانسیل و انتگرال " را به عهده گرفتند و علاوه بر نوشتن این کتاب در امر آموزش دبیران ریاضی برای تدریس موفق آن نیز اقدام کردند.

علی رجالی همیشه، قبل از افت ریاضی، زنگ خطر را به صدا در می‌آورد و با تشکیل کمیته‌ها و کارگروه‌های لازم به چاره‌اندیشی می‌پرداخت. این روزها نیز که اقبال به رشته ریاضی بسیار کم شده مجدداً علی به شدت فعالیت می‌کند تا افراد و ارگان‌های ذی‌ربط را گرد هم آورد و راهی برای برون‌رفت از این مشکل بیابد.

علی رجالی از سال‌ها پیش مشکل کنکور را برجسته نمود و در جهت سامان دادن آن همایش‌ها و جلسات متعدد تشکیل داد. متأسفانه هنوز این معضل آموزشی - اجتماعی حل نشده و کنکور، به صورت آزمون‌های ورودی، به مدارس خاص هم سرایت کرده است و مافیای کنکور چنان قدرتی دارد که وزیر و گردانندگان سازمان سنجش آموزش کشور را هم جابه‌جا می‌کند!

اینجانب با تلاش‌های علی برای سامان بخشیدن به تألیف کتب درسی همراه بوده‌ام ولی انحصارطلبی گروهی مانع توقف تعویض کتب درسی ریاضی به شیوه نامطلوب و بدون استاندارد شدند و مانع فعالیت علی و چندین نفر از همفکران ایشان گردیدند.

با توجه به تخصصی شدن رشته‌های دانشگاهی، انجمن‌های تخصصی نظیر آمار، رمز، فازی، تحقیق در عملیات و ... از انجمن ریاضی ایران منفک شدند. اما با توجه به ظهور بین‌رشته‌ای‌ها و لزوم هم‌افزایی این رشته‌ها برای انجام پروژه‌های کلان، علی با همکاری دکتر بهزاد و چند نفر از دغدغه‌مندان ریاضی، و با هدف هم‌افزایی مؤثر فعالیت‌های انجمن‌های ایرانی مرتبط با علوم ریاضی، " اتحادیه انجمن‌های ایرانی علوم ریاضی " را تأسیس کردند که این روزها مکان‌دار فعالیت‌های " سال بین‌المللی علوم پایه برای توسعه پایدار " است.

بر خود می‌بالم که در کنار دکتر علی رجالی آموزش مدیریت جلسات، ورود به مباحث و کارگروهی می‌بینم. از علی انتظار دارم که به سلامتی خود و خانواده‌اش بیش از پیش اهمیت بدهد و همچنان در جهت اعتلای ریاضیات کشور و مقام معلم کوشا باشد.

علی رجالی: بیش از نیم قرن دوستی احمد پاریسیان - هیئت علمی بازنشسته دانشگاه تهران

در سال ۱۳۴۸ هم‌زمان وارد دانشگاه پهلوی شیراز (دانشگاه شیراز فعلی) در رشته ریاضی و آمار شدیم. به نظر می‌رسد هر دو شانس داشتن خوابگاه در اول سال تحصیلی ۴۸-۴۹ را نداشتیم و مستقلاً در پشت حافظیه در کوچه سلامی اتاقی را در اجاره داشتیم تا نوبت خوابگاه برسد. در سال‌های اول، آشنایی در حد هم‌کلاسی بود و از نیمسال پنجم که درس‌های آماری را اخذ کردیم احساس نیمچه رقابتی در کلاس‌های درسی استادان از جمله زنده‌یاد شادروان دکتر بهبودیان را با هم داشتیم. علی دانشجویی باهوش و کارآمد بود و شاید در طول تاریخ دانشگاه پهلوی تنها دانشجویی است که در طول ۵ سال لیسانس و فوق‌لیسانس خود را به اتمام رساند و با بورس تحصیلی دانشگاه پهلوی در تابستان ۱۳۵۳ عازم دانشگاه استنفورد برای ادامه تحصیل در دوره دکترا شد. شاید اگر علی سال ۵۳ فارغ‌التحصیل نمی‌شد من شانس دریافت بورس تحصیلی دانشگاه پهلوی را در ۵۴ کسب نمی‌کردم. علی برای سال تحصیلی ۵۴-۵۵ پذیرش دانشگاه استنفورد با شرط تافل ۴۲۰ را برایم فرستاد، اما من تافل ۴۰۰ را داشتم و به توصیه و صلاحدید یکی از استادانم (زنده‌یاد شادروان دکتر ناصر حدیدی) عازم دانشگاه ایالتی آیوا شدم. من در طول ۴ سال بعد وی را یکبار و در استنفورد دیدم. وی سال ۵۷ پس از اتمام دوره دکترای خود و علی‌رغم میل باطنی استاد راهنمای خود به ایران بازگشت و در دانشگاه شیراز مشغول به کار شد. سال ۵۸ در زمان مراجعت من به ایران با زیرکی خاص، خود را به اصفهان منتقل کرده بود؛ بنابراین شانس همکاری از نزدیک تا سال ۷۳ و در دانشگاه صنعتی اصفهان را با وی نداشتیم.

علی علاوه بر هوش و ذکاوت خاصی که دارد از روابط اجتماعی و ارتباطی خوبی نیز برخوردار است. نکته قابل توجه اینکه تشخیص مرز شوخی و جدی وی ساده نیست، لذا

شاید مدیر چندان موفق‌تری نیست اما برنامه‌ریز، موقع‌شناس و مبتکر بسیار خوب و ارزشمندی است و از این دست افراد خوش‌فکر، خلاق و مبتکر در ایران کم داریم. از همه توان خود و در صورت نیاز بهره گرفتن از دیگران در پیشبرد آنچه که بدان اعتقاد راسخ دارد نه تنها کوتاه نمی‌آید بلکه ناامید هم نمی‌شود. شاید برگزاری نخستین کنفرانس آمار، برگزاری نخستین کنفرانس آموزش ریاضی و ابتکار راه‌اندازی خانه‌های ریاضیات، با افتتاح اولین خانه ریاضیات در اصفهان و در سال جهانی ریاضیات، مثال‌های بارز آن باشند. در هیچ‌کدام هم مسئولیتی ندارد اما همه‌کاره آن است و از این قبل آسیب‌های زیادی را هم متحمل شده است.

بر اساس باورهایش و اعتقادهایش راه همگان نظیر من و امثال من را انتخاب نکرد؛ بنابراین در راه دشواری که انتخاب کرده بود تنهای تنها بود. شاید جزو نادر کسانی باشد که در زیربنایی‌ترین و اثرگذارترین بخش‌های دانشگاه صنعتی اصفهان نقش داشته، اما متأسفانه بسیاری از مدیران آن‌قدر ناشناس بودند. بر اساس باورهایش معلمین ریاضی و آموزش ریاضی را هدف گرفته است؛ بنابراین در سرتاسر ایران معلمان ریاضی را می‌شناسد و با آنها تعامل دارد و مورد وثوق این قشر پرتلاش است و به لقبی که از آنها گرفته است: **"معلم ریاضی"** افتخار می‌کند.

در سال‌های پس از انقلاب، به خصوص سال‌های سخت ۶۲-۵۸ اموال و دارایی‌های انجمن ریاضی ایران در کیف دستی بر دوش دو نفر بود: مهدی رجبعلی‌پور و علی رجالی. فکر می‌کنم انجمن ریاضی ایران و اعضا آن بایستی قدرشناس این عزیزان باشند. برخی بر این باور هستند که اختلاف وی با مسئولان وقت انجمن ریاضی ایران موجب شکل‌گیری انجمن آمار ایران شد. اما بایستی به صراحت اعلام نمایم که علی فاقد این خصوصیت است و شکل‌گیری انجمن آمار ایران یک ضرورت تاریخی بود که جرقه‌های آن در کنفرانس ریاضی کشور در دانشگاه اصفهان زده شد. اما نگاه علی و دیگر دوستان همفکرش دوری و دوستی این دو انجمن نبوده و نیست و آرزو می‌کنم که روزی شاهد جلسات مشترک و تصمیم‌سازی برای آینده جامعه علوم ریاضی کشور در قبال اهداف مشترک باشیم.

همیشه منافع جمع را به منافع شخصی ترجیح داده است و از موقعیت‌های به وجود آمده حداکثر بهره را برای جامعه ریاضی و آمار کشور فراهم کرده است. شکل‌گیری و نهادینه شدن انجمن آمار ایران، خانه ریاضیات اصفهان و به دنبال آن خانه‌های ریاضیات در استان‌های مختلف، انجمن‌های معلمان ریاضی و اتحادیه انجمن‌های معلمان ریاضی و ... بخشی از فعالیت‌های علی را شامل می‌شود. شاید جامعه‌های بین‌المللی بیشتر از ما قدر و منزلت علی را با اختصاص جوایز متعدد پاس داشته‌اند.

در طول ۱۱ سال خدمت خود در دانشگاه صنعتی اصفهان به یاد ندارم برای جلسه‌ای مهم با دوستانش لابی کرده باشد. علی‌رغم دوستی دیرینه در بسیاری از این جلسات ساز مخالف هم را زدیم و بر راهکار پیشنهادی خود اصرار کردیم و این باعث کدورت در دوستی ما در خارج از جلسات نشده است. واقعیت این است که در طول این ۱۱ سال از دو نفر در مسائل اجرایی بیشتر آموختم: علی رجالی و علی همدانی. شاید هیچ رئیس دانشگاه صنعتی اصفهان را، پس از انتخاب یا انتصاب سراغ نداشته باشیم که پس از دریافت حکمش، نامه‌ای بلندبالا در حداقل ۱۰ صفحه از علی دریافت نکرده باشد و برنامه پیشنهادی به وی نداده باشد. واکنش برخی از این روسا به برنامه‌های پیشنهادی جالب است. از خود علی بپرسید.

راه حضور من در انجمن ریاضی ایران و درگیر شدن در فعالیت‌های انجمن ریاضی ایران را علی و با زیرکی خاص خود در یکی از خیابان‌های شیراز رقم زد. نمی‌دانم به خاطر می‌آورد در کدام خیابان قدم می‌زدیم و بحث بر سر کمک و حمایت از فعالیت‌های انجمن ریاضی ایران بود؟

چند مطلب در ارتباط با تلاش‌هایش برای انجمن آمار ایران گفتنی است. انجمن آمار ایران در سال ۱۳۶۹ با شورای اجرایی موقت شروع بکار کرد. اگر علی نبود باور ندارم نخستین کنفرانس آمار ایران در خرداد ۱۳۷۱ رقم می‌خورد ولی اگر مدارک این کنفرانس را نگاه کنید، هیچ نامی از علی نمی‌بینید. سال ۸۴ وقتی به سرم زد که برای انجمن آپارتمان خریداری شود برای مشورت به علی زنگ زدم، در اهواز بود، استقبال کرد و تعهد کرد که نصف قیمت آپارتمان را از منابع مختلف تأمین می‌کند و در پایان به شوخی یا به

جد گفت: "اگر رفتی زندان نگران نباش برایت پرتقال و سیب می‌آورم" و مکالمه تمام شد. علی هنوز بخشی از بدهی خود را پس نداده است. بیش از بیست سال از تلاش انجمن برای نهادینه شدن "سازمان نظام آمارشناسی" می‌گذرد. بدون آنکه اظهار یأس کند همراه با همراهانش به هر دری زده و می‌زند تا این سازمان سر بگیرد. برای اعتلای روز جهانی آمار و سال جهانی آمار ۲۰۱۳ تلاش کرد و در این وادی‌ها اصلاً خستگی نمی‌شناخت. متخصص تهیه نامه‌های خاص است. بسیاری از دوستانش در این وادی هم مدیون وی هستند. شاید از نوع نگارش نامه‌ها بتوان حدس زد که کدام نامه‌ها را علی برای "رؤسای" خود نوشته است و آنها امضا کرده‌اند. کلام پیش از پایانم: این که هیچ یک از ماها جاودان و ابدی نیستیم و روزی ممکن است در این جهان فانی نباشیم، اما اطمینان دارم که به بیان آماری، کارهای علی برای سالیان دراز ماندگار و "معنی‌دار" خواهند ماند.

نگرانم که برخی از مطالبی را که نوشته‌ام، علی خوش نداشته باشد و نخواهد دیگران بدانند و اگر بیشتر بنویسم بر نگرانیم خواهد افزود؛ لذا به این مختصر بسنده می‌کنم و آرزو می‌کنم برای سالیان دراز سالم و سلامت، شاداب و بانشاط بماند تا جامعه علمی کشور از وجودش بهره‌مند شود. برای داشتن چنین دوستی افتخار و مباهات می‌کنم.

مراسم نکوداشت دکتر پارسیمان - روز معلم سال ۱۳۹۶

دکتر رجالی "معلم"، "صبور"، "دلسوز"، "باسواد"

آزاده پروانه

دانشجوی دکترای آمار دانشگاه اصفهان

حدود ده سال پیش، برای اولین بار وارد شهر اصفهان شدم تا دوره کارشناسی ارشد خود را در دانشگاه صنعتی اصفهان بگذرانم. در ترم اول، دو درس داشتیم که یکی از آن‌ها درس آنالیز حقیقی با تدریس دکتر علی رجالی بود. من که به عنوان فارغ‌التحصیل کارشناسی رشته آمار تا آن زمان تنها درس مشابهی که با آنالیز حقیقی پاس کرده بودم آنالیز ریاضی ۱ بود، تنها تصویری که از آنالیز حقیقی می‌توانستم داشته باشم مبحثی سنگین بود که در آن بایستی قضایای متعدد با اثبات‌های از قبل انجام شده را یاد می‌گرفتیم، بی آنکه بدانیم دقیقاً کجا به کارمان خواهد آمد. اما چند جلسه بیشتر از کلاس درس آنالیز حقیقی نگذشت که حیرت‌زده از سادگی بیان استاد درس در توضیح مطالبی که از بیرون عجیب و غریب به نظر می‌آمدند و ذکر تمثیل‌هایی که کمک می‌کرد ساده‌تر هم مطالب را درک کنیم شدم! خلاقیت ایجاد چنین تمثیل‌هایی برایم ستودنی است و اکنون فکر می‌کنم خود، اثبات ساده‌ای از هنر معلمی دکتر رجالی است. در کلاس آنالیز حقیقی، خبری از نوشتن جزوه به صورت قضیه/لم/گزاره و بعد اثبات نبود، بلکه ما باید هر جلسه کل یا بخشی از یک قضیه/لم/گزاره را خودمان تلاش می‌کردیم تا ثابت کنیم و سپس پای تابلو با جزئیات شرح دهیم. وقتی پای تابلو می‌ایستادیم تا اثبات مربوطه را شرح دهیم، با رشته سؤالاتی از طرف استاد مواجه می‌شدیم که باعث می‌شد عمیقاً مطلب را فهمیده و سپس به جای خود برگردیم. طرح چنین رشته سؤالاتی خود توان بالای معلمی، سواد و تسلط زیاد روی مبحث و صبر و دلسوزی یک استاد برای یادگیری دانشجوی را می‌طلبد. در ضمن، برای جواب دادن سؤالاتی که گاهی شامل

مباحثی می‌شد که قبلاً گذرانده بودیم و یا کاملاً جدید بودند، بایستی مطالب اضافه‌ای هم هر جلسه مطالعه می‌کردیم. این کلاس درس که ترکیبی از تدریس استاد و فعالیت دانشجویان می‌شد، برای من که آن زمان فردی گوشه‌گیر محسوب می‌شدم لذت همراه با استرس بود، اما مقابله با همان استرس، به مرور از من شخصیتی استوارتر ساخت. در انتها هم عمق و میزان مطالبی که فقط برای گذراندن یک درس آنالیز حقیقی یاد گرفتیم را می‌توان معادل گذراندن چندین مبحث از گذشته و بعضاً آینده دانست. علاقه فراوانی که به مبحث آنالیز حقیقی از این کلاس درس به من منتقل شد، باعث شد تصمیم بگیرم در ادامه همواره در زمینه فرایندهای تصادفی و نظریه احتمال کار کنم، موضوعاتی که پیوستگی عمیقی با آنالیز حقیقی و مباحث مشابه آن از جمله آنالیز ریاضی، آنالیز تابعی و توپولوژی دارند.

این نوع آموزش که گوشه‌ای از جزئیات جالب آن را شرح دادم، تنها از فردی بر می‌آید که "معلم"، "صبور"، "دلسوز"، "باسواد" و دارای شخصیتی "کاریزماتیک" باشد که هر دانشجویی در چند جلسه از کلاس‌های درسی دکتر رجالی به وضوح این ویژگی‌های ایشان را درمی‌یابد. اما در ادامه که افتخار شاگردی ایشان را در سمینار و پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود داشتم، متوجه شدم که دکتر رجالی نه تنها استاد خاص، بلکه انسانی نمونه هستند. شاگردی دکتر رجالی آنقدر شخصیت فردی من را متحول کرد که می‌توانم بر اساس آن زندگی‌ام را به دو قسمت قبل و بعد از این زمان تقسیم کنم. دکتر رجالی برای من فضایی خلق کردند که بتوانم در آن بهتر رشد کنم و در راستای بلوغ علمی و رفتاری قدم بردارم. برای من ایشان مانند یک پدر دلسوز بودند (و هستند) که نه تنها در مسائل علمی بلکه در بحران‌های روحی گره‌گشا بودند (و هستند).

دکتر رجالی شخصیتی عالی و استوار دارند که ندیده‌ام تحت تأثیر اتفاقات بیرونی تغییر محسوسی کنند. همچنین ایشان به هیچ وجه از روی باورهای دیگران، فردی را قضاوت نمی‌کنند. شوخ‌طبعی دکتر رجالی برایم بسیار جالب است، چرا که به ندرت اتفاق می‌افتد فردی وارد دفتر ایشان بشود و بعد بدون لبخند از محل خارج شود. قاطعیت و سختگیری ایشان همزمان با دوستی با دانشجویان یک هارمونی عجیب دارند که نمی‌دانم

چطور هر دو در کنار هم به یک میزان خوب روی دانشجویان اثر می‌گذارند! دکتر رجالی در ایجاد شوق و دل بستگی به علم و دانش در دانشجویان اگر نگوییم بی‌نظیر هستند، با اطمینان می‌گویم کم‌نظیرند. علاقه دکتر رجالی به دانشجویان و تشویق آن‌ها باعث می‌شد که دانشجو بعد از دیدار با ایشان، چنان انگیزه‌ای کسب کند که باعث شکوفایی استعدادها و بالقوه وی شود؛ موضوعی که شاهد بودم دانشجویان مختلفی را جذب دکتر رجالی می‌کرد. همچنین دکتر رجالی وقتی مسئولیتی به دانشجویی می‌سپارند، به او کاملاً اعتماد می‌کنند و اجازه می‌دهند خود در راستای انجام آن برنامه‌ریزی و مدیریت کند. این رفتار ایشان تأثیر بسیار زیادی روی تقویت اعتماد به نفس یک دانشجو و شکوفایی خلاقیت او دارد.

من همچنین افتخار همکاری با دکتر رجالی در پروژه‌هایی نظیر "طرح تبدیل آموزش از رده خدمات به رده تولید" را داشتم؛ طرحی عالی که می‌تواند کلید توسعه‌ی پایدار در ایران باشد و امیدوارم روزی در ردیف برنامه‌ریزی‌های فوری کشور قرار گیرد. طی همکاری با دکتر رجالی در این طرح، متوجه دغدغه ایشان نسبت به مسئله آموزش و توسعه در ایران شدم. در اینجا بود که برای اولین بار متوجه شدم که هدف و غایت ایشان صرفاً محدود به آموزش باکیفیت دانشجویان دانشگاه صنعتی اصفهان نمی‌شود، بلکه ایشان به دنبال ایجاد جامعه‌ای فرهیخته در ایران هستند. در پایان سپاس قلبی خود را به ایشان اعلام نموده و سخن خود را به اتمام می‌رسانم چرا که هر چه بگویم از ایشان، کم گفته‌ام.

ز دانش شود کار گیتی به ساز	ز بی دانشی کار گردد دراز
ز دل سر زند سر دانش نخست	که بر دست و پا کار گردد درست
اگر در جهان نبود آموزگار	شود تیره از بی خرد روزگار
تفاوت بود اهل تمییز را	به هر کس ندادند هر چیز را
همان به که نادان به دانا رود	که از دانشش کار بالا رود

دکتر علی رجالی تلاشگری
تأثیر گذار برای ترویج علم آمار و ریاضی در کشور

حمید پزشکی، عضو هیئت علمی
دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران

سابقه آشنایی من با آقای دکتر رجالی به سال‌های دور برمی‌گردد. ایشان را در انجمن آمار و کنفرانس‌های مختلف می‌دیدم و همیشه از انرژی فوق‌العاده و فعالیت‌های تأثیر گذارشان در حیرت بودم. بارها متوجه می‌شدم که مثلاً دیروز در یک شهر برای شرکت در کمیته علمی یا اجرایی یک کنفرانس حضور داشتند و فردایش به شهری دیگر با صدها کیلومتر فاصله برای ارائه گزارشی یا شرکت در فعالیتی دیگر عزیمت کرده‌اند. آن‌هم غالباً سفرهای با اتوبوس، طاقت‌فرسا و بدون هیچ‌گونه نشان از خستگی. به مرور با خصوصیات اخلاقی ایشان آشنا تر شدم. استادی دلسوز و عاشق ترویج ریاضیات. شبانه‌روز نمی‌شناسند و برای هر فعالیتی که احساس کنند نفعی برای ارتقا آموزش آمار و ریاضی در کشور دارد پیشقدم و حاضرند. شاهدش اینکه ایشان یکی از بنیان‌گذاران نخستین مرکز تحقیقات معلمان ریاضی در اصفهان (پژوهشگاه‌های معلم)، یکی از بنیان‌گذاران مسابقات ریاضی دانش‌آموزی ایران، یکی از پایه‌گذاران کنفرانس‌های آموزش ریاضی ایران و از همه تأثیرگذارتر پایه‌گذار نخستین خانه ریاضیات در کشورند که هم اکنون این خانه‌ها در چندین شهر کشور مشغول فعالیت‌اند و محلی برای مراجعه دانش‌آموزان، معلمان، محققان و سایر علاقه‌مندان به ریاضی است. هرچند که این روزها باید گفت حال ریاضیات کشور خوب نیست و حسب آمارهای رسمی علی‌رغم وجود استعدادهای خوب در دبیرستان‌ها، میل به تحصیل در این رشته مهم رو به افول است اما فعالیت این خانه‌ها به واقع برای بسیاری از علاقه‌مندان غنیمتی گران‌بهاست. تألیفات آقای دکتر رجالی هم نقش

ارزشمندی در تعلیم دانش‌آموزان و دانشجویان و همچنین ترویج علوم ریاضی در جامعه دانش‌آموزی و دانشجویی داشته و دارد.

فعالیت‌های ایشان در ترویج و توسعه علم آمار نیز در کشور برجسته است. علاوه بر راهنمایی پروژه‌های کارشناسی، پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی، تدریس آمار و احتمال در سطوح مختلف و تألیف مقالات و کتاب‌های ارزنده که مطمئن هستم با جزئیات در شرح حال ایشان آمده است، علاقمندم به یکی از خاطراتم در مورد تلاش ایشان و عزیز دیگری که به دنبال تهیه دفتر مناسب برای انجمن آمار بودند، اشاره کنم. یادم نمی‌رود در یک بعدازظهر گرم تابستان وقتی از دانشگاه صنعتی شریف بیرون آمدم به طور تصادفی در یکی از خیابان‌های نزدیک به دانشگاه ایشان را به همراه استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر پارسیان دیدم که دونفری پیاده و در آن گرمای طاقت فرسا، به دنبال آپارتمانی برای دفتر انجمن آمار ایران می‌گشتند و یک فهرست از مکان‌هایی که قرار بود ببینند، در دست داشتند. خیلی تحت تأثیر قرار گرفتم که دو بزرگوار از اصفهان آمده‌اند و علاوه بر شرکت در جلسات کمیته برنامه‌ریزی وزارت‌خانه و همچنین شرکت در جلسات انجمن آمار و دیگر مشغله‌های آماری! چند روزی هم اضافه مانده‌اند تا دفتر مناسب پیدا کنند و آن را برای انجمن بخرند. کار دشواری که به نظرم فقط نشان از ایثار و از خودگذشتگی این بزرگواران داشت.

آقای دکتر رجالی سال‌هاست جهت تصویب نظام آمارشناسی دلسوزانه به همراه دیگر آماردانان کشور با بسیاری از اعضای هیئت دولت در دوره‌های مختلف و نمایندگان مجلس رایزنی کرده، تلاش می‌کنند به تصمیم‌سازان هشدار دهند که پروژه‌های آماری حتماً باید توسط متخصصین آماری نظارت و اجرا شود. ایجاد نظام آمارشناسی همانند نظام‌مهندسی و نظام‌پزشکی باعث جلوگیری از فعالیت غیر متخصصان در پروژه‌های حرفه‌ای می‌شود. بر هیچ کس پوشیده نیست که تجزیه و تحلیل‌های غیر تخصصی آماری می‌تواند چه گرفتاری‌هایی ایجاد کند. شاید فکر کنیم منظور دارل هاف در سال ۱۹۵۴ از تألیف کتاب "چگونه با آمار دروغ بگوییم" ارائه ترفند یا هشدار به آماردانان حرفه‌ای است که با آمار چه کارها که نمی‌شود کرد! ولی حقیقت این است که با عدم دانش کافی آماری

در کار با داده‌های گاه‌پيچیده امروزی چقدر مجری پروژه و به تبع آن تصمیم‌سازان در دام نتیجه‌گیری‌های غلط می‌افتند. آرزو می‌کنم ایجاد سازمان نظام آمارشناسی با فعالیت‌های ایشان و سایر اعضای جامعه آماری مخصوصاً انجمن آمار ایران به سرانجام برسد. زیرا بی‌اغراق قرن بیست و یکم، قرن حکمرانی مجموعه‌های بزرگ آمار و داده‌است که در آن نیازمندیم کارهای تبدیل داده خام به اطلاعات مفید را توسط متخصصان انجام دهیم.

خاطره دیگر من برمی‌گردد به سال ۱۳۹۱. در آن سال کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور به تصویب شورای علمی فرهنگستان علوم رسید. اعضای حقیقی این کمیسیون را دکتر مهدی بهزاد، دکتر پرویز جبه‌دار مارالانی، دکتر علی رجالی، دکتر سعید سهراب‌پور، دکتر محمدرضا عارف، دکتر محمدرضا مخبر دزفولی و دکتر فتح‌الله مضطرزاده تشکیل می‌دادند. اهم اهداف کمیسیون، ارائه سیاست‌ها و رهنمودهای کلان جهت گسترش دانش ریاضی در سطوح مختلف اعم از دانش‌آموزان، معلمان، دانشجویان و کارشناسان، همکاری در اصلاح برنامه‌های آموزشی در مقاطع مختلف تحصیلی و ارائه رهنمودهای لازم برای رفع موانع و ارتقای پژوهش در علوم ریاضی بود. اهم وظایف کمیسیون نیز بررسی و تحلیل وضعیت آموزش و پژوهش علوم ریاضی در سطوح مختلف، بررسی و پیشنهاد ارتقای جایگاه مدرسان و محققان علوم ریاضی در کشور، ارائه راهکارهای کلان و راهبردی برای ارتقای جایگاه و ترویج علوم ریاضی در جامعه، بررسی و تصویب طرح‌های مطالعاتی کلیدی و برون‌سپاری آن‌ها به مراجع ذی‌ربط جهت اجرا، تلاش در جهت توسعه و تقویت ارتباط بین تشکلهای علمی، ایجاد و توسعه زمینه‌های همکاری بین ریاضی‌دانان و مجامع علمی داخل و خارج کشور، بررسی و ارائه پیشنهاد برنامه‌های حمایتی از تشکلهای علمی ذی‌ربط، تدوین بیانیه‌ها و ارائه رهنمودها و راهکارهای مناسب بر اساس نقدها و ارزیابی‌های تخصصی جهت ارتقا آموزش و پژوهش علوم ریاضی در کشور و بررسی و تصویب سایر اموری که جهت نیل به اهداف و وظایف لازم تشخیص داده شود، اعلام شده بود.

در دومین جلسه کمیسیون، تشکیل کارگروهی تخصصی به منظور مستندسازی و پیگیری مراحل بررسی و کارشناسی مصوبات و پیشنهادهای کمیسیون، تنظیم پیش نویس برنامه سالانه، هدایت مطالعات مربوط به طرح‌های کلیدی و انجام امور محوله از سوی کمیسیون به تصویب رسید. من به‌عنوان یکی از اعضای کارگروه تخصصی توفیق همکاری چندین ساله را با آقای دکتر رجالی داشتم و باز هم شاهد فعالیت‌های ارزنده ایشان در کمیسیون بودم. مسائل علوم پایه نیازمند توجه ویژه دولت‌هاست و افراد شاخصی مثل دکتر رجالی همه‌جا تلاش می‌کنند که این مهم را به مسئولین یادآوری کنند. برای ایشان آرزوی سلامتی و تندرستی دارم و دعا می‌کنم سال‌های سال همچنان فعال و پویا باشند. همچنین دعا می‌کنم روحیه شوخ‌طبعی‌شان را مثل آنچه در مراسم اعطای "جایزه ترویج علم ایران" در سال ۱۳۹۷ رخ داد، حفظ کنند. ایشان در آن مراسم بعد از آنکه مجری فهرستی بلندبالا از تلاش‌های مستمر ایشان برای ترویج علم قرائت کرد و از ایشان خواست چند کلمه‌ای حرف بزنند، ایشان با فروتنی گفت: "ما تقسیم کار کرده‌ایم: دوستانم کار می‌کنند و ایده می‌دهند و من جوایزش را می‌گیرم!" ...

برقرار باشید استاد.

در گرامی داشت دکتر رجالی

یحیی تابش

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی شریف

فکر می‌کنم اولین بار دکتر رجالی را سال ۱۳۵۸ در دانشگاه صنعتی اصفهان ملاقات کردم از شیراز آمده بودند و ابراز علاقه که ببیند اصفهان همه خوشحال شدیم و ایشان هم خیلی زود به صنعتی اصفهان پیوستند و پس از آن آهسته، آهسته همکاری‌های زیادی به ویژه در امور آموزشی قبل از دانشگاه بین ما شکل گرفت. من علاقه‌مند بودم با معلمین ریاضی اصفهان همکاری کنم دکتر رجالی هم به این کار علاقه داشت و پی‌گیر شد و خانه معلم اصفهان در کوچه سید علی خان در یک خانه قدیمی تأسیس شد و فکر می‌کنم پائیز سال ۱۳۵۹ بود که هفته‌ای یک روز عصرها به خانه معلم می‌رفتیم و با معلم‌های ریاضی جلسه‌های بحث و گفتگو داشتیم، حیاط قدیمی خانه معلم با چنارهایی که برگ‌هایشان زرد و پائیزی شده بود صفای خاصی داشت که روز شماری می‌کردیم تا دوشنبه‌ها عصر برسد و برویم به خانه معلم!

در آن دوره با دکتر رجالی درگیر فعالیت‌های زیادی شدیم تاریخ‌های دقیق و تقدم و تأخر را درست به یاد نمی‌آورم ولی ذکر بعضی از آن‌ها خالی از لطف نیست. یکی از فعالیت‌ها برگزاری مسابقه ریاضی بین دانش‌آموزان دبیرستان‌های اصفهان بود که مقدمه‌ای شد برای برگزاری مسابقات ریاضی دانش‌آموزی و رفتن به سوی المپیاد ریاضی. در گفتگوهایی که با دکتر رجالی داشتیم به فکر برگزاری این مسابقه افتادیم که دکتر رجالی با آموزش و پرورش اصفهان هماهنگ کرد و با قدری عقب و جلو شدن در یک روز جمعه زمستانی در دانشگاه صنعتی اصفهان برگزار شد و موفقیت‌آمیز بود. البته طرح سؤال

مناسب هم بخشی از کار بود، یک مسئله به فکر آمده بود که در یک متوازی الاضلاع مربعی رسم کنید تا رأس‌های مربع روی اضلاع متوازی الاضلاع قرار گیرند، دکتر میامی که در دانشگاه صنعتی اصفهان در خدمتشان بودیم یک متوازی الاضلاع باریک کشیدند و گفتند این جوری که نمی‌شود، مسئله را تصحیح کردیم به این که رأس‌ها روی اضلاع متوازی الاضلاع یا در امتداد آن‌ها قرار گیرد که مسئله خوبی شد! پس از این مسابقه دکتر رجالی همت زیادی برای توسعه مسابقات دانش‌آموزی مبذول داشت.

خلاصه همه جوره با علاقه همکاری می‌کردیم. فروردین ۱۳۶۰ هم دوازدهمین کنفرانس ریاضی را در دانشگاه صنعتی اصفهان برگزار کردیم که یک همکاری همه‌جانبه بین من و دکتر رجالی شکل گرفت و به همکاری‌هایی با انجمن ریاضی ایران منجر شد. در آن موقع انجمن یک بولتن منتشر می‌کرد و یکی، دوسالی هم بود که به همت دکتر شهشهانی خبرنگار انجمن هم راه افتاده بود ولی بولتن هنوز سبک و سیاق درستی نداشت که کمیته‌ای تشکیل شد تا نشریات انجمن را به نوعی ساماندهی کند، به خاطر می‌آید که جلسه مربوطه در گروه ریاضی دانشگاه تهران تشکیل شد که من و دکتر رجالی حضور داشتیم و استادان دیگری هم بودند که دکتر کاظم‌اللهی را به خاطر می‌آورم، خلاصه پیشنهاد کمیته که بعداً به تصویب انجمن رسید این بود که خبرنامه تقویت شود ولی بولتن صرفاً یک نشریه پژوهشی باشد که فقط مقالات تحقیقاتی منتشر می‌کند و نشریه دیگری برای درج مقالات توصیفی ایجاد شود که دکتر رجالی و من مسئول انتشار نشریه توصیفی جدید شدیم که بعداً اسمش را فرهنگ و اندیشه ریاضی گذاشتیم. شماره اول با یک مقاله درباره فلسفه ریاضی از دکتر شهشهانی و مقداری مقالات ترجمه‌ای و بررسی‌های آموزشی در چاپ‌خانه دانشگاه صنعتی اصفهان چاپ و منتشر شد که مقدار زیادی غلط‌های تایپی داشت، کار حروف‌چینی با ماشین تحریر معمولی آی‌بی‌آم انجام شده بود و هنوز از ورد پراسسورها خبری نبود و کار حرفه‌ای در دسترس قرار نداشت ولی خوب انتشار شماره اول آغاز یک تجربه جدید بود، شماره دوم خیلی مرتب‌تر و حرفه‌ای‌تر منتشر شد که پس از آن دیگر دوره همکاری ما با انجمن تمام شد و به همت سایر دوستان هنوز انتشار فرهنگ و اندیشه ریاضی ادامه دارد.

مدتی بعد پس از بازگشایی دانشگاه‌ها دو همکار جوان فرخ وطن و منوچهر میثاقیان به دانشکده ریاضی صنعتی اصفهان پیوستند و با حمایت دکتر رجالی به فکر افتادیم که یک نشریه داخلی برای نوعی خبررسانی و اطلاع رسانی در داخل دانشکده راه بیندازیم شماره اول که منتشر شد خیلی مورد استقبال قرار گرفت و به همت دوستان جوان و با همکاری دکتر رجالی و سایر دوستان دانشکده ریاضی مدتی انتشار مرتبی داشت و مجموعه‌ای آبرومندی به یادگار مانده است.

در سال ۱۳۶۶ من از اصفهان به دانشگاه صنعتی شریف آمدم ولی باز هم همکاری و دوستی عمیق‌تری بین من و دکتر رجالی ادامه پیدا کرد و در بسیاری از کارها همکاری و همراهی داشتیم که البته با المپیاد ریاضی شروع شد و با کتاب‌های ریاضی دوره پیش‌دانشگاهی ادامه پیدا کرد. در وزارت آموزش و پرورش مسئولیت برنامه‌ریزی دوره پیش‌دانشگاهی را به عهده من گذاشتند که با همکاری عده‌ای از دوستان کار را جلو بردیم. درس‌های ریاضی رشته علوم ریاضی در دوره پیش‌دانشگاهی برایمان توجه ویژه‌ای می‌طلبید که دکتر رجالی در تالیف کتاب ریاضیات گسسته همکاری مؤثری داشت و برای تالیف کتاب حساب دیفرانسیل و انتگرال هم دکتر رجالی دوستان اصفهان را بسیج کرد و کتاب مربوطه تالیف شد.

خلاصه همکاری با دکتر رجالی هم چنان ادامه داشت تا فکر ایجاد کنفرانس آموزش ریاضی مطرح شد و قرار شد اولین کنفرانس در اصفهان برگزار شود که با همکاری و به همت دکتر رجالی سر و سامان خوبی پیدا کرد.

کم‌کم سخن به درازا کشید اما چند نکته دیگر را نمی‌توانم متذکر نشوم که از همه مهم‌تر خانه ریاضیات اصفهان است. به درخواست شهرداری تهران طرح اولیه خانه ریاضیات در دانشگاه صنعتی شریف تهیه شد ولی با تغییر مدیریت شهرداری تهران امکان اجرای آن در تهران میسر نشد تا این که به مناسبت سال جهانی ریاضیات در سال ۲۰۰۰ توانستیم با همت دکتر رجالی و حمایت شهردار وقت شهر اصفهان این طرح را در اصفهان اجرا کنیم و خانه ریاضیات اصفهان تأسیس شد، پس از آن با همت و تلاش گسترده و بی‌نظیر

دکتر رجالی خانه ریاضیات اصفهان در سطح کشور و در سازمان‌های بین‌المللی اعتبار ویژه‌ای پیدا کرده و به یک نهاد آموزشی اصیل تبدیل شده است به طوری که خانه ریاضیات به عنوان یک محیط آموزشی برای توسعه خلاقیت و تفکر ریاضی دستاورد ارزشمند و اصیلی در آموزش ریاضی محسوب می‌شود.

دکتر رجالی در سطح بین‌المللی نیز بسیار کوشا و فعال است از جمله همکاری با کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی و فدراسیون جهانی مسابقات ملی ریاضی، در رابطه با همه فعالیت‌های ارزشمند آموزشی دکتر رجالی جایزه اردوش که جایزه معتبری در سطح بین‌المللی است را نیز دریافت کرده است اما با ذکر یک نکته مهم دیگر این مطلب را پایان می‌دهم. یکی از صاحب‌نظران در رابطه با کارهای نوآورانه می‌پرسد چگونه انگیزه‌ای برای انجام یک کار نوآورانه پیدا می‌کنیم؟ بعد در پاسخ دلایل متعددی از انگیزه‌های مادی و غیره را ذکر می‌کند ولی می‌گوید هیچ کدام از این‌ها دلیل نمی‌شود که انگیزه پیدا کنیم و درگیر کار نوآورانه که عمدتاً خطرپذیر هم است بشویم، بعد می‌گوید تنها انگیزه برای قبول خطرپذیری این است که یک ایده نوآورانه آن چنان از اعماق وجود ما جوشیده باشد که نتوانیم آن را انجام ندهیم! دکتر رجالی یکی از این آدم‌ها است که انگیزه انجام یک کار از درونش می‌جوشد و به دغدغه‌اش تبدیل می‌شود و تا آن را به انجام نرساند قرار نمی‌گیرد!

دکتر رجالی: مدیری فطری، رک و نترس

ماه بانو تاتا

هیئت علمی بازنشسته دانشگاه شهید باهنر کرمان

من نخستین بار علی رجالی را اوایل سال ۱۳۵۸ دیدم. او تازه از خارج برگشته بود و به بهانه بازدید با دوست ما شهرام سلیلی به دانشگاه آزاد ایران آمده بود. در واقع می‌خواست از روش آموزش از راه دور که نخستین بار در ایران در این دانشگاه به کار برده می‌شد، اطلاع پیدا کند. اگر اشتباه نکنم ملاقات دوم ما زمان تعطیلات دانشگاه در مرکز آمار ایران و در دفتر شادروان دکتر میریان بود. آنجا نیز می‌خواست بداند ما چه کار می‌کنیم و راستش را بخواهید از او خیلی خوشم نیامد. انگار فضول بود. اما کم‌کم که بیشتر آشنا شدم فهمیدم که آدم پرنرژی است و یکی از هدف‌های زندگی او بهبود آموزش ریاضی در کشور در مدرسه و دانشگاه است و برای رسیدن به این هدف تلاش ستودنی می‌کند. تو دلم می‌گفتم کاش که این آقا به فکر آموزش آمار هم بود اما در آن زمان از نظر او آمار جزوی از ریاضی بود. امروز خیلی شهرهای ایران خانه‌ی ریاضی دارند و شنیده‌ام در اصفهان خانه آمار نیز وجود دارد.

الان سال‌هاست با خانم رجالی هم آشنا هستم و کل خانواده رجالی از دوستان بسیار خوبم هستند و برایم روشن است که دکتر رجالی به جز در ساعات خوابش به فکر ریاضیات است. مثلاً در یکی از سفرهایی که در اصفهان چند روز مهمان ایشان بودم همه آن روزها را با حل مسئله‌ها سپری کردیم!

دکتر رجالی یک مدیر فطری بوده و باوجوداینکه بسیار رک و به قول خودشان نترس هستند تاکنون توانسته‌اند با مسئولین راجع به مسئله‌های آموزشی گفتگو کرده و گاهی هم قانعشان کنند که این حسن بزرگی است. ایشان عضو بسیار فعال انجمن‌های ریاضی و آمار ایران هستند و در واقع در تأسیس انجمن آمار ایران نقش بسزایی داشتند و اولین کنفرانس آمار ایران پس از تأسیس آن را بر پا کردند. ایشان برای خدمت به ترویج و

آموزش ریاضی و آمار جایزه‌های گوناگونی گرفته‌اند که در اینجا فقط از جایزه بین‌المللی اردیش و جایزه بهزاد نام می‌برم. آرزو می‌کنم همتشان کم نشود.

سخنرانی دکتر رجالی در اختتامیه جشنواره دوم خانه ریاضیات کرمان با موضوع "چالش‌های آموزش ریاضی مدرسه‌ای در ایران"

"رجال جان": اسم مستعار دکتر رجالی
فهیمة تقوی
دبیر ریاضی شهرستان عباس‌آباد، غرب مازندران

در زندگی خویش انتخاب‌های غیرمتعارف کم نکرده‌ام. گاهی آگاهانه و گاهی کاملاً تصادفی. در تابستان ۱۳۶۲ پس از شرکت در مرحله‌ی دوم کنکور تشریحی ریاضی که سه روز به طول انجامید در انتخاب‌های دوازده‌گانه‌ی خود اولین آن‌ها رشته‌ی ریاضی کاربردی دانشگاه صنعتی اصفهان بود. در آن زمان که هنوز هیجده‌سالگی را تمام نکرده بودم، فقط می‌دانستم که ریاضی را دوست دارم و از شلوغی شهرهای بزرگ بیزارم. علی‌رغم امکان قبولی در رشته‌های دیگر در دانشگاه‌هایی واقع در شهرهای نزدیک‌تر به محل زندگی‌ام، اما به طور تقریباً تصادفی اولین انتخابم رقم خورد و از نیمه‌ی دوم سال تحصیلی ۱۳۶۳-۱۳۶۲ جزء اولین سری دانشجویان علوم پایه‌ی دانشگاه تازه تأسیس صنعتی اصفهان قرار گرفتم و این یکی از بهترین اتفاقات زندگی من بود.

ورود به دانشکده‌ی ریاضی که عمده‌ی اساتیدش روحیه‌ی شاگردپروری را تا نقطه‌ی اوج آن در خود نهادینه کرده بودند برای من فرصت‌های زیادی چه در زمینه‌ی آشنایی با ریاضیات ناب و چه در زمینه‌ی کسب مهارت‌های زندگی فراهم آورد. به‌گونه‌ای که زندگی در شرایط سخت خوابگاه در دوران جنگ ایران و عراق را برایم بسیار قابل تحمل بلکه شیرین کرده بود.

اولین بار نام دکتر رجالی را از یکی از هم‌ورودی‌هایم، مرحوم مریم امامی که ریاضی ۱ را با ایشان می‌گذراند شنیدم. بسیار از خلق نیکوی ایشان و نیز میزان دسترسی بالای هر دانشجو برای رفع اشکالات ریاضی خود، تعریف می‌کرد.

آمار ریاضی را با دکتر رجالی گذراندم. بیش از آنکه آمار و مفاهیم آماری را بیاموزم از ایشان تواضع و فروتنی و پرهیز از خودشیفتگی را آموختم. یاد گرفتم که ارزش کار هر کس به میزان تلاش اوست نه به پارامترهای غیرشفافی همچون بالا بودن هوش و... . عشق دکتر رجالی به اصلاح سیستم آموزش ریاضی از مقاطع پایین را می‌توانستیم حتی در فعالیت‌های دانشگاهی ایشان لمس کنیم. تعریف درس‌هایی با موضوع آموزش ریاضی برای دانشجویان رشته‌ی ریاضی (و نه دبیری ریاضی!) در مقطع لیسانس کاری غیرمتعارف اما بسیار تأثیرگذار بود. به یاد دارم که مسئولیت ارائه‌ی این درس به ما را خود ایشان به عهده داشتند. قرار بود هریک از ما بخشی از یک کتاب ریاضی دبیرستانی را برای دانش‌آموزان فرضی تدریس کنیم. من موضوع هم‌نهستی را انتخاب کرده بودم و به‌زعم خود بسیار هم ابتکار به خرج داده بودم تا به‌اصطلاح دقیق‌تر و رساتر از کتاب تدریس نمایم. پس از پایان ارائه‌ام آقای دکتر فرمودند "به نظرم دانش‌آموزان هیچ متوجه نشدند!" این تلنگری بود که شرط اولیه برای معلمی این است که بتواند خود را در جایگاه مخاطبش تصور کند.

ما دانشجویان ساکن در پشت کوه سید محمد می‌دانستیم که دکتر رجالی روزهای دوشنبه با معلمان ریاضی اصفهان جلسه دارند. اما افسوس که امکان استفاده از آن جلسات برایم به وجود نیامد.

من که از یک خانواده‌ی مذهبی سنتی وارد دانشگاه شده بودم، با نگاهی فقهی نمی‌توانستم به‌راحتی برخی التزامات زندگی علمی دانشجویی در یک محیط مختلط را بپذیرم. دکتر رجالی که خود فردی متدین بوده و هستند تلاش می‌کردند افق دید من و امثال من را نسبت به زندگی علمی دانشجویی گسترش دهند تا بتوانیم راحت‌تر در محیط علمی دانشگاه به فعالیت پردازیم.

مطابق معمول ما دانشجویان برای اساتیدمان اسم مستعار انتخاب می‌کردیم. نام مستعار ایشان "رجال جان" بود.

بعد از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه صنعتی اصفهان، همچنان تحت تأثیر مستقیم و غیرمستقیم فعالیت‌های ایشان قرار داشتم. ارتباط با خانه‌ی ریاضیات اصفهان، برگزاری

همایش‌های منطقه‌ای در شهرستان کوچکی که معلم هستم با راهنمایی‌های بی‌دریغشان و معرفی اساتیدی که آن‌ها هم همچون ایشان دغدغه‌ی مسائل آموزشی و تربیتی داشتند، شرکت در برخی کنفرانس‌های آموزش ریاضی کشور، فراهم شدن امکان بازدیدی سه‌روزه برای گروهی از مربیان ریاضی یک منطقه‌ی روستایی مازندران از خانه-ی ریاضیات اصفهان و برگزاری اردویی علمی برای معلمان ریاضی شهرستانی کوچک حتی در شهر تهران را مدیون "رجال جان" و اساتید گران‌قدری هستم که با ایشان هم-مرامند.

بی‌شک راهی که دکتر رجالی و همکارانشان بنا نهاده‌اند، از آنجا که مبتنی بر حقیقت-خواهی و عدالت‌طلبی با استفاده از تلاش جمعی و تشویق بر فعالیت‌های گروهی است هیچ‌گاه زمین نخواهد ماند. امیدوارم بتوانم به عنوان شاگردی کوچک، دینم را ادا کنم.

مراسم روز آمار سال ۱۳۹۱ گروه آمار دانشگاه اصفهان

دکتر رجالی در جمع معلمان ریاضی کشور محمود تلگینی دبیر ریاضی بازنشسته

آقای دکتر رجالی در سال ۱۳۳۰ در اصفهان متولد شده است و دیپلم خود را از دبیرستان سعدی یکی از بهترین دبیرستان‌های اصفهان اخذ نموده است.

من این افتخار را داشته‌ام که یکی از معلمانی بوده‌ام که در کلاسی تدریس می‌کرده‌ام که ایشان دانش‌آموز آن کلاس بودند و خاطراتی که از ایشان دارم تا آنجا که به یاد دارم این است که علی رجالی آن زمان مانند دکتر رجالی سال‌های بعد بسیار آرام اهل مطالعه و بدون تظاهر و خودنمایی تحصیل می‌کرد.

بعد از قبول شدن او در دانشگاه شیراز، من از ایشان بی‌خبر بودم، ولی از زمان انتقال به دانشگاه صنعتی اصفهان تاکنون در کنار ایشان بوده‌ام و همیشه علوم ریاضی، آموزش ریاضی و اخلاق معلمی را از ایشان آموخته‌ام و به شاگردی مکتب او افتخار می‌کنم.

در زمان انتقال آقای دکتر رجالی به اصفهان من موقتاً مسئول آموزش و پرورش یکی از نواحی اصفهان بودم و باکمال تعجب شاهد آن بودم که یک نفر از هیئت‌علمی دانشگاه آمده است که به آموزش و پرورش کمک کند.

آن هم برای رفتن به دبستان‌ها و بررسی وضعیت آموزشی مدارس ابتدائی و کمک به آموزگاران و مدیران برای بهبود شیوه‌های آموزشی، دکتر رجالی از همان زمان معتقد بود اصلاح آموزش و پرورش یک کشور باید از دبستان‌ها شروع شود و هنوز هم بر آن اعتقادهاست و بر آن پافشاری می‌کند.

پس از آنکه من مجدداً به کادر آموزشی برگشتم، برای ما معلمان ریاضی مشکلات زیادی وجود داشت، کتاب‌های درسی تغییر کرده بود و به جای مطالبی که قبلاً آموخته بودیم و برای تدریس آنها تبحر کامل داشتیم مطالبی آمده بود که با آنها آشنائی کاملی نداشتیم، گرچه در کلاس‌های کارآموزی شرکت کرده بودیم و با این مطالب به‌طور کلی آشنا شده

بودیم ولی این آشنائی برای تدریس در کلاس کافی نبود و متأسفانه در آن زمان بین معلمان ریاضی و هیئت علمی دانشگاه‌های کشور رابطه‌ای وجود نداشت که بتوان از آنها هم استفاده کرد ولی خوشبختانه دکتر رجالی علاوه بر شرکت در جلسات هفتگی معلمان آمار و ریاضی و شرکت در بحث درباره مطالب ریاضی و آمار و شیوه آموزش آنها، با کمک اساتید دانشگاه‌های اصفهان و صنعتی اصفهان کلاس‌هایی جهت بحث و تبادل نظر بین اساتید و دبیران ریاضی دایر نمود و جزوه‌های مفیدی از نوشته‌های آنها را منتشر کرد.

دکتر رجالی در سال ۱۳۶۰ در کنار دوازدهمین کنفرانس ریاضی در دانشگاه صنعتی اصفهان برای اولین مرتبه یک مسابقه ریاضی دانش‌آموزی برنامه‌ریزی کرد که مورد استقبال دانش‌آموزان و مسئولین کشور قرار گرفت و ادامه آن منجر به شرکت دانش‌آموزان ایران در مسابقات المپیادها و کسب مدال‌های با ارزشی برای کشور شد.

در آن زمان حضور دکتر رجالی بین معلمان و عضویت او در انجمن ریاضی ایران باعث برقراری رابطه دوستانه‌ای بین معلمان و انجمن ریاضی ایران شده بود و هر سال تعداد زیادی از معلمان در کنفرانس‌های ریاضی شرکت می‌کردند ولی برگزاری کنفرانس‌های دیگری مخصوص معلمان ریاضی و آمار ضروری به نظر می‌رسید لذا او با کمک معلمان ریاضی کشور و وزارت آموزش و پرورش اولین کنفرانس آموزش ریاضی را در اصفهان برگزار کرد. برگزاری این کنفرانس باعث آشنائی بیشتر و اتحاد بین معلمان ریاضی کشور و تشکیل انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی در سراسر کشور و ایجاد تشکلی به نام اتحادیه انجمن‌های معلمان ریاضی گردید، بسیاری از این انجمن‌ها اقدام به انتشار نشریه‌هایی برای ارتقای سطح علمی معلمان منتشر کردند که از جمله آنها مجله فرنود در اصفهان است.

گرچه با طرح یکی از معلمان ریاضی اصفهان (مرحوم تیمور غیائی نژاد) و با کمک دکتر رجالی طرح ایجاد مرکز تحقیقات معلمان تصویب و اجرا شد و در هر یک از شهرهای کشور از جمله در اصفهان مرکز تحقیقات معلمان شروع به کار کرده بود ولی این محل برای ایده‌های دکتر رجالی کافی نبود و نیاز به محلی داشت که در آن دانش‌آموزان،

دانشجویان، معلمان و اساتید دانشگاه بتوانند در کنار هم برای پیشرفت سطح آموزش ریاضیات و آمار کشور فعالیت کنند.

نام‌گذاری سال ۲۰۰۰ بنام سال جهانی ریاضیات این فرصت را به وجود آورد که دکتر رجالی و چند نفر از دوستان او طرح ایجاد خانه‌های ریاضی را مطرح و اجرا کنند آنها اعتقاد داشتند و دارند که تقریباً تمام شکست‌ها و عدم موفقیت‌های کشور ما در تاریخ معاصر آن به دلیل عدم وجود روحیه‌ی کارگروهی و نداشتن عادت به قبول نتیجه گفتگوهای سالم و منطقی بوده است، لذا اساس کار خانه ریاضیات را بر پایه فعالیت‌های گروهی قرار دادند.

تاکنون در خانه ریاضیات اصفهان و در کنار آن خانه آمار به کمک دکتر رجالی هر ساله ده‌ها سمینار، همایش، بزرگداشت و سخنرانی بزرگان و پیشکسوتان ریاضی برگزار شده است که بعضی از آنها عبارتند از:

- در سال ۱۳۸۱ خانه ریاضیات اصفهان به پیشنهاد آقای دکتر رجالی و مدیریت اجرائی او سمینار «بررسی روش‌ها و مسائل آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها» را برگزار کرد در این سمینار روان‌شناسان، جامعه‌شناسان، اساتید و صاحب‌نظران از کل کشور در این سمینار شرکت کردند. پس از سخنرانی‌ها و اعلام نظرات شش کمیته کاری تعیین شدند تا نظرات را جمع‌بندی کرده و طرحی برای اثرگذاری نمرات امتحانات نهائی دانش‌آموزان در مدارس تهیه و به مسئولین کشور و مجلس شورای اسلامی تقدیم شود، با تلاش صاحب‌نظران این طرح تهیه شد که قسمتی از آن به طور ناقص تصویب و اجرا شد.

- با توجه به این که در وزارت آموزش و پرورش تحقیقات در مسائل آموزشی فقط در سازمان پژوهش وابسته به آن سازمان انجام می‌شد، ولی دکتر رجالی اعتقاد داشت که در تحقیقات مسائل آموزشی باید معلمان که در کار آموزش شرکت دارند در کارهایی تحقیقاتی هم شرکت داشته باشند، لذا در سال ۱۳۸۲ در زمان مدیریت مرحوم مهندس علاقه‌مندان بر این سازمان سمیناری بنام «سمینار تبیین راهکارهای همکاری انجمن‌ها با سازمان پژوهش» برگزار شد و جهت این همکاری برنامه‌ریزی شد.

- سخنرانی و بزرگداشت پروفیسور رضا، پرویز شهریاری، دکتر منوچهر وصال و...

- بزرگداشت ابوالقاسم قربانی، دکتر علی معتمدی، مریم میرزاخانی و...

- برگزاری روز ریاضیات، روز آمار، روز جبر، روز خیام و...

در کنار دکتر رجالی بودن!

بیشتر از چهل سال است که من با دکتر رجالی از نزدیک همکاری می‌کنم، او احترام خاصی برای معلمان قائل است و در همه برنامه‌هایش سعی می‌کند خود در پشت صحنه باشد و نقش اصلی با معلمان باشد، در کنفرانس‌ها، سمینارها و همایش‌هایی که او دبیر و مجری آن است، با آن که تمام کارها از کوچک و بزرگ را با دقت کامل شخصاً برنامه‌ریزی و در اجرای آنها نظارت می‌کند، سخنران مراسم افتتاحیه و یا اختتامیه یک معلم است او در کلاس‌های پیش‌دانشگاهی که در دانشگاه صنعتی تشکیل شد از چند نفر از معلمان ریاضی دعوت کرد که در آن کلاس‌ها تدریس کنند و حتی در تألیف کتاب درسی حساب دیفرانسیل انتگرال غیر از آقای خردپژوه از دانشگاهیان که با او همکاری می‌کرد از دو نفر از معلمان ریاضی دعوت کرد که در جمع آنها باشند زیرا او معتقد است در گروه نویسندگان یک کتاب درسی باید معلمان هم حضور داشته باشند.

در کنار دکتر رجالی بودن همیشه در من انرژی و عشق به فرهنگ و آموزش به مردم کشورم ایجاد کرده است، و گاهی هم در من غم و افسوس به وجود آورده است! وقتی می‌دیدم او با عشق و علاقه برای پیشرفت فرهنگ کشور تلاش می‌کند من هم از او نیرو می‌گرفتم و خوشحال می‌شدم، ولی گاهی مشاهده می‌کردم با آن که او در این راه بدون چشمداشتی و فقط به خاطر عشقی که در او وجود دارد تلاش می‌کند و گاهی شخصاً برای پیشرفت کارها هزینه می‌کند حتی در اثر تلاش‌های مداوم او سلامتی‌اش به خطر افتاده است! و از همه مهم‌تر وقتی مشاهده می‌کنم که با تمام غرور و آزادگی که دارد برای جلب حمایت و همکاری به ملاقات مسئولینی می‌رود که نه نسبت به او و کارهایش اطلاع و اعتقادی دارند و نه علم و ریاضی و آمار و اقتصاد برای آنها مهم است واقعاً نگران شده‌ام، ولی خوشبختانه چون همه وجود او عشق و محبت به کشور و مردم است خود او هرگز مأیوس نشده است و باز هم با عشق علاقه به تلاش‌هایش ادامه داده است.

یادداشتی از یکی از دبیران پیشکسوت شیرازی علی محمد توکلی

شرح خدمات فرهنگی استاد فرهیخته دکتر رجالی بزرگوار عاشق فرهنگ و پیشرفت معنوی و علمی آموزش و پرورش به کتابی مفصل نیاز دارد. در یک جمله سعی بلیغ و تلاش ایشان معطوف به این بود که باید اصلاح آموزش از ابتدایی و دبیرستان بصورت ریشه‌ای و پایه‌ای انجام شود و برای آسیب شناسی آموزش از هیچ سعی و کوششی دریغ نفرمود. فهرست‌وار به چند جنبه از این تلاش خدا پسندانه ایشان اشاره می‌شود.

۱. ساعتها در کلاس درس ابتدایی حضور می‌یافت تا نقص تعلیم را دریابد و به فکر علاج بیفتد.

۲. به دوره راهنمایی نظر داشت و در همایشها آنها را سهیم می‌دانست و برای اعتلای سطح معلومات آنها سعی فراوان داشت.

۳. کنفرانس ریاضی آموزش و پرورش را از کنفرانس ریاضی دانشگاه مجزا کرد. به علت اینکه در کنفرانسهای دانشگاهی مطالب تخصصی و پژوهشی بود و از سطح دبیرستان فراتر بود. لذا استقبال چندانی از سوی دبیران نمی‌شد. اولین کنفرانس از این مقوله در اصفهان به همت این بزرگمرد چه باشکوه و پرمحتوا برگزار شد و الگو و اسوه‌ای برای کنفرانس‌های بعدی که کماکان نیز ادامه دارد گردید و از رهنمودهای ایشان و مدیریت و برنامه‌ریزی دقیق آقای دکتر استفاده می‌گردد. (به یاد دارم در این کنفرانس به علت فشار کاری و عدم استراحت در ساعات پایانی دچار ضعف جسمی و حالت بیهوشی گردیدند که لحظات پر از نگرانی برای تمامی حاضرین بود).

۴. ایجاد انجمن‌های ریاضی در مراکز استان و شهرستانها برای تجمع و همدلی و تبادل نظر دبیران ریاضی را طراحی و تشکیل داد و در تنظیم اساسنامه و اجرای آن نهایت همکاری را مبذول داشتند.
۵. طراحی و تشکیل خانه ریاضیات در مراکز استانها با رهنمودهای ایشان و همکارانشان اقدامی مفید در بسط ریاضیات و همگانی کردن آن در سطح جامعه بود که نیازمند حمایت مسئولان و تأمین هزینه‌های این نوع طرح‌ها می‌باشد.
۶. با تألیف کتب جدید، آموزش ریاضی را از خمودی و کهنگی و قالب‌های منسوخ گذشته خارج کرد و روحی تازه به آن بخشید و معلم و دانش‌آموز را به پژوهش و مذاقه و مدرنیته واداشت.

از زبان معلمان ریاضی می‌گوییم:

ای از بهشت جزوی و از رحمت آیتی حق را به روزگار تو با ما عنایتی

**مختصری در مورد خدمات ارزشمند دکتر رجالی به علم
کشور
مگردیچ تومانیان
رئیس شاخه ریاضیات فرهنگستان علوم**

اولین دیدار من با دکتر رجالی در کنفرانس ریاضی فروردین سال ۱۳۶۰ بود، مجدداً کنفرانس بسیار برنامه‌ریزی شده، منسجم با شرکت اساتید و دانشجویان از همه دانشگاه‌های کشور اجرا گردید. در ضمن این کنفرانس از آقای پرویز شهریاری، خادم ریاضی کشور، نویسنده و مترجم کتاب‌های بسیار ارزشمند ریاضی برای دانش‌آموزان و مدرس بسیار توانا در ریاضی، تقدیر گردید که بعداً بدخواهان علم کشور مطالب بسیار ناروا در مورد چرایی این بزرگداشت نوشتند که این سخنان را باد بُرد.

دومین آشنایی با دکتر رجالی در سال ۱۳۷۲ و در جریان آزمون فنی نمونه که از طرف فرهنگستان علوم توسط دکتر شهشهانی و دکتر رجالی ترتیب داده بودند اتفاق افتاد این آزمون برای نشان دادن اینکه در سازمان سنجش چگونه می‌توان آزمون مناسب با طرح سؤال‌های تستی ارزشمند طراحی کرد که بتواند اطلاعات علمی دانش‌آموز را ارزیابی کند نه حفظیات را. در هر حالت برنامه‌ریزی بسیار مناسب انجام شده بود، سؤال‌های فنی بسیار مناسب و دارای ارزش علمی ریاضی، از همکاران جمع‌آوری شده بود. کاش امکان داشت این آزمون چند بار تکرار شود تا الگوی مناسبی برای آزمون ورودی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به وجود می‌آمد.

در این دو رویداد، توجه، مدیریت درست، فکر شده و منظم، آقای دکتر رجالی محرز گردید. از آنجایی که افراد منظم، متفکر و درستکار قابل احترام هستند، دوستی نزدیکی با دکتر رجالی به وجود آمد.

اگر مدیری بانظم باشد، اطرافیان و همکاران اداری حوزه مدیریت خود را نیز به نظم فرامی‌خواند هیچ کاری را هیچ‌کس قادر نیست به‌تنهایی به سرانجام برساند، برای هر کاری تعدادی همکار لازم‌اند.

روزی در دانشگاه صنعتی اصفهان، حضور دکتر رسیدم، قرار بود کارهایی انجام شوند، ایشان فقط تلفنی به منشی گروه ریاضی گفتند برای آقای X نامه‌ای جهت انجام کاری بنویسند، بعد از مدت کوتاهی خانم منشی نامه‌ای منظم با مفاهیم موردنظر تایپ کرده و جهت امضا به دکتر دادند. دکتر رجالی فقط نامه را امضا کرد. یعنی این خانم چنان به کار خود مسلط بود و با طرز فکر دکتر آشنا بود که با یک تلفن متوجه خواست دکتر شد و نامه را تهیه کرد.

از آن پس در شورای اجرایی انجمن ریاضی با دکتر همکاری داشته و از نظرات سازنده ایشان برای انجام امور انجمن استفاده کردم. در جریان کنفرانس سالانه انجمن ریاضی همواره تعدادی معلم دبیرستان شرکت می‌کردند، ایشان برای اینکه این معلمان بتوانند از کنفرانس استفاده علمی داشته باشند، در چند سال برنامه‌های جداگانه‌ای برای دبیران طراحی و از همکاران دانشگاهی که از مدارس و دبیران دور نبودند، خواهش می‌کرد که برای دبیران سخنرانی‌هایی داشته باشند. پس از چندی به طور کلی کنفرانس دبیران را جدا کرده و به کمک آموزش و پرورش کنفرانس آموزش ریاضی برای دبیران ایجاد شد که تا امروز ادامه دارد.

در سال جهانی ریاضی (سال ۲۰۰۰) برنامه بسیار خوبی برای برگزاری گسترده آن در کشور طراحی کردند و به کمک دکتر نجفی، توانستند بودجه مناسبی برای برگزاری هرچه مناسب‌تر سال جهانی ریاضی را از مسئولان در علم کشور دریافت کردند. از برنامه‌های بسیار جالب ماندگار و قابل الگوبرداری از طرف کشورهای دیگر ایجاد خانه‌های ریاضیات در کشور است. خانه ریاضیات اصفهان به کمک شهرداری اصفهان یک الگوی مناسب برای کشور و کشورهای دیگر گردید.

در پی آن خانه ریاضیات پروفیسور هشتروودی در تبریز ایجاد گردید، تاکنون حدود ۱۷ خانه ریاضی در کشور ایجاد شد، و هیئت‌امنای خانه‌های ریاضیات برای نظارت بر خانه‌های ریاضی ایجاد گردید زیرا تصور می‌شد که در برخی شهرها به عنوان خانه ریاضیات، کلاس‌های آمادگی کنکور ایجاد شود که هدف این نبود. مورد دوم نام‌گذاری اول تا دهم آبان هر سال به نام دهه ریاضیات که در این روزها معمولاً افرادی از گروه‌های ریاضی

دانشگاه‌ها برای مدارس سخنرانی می‌کنند و مفهوم اصلی ریاضیات و کاربردهای آن را برای دانش‌آموزان ارائه می‌دهند، درعین‌حال سعی می‌شود ترس از ریاضی را که برخی از دبیران کم‌سواد در دانش‌آموزان ایجاد می‌کنند، از فکر دانش‌آموزان بزدایند. این برنامه هم تاکنون اجرا می‌شود.

در پی بررسی آماری خانه ریاضیات اصفهان از افت ریاضی در مدارس، گروه فنی مهندسی فرهنگستان هم نگران شده و دکتر عارف پیشنهاد ایجاد کمیسیون پیشبرد ریاضی کشور را به تصویب فرهنگستان علوم رساند. طبعاً محور اصلی اعضای این کمیسیون دکتر رجالی بود. در این کمیسیون موضوع دانشگاه فرهنگیان، آزمون ورودی دانشگاه‌ها و ایجاد اتحادیه انجمن‌های علوم ریاضی محورهای اصلی بحث‌ها بودند. موضوع اول به طور ناقص نتیجه داد که هنوز در صدد تکمیل آن هستیم، دو موضوع دیگر به طور کامل نتیجه داد، آزمون ورودی دانشگاه‌ها، مطابق طرح از طرف شورای عالی انقلاب فرهنگی اعلام گردید. موضوع سوم هم چندین سال است که اتحادیه با عضویت انجمن، به طور فعال در حال خدمت به جامعه علمی و به خصوص ریاضی کشور است. در تمام این مراحل دکتر رجالی نقش محوری داشتند.

کمیسیون پس از تشکیل ۲۰ جلسه تقریباً از کار ایستاد ولی در حال راه‌اندازی مجدد آن هستیم.

برای اشاره به تمام کارهایی که دکتر رجالی برای علم کشور به خصوص معلمان، خانه‌های ریاضیات، انجمن آمار و غیره انجام داده‌اند لازم است که کتاب قطوری تدوین گردد.

از آقای دکتر رجالی درخواست می‌نمایم که خاطرات خود را به طور کامل مکتوب نمایند که اولاً تاریخ انجمن‌های ریاضی و آمار و مسائل گوناگون در آموزش علم و ریاضی را زنده خواهد کرد. تا جوانان الگوی مناسبی برای کار، زندگی و خدمت به جامعه داشته باشند.

از انجمن آمار در اقدام به جا و شایسته، بزرگداشت دکتر رجالی صمیمانه تشکر می‌نمایم.

دکتر علی رجالی مردی برای تمام فصول
محمد جلوداری ممقانی
عضو هیئت علمی گروه ریاضی، دانشگاه علامه
طباطبائی

نام علی رجالی را در سال ۱۳۵۲ در صحبت‌های دوستان هم‌کلاسی‌ام، در دانشگاه شریف (آریا مهر) که از شیراز آمده بودند می‌شنیدم. احتمالاً به این دلیل که آتش پاره‌ای بوده این علی. شلوغی می‌کرده طرح می‌داده و شاگرد زرنگی هم بوده کسی چه می‌داند. هرچند اخیراً یکی از این دوستان می‌گفت علی در دانشگاه (پهلوی) شیراز از دکتر بهبودیان در درس‌های آمار همواره نمره‌ی اول کلاس را دریافت می‌کرد. آشنایی من با علی به واسطه کتاب درسی حسابان بود که با همکاری آقایان دکتر تابش، خردپژوه و دو نفر از دبیران ریاضی دبیرستان می‌نوشتند. علی نسخه‌ای از کتاب را به من داد و خواست در مورد کتاب نظر دهم. من هم همین کار را کردم. اوایل دهه ۱۳۷۰ بود، شاید.

با خود می‌اندیشم، علی رجالی را در سی سال گذشته چگونه دیده‌ام؟ پرانرژی، پر ایده و انگیزه، فداکار، کم‌توقع، سازمانده، پیگیر، امیدوار، خستگی‌ناپذیر، و دوست داشتنی. رجالی دانشمندی است که دغدغه‌ی سربلندی ایران دل‌مشغولی تمام اوقات زندگی اوست؛ بنابراین به اساسی‌ترین ارکان توسعه و پایداری آن، آموزش و عوامل و ابزارهای آن و در رأس آن آموزش ریاضیات، معلمان ریاضی و کتاب‌های درسی می‌اندیشد. در این راه خود را به هر دری می‌زند، خانه ریاضیات اصفهان را که در نوع خود در دنیا بی‌نظیر است و موجب رشک و حسد دوست و دشمن است با همکاری تنی چند از همکارانش راه‌اندازی می‌کند. از تهدیدها و تحدیدهای کنکور سخن می‌گوید و در راه تحقق ایده‌ی دانشگاه بدون کنکور به وزارت آموزش و پرورش، وزارت عتف و مجلس شورای اسلامی می‌رود، خود را به آب و آتش می‌زند تا نظر خود را در مورد دور نگه‌داشتن کارتل کنکور از حیطة آموزش دبیرستانی به گوش مسئولان برساند. طرحش در مجلس مسکوت می‌ماند. یعنی که کارتل پیروز می‌شود. علی، اما، ناامید نشده و از پا نمی‌نشیند. می‌گوید آموزش

ریاضیات در مدرسه و دانشگاه را جدی بگیرید، تألیف کتاب‌های درسی را به اهلش بسپارید، اداره‌ی دانشگاه‌ها را به خودشان بسپارید، رشته‌های علوم را فقط در چند دانشگاه بزرگ اجرا کنید و برای آن‌ها در دانشگاه‌های کوچک دانشجو نپذیرید. او تمام این افکار را در کنفرانس‌های ریاضی، کنفرانس‌های آمار و هر جا که پایش برسد با صدایی رسا فریاد می‌زند، نه جلوی آینه برای خودش.

هر چند گوش اگر گوش تو و ناله اگر ناله‌ی من، آنچه البته به جایی نرسد فریاد علی است، علی، اما، هرگز از به نتیجه نرسیدن طرح‌ها و اقداماتش ناامید و مأیوس نشد. در جشن دهمین سالگرد تأسیس خانه‌ی ریاضیات اصفهان من شاهد جهد و کوشش او و همکارانش در این خانه جهت تثبیت موقعیت آن در اذهان دولتمردان و جلب نظر عموم همشهریان اصفهانی‌شان بودم. از تهران دکتر مهرداد شهشهانی برای سخنرانی علمی و نمایندگان انجمن ریاضی و انجمن آمار و از اصفهان مدیران بسیاری از ادارات دعوت شده بودند و حضور داشتند. فعالیت علی برای اشاعه‌ی "فرهنگ خانه‌ی ریاضیات" پا را فراتر از مرزهای جغرافیایی گذاشت و در سپتامبر ۲۰۰۶ در سمینار "Geometric patterns in Islamic art" در شهر لایدن هلند در مرکز لورنتس، در حضور ریاضی‌دانان، مورخین تاریخ علم، دانش‌آموزان، دانشجویان، آموزگاران فعالیت‌های ریاضیاتی و هنری معماران و دانش‌آموزان اصفهانی را موبه‌مو تشریح کرد. این شد مبنای رشد خانه در دنیا. خانه‌ی ریاضیات اصفهان شد الگوی خانه‌های ریاضیات در سایر نقاط دنیا و من مرحوم مهندس محمود ماهرالنقش، استاد دانشگاه علم و صنعت ایران و معمار و هنرمند بی‌بدیل اصفهانی، را در آن سمینار شناختم.

خانه‌ی ریاضیات اصفهان که ریاضیات را با شوق و ذوق بی‌همتا از طریق انواع روش‌های آموزشی، هنری، مسابقه و بازی و با روی باز به دانش‌آموزان می‌آموخت، الگویی شده بود برای تأسیس خانه‌های ریاضیات در کل ایران، و علی سرمایه‌ی معنوی پشتیبان آن. خانه‌های ریاضیات یزد، نیشابور و تبریز از جمله‌ی اولین خانه‌هایی بودند که شروع به کار کردند. این خانه همچنین میعادگاه تشنگان هنر کاشی‌کاری، معماری، مقرنس بندی، و گچ‌بری از سراسر ایران شده بود. چهارشنبه‌های بسیاری را آقای دکتر

محمد باقری و من در نشست‌های علمی خانه که به همت علی شکل می‌گرفت شرکت می‌کردیم و من هر چه که از این مفاهیم می‌دانم مدیون همین جلسات است. در این جلسات با کسانی آشنا شدم که امکان آشنایی با آن‌ها در جایی دیگر به‌جز خانه وجود نداشت. آقایان مهندس محمدحسین اسلام‌پناه صاحب صحافی کهنه کتاب از کرمان، آقای سید علیرضا جذبی مؤلف کتاب هندسه‌ی ایرانی از تهران، آقای احمد منتظر از دانشگاه هنر اصفهان که در شناساندن هنرهای هندسی به‌کاررفته در مسجد جامع اصفهان بسیار کمک کرد، آقای دکتر تهرانی از دانشگاه شهید بهشتی که در ثبت جهانی بازار تبریز سنگ تمام گذاشته بود، و خیلی‌های دیگر.

گسترش خانه‌های ریاضیات در سراسر کشور مسئله‌ی هماهنگی و گاه تقسیم کار بین آن‌ها را اجتناب‌ناپذیر کرده بود. به همین دلیل خانه‌ی ریاضیات مادر و در رأس آن علی و خردپژوه طرح ایجاد شورای خانه‌های ریاضیات را مطرح و مراحل قانونی را طی کردند.

یکی دو سال پیش در جستجوی پاسخی به این پرسش که "انجمن ریاضی برای ما چه کرده؟" مقاله‌ای می‌نوشتم که نام علی را جزو هیأت‌تحریریه‌ی مجله‌ی فرهنگ و اندیشه‌ی ریاضی دیدم. در یافتم که اوایل دهه‌ی ۱۳۶۰ بولتن انجمن ریاضی ایران که مجله‌ای علمی، فرهنگی و خبری بود به سه مجله تجزیه شده است. خبرنگار، بولتن، و فرهنگ و اندیشه‌ی ریاضی. اسناد نشان می‌دهد که دکتر رجالی و آقای دکتر میامی از دانشگاه صنعتی اصفهان عضو هیأت تحریریه‌ی شماره‌های اول مجله‌ی تازه تأسیس فرهنگ و اندیشه‌ی ریاضی بودند و با هدایت و حمایت آنان این دانشگاه در تولید و چاپ شماره‌های اولیه‌ی فرهنگ و اندیشه‌ی ریاضی سنگ تمام گذاشته است.

دکتر رجالی یکی از بنیان‌گذاران انجمن آمار ایران در سال ۱۳۶۹ و عضو هیأت‌مدیره‌ی آن است و به نظرم بیشترین هدف وی از این کار ایجاد "نظام آماری ایران" مشابه نظام‌پزشکی و یا نظام‌مهندسی ایران بود. هرچند نظام آماری در کشور پا نگرفت ولی علی کار خود را از دریچه‌ای دیگر پیش برد. تأسیس اتحادیه‌ی انجمن‌های علوم ریاضی ایران با همکاری تنی چند از اعضای انجمن‌های علمی وقت، از جمله انجمن آمار ایران، انجمن

ریاضی ایران، انجمن فیزیک ایران، انجمن شیمی ایران، شورای خانه‌های ریاضیات و ... با هدف هم‌افزایی تلاش‌های علمی، آموزشی و اجتماعی این نهادهای مردم‌نهاد. تلاش‌های بی‌وقفه دکتر رجالی در زمینه‌های مذکور و زمینه‌هایی که نامی از آن‌ها نبرده‌ام، نام وی را از مرزهای کشور فراتر برد و علی‌شخصیتی جهانی در آموزش و پیشبرد ریاضیات در سطح جهان شناخته شد، بردن جایزه اردیش در ۲۰۰۶، جایزه بهزاد در ۱۳۹۱، و شناخته شدن به عنوان استاد پیشکسوت نمونه‌ی آمار در ۱۴۰۱ از نشانه‌های قدردانی جهانی از این شخصیت نهادساز ایرانی است.

ضمن تبریک به دکتر رجالی برای معرفی ایشان به عنوان استاد پیشکسوت نمونه‌ی آمار در سال ۱۴۰۱ پیشنهاد می‌کنم شهرداری اصفهان و دانشگاه صنعتی اصفهان برای حفظ حرمت این خدمت‌گذار صمیمی علم و دانش ایران در تالار مشاهیر اصفهان جایگاه ویژه‌ای برای ایشان در نظر بگیرند.

تلاش‌های دکتر رجالی در بهبود آموزش ریاضی پرویز حسن پورفرد

هیئت علمی بازنشسته گروه ریاضی دانشگاه بیرجند

خوشوقتم که از آقای دکتر رجالی به‌عنوان پیشکسوت برتر آمار در شانزدهمین کنفرانس آمار قدردانی می‌شود. اینجانب عضو هیئت علمی بازنشسته گروه ریاضی بیرجند که ۱۳ سال تدریس ریاضی دبیرستانی و به دنبال آن ۴۵ سال تدریس دانشگاهی دارم و با وجود تحصیلات آکادمی کم، در سمینارها و کنفرانس‌های متعددی شرکت کرده و مقالات آموزشی ارائه نموده‌ام. حدود ۳۵ سال است که از دور و نزدیک با عملکرد دکتر رجالی در بهبود آموزش ریاضی در دوره‌های دبستانی - دبیرستانی - دانشگاهی آشنائی دارم. بی‌مناسبت نیست که خوانندگان با تلاش‌های مداوم ایشان در مورد بهبود آموزش ریاضی مطلع گردند. از نظر من ایشان پیشکسوت برتر آموزش ریاضی نیز هستند. همگان باید بدانند برگزاری سمینارها و کنفرانس‌ها و ارائه مقاله در آن‌ها، کار فوق‌العاده مشکلی است. بنده در بعضی نقاط عضو هیئت علمی کنفرانس بوده‌ام و دبیر هجدهمین کنفرانس ریاضی کشور بوده و با مشکلات آشنائی دارم.

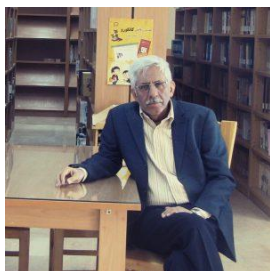
در این نوشته، آنچه از ویژگی‌های ایشان در این مدت طولانی دیده‌ام و درس گرفته‌ام را به طور خلاصه بیان می‌کنم.

۱. ایشان هم علم دارند و هم دانش و فردی مردمی هستند و افرادی با این ویژگی کمیاب‌اند.
۲. برای معلمان، مخصوصاً معلمان دوره ابتدائی احترام زیادی قائل است و به رفاه معلم همواره فکر می‌کند.
۳. دغدغه آموزش ریاضی کشور را دارد و در رفع آن همواره تلاش می‌کند.

۴. در جلسات به صحبت‌های هر شخصی کاملاً گوش می‌دهد و در واقع استماع می‌کند (نه سماع). معمولاً در جلسات آموزشی خیلی افراد به حاشیه می‌روند و تحمل این وضع خیلی مشکل است علی‌رغم آن با حوصله گوش می‌دهد.
۵. مشکلات سمینارها و کنفرانس‌ها را حل می‌کند وقتی خودش چیزی نمی‌داند از دوستان خود متواضعانه کمک می‌گیرد.
۶. برای بهبود آموزش ریاضی، افراد را تشویق به همکاری و ارائه مقاله می‌کند. از این لحاظ مدیون ایشان هستیم.
۷. در سمینارها و کنفرانس‌ها از شروع تا پایان بی‌وقفه حضور داشته و راهنمایی می‌کند.
۸. علی‌رغم تجربه و ذکاوتی که دارد در جلسات خود را بالاتر از هیچ‌کس نمی‌داند.
۹. در جلسات وقتی جمع‌بندی به عهده وی گذاشته می‌شود، دقیق و سریع عمل می‌کند و در عین حال، صحبت‌های منطقی، همگی در آن گنجانده می‌شود.
۱۰. به مسائل رفاهی خود هیچ توجهی ندارد.
۱۱. تأکید بر اعتدال در تمام موارد آموزشی را دارد.
۱۲. توجهی خاص به نقاط محروم کشور به لحاظ آموزشی دارد.
۱۳. گزینش یک فرد برای امری وقتی به عهده او گذاشته شود، فقط لیاقت شخص را در نظر می‌گیرد.
۱۴. وقتی برگزاری جلسه آموزشی به عهده ایشان گذاشته می‌شود، اجازه می‌دهد شرکت‌کنندگان نظرهای آموزشی خود را به طور آزاد بیان کنند و از نظرهای منطقی دفاع می‌کند.

در پایان عرض می‌کنم چنانچه مواردی که در همایش‌ها - سمینارها - کنفرانس‌ها و وبینارهای آموزشی گفته می‌شود، مقامات توجه می‌نمودند و به‌خصوص به افکار و گفته‌های آقای دکتر رجالی گوش می‌دادند، آنچه در یکی دو سال اخیر در آموزش و پرورش رخ داد به هیچ وجه رخ نمی‌داد.

در پایان، یک مورد جزئی از عملکرد ایشان ذکر می‌کنم. در کنفرانس پنجم آموزش ریاضی کشور که خود عضو هیئت‌علمی کنفرانس بودم، مقاله‌ای ارائه کرده بودم و اعضای کمیته علمی چون خیلی صریح موارد را گفته بودم با ارائه آن مخالفت می‌نمودند و می‌گفتند ممکن است اغتشاشی صورت گیرد. ایشان نه تنها از این مقاله دفاع نمودند بلکه معرف من در ارائه آن شدند و در سال بعد امر فرمودند در شورای اتحادیه معلمان ریاضی کشور در شیراز مجدداً آن را ارائه دهم و من اطاعت کردم. در خاتمه، سلامتی و سعادت ایشان را از درگاه خداوند متعال خواهانم.

اشاره‌ای به همکاری و عملکرد دکتر رجالی در
زمینه‌های گوناگون
فروزان خردپزوه
هیئت علمی بازنشسته دانشکده علوم ریاضی
دانشگاه صنعتی اصفهان

من دکتر علی رجالی را به عنوان یک همکار حدود ۴۰ سال است که می‌شناسم، از زمان انتقال به دانشگاه صنعتی اصفهان، اگر بخواهم در مورد او مطالبی را بیان کنم، باید به همکاری و عملکرد او در زمینه‌های گوناگون اشاره کنم.

به عنوان یک استاد دانشگاه، دانشجویان از تدریس او بسیار آموخته‌اند، زیرا به شدت اعتقاد داشت دانشجویان باید خودش در یادگیری و پیشرفت مطالب کلاس مشارکت داشته باشد، همکاران هم از فکر و برخورد او بسیار آموخته‌اند، اگر قرار بود کمیته‌ای در زمینه‌ای ایده‌پردازی کند، حتماً یکی از اعضای آن کمیته می‌بود. در طول خدمتش هم باعث پیشرفت دانشکده و هم دانشگاه شد. او در انجمن‌های علمی ریاضی و آمار بسیار فعال بود و یکی از برگزارکنندگان بسیاری از کنفرانس‌های این دو انجمن بود، چه آنها که در دانشگاه صنعتی اصفهان و چه در سایر دانشگاه‌ها برگزار می‌شد.

او به عنوان یک پژوهشگر در آموزش ریاضی نه تنها برنامه‌هایی را در داخل ایران مطرح و پیگیری می‌کرد، بلکه در سطح بین‌المللی نیز فعال بود، در ICMI و ICME به عنوان یکی از اعضای کمیته‌های برگزاری، بسیار تلاش می‌کرد، به همین دلیل هم جایزه اردیش را دریافت کرد.

او به عنوان یک معلم ریاضی تلاش می‌کرد از نزدیک با دانش‌آموزان و معلمان ارتباط برقرار کند و تلاش کند تا آموزش در کشور روزبه‌روز بهتر شود. در کلاس‌های مدارس می‌رفت و با معلم کلاس همفکری می‌کرد. جلسات سمینار گونه چه رسمی و چه غیررسمی با معلمان داشت و تلاش می‌کرد که معلمان ریاضی با هم ارتباط نزدیک‌تری برقرار کنند. جلسات دوشنبه عصر دبیران ریاضی در اصفهان، راه‌اندازی مرکز تحقیقات معلمان اصفهان و حتی تشکیل انجمن علمی آموزشی دبیران ریاضی نه تنها در اصفهان،

بلکه در سایر استان‌ها و حتی اتحادیه انجمن‌های دبیران ریاضی در کشور نتیجه تلاش‌های اوست. برگزاری نخستین کنفرانس آموزش ریاضی در کشور و تداوم برگزاری این کنفرانس‌ها، مدیون پیگیری و زحمات اوست.

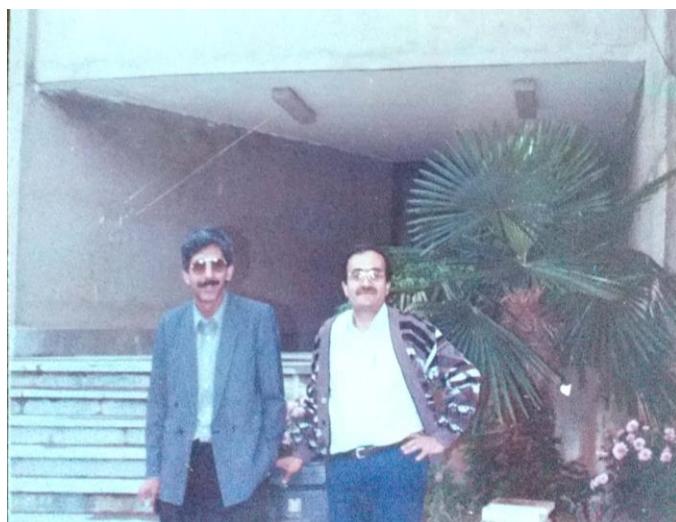
و اما خانه ریاضیات، او همواره به دنبال این بود که فضایی وجود داشته باشد که دانش‌آموز، دانشجو، معلم و استاد دانشگاه در آن حضور داشته باشند و از همدیگر بیاموزند، به همین دلیل با همفکری با دوستان آقای دکتر یحیی تابش، به مناسبت سال جهانی ریاضی (۲۰۰۰ میلادی) طرح راه‌اندازی خانه ریاضیات مطرح و با توجه به حمایت ستاد سال جهانی ریاضی این طرح ابتدا در اصفهان و سپس در شهرهای دیگر راه‌اندازی شد. خانه ریاضیات به عنوان محلی برای بررسی نقاط ضعف و کاستی‌های آموزش ریاضی چه در مدارس و چه در دانشگاه‌ها شد.

کار گروهی، آشنایی با کاربردهای ریاضی و روش‌های مختلف آموزش از فعالیت‌های خانه ریاضیات است. او ریزنی‌های زیادی برای تأسیس خانه ریاضیات در شهرهای دیگر ایران نمود، چه با استادان دانشگاه‌ها و چه دبیران و معلمان ریاضی و چه با مسئولان و ارگان‌هایی که می‌توانند حامی این فعالیت‌ها باشد. خوشبختانه این حرکت موفقیت‌آمیز بود و تاکنون بیش از ۴۰ خانه ریاضیات در کشور تأسیس و همگی زیر نظر یک انجمن علمی به عنوان شورای خانه‌های ریاضیات ایران فعالیت می‌نماید، حتی او گام‌هایی برای بین‌المللی کردن این فعالیت برداشته و در کنفرانس‌ها این ایده را مطرح و پس از تأسیس چند خانه در فرانسه و بلژیک، شبکه بین‌المللی خانه‌های ریاضیات را راه‌اندازی نمود.

البته او فعالیت‌های دیگری نظیر راه‌اندازی مسابقات المپیاد ریاضی، تورنمنت شهرها و المپیاد را در ایران و نیز تشکیل اتحادیه انجمن‌های ایرانی علوم ریاضی و برنامه‌ریزی به مناسبت سال جهانی علوم پایه و ... انجام داده است.

همان گونه که می‌دانید متأسفانه هیچ بودجه رسمی برای این گونه فعالیت‌ها که به آنها اشاره شد، در کشور دیده نشده است، نه در آموزش و پرورش و نه در آموزش عالی، به همین دلیل بخشی از تلاش‌های او همواره پیگیری برای دریافت کمک به منظور اجرایی

کردن برنامه‌های این نهادهای غیردولتی است که انرژی زیاد و پشتکار و پیگیری فراوان می‌طلبد.

**تلاش دکتر رجالی برای پیشرفت
آموزش در سطح ملی و بین‌المللی
عباس خلیلی، دانشگاه مک‌گیل،
مونتریا، کانادا**

نوشتن درباره افرادی که بخش عمده‌ای از زندگی خود را در راه پیشرفت و تعالی جامعه می‌گذرانند، کار دشواری است. آقای دکتر رجالی از جمله این افراد هستند که در هر جامعه‌ای انگشت شمارند!

ایشان برای پیشرفت آموزش در سطح کشور و بین‌المللی کارهای بسیار با ارزشی کرده‌اند که در مجموعه آموزشی کشور کمتر کسی از آن بی‌اطلاع است. یکی از مهم‌ترین کارهای ایشان پایه‌گذاری مسابقات ریاضی در ایران است که دستاورد آن کشف نوابغی چون مریم میرزاخانی (اولین بانوی ریاضی‌دان برنده‌ی جایزه فیلدز در سال ۲۰۱۴) بود.

آموزش، هسته‌ی مرکزی پیشرفت هر کشوری است و آقای دکتر رجالی همیشه به این مهم واقف بوده و هستند. امیدوارم جامعه‌ی علمی کشور هرچه بیشتر زمینه بهره‌مندی از نظرات و تجربیات ارزشمند ایشان را فراهم کند، که به نظر من بهترین راه قدردانی از زحمات چندین ساله ایشان است.

**دکتر رجالی پایه‌گذار خانه ریاضیات
علی دانایی
عضو هیئت امنای خانه ریاضیات اصفهان**

از من خواسته شده است که آقای دکتر علی رجالی را معرفی کنم. اگر چه خود را قابل نمی‌دانم، ولی به لحاظ صمیمیتی که با او دارم نمی‌توانم سر باز زنم. دوستی ما به سال ۱۳۵۸ بر می‌گردد که از انگلستان بازگشته بودم و ایشان از شیراز به اصفهان انتقال یافته بود و عضو هیئت‌علمی دانشگاه صنعتی اصفهان شده بود او که در یکی از بهترین دانشگاه‌های آمریکا درس خوانده بود و دکترای خود را اخذ کرده بود، همیشه خود را یک معلم ریاضی خوانده و به این شغل افتخار می‌کند. او با کنکور با وضعیت فعلی مخالف است و به همین دلیل حدود ده سال پیش کارگاهی دو روزه برگزار کرد. مرحوم دکتر کاردان و دکتر پورکاظمی وقتی فهمیدند که دکتر رجالی برگزار کننده است مشتاقانه شرکت کردند. دکتر رجالی پایه‌گذار خانه‌ی ریاضیات نه تنها در اصفهان بلکه در ایران است. دکتر رجالی خود را وقف ریاضیات اصفهان و ایران کرده است. هرکاری که بتواند کمکی به شهر کند دریغ نمی‌کند. برای او انجمن ریاضی و انجمن آمار تفاوتی ندارد، هر جا موثر باشد او آنجاست.

دکتر رجالی رهروی که آهسته و پیوسته می‌رود

علی دولتی

عضو هیئت علمی بخش آمار دانشگاه یزد

صاحب دلی به مدرسه آمد ز خانقاه
بشکست عهد صحبت اهل طریق را
گفتم میان عالم و عابد چه فرق بود
تا اختیار کردی از آن این فریق را
گفت آن گلیم خویش بدر می‌برد ز موج
وین جهد می‌کند که بگیرد غریب را
«گلستان سعدی»

شناختن و شناساندن ابعاد شخصیتی و سبک و سلوک خدمتگزاران علم و دانش سنت پسندیده‌ای است که می‌تواند راهگشا و انگیزه‌ای برای جوان‌ترها باشد تا متناسب با شرایط زمانه خود در توسعه و گسترش راه این بزرگان بکوشند. این بار انجمن آمار ایران، برگزاری شانزدهمین کنفرانس آمار توسط دانشگاه مازندران را با نکوداشت استادی مزین کرده‌اند که هم در بنیان‌گذاری نخستین کنفرانس آمار و هم در بنیان‌گذاری انجمن آمار مشارکتی فعال داشته است. دکتر رجالی دانش‌آموخته دانشگاه استنفورد است و رساله دکتری خود را در زمینه نظریه احتمالی اعداد زیر نظر پروفیسور پرسی دیاکونیس که یکی از ۲۰ دانشمند مؤثر در قرن ۲۱ از او نام برده می‌شود، به انجام رسانیده است. دکتر رجالی از همان بدو ورود به ایران علی‌رغم توانمندی علمی که داشت، دغدغه‌ی ارتقای شخصی و مقاله‌نویسی که هر استاد جوانی را وسوسه می‌کند، کنار گذاشت و مسیر متفاوتی را با انجام فعالیت‌های افتخاری و با هدف ارتقای دانش علوم ریاضی در کشور انتخاب نمود که همچنان در این مسیر مصمم و ثابت‌قدم و آهسته و پیوسته گام بر می‌دارد و از هر فرصتی برای به چالش کشیدن کج‌روی‌ها و اصلاح آنها استفاده می‌کند. دکتر رجالی را باید یکی از سرمایه‌های اجتماعی جامعه علمی کشور برشمرد.

آشنایی من با دکتر رجالی به سال ۱۳۶۸ و شروع دوران دانشجویی در دانشگاه صنعتی اصفهان برمی‌گردد. ما نخستین دانشجویان دوره کارشناسی آمار دانشگاه صنعتی اصفهان بودیم. دروس تخصصی آمار را دکتر رجالی، دکتر همدانی، دکتر جمشیدیان، دکتر ذکایی و دکتر پولادساز تدریس می‌کردند. درس‌های احتمال و کاربرد، آمارریاضی و فرایندهای تصادفی را با دکتر رجالی گذراندیم. در هر کدام از این درس‌ها خاطراتی آموزنده به یاد دارم. آن زمان از منابع درسی فارسی برای رشته آمار، چه تألیف و چه ترجمه چندان خبری نبود. دانشگاه یک مرکز نشر داشت که کتاب‌های زبان اصلی را تکثیر می‌کرد و در اختیار دانشجویان قرار می‌داد. برای صرفه‌جویی در کاغذ، شکل و شمایل این کتاب‌ها به‌گونه‌ای بود که روی هر برگه آچار دو صفحه از کتاب چاپ می‌شد و بین دانشجویان به کتاب‌های اتوبوسی معروف بودند. درس‌ها را باید از روی این کتاب‌ها می‌خواندیم. اولین درس ما با دکتر رجالی احتمال و کاربرد و از کتاب شلدون راس بود. وصف ایشان را از دانشجویان رشته ریاضی شنیده بودیم: باسواد، سخت‌گیر در ارزیابی و این که از نظر ایشان نمره ۲۰ مال خداست، ۱۹ نمره پیامبران، ۱۸ نمره استاد و از ۱۸ به پایین نمره دانشجویان است. دکتر رجالی شیوه تدریس خاص خودش را داشت. نوشتن جزوه و رونویسی از مطالب پای تخته در حین تدریس اکیداً ممنوع بود و جرم سنگینی محسوب می‌شد. تأکید بر گوش‌دادن و دنبال کردن مطالب استاد بود و یادداشت‌برداری از کلیات درس آن هم در چند دقیقه‌ای که فرصتی برای یادداشت کردن می‌دادند. همیشه تأکید می‌کردند کتاب را باید خط به خط مطالعه کنید. هر کس دوست دارد جزوه بنویسد، بعد از کلاس و آن‌گونه که خودش فهمیده از روی یادداشت‌های کلاسی جزوه‌اش را کامل کند. عادت به خواندن دقیق یک کتاب استاندارد در یک درس را از دکتر رجالی آموختیم. دکتر رجالی بعضی از مثال‌های دشوارتر درس را برای جلسه بعد موکول می‌کردند. جلسه بعد کسی را صدا می‌زدند که پای تخته‌سیاه مثال را توضیح بدهد. گفتن این که مثال را خواندم ولی متوجه نشدم، عذر موجهی نبود. باید آن فرد پای تخته می‌رفت و صورت سؤال و جزئیات را توضیح می‌داد که مشخص شود خوانده است. از نظر دکتر رجالی کسی که صورت مسئله را خوب فهمیده بود، نیمی از مسیر حل مسئله را طی کرده بود. در هر

درس امتحان‌های زیادی برای ارزیابی مستمر می‌گرفتند. امتحانات دکتر رجالی نیز منحصر به فرد و از نظر نوع امتحان غیرقابل پیش‌بینی بود. به قول دانشجویان نمی‌شد دست دکتر رجالی را خواند که چه نوع سؤالاتی ممکن است برای یک امتحان طرح کنند. ممکن بود همه سؤالات یک امتحان از تعاریف و مفاهیم درس باشد و آخر برگه سؤالات جمله «بقیه امتحان در جلسه آینده» نوشته شده باشد. بقیه امتحانی که ممکن بود وجود خارجی نداشته باشد، اما دانشجویان باید آماده می‌بودند. بسیاری از امتحانات را کتاب باز می‌گرفتند و جمله «ادعاهای خود را ثابت کنید» لابه‌لای سؤالات به چشم می‌خورد. حتی ممکن بود امتحانی را به صورت شفاهی برگزار کنند: «برو پای تخته صفحه چندم کتاب را باز کن و خط سوم فلان مثال را توضیح بده». دکتر رجالی معمولاً برگه یکی از امتحان‌ها را با حضور خود دانشجو تصحیح می‌کردند تا اشکالات را متوجه بشود. از هر فرصتی برای آموزش استفاده می‌کردند. دکتر رجالی را یکی از اساتید تأثیرگذار در زندگی علمی و به ویژه تدریس خود می‌دانم و هنوز هم شاگرد ایشان هستیم و همواره از ایشان می‌آموزیم. برای این استاد ارجمند دوام عمر با عزت مسئلت می‌نمایم.

نخستین کنفرانس آمار ایران
 ایستاده از راست به چپ: دکتر ذکایی، دکتر خردپژوه، دکتر پولاساز، دکتر پارسیان، دکتر رجالی، دکتر جمشیدیان، دکتر
 معین الدین و دکتر رئیسی اردلی
 نشست: دانشجویان آمار از راست به چپ (دولتی، اصلاحی، ایزدی، باطنی، پاکیزه جمع و رستگاری)

نخستین کنفرانس آمار ایران
 دکتر رجالی در کنار دانشجویان همکاری کننده در کنفرانس

سپه‌تعالی

آمار ریاضی - ۲۶، ۱۳۷۰

وقت ۳ ساعت

لطفاً از کتاب استفاده کنید.

۱- قضیه حد مرکزی را بطور دقیق بیان و اثبات کنید.

۲- اگر X دارای توزیع برنولی با پارامتر p (افضل برونیت) باشد و F تابع توزیع آنت،

مطلوبست توزیع متغیر تصادفی $F(X)$ ، اگر X دارای توزیع نمایی با پارامتر λ باشد،
و G تابع توزیع آنت، آنگاه $G(X)$ دارای چه توزیعی است! (اراعاهای خود را ثابت کنید.)

۳- اگر X_1 و X_2 دو متغیر تصادفی مستقل با توزیع یکسان نرمال با میانگین μ و واریانس

σ^2 باشند $(X_1, X_2 \stackrel{i.i.d.}{\sim} N(\mu, \sigma^2))$ (راحتاً با $m.o.g.f.$ استفاده کنید) مطلوبست توزیع $X_2^2 - X_1^2$.

۴- اگر X_1 و X_2 دو متغیر تصادفی با توزیع توأم نرمال درجه‌ی با پارامترهای زیر باشند:

$$\begin{cases} \mu_{X_1} = \mu_{X_2} = 0 \\ \sigma_{X_1}^2 = \sigma_{X_2}^2 = 1 \\ \rho_{X_1, X_2} = \frac{1}{2} \end{cases}$$

$$\begin{cases} (X_1, X_2) \sim N \left(\begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 & 1/2 \\ 1/2 & 1 \end{pmatrix} \right) \\ U \sim U(0,1) \end{cases}$$

و U مستقل از آنرا دارای توزیع یکواخت در فاصله $(0,1)$ ، مطلوبست میانگین

و واریانس $T = UX_1 + (1-U)X_2$ ، ET و $Var T$ (چرا؟)

۵- اگر $(X_1, X_2) \stackrel{i.i.d.}{\sim} U(0,1)$ (نمونه‌ای دوگانه از توزیع یکواخت در فاصله $(0,1)$)

باشد. مطلوبست a ، b ، c ، d ، e ، f ، g ، h ، i ، j ، k ، l ، m ، n ، o ، p ، q ، r ، s ، t ، u ، v ، w ، x ، y ، z ، $\bar{X} = \frac{X_1 + X_2}{2}$

b : توزیع $med(X_1, X_2)$ (میانگین نمونه)
(اراعاهای خود را ثابت کنید.)

۶- مسئله ۱ صفحه ۳۶۲ کتاب را حل کنید.

سید علی حسینی

احتمال و کاربرد آن - ۲۵ به ۳۰ - ۱۳۷۰

الف - مفاهیم زیر را تعریف کرده و برای هر یک مثال بیان کنید.

- ۱- فضای احتمال Probability Space (نمره ۷)
- ۲- پیشا مرهات مستقل Independent Events (نمره ۳)
- ۳- آزمون برنولی Bernoulli Trial (نمره ۴)
- ۴- تابع توزیع تراکمی Cumulative Distribution Function (خواص آن را نام ببرید) (نمره ۶)
- ۵- تابع چگالی توأم دو متغیر تصادفی Joint probability density Function (خواص آن را نام ببرید) (نمره ۴)
- ۶- احتمال مشروط Conditional Probability Function (خواص آن را نام ببرید) (نمره ۴)

ب- آدرسه های زیر را نام ببرید:

- ۱- با استفاده از اصول احتمال ی توات نامت کرده:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(AB) \quad \forall A, B \in \mathcal{F}$$
 (نمره ۴)
- ۲- اگر $\{A_n\}$ دنباله ای همبندی از رویدادها باشد آنگاه $P(\bigcap_{n=1}^{\infty} A_n) = \lim_{n \rightarrow \infty} P(A_n)$ (نمره ۲)
- ۳- اگر P_i یک تابع احتمال است. برای پیشا مرهات E برای $P_i(F) = \begin{cases} P(E|F)P(F) & P(F) > 0 \\ P(E) & P(F) = 0 \end{cases}$ (نمره ۳)
- ۴- تابع توزیع تراسمی دو متغیر تصادفی دو تمام نقاط از راست بوده است. (نمره ۴)
- ۵-
$$f_{X,Y}(x,y) = \frac{1}{2\pi\sqrt{1-r^2}} e^{-\frac{1}{2(1-r^2)}\{x^2+y^2-2rxy\}}$$

$$\forall x,y \in \mathbb{R}, -1 < r < 1$$
 یک تابع چگالی توأم است. (نمره ۵)
- ۶- تنها استتیر تصادفی دو متغیر که خاصیت memory less داشته باشد غمالی است. (نمره ۵)

کتاب: احتمال و چگالی آنتویه

نمونه سوالات دکتر رجالی در درس احتمال و کاربرد آن

دکتر رجالی عاشق ریاضیات

محمد ذکایی

هیئت علمی بازنشسته دانشگاه شهید بهشتی

آشنایی اینجانب با آقای دکتر علی رجالی به سال ۱۳۵۰، زمانی که وارد رشته ریاضی دانشگاه شیراز شدم بازمی‌گردد. ایشان در آن زمان دانشجوی سال سوم ریاضی بود. دکتر رجالی دوره‌های لیسانس و فوق‌لیسانس را ظرف مدت ۵ سال در سال ۱۳۵۳ با رتبه نخست گذرانده و بلافاصله با دریافت بورس تحصیلی برای ادامه تحصیل به دانشگاه استنفورد رفت و در سال ۱۳۵۷ با اخذ مدرک دکتری به وطن بازگشت. چند رویداد مهم در رابطه با دکتر رجالی در زندگی‌ام رقم خورده است. اول آشنایی و دوستی با ایشان که بدل به یک رابطه‌ی مستمر و صمیمانه‌ای شد. من او را علی جان صدا می‌کردم. به یاد دارم محل زندگی‌مان کوی ارم بود. در برخی از روزها هم‌زمان با طلوع آفتاب که هنوز سلف‌سرویس دانشگاه و اتوبوس‌ها شروع به کار نکرده بودند، مسیر خوابگاه و دانشکده ادبیات را که بیش از ۳ کیلومتر بود، پیاده طی کرده و صبحانه را در بوفه دانشکده صرف می‌کردیم. در طول مسیر فرصتی فراهم می‌شد تا از مصاحبت با علی جان لذت برده و با نظرات سازنده ایشان آشنا شوم و او را عاشق ریاضی ببابم. رویداد دوم به یمن دوستی با ایشان دریچه‌ی جدیدی برای من گشوده شد و آن آشنایی و راهیابی به جمع دوستان ایشان از دانشجویان فوق‌لیسانس رشته ریاضی آن زمان بود، دانشجویانی که اغلب از مفاخر علمی کشور شدند، از جمله آقایان دکتر پاریسیان، ریاضی، اسلامی، بهرام‌پور، کامران، ضیایی و دیگران. ورود من به محفل‌های دوستانه این عزیزان محیط و فضای اجتماعی و علمی را برایم بسیار دل‌انگیز می‌نمود.

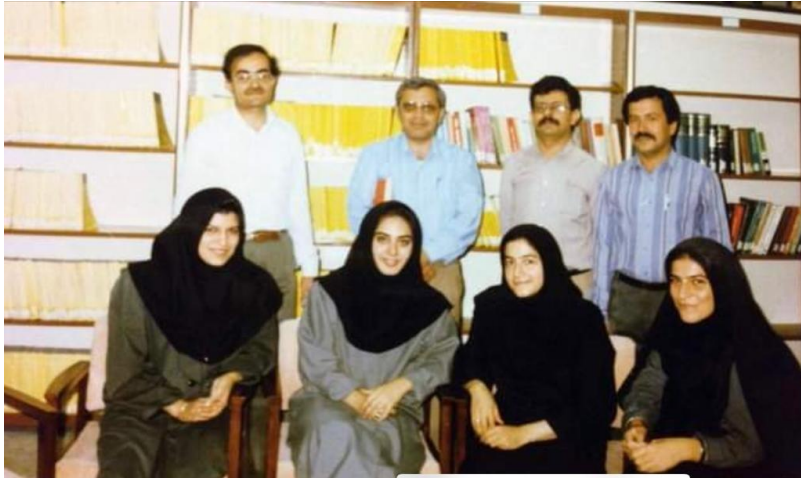
در آن دوران از نزدیک شاهد تلاش‌های خستگی‌ناپذیر دکتر رجالی به‌عنوان یک دانشجوی ممتاز، فعال و دوست‌داشتنی در گروه ریاضی بودم.

چرخ روزگار باز هم این‌گونه چرخید که در سال ۱۳۶۳ به دانشگاه صنعتی اصفهان منتقل شوم و در دانشکده علوم ریاضی افتخار همکاری ایشان را پیدا کنم که تا سال ۱۳۷۲ ادامه داشت. در این مدت شاهد تلاش‌های بی‌وقفه ایشان بودم که بدون هیچ‌گونه چشم داشت مادی و صرفاً از روی ایمان و پشتکار بود. تلاش‌های دکتر رجالی صرف گسترش علم، به‌ویژه ریاضی و آمار در سطوح دانشگاه، استان، ملی و بین‌المللی شد که همه بر آن واقفاند و به‌قول معروف سخن در این مورد زیره به کرمان بردن است. او در رابطه با مسائل کلان دانشگاه بی‌تفاوت نبود و در کنار قبول مسئولیت‌های اجرایی مانند ریاست دانشکده علوم ریاضی، راه‌اندازی مرکز محاسبات دانشگاه و مرکز اطلاع‌رسانی دانشگاه، در هر کجا با نقصی مواجه می‌شد با صراحت تمام آن را به مسئولین گوشزد می‌نمود و راه‌حل‌های خود را مطرح می‌کرد. هم‌زمان با فعالیت در دانشگاه از مشکلات آموزش و پرورش رنج می‌برد و ابتدا آن‌ها را به‌خوبی شناسایی نمود و راه‌حل را یافت که باید تغییرات بنیادین در آموزش ریاضی و آمار صورت گیرد و نقش بی‌بدیل ایشان در بنیان‌گذاری اقدامات مبارکی همچون تأسیس مرکز تحقیقات معلمان اصفهان، خانه ریاضیات اصفهان، ارتباط منظم با معلمان، برگزاری اولین مسابقات ریاضی در اصفهان، مسابقات ریاضی کشور و به دنبال آن المپیاد ریاضی ستودنی است. این‌گونه فعالیت‌ها از مرزهای کشور فراتر رفت و در حوزه‌های بین‌المللی الگویی در برخی از کشورها شد. افتخارات و عناوینی همچون عنوان معلم نمونه و کسب جوایز ملی و بین‌المللی به ایشان نمایانگر قدرشناسی جوامع در سطح ملی و بین‌المللی است.

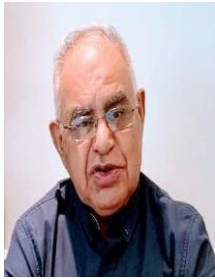
دکتر رجالی همواره خود را یک معلم می‌داند، هرچند اعطای جوایز متعدد به پاس خدمات ارزنده ایشان قابل توجه است ولی فعالیت‌های گسترده و بی‌وقفه ایشان نه برای کسب این جوایز و یا عناوین است، بلکه به دلیل عاشق بودن اوست، عاشق ریاضیات و او از صمیم قلب مایل است توسعه علمی و فرهنگی کشور به معنی درست کلمه گسترش یابد و جلوی انحرافات علمی و سیاه‌نمایی‌ها گرفته شود. هرچند بسیاری از تلاش‌ها و طرح‌های ایشان هنوز به نتیجه موردنظر وی نرسیده و یا هنوز گوش شنوایی پیدا نشده است ولی اینجانب اعتقاد دارم در آینده به لطف خداوند با پیگیری‌های وی و سایر

همکاران به نتیجه خواهد رسید. از خداوند متعال برای ایشان عمر طولانی و باعزت
مسئلت دارم.

تو نیکی می کن و در دجله انداز که ایزد در بیابانت دهد باز

دکتر رجالی به همراه دکتر میثاقیان، دکتر همدانی، مرحوم دکتر معتمدی و چهار تن از دانشجویان

به بهانه دکتر علی رجالی مهدی رجبعلی پور

هئیت علمی بازنشسته دانشگاه شهید باهنر کرمان

دکتر علی رجالی را از سال تحصیلی ۴۹-۱۳۴۸ می‌شناسم و در ترم اول آن سال که کلیه دانشجویان ریاضی و مهندسی درس ریاضی عمومی را با کتاب و برنامه یکسان با مربیان مختلف می‌گذراندند وی در کلاس من بود. بالاترین نمره او در میان همه دانشجویان ریاضی ۱۰۵ در دانشگاه افتخاری برای من و تشویق ویژه‌ای برای خود او شد که موجب هجوم دانشجویان برای رفع اشکالات دروس ریاضی تا پایان تحصیلش شد، کاری که روال زندگی آتی او در دانشگاه صنعتی اصفهان نشان داد که هرگز از این کار نیک خم به ابرو نمی‌آورده است. من به چندین دلیل او را با دانشجویی که نام خانوادگی‌اش یکی از حروف رجالی را نداشت اشتباه می‌گرفتم. سال تحصیلی ۴۹-۴۸ یکی از شلوغ‌ترین سال‌های زندگی من بود. همسر من را در مشهد انتخاب کرده بودم و برای تدارک ازدواج در بهمن، مرتباً بین شیراز و مشهد در رفت‌وآمد بودم. برگزاری اولین کنفرانس ریاضی کشور در فروردین هیجان خاصی در بخش ریاضی به وجود آورده بود و ما در خدمت آقای دکتر بهبودیان رئیس اولین کنفرانس در تهیه مقدماتش بودیم. بار سفر را می‌بستم تا پس از پایان یافتن سال تحصیلی و گرفتن کارت پایان خدمت سربازی، خود را در اواسط شهریور برای شروع دکتری ریاضی به تورنتو برسانم. تمام نمرات درسی دانشجویان سال‌های ۴۹-۱۳۴۵ را همراه با حواشی‌ای در مورد دانشجویان برجسته را در دفتری ثبت کرده بودم و با خود به کانادا بردم. گرچه هول امتحان جامع و درس‌ها و نوشتن رساله دکتری فرصتی برای مرور دفترچه به من نداد ولی دلم خوش بود که روزی سر فرصت می‌نشینم و با یادآوری چهره‌ها خاطراتم را تازه می‌کنم. متأسفانه در تابستان ۱۳۵۳ که برای سفر کوتاهی به ایران آمده بودم و آن دفترچه را نیز چون جان شیرین از خود جدا نکرده بودم در راه بازگشت هواپیمائی هما من را در پاریس تحویل هواپیمائی کانادا داد اما بارم را به

علت برچسب اشتباهی به لندن برد و هرگز به دست من نرساند. (برخلاف این روزها که بارتان را در مقصد نهائی تحویل می‌دهند، آن وقت‌ها برعهده مسافر بود که بارش را از یک هواپیما بگیرد و تحویل هواپیمای بعدی بدهد؛ یک برچسب اشتباه بین من و بارم جدائی افکند و دفترچه نازنینم که در چمدان بود برای همیشه گم شد.)

سال ۱۳۵۵ که برای خدمت در ایران به استخدام دانشگاه رضاشاه سابق درآمدم، علی (نامی که دکتر رجالی بین دوستانش به آن شهرت دارد) مشغول تحصیل آمار در دانشگاه استنفورد آمریکا بود ولی من او را ندانسته جزو دانشجویان سال تحصیلی ۴۶-۱۳۴۵ پنداشته و جایش را در ذهنم به یکی از دانشجویان بهار ۱۳۵۰ داده بودم که در حروف نام خانوادگی‌اش فقط یک حرف از "رجالی" کمتر داشت. چند روز پیش که از آقای دکتر اسفندیار اسلامی در مورد هم‌کلاسی بودنش با علی در ترم پاییز سال ۱۳۴۵ پرسش می‌کردم مرا متوجه پنداشت غلطم کرد. حالا که به اشتباهم پی برده‌ام یادم می‌آید که خانم مرحومم به من می‌گفت جوان مزبور (بدل علی) در چهره تو به دنبال یک پدر یا برادر ازدست‌رفته می‌گردد و به همین دلیل هر وقت دانشجوی مزبور همراه من قدم‌زنان تا منزل می‌آمد، خانمم همچون مادر یا خواهر دلسوزی از او پذیرائی می‌کرد. (کسانی که خانم من را می‌شناسند، حرفم را درک می‌کنند.)

علی در سال ۱۳۵۷ پس از دفاع از رساله دکتری خود به دانشگاه پهلوی سابق برگشت. او در شیراز و من در بابل و فی‌مابین :
شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل

کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها!

آن‌طور که از شرح حال علمی علی بر می‌آید وی در سال ۱۳۵۹ به دانشگاه صنعتی اصفهان منتقل شد. با پیوستن وی به آقای یحیی تابش یک دوقلوی ریاضی تشکیل شد که هدف مشترکشان ایجاد شور و نشاط در میان کاربران ریاضی از دبستان تا دانشگاه بود. در سال ۱۳۶۰ من در سمت رئیس انجمن ریاضی ایران با آقایان تابش در سمت دبیر دوازدهمین کنفرانس ریاضی کشور و دکتر علی رجالی یاور فعال او، ارتباط و همکاری تنگاتنگی داشتیم. در خلال افتتاحیه، موضوعی مورد اعتراض دبیران ریاضی اصفهان قرار

گرفت که اگر همّت آقای دکتر جعفر زعفرانی و محبوبیت علی در میان دبیران نبود می‌رفت تا به یک مسئله سیاسی بر ضد انجمن ریاضی ایران تبدیل شود. سال بعد هم که قرار بود کنفرانس سیزدهم در دانشگاه کرمان برگزار شود این علی رجالی بود که از اصفهان به کمک آقای دکتر سید حسین جواد پور و شادروان دکتر قزل‌ایاغ می‌شتافت تا برگزارکنندگان کنفرانس بتوانند سدهای سیاسی را به آرامی پشت سر گذارند.

در سال ۱۳۶۱ یکی از آرزوهای انجمن ریاضی ایران (و به‌ویژه من) به دست آقایان یحیی تابش و علی رجالی تحقق پیدا کرد و نقش علی در ذهن من روزبه‌روز برجسته‌تر شد. از سال ۱۳۵۵ که من به ایران برگشتم و به استخدام دانشگاه رضاشاه سابق درآمدم برای پر کردن برنامه‌ام ساعاتی را هم در دانشگاه صنعتی آریا مهر سابق می‌گذراندم و به‌ویژه در امور انجمن مثل تنظیم فهرست اعضا، صدور کارت عضویت، رساندن نامه‌های انجمن به شهرداری و اداره ثبت و غیره به دوست چندین ساله‌ام شادروان دکتر علی اکبر جعفریان رئیس وقت انجمن کمک می‌دادم. در آن موقع، بولتن انجمن ریاضی ایران ملقمه‌ای از مقالات خبری، ترویجی و پژوهشی بود. چنین نشریه‌ای فرسنگ‌ها از یک مجله صدرصد پژوهشی فاصله داشت و آرزوی انجمن این بود که بولتن به یک نشریه بین‌المللی صدرصد پژوهشی تبدیل شود ولی نیروی کافی نداشتیم. آقای دکتر سیاوش شهشهانی در سال ۱۳۵۸ پیشنهاد تأسیس خبرنامه انجمن ریاضی ایران را داد که ما مشتاقانه استقبال کردیم و مقالات خبری را از بولتن حذف کردیم. حالا بولتنی مانده بود که نصف هر شماره‌اش مقالات پژوهشی به زبان‌های انگلیسی و فرانسه بود و بقیه‌اش مقالات ترویجی به زبان فارسی. در آرزوی داوطلبانی بودیم که مقالات ترویجی را از بولتن جدا کنند؛ خوشبختانه در سال ۱۳۶۱ آقایان تابش و دکتر رجالی با تأسیس نشریه "فرهنگ و اندیشه ریاضی" به این آرزوی انجمن جامه عمل پوشاندند و با تخصیص مقالات ترویجی به نشریه مزبور، بولتن به یک مجله صدرصد پژوهشی و بین‌المللی تبدیل شد.

حتماً عده‌ای هستند که نمی‌دانند ما دو ریاضی‌دان به نام "علی رجالی" داریم که هر دو اصفهانی هستیم و ظاهراً خویشاوندی شناخته شده‌ای هم با هم ندارند. گرچه رجالی دوم ده سالی بعد از رجالی اول دکترایش را (از انگلیس در آنالیز تابعی) گرفت ولی در چهار سال ۵۹-۱۳۶۳ که من مسئولیت انجمن را داشتم هر دوی آن‌ها به عضویت انجمن درآمدند. برای اینکه در حسابداری و ارسال نامه‌ها و نشریات انجمن اشتباهی رخ ندهد، جلوی اسم آنان نوشتم علی اکبر و علی اصغر! حواسم بود که کسی جز خودم این دو لقب اکبر و اصغر را نبیند. از شانس بد من، وقتی که مرکز کامپیوتر دانشگاه اصفهان به مسئولیت آقای دکتر علی دانائی داوطلب کامپیوتری کردن اسناد و آمار انجمن شد، نسخه شخصی من به دستشان رسید و یادداشت‌های اضافی من باعث شد که این دو نفر را با نام‌های اشتباهی "علی اکبر رجالی" و "علی اصغر رجالی" به چاپ رسانند. تا مدت‌ها کسی متوجه این اشتباه نشد تا اینکه رجالی جوان‌تر به من اعتراض کرد که چرا هویت او را تغییر داده‌ام. با شرمندگی و زحمت زیاد توانستم اشتباه رخ داده را اصلاح کنم و انتشارات انجمن را از شبهه بی‌اعتباری بیرون آورم.

در ادامه رویدادهای سال ۱۳۶۱، شورای اجرائی انجمن ریاضی ایران مأموریت مشترکی به علی (از دانشگاه صنعتی اصفهان) و من (رئیس انجمن و عضو هیئت‌علمی دانشگاه مازندران) داد تا با سفر به کرمان از اجحافی که در حق یکی از اعضای هیئت‌علمی آنجا شده بود توضیح خواسته و رفع معضل کنیم. چقدر تأثیرگذار بودیم خدا می‌داند ولی خلاصه کنم که عضو مزبور ماه قبل با بیش از چهل سال سابقه خدمت بازنشسته شد و من هم افتخار سخنرانی کوتاهی در تکریمش داشتم.

از سال ۱۳۶۲ که من به دانشگاه کرمان و همسر مرحومم به آموزش و پرورش استان کرمان منتقل شدیم ارتباط تنگاتنگ‌تری بین ما و علی برقرار گردید. در حقیقت، این علی بود که به رئیس آموزش و پرورش کرمان (هم‌کلاسی سابقش

در همان درس ریاضی (۱۰۵) گوشزد کرد که در مورد انتقال خانم رجبعلی پور از بابلسر به کرمان تسهیلاتی قائل شود و چنین هم شد. در کرمان، همسرم علاقه‌مند بود که مشابه فعالیت‌های علی را در کرمان راه‌اندازی کند. اوج فعالیت‌های آموزشی - فرهنگی علی در سال ۱۳۷۹ مطابق با جهانسال ریاضی ۲۰۰۰ بود که یونسکو برای توجه خاص دولت‌ها به ریاضیات آن را رسمیت داده بود و در ایران نیز کمیته‌ای متشکل از تعدادی از فعالان ریاضی که علی هم نقش بسیار برجسته‌ای در آن داشت پیگیر مطلب بود.

در نتیجه این فعالیت‌ها اولین خانه ریاضیات در اصفهان تأسیس شد و همسرم نیز که همواره از مشورت با علی برخوردار بود، به پیروی از او دومین خانه ریاضیات کشور را در کرمان بنا نهاد. فعالیت‌های فشرده علی و کندی امور جاری ادارات گاهی باعث عصبی شدن علی می‌شد که شکر خدا کارها به خوشی و میمنت بر وفق مراد انجام گردید و علی علاوه بر محبوبیت خود در میان جامعه آموزش و پرورش، در چشم و دل دانشگاہیان نیز جایگاه والایی کسب کرد.

با اوج بیماری خانم از فعالیت‌های وی (و من) در آموزش و پرورش کاسته شد و با مرگ همسرم در سال ۱۳۹۱، ارتباط من با علی کاهش یافت؛ گرچه خانه ریاضیات کرمان همچنان از رهنمودهای علی بهره‌مند می‌بود ولی من تا مدت‌ها بین ایران و کانادا در رفت و آمد بودم. در همین سال که من تحت تأثیر بیماری همسرم از دنیای ریاضی بریده بودم، دکتر مهدی بهزاد به من خبر داد که می‌خواهیم جایزه امسال بهترین مدیریت را به دکتر علی رجالی بدهیم و رای من را پرسید. با کمال افتخار اعلام می‌کنیم که هم من و هم آقای دکتر مهدی بهزاد رای مان مثبت بود و کمیته نهائی نیز جایزه آن سال دکتر مهدی بهزاد را به اتفاق آرا به دکتر علی رجالی اعطا کرد. آرزوی خانم شرکت در مراسم اعطای این جایزه به دکتر علی رجالی بود که اجل مهلتش نداد و من دومین دفترچه خاطراتم را از دست دادم: اولی را در سال ۱۳۵۳ در پرواز تهران به پاریس و دومی را در سال ۱۳۹۱ در پرواز فرانکفورت به تورنتو؛ در نبود آن

دفترچه نمرات دانشگاه شیراز و محروم شدن از حافظه قوی خانم مرحومم، بسیاری از خاطراتم درهم‌ریخته شده‌اند و تنها با مراجعه به افراد دخیل می‌توانم بازسازی‌شان کنم.

در این مقاله قصدی نداشتم رزومه علی را بنویسم زیرا کامل‌ترش را در این مجموعه خواهید خواند و چه‌بسا من هم با تقلب از روی همین شرح‌حال‌ها توانستم جام بلورین خاطراتم را شکسته‌بندی کنم. هدف من بازگوئی شواهدی بود که اینجانب به عنوان یکی از رؤسای سابق انجمن ریاضی ایران، استاد ریاضی دانشگاه‌های پهلوی (سابق)، صنعتی آریا مهر (سابق)، رضاشاه (سابق)، مازندران و شهید باهنر کرمان، و عضو فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران به طور عینی از فعالیت‌های علی داشتم. اگر چشم‌یاری می‌داد از فعالیت‌های علی در فرهنگستان علوم نیز می‌نوشتیم ولی ترجیح می‌دهم که این تکلیف را بر دوش دکتر مگردیچ تومانیان رئیس شاخه ریاضی فرهنگستان بیندازم.

نوشته خود را با مقایسه‌گذاری دو اثر جاودانه یکی بیمارستان و کلینیک نور از دکتر هاشمی چشم‌پزشک و دیگری خانه ریاضیات اصفهان از دکتر علی رجالی به پایان می‌رسانم. فرصتی پیش آمد که به عنوان همراه بیمار از کلینیک نور دیدن کنم. واقعاً تحت تأثیر تجهیزات و نظم بی‌نظیر آن قرار گرفتم. با خودم گفتم که خانه ریاضیات اصفهان هم در میان فعالیت‌های خود به سطح بسیار والایی رسیده است. اما کلینیک نور خودکفا است و هر کلاشی نمی‌تواند اعتماد مردم را چنان جلب کند که مردم چشم‌نازینشان را به دم تیغ جراحی او بسپارند. در حوزه فعالیت‌های آموزشی و علمی چنین نیست و هر بی‌سوادی که از قدرت تبلیغات و رسانه‌های ملی بهره‌مند باشد با چرب‌زبانی می‌تواند عکس‌مار را بکشد و با سوادان را از میدان بیرون کند؛ نتیجه‌اش انبوه دیپلمه‌ها و لیسانسه‌های بیکار، ساختمان‌های سست فروریخته، سد‌های بی‌مصرف، اقتصاد نابسامان و...

دکتر رجالی، معلمی برای همه معلمان

رحیم زارع نهندی، هیئت علمی بازنشسته ریاضی دانشگاه تهران

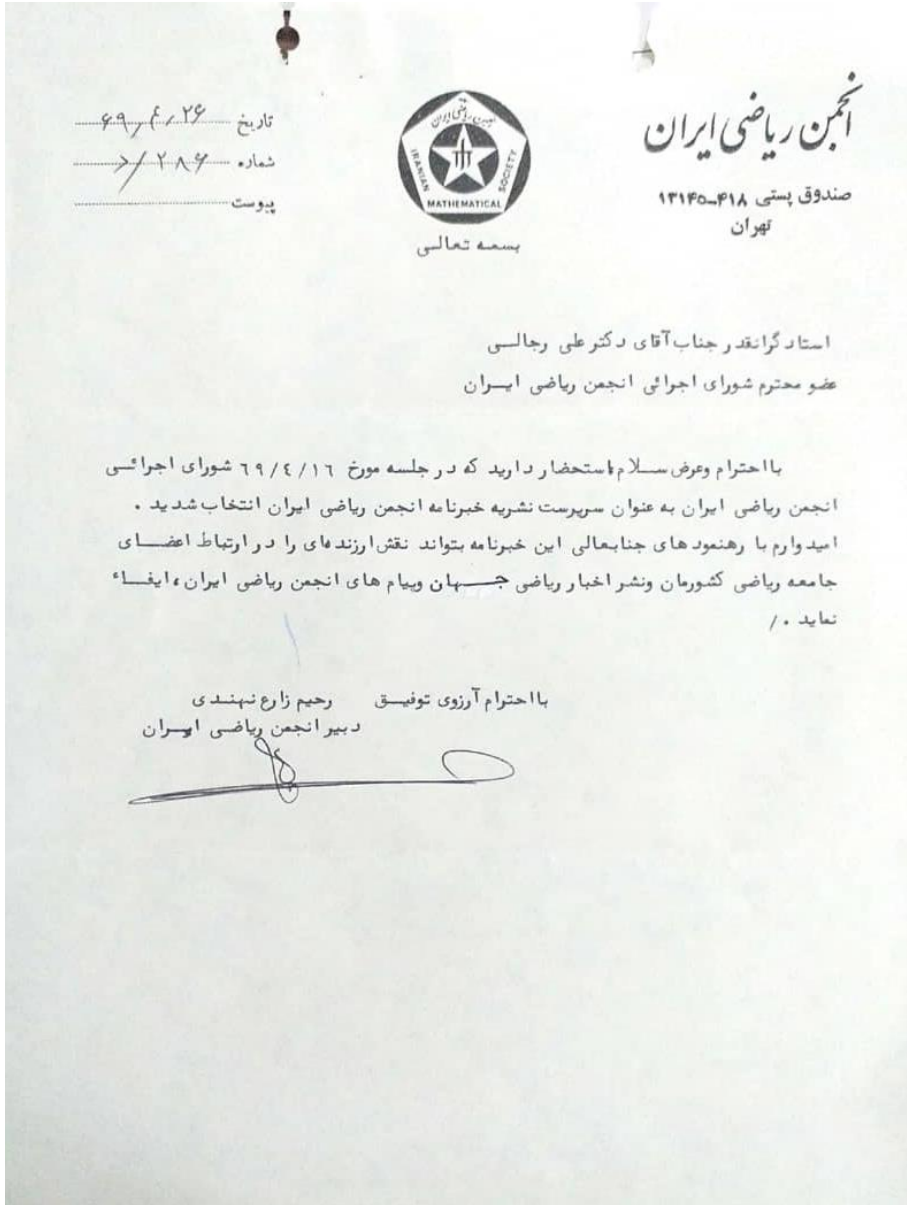
شاید اولین باری که با آقای دکتر علی رجالی آشنا شدم زمانی بود که برای سخنرانی به دانشگاه اصفهان رفته بودم. ایشان آن چنان از من استقبال کردند که امر برایم مشتبه شد که نکند من هم از نظر علمی آدم مهمی هستم! بعدها فهمیدم که دکتر رجالی از دانشگاه استانفورد فارغ‌التحصیل شده و رساله دکترای خود را با ریاضی‌دان معروف، پرسی دیاکونوس نوشته است و فهمیدم استقبال ایشان از من به تواضع ایشان مربوط می‌شد و نه جایگاه علمی من!

نقش آقای دکتر رجالی در تأسیس خانه‌های ریاضیات، به‌ویژه در رشد خانه ریاضیات اصفهان، ایجاد کنفرانس‌های آموزش ریاضی، تأسیس انجمن آمار ایران بسیار برجسته بوده و حتماً دوستان دیگر گفتنی‌های زیادی در این موارد دارند. آنچه روح و روان آقای دکتر رجالی با آن پیوند خورده دغدغه ایشان نسبت به مسائل معلمان کشور به‌ویژه معلمان ریاضی است که در این باره خیلی باید گفت. ایشان سال‌هاست هفته‌ای چند ساعت را در دبستان‌های اصفهان می‌گذرانند و در راستای حمایت از معلمان کشور فعالیت‌های متعددی کرده‌اند.

بارها در شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران با آقای دکتر رجالی همکاری داشته‌ام. علی‌رغم شوخ‌طبعی دوست داشتنی‌شان، در مسائل انجمن بسیار جدی بودند. خاطره بیست و سومین کنفرانس ریاضی کشور در سال ۱۳۷۱ را فراموش نمی‌کنم. برگزاری این کنفرانس به علت انصراف یکی از دانشگاه‌های کشور که قرار بود میزبان باشد به دانشگاه رازی کرمانشاه واگذار شد. برای آماده‌سازی بسترهای لازم برای برگزاری کنفرانس فرصت چندانی نمانده بود. تیمی از شورای اجرایی انجمن مأمور بازدید از دانشگاه رازی

شد. آقای دکتر رجالی و بنده جزو تیم بودیم. دو بار به کرمانشاه سفر کردیم طبق سخت‌گیری‌های آقای دکتر رجالی، همه هزینه‌های مسافرت را، نه از بودجه انجمن، بلکه از جیب خود تأمین کردیم. در بازدید اول در آذر ۱۳۷۰، آمفی‌تئاتر دانشگاه رازی که قرار بود مراسم افتتاحیه کنفرانس و سخنرانی‌های ریاضی‌دانان مدعو در آنجا برگزار شود ساختمان‌ی نیمه‌کاره و در دست احداث بود و بعید بود تا زمان برگزاری کنفرانس آماده شود. راهنمایی‌های جدی تیم به ویژه آقای دکتر رجالی و اصرار ایشان برای مسافرت بعدی و بازدید دوم از پیشرفت کارها، سبب شد آن کنفرانس به صورت یکی از اثرگذارترین کنفرانس‌های ریاضی کشور به خوبی برگزار شود که یکی از دستاوردهای آن برگزاری جلسه‌ای در تهران با شرکت ریاضی‌دانان مدعو خارجی و وزیر وقت علوم، تحقیقات و فناوری، آقای دکتر مصطفی معین بود که منجر به صدور مجوز به دانشجویان نخبه ریاضی برای ادامه تحصیل در خارج از کشور قبل از گذراندن خدمت سربازی شد. دانشجویانی که با این مجوز برای ادامه تحصیل به دانشگاه‌های معتبر دنیا رفتند امروز از سرمایه‌های ریاضی کشور محسوب می‌شوند.

جایگاه والای آقای دکتر رجالی را بزرگان ریاضی و آموزش ریاضی دنیا بهتر از متولیان دانشگاهی کشور می‌شناسند. درحالی که آقای دکتر رجالی موفق به دریافت جوایز ارزشمند بین‌المللی شده‌اند، رئیس وقت دانشگاه صنعتی اصفهان حکم بازنشستگی پیش از موعد ایشان را صادر کردند. اگرچه دانشجویان دانشگاه صنعتی اصفهان تا حدی از نعمت حضور آقای دکتر رجالی محروم شدند ایشان همچنان مرد میدان عرصه حمایت از معلمان به ویژه معلمان ریاضی کشور هستند.

سابقه ۴۰ سال دوستی و رفاقت علی زینل همدانی

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان

تابستان سال ۱۳۶۱ بود که دست سرنوشت پس از نزدیک به ۶ ماه بازگشت از تحصیل و بازگشائی دانشگاه‌ها، مرا مأمور به خدمت در دانشگاه صنعتی اصفهان نمود. در بدو ورود محل خدمت من دانشکده مهندسی صنایع تعیین شده بود که به دلیل مشخص نبودن بازگشائی این دانشکده، رئیس و معاون آموزشی وقت دانشگاه بنده را برای شروع بکار به دانشکده علوم، گروه ریاضی ارجاع دادند که پذیرش اینجانب به عنوان نیروی تحمیلی به آن گروه خود داستانی مفصل دارد. آشنائی من با دکتر رجالی از همین دوران آغاز شد و خوشبختانه تداوم یافت.

قصد ندارم در این نوشتار از شخصیت علمی دکتر رجالی صحبت کنم زیرا اولاً من نه آنم که بتوانم ادای حق کنم و ثانیاً اطمینان دارم دیگرانی که او را می‌شناسند حتماً از شخصیت علمی او مطالب زیادی خواهند گفت؛ بنابراین سعی می‌کنم به عنوان یک دوست و رفیق ۴۰ساله که دوران فراموش‌نشدنی با هم داشته‌ایم گوشه‌ای از خاطرات مشترک خود با ایشان را به اطلاع دوستدارانش برسانم.

ابتدا که وارد دانشگاه صنعتی اصفهان شدم از رفتار جدی و مدیریت نفوذناپذیر دکتر رجالی و تازه‌کار بودن خودم واقعاً هراس داشتم و سعی می‌کردم خود را زیاد در معرض دید او قرار ندهم. البته بعداً متوجه شدم که جدیت او به این دلیل بود که نسبت به نظم گروه و اهمیت‌دادن به دانشگاه حساسیت زیادی داشت. با درک این واقعیت و آشنائی بیشتر با او دیگر هراسی نداشتم بطوریکه خیلی زود مرا به پذیرش مسئولیت در گروه ریاضی سوق داد.

لازم به ذکر است که هدایت و تشویق دکتر رجالی برای پذیرش مسئولیت‌های اجرائی در این ۴۰ سال تداوم داشت. خوب است ذکر کنم که یکی از خصوصیات وی این بوده و

هست که معمولاً خودش زیر بار پذیرش مسئولیتی عنوان دار نمی‌رود ولی برای کسانی که با توصیه و تلاش او مسئولیت می‌پذیرند همکاری صمیمانه دارد و البته ناگفته نماند که با همان وسواس و حساسیتی که برای محیط کارش دارد، و خصوصیت منحصر به فردش که دستورالعمل نوشتن برای راهنمایی مسئول است، هیچ مسئولی را به حال خود رها نمی‌کند و بعضاً اگر خطائی از هر مسئولی سر می‌زند با جدیت پیگیر است. این رفتار خاص دکتر رجالی موجب شد که بعضاً او را رئیس ستیز بنامند که خودش هم این لقب را قبول داشت.

دکتر رجالی از همان سال‌های اول آشنائی مطرح می‌کرد که باید گروه ریاضی را گسترش داده و از حالت یک گروه سرویس‌دهنده در دانشگاه به یک دانشکده هم‌تراز سایر دانشکده‌های مهندسی دانشگاه صنعتی اصفهان تبدیل نمود و با پشتکاری که داشت و البته حمایت همکاران در گروه نهایتاً این ایده به بار نشست و گروه ریاضی به دانشکده‌ای با سه گرایش ریاضی محض، ریاضی کاربردی و آمار تبدیل شد و تقریباً به مدت ۱۲ سالی که من مسئولیت دانشکده را داشتم او عموماً یکی از معاونت‌های دانشکده را به عهده داشت. در این دوران دانشکده در مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد فعالیت می‌کرد ولی به‌هیچ‌عنوان دانشکده زیر بار تأسیس دوره دکتری نرفت چون اعتقاد بر این بود که دانشگاه‌های ایران زیر ساختارهای لازم برای ایجاد مقطع دکتری در گرایش‌های ریاضی را ندارند و عاقبت هم در غیاب ما، مدیران جدید دانشکده چنین اقدامی را انجام دادند ولی او هیچگاه در پذیرش دانشجو قدم پیش ننهاده.

از دیگر اقدامات به‌یادماندنی این بزرگوار برنامه‌ریزی برای برگزاری المپیاد ریاضی بود. حتماً دوستانی به خاطر دارند که درگذشته مرسوم بود که بین دانش‌آموزان مستعد ریاضی مسابقات سالانه ریاضی برگزار می‌شد و امتیازآوران مسابقات مورد تشویق قرار می‌گرفتند که بسیاری از صاحب‌نظران ریاضی کشور از جمله خود او از برگزیدگان این مسابقات بوده‌اند. اما این فعالیت مهم به فراموشی سپرده شده بود و او اعتقاد داشت باید ما در دانشکده تلاش کنیم که این فعالیت مهم دوباره زنده شود و همین تفکر باعث گردید که با پشتکار و همت والای او و حمایت همکاران، منجر به کسب موافقت از آموزش و پرورش

اصفهان و دانشگاه صنعتی اصفهان برای برگزاری مسابقات ریاضی در سطح اصفهان گردد. جالب است بدانید که برای اولین دوره آن با ماشین‌های شخصی خودمان دانش‌آموزان را از مرکز اصفهان به دانشگاه که حدود ۳۰ کیلومتری با مرکز شهر فاصله داشت منتقل می‌کردیم. همین تلاش باعث شد که مسابقات ریاضی دوباره رونق بگیرد و ثمره آن مقام گرفتن دانش‌آموزان ایرانی در المپیادهای جهانی است که خوب است یادی کنیم از ریاضی‌دان بزرگ جهان مرحوم مریم میرزاخانی که جهانی و ماندگار شدن او را حاصل هوش و ذکاوت ریاضی وی و مسیر ایجاد شده توسط مسابقات ریاضی کشور دانست.

دکتر رجالی اهمیت زیادی را برای انجمن ریاضی کشور قائل بود و به فکر بود که در کنفرانس‌های ریاضی به دلیل تنوع موضوعات، به علم آمار آن‌طور که باید و شاید بها داده نمی‌شود و چه بهتر که جامعه آماردانان کشور خود انجمنی داشته باشند و کنفرانس‌های آمار برگزار شود. من هم که خود را آمار خوانده تلقی می‌کردم از این فکر استقبال کرده و موافقت دانشگاه صنعتی اصفهان را برای برگزاری نخستین کنفرانس بین‌المللی آمار کشور جلب نمودیم و با همکاری آماردانان سرشناس کشور با استقبال بسیار زیاد آن را برگزار نموده و در همان کنفرانس ایده اولیه انجمن آمار کشور شکل گرفت و نهایتاً به سرانجامی رسیده است که امروزه شاهد آن هستیم.

دوستان قبول دارند که خاطرات چهل سال رفاقت و همدلی را نمی‌توان در نوشتاری کوتاه بیان نمود و هرچه می‌خواهم از اطاله کلام پرهیز کنم به یاد دستاوردهایی می‌افتم که دکتر رجالی در آن نقش داشته است. دستاوردهایی مانند تأسیس مرکز اطلاع‌رسانی در دانشگاه صنعتی اصفهان، شبکه اینترنت دانشگاه، سیستم گلستان، و ...

دکتر رجالی علاوه بر فکر پیشرفت دانشکده و دانشگاه، موضوع عمومی کردن علم ریاضی و گرایش‌های مختلف آن نیز همیشه دغدغه خاطر او بوده است. تلاش‌های وی در سال جهانی ریاضیات، برگزاری کنفرانس‌های بین‌المللی آمار کشور، همکاری با فرهنگستان علوم، تأسیس انجمن معلمان اصفهان و تأسیس خانه ریاضیات اصفهان نتایج همین تفکر و تلاش بوده‌اند.

چند سالی است که من به دانشکده‌ای نقل مکان داده‌ام که از ابتدا قرار بود عضو آن باشم و لذا برای اینکه خلف وعده نکرده باشم در سال ۱۳۸۶ بعد از ۲۵ سال خدمت در دانشکده ریاضی، به دلیل علاقه شخصی و تقاضای دانشکده مهندسی صنایع که با مخالفت دانشکده ریاضی و بخصوص شخص دکتر رجالی روبرو شده بود به این دانشکده منتقل شدم ولی این نقل مکان در روابط صمیمانه و همکاری‌های مشترک ما در امور مختلف کوچک‌ترین تغییری ایجاد نکرده و نخواهد کرد.

متأسفانه به دلیل قوانین غیرمنطقی یک سالی است که دکتر رجالی را بازنشست کرده‌اند و بقول خودش تشخیص داده‌اند که از کار افتاده شده، اما او مرد عمل است و القابی از جمله بازنشسته و از کار افتاده در روحیه وی تأثیر ندارد و همچنان مانند سال‌های اولیه آشنائی ما، او فعال و دلسوز جامعه علمی کشور است.

در پایان مجدداً تأکید می‌کنم که خاطرات ۴۰ساله همکاری، دوستی و ارتباط خانوادگی با دکتر رجالی که او خودش را معلم ریاضی می‌نامد را نمی‌توان در این خلاصه گنجاند و حق مطلب در مورد اخلاق، خصوصیات، تلاش‌ها و دستاوردهای این معلم دلسوز ریاضی کشور ادا کرد و لذا به همین قدر بسنده می‌کنم و اطمینان دارم که ناگفته‌های بسیاری است که امیدوارم توسط سایرین بیان شود.

تصویری از برگزاری پنجمین کنفرانس بین‌المللی آمار ایران که توسط یکی از دانشجویان با ذوق رسم شده است. در این تصویر دکتر احمد پاریسیان دبیر علمی کنفرانس و دکتر علی رجالی دبیر اجرایی کنفرانس بودند و من هم به عنوان دبیر کنفرانس در خدمت ایشان بودم.

خاطراتی از دکتر رجالی

محمدرضا سپه‌په‌ری

هیئت‌علمی بازنشسته دانشگاه شیراز

۱. در تابستان ۵۲ در دانشگاه پهلوی با عنوان مربی استخدام شدم. در آن زمان دکتر رجالی دانشجوی فوق لیسانس آمار بود و مرحوم دکتر بهبودیان رئیس بخش ریاضی و آمار. دکتر بهبودیان از من خواست که رجالی با من هم اتاق شود. او گفت گرچه آقای رجالی دانشجویان است و باید با دانشجویان هم اتاق باشد اما به خاطر آنکه در زمینه کامپیوتر توانمند است و برای بخش کارهای مهمی در حد یک هیئت‌علمی انجام می‌دهد، صلاح نیست با دانشجو هم اتاق باشد. من هم به شرط اینکه از ایشان کامپیوتر بیاموزم پذیرفتم. آقای رجالی یک کتاب آموزش کامپیوتر خرید که از فردا آموزش شروع کنند. فردای آن روز، توسط ساواک دستگیر و به زندان کمیته ضد خرابکاری اعزام شدم. بعد از یک سال زندان و چند سال دربه‌دوری و سربازی برای ادامه تحصیل به کانادا رفتم.

۲. در سال ۶۴ که رئیس بخش ریاضی و آمار و دبیر شانزدهمین کنفرانس ریاضی شدم، دکتر رجالی به عنوان نماینده انجمن ریاضی به شیراز آمدند تا کارهای کنفرانس را هدایت کند. به اتفاق ایشان به ملاقات رئیس دانشگاه رفتیم. منظور از این ملاقات جلب حمایت‌های دانشگاه به کنفرانس بود. بعد از اینکه از رئیس دانشگاه قول‌هایی همکاری گرفت، در همان جلسه مواد قول‌های رئیس را صورت‌جلسه کرد. من در آن زمان فلسفه صورت‌جلسه را نمی‌دانستم. دکتر رجالی گفت معمولاً رؤسا قول می‌دهند اما در تنگنا که قرار گرفتند یا اگر عوض شدند قول‌ها فراموش می‌شود. من از این درسی که از دکتر رجالی گرفتم بعدها استفاده‌ها کردم؛ از جمله، وقتی رئیس دانشکده علوم بودم و قرار بود دوره دکترای شیمی را برای اولین بار در ایران در دانشگاه شیراز راه‌اندازی کنیم، نخست‌وزیر وقت آقای موسوی را به دانشگاه دعوت کردیم، قول دادند که مبلغی ارز و

مبلغی ریال را از بودجه نخست‌وزیری به دانشگاه اختصاص دهند از تجربه‌ای که از دکتر رجالی فراگرفته بودم، صورت‌جلسه کردم و بر اساس همان صورت‌جلسه مبالغ مذکور را دریافت کردیم.

۳. چنانکه می‌دانیم دکتر رجالی برای ارتقای آموزش خیلی زحمت کشیده است و زحمت می‌کشد. روزی در مراسمی، در تلویزیون، دیدم که به دست‌اندرکاران آموزش جایزه می‌دادند. دکتر رجالی را در آن مراسم ندیدم. به ایشان زنگ زدم که در آن مراسم که جایزه می‌دادند شما را ندیدم. به شوخی گفتم: گفته‌اند دو تا کار با هم قدغن است. عده‌ای باید کار کنند و عده‌ای دیگر باید جایزه بگیرند.

۴. دکتر رجالی در شیراز در میان معلمان ریاضی شیراز محبوبیت خاصی دارد. زیرا، هر وقت از ایشان دعوت کرده‌اند، متواضعانه پذیرفته است.

دکتر علی رجالی، استاد عاشق معلم

بودن

مهدی شریف زاده

عضو هیئت علمی دانشگاه یاسوج

بعضی وقتها نوشتن خیلی سخت می‌شود، دنیای واژگانت آنقدر محدود می‌شود که به سختی می‌توانی کلمه مناسبی پیدا کنی که بشود درباره کسی بنویسی که نمونه بارز یک انسان بزرگوار، یک معلم عاشق و دلسوز و یک استاد نمونه و برجسته است. در این فکر بودم چگونه متن خود را آغاز کنم و از کجا باید شروع کنم که به یادآوردم در زمان دانشجویی که افتخار شاگردی استاد علی رجالی را داشتم، در یک جلسه پرسش و پاسخ دانشجویی او جمله ای را گفت که بهتر دیدم با آن جمله آغاز کنم:

" من افتخار می‌کنم که در قامت یک معلم به جامعه خود خدمت می‌کنم و آرزو می‌کنم که تا آخرین لحظه ای که نفس می‌کشم و جان در بدن دارم، در کلاس درس، پای تخته و در حال آموزش و آموختن باشم"

بدرستی که این جمله از او بهترین توصیف از شخصیت بی‌نظیر اوست. بی شک قسمت اعظمی از زندگی پربار ایشان صرف آموزش شده است و نه تنها خود به دیگران آموزش داده است بلکه کوشیده است که نحوه درست آموختن را به معلمان و اساتید ریاضی کشور بیاموزد. بی‌وقفه تلاش کرده است تا نظام آموزشی را آنگونه که می‌داند بهتر و مفیدتر است ترمیم کند و در این راه همواره و خستگی‌ناپذیر کوشیده است. نکته قابل توجه این است که او با تمام افتخاراتی که کسب کرده است معلمی را افتخار خود می‌داند، گو اینکه او رتبه اول دانش‌آموختگان دوره (کارشناسی و) کارشناسی ارشد رشته ریاضی دانشگاه شیراز در سال ۱۳۵۳، دانش‌آموخته دکتری آمار (نظریه احتمالی اعداد) از دانشگاه استانفورد آمریکا، نخستین (و تنها) برنده ایرانی جایزه جهانی پاول اردیش در سال

۲۰۰۸م، برنده جایزه دکتر بهزاد در سال ۱۳۹۱ از طرف انجمن ریاضی ایران، برنده جایزه ویژه ترویج علم در سال ۱۳۹۶، استاد برتر آمار در سال ۱۳۹۸ از طرف مرکز آمار ایران، یکی از موسسین مرکز تحقیقات معلمان در اصفهان، یکی از موسسین مسابقات ریاضی دانش‌آموزی ایران، یکی از موسسین انجمن رمز ایران، یکی از پایه‌گذاران کنفرانس‌های آمار و کنفرانس‌های آموزش ریاضی در ایران، پایه‌گذار اولین خانه ریاضیات ایران در اصفهان، استاد راهنما و مشاور ده‌ها پایان‌نامه و رساله دکتری می‌باشد و ده‌ها عنوان دیگری که می‌توان به آن اشاره کرد، با این همه او تنها لقب **معلم ریاضی** را می‌پسندد و آرزو می‌کند تا آخرین لحظات عمر پربارش معلمی کند و بیاموزد (ان شاءالله سال‌های سال در صحت و سلامتی شادکامی زندگی کنند و سایه وسیع و دلپذیر ایشان بر سر جامعه ریاضی و آمار ایران مستدام باشد).

آری او یک معلم دلسوز است، عاشق آموختن و برای تحقق آنچه باور دارد که آموزش ریاضی کودکان، نوجوانان و جوانان این مرز و بوم به آن نیاز دارد، می‌جنگد، خستگی‌ناپذیر می‌جنگد و از ناملایمات، کج‌فهمی‌ها، بی‌مهری‌ها و سختی‌ها نمی‌هراسد. با وجود تمام مشغله‌ها و گرفتاری‌هایی که او در راه رسیدن به اهداف بلندش به جان می‌خرد، به سختی می‌شود احساس خستگی را در چهره‌ی او یافت. گویی این احساس را در پس لبخند همیشگی اش و شوخی‌های شیرینش پنهان می‌کند و این ویژگی مردان بزرگ است که همواره می‌کوشند از خود بگذرند تا دنیا را برای دیگران بهتر بسازند. امروز ما می‌دانیم که دکتر علی رجالی و امثال ایشان برای پیشرفت جامعه ریاضی ایران چه کارهای مفیدی انجام داده‌اند، می‌دهند و خواهند داد و تکریم بزرگداشت چنین مردانی کمترین کاری است که باید انجام دهیم اما معتقدم آنچه که بیشتر دکتر علی رجالی‌ها را خشنود خواهد کرد این است که به عنوان اعضای جامعه ریاضی کشور آموخته باشیم که برای پیشرفت موثر علوم ریاضی در کشور بکوشیم و به بهبود فضای آموزشی ریاضیات در کشور و پرورش نیروی مستعد و علاقه‌مند، کمک کنیم. شاید بتوانیم اندکی حق شاگردی استادانی چون دکتر علی رجالی ادا کنیم.

همانگونه که با الهام از یک جمله استاد چند خطی را به پاس بزرگداشت او نوشتم می‌خواهم با یک جمله از او که در مراسم دریافت جایزه ترویج علم بیان کردند، نوشته ام را به پایان ببرم و تفسیر از آن جمله را به خواننده این مطلب واگذار کنم چراکه آنان که او را می‌شناسند من را تأیید خواهند کرد که استاد علی رجالی حتی با شوخی‌هایش در حال آموزش است، ای کاش بیاموزیم و به آن عمل کنیم:

" ما تقسیم کار کرده‌ایم: دوستانم کار می‌کنند و ایده می‌دهند و من جوایزش را می‌گیرم!"

با آرزوی سلامتی و شادکامی همه اساتید و معلمان دلسوز و عاشق سرزمینم و استاد عزیز و ارجمندم، دکتر علی رجالی.

جایگاه دکتر علی رجالی در عرصه علمی کشور

سیاوش شهشهانی

هئیت علمی بازنشسته ریاضی دانشگاه صنعتی

شریف

نوشتن این یادداشت در برجسته ساختن جایگاه دکتر علی رجالی در عرصه علمی کشور، فرصتی است که نظری کوتاه به روند کوشش‌هایی که برای توسعه نهال‌های علمی صورت می‌گیرد بی‌افکنیم. به طور کلی دو رویکرد نسبت به گسترش نهادها و دستیابی به اهداف توسعه‌ای مشاهده کرده‌ایم. یک رویکرد برنامه‌ریزی دقیق همراه با ریز مدیریت و ابزار تشویقی - تنبیهی مبتنی بر ضوابط از پیش تعریف شده است. روش دیگر فراهم آوردن امکانات منعطف و تغییرپذیر با حداقل ریز مدیریت و حداقل ضوابط داوری‌های پیشینی به گونه‌ای که نهاد موردنظر با سیر طبیعی و متناسب با شرایط متغیر به تکامل برسد. موفقیت رویکرد نوع اول مستلزم حداقل دو یا سه شرط است. یکی اینکه محصول و هدف نهایی کاملاً مشخص باشد، و دیگر اینکه برنامه‌ریزان از درجه بالای دانش و تخصص لازم بهره‌مند باشند. البته شرط سوم نیز می‌توان عنوان کرد که این‌گونه رویکرد معمولاً برای دستیابی به اهداف کوتاه مدت یا میان مدت جوابگو است. کشور ما مدتهاست که در بست به مهندسی کوتاه مدت یعنی رویکرد نوع اول در همه زمینه‌ها روی آورده است، و به خصوص در زمینه‌های علمی و دانشگاهی تشویق‌ها، جوایز و ارتقاها همه با ضوابط از پیش عنوان شده صورت می‌گیرند. این در حالی است که راه‌اندازی و توسعه نهادهای علمی نوین در کشور، به خصوص در زمینه‌هایی که سابقه و قدمتی در این سرزمین ندارند، از هیچ‌یک از شرایط ذکر شده برخوردار نیست. توسعه نهادهای علمی فعالیتی بلندمدت است که بنا بر ماهیت علم باید همواره مترصد رویدادها و متغیرهای غیرمنتظره باشد. به علاوه خبرگی، سابقه علمی و قدرت تشخیص در کشور بسیار نادر و مسلماً در میان اکثریت تصمیم‌گیران کمیاب است. در این شرایط است که

معدود کسانی مانند علی رجالی با چشم‌پوشی از مزایای تبعیت از مهندسی‌های علمی رایج، راه درست و بلندمدت را برای پایه‌ریزی اصولی و اسلوبمند توسعه علمی انتخاب کرده و ثابت‌قدم در این مسیر گام برمی‌دارند. جای خوشوقتی فراوان است که اکنون برنامه‌ای به ابتکار درونی جامعه علمی برای بزرگداشت خدمات اصولی دکتر علی رجالی شکل گرفته است.

یادداشتی از یکی از دوستان

بهمن طباطبایی
هیئت علمی بازنشسته
دانشگاه شیراز

نمیری از این پس که تو زنده‌ای که نور تفکر پراکنده‌ای
بزرگ‌مردی بی‌ادعا که به دور از هیاهوی علمی و خودنمایی شیطانی، انتهای دوران
جوانی، همه میان‌سالی و مقدمه سالمندی خود را فدا کرد تا گامی بنیادین برای آموزش
پیش از دانشگاه فرزندان این مرز و بوم بردارد.
سال تحصیلی ۱۳۵۴-۱۳۵۳ که وارد دانشگاه شیراز شدم، دوستان دوره فوق‌لیسانس و
دیگران در بخش ریاضی و آمار آن موقع، از شخصی به نام علی رجالی صحبت می‌کردند،
مثلاً می‌گفتند در امتحان GRE نمره یک هزار و یا حداقل بیشتر از ۹۰۰ آورده است.
از هوش و استعداد او صحبت می‌کردند، حقیر علاقمند دیدن علی رجالی شدم. ولی یادم
نیست که برای اولین بار کی و کجا وی را زیارت کردم ولی به خوبی یادم هست که پس
از گرفتن دکترا که به دانشگاه شیراز آمدند، با وی کاملاً آشنا شدم. هر وقت او را می‌دیدم،
سکوت اختیار می‌کردم تا او حرف بزند.
دکتر رجالی در دانشگاه شیراز خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود، زیرا به دانشگاه
صنعتی اصفهان تشریف بردند.
اگر اشتباه نکنم اولین کنفرانس آموزش ریاضی را جناب دکتر رجالی در دانشگاه اصفهان
برگزار کردند. حقیر افتخار شرکت در آن کنفرانس را داشتم. خوابگاهی که به حقیر و سایر
دوستان داده شد در جایی بود به نام هسا، برای رفتن به خوابگاه بایستی از شاهین‌شهر
عبور می‌کردیم.

درست نمی‌دانم در شاهین‌شهر بود یا حاشیه شهر اصفهان که همکاران از آموزش و پرورش از مینی‌بوس پیاده می‌شدند و در پیاده‌رو از عابری می‌پرسیدند برای رسیدن به هسا از کدام راه باید رفت. عابری محترم هر کدام نقشه راهی ارائه می‌کردند و راننده هم مجبور شد حدود یک ساعت در شاهین‌شهر بدون نتیجه بچرخد.

بالاخره یکی از سرنشینان مینی‌بوس پیاده شد و از عابری این‌طور سؤال کرد. من راه رفتن به هسا را بلد نیستم، شما چطور؟ چهار نفر اول پاسخ دادند که ما هم بلد نیستیم، نفر پنجم گفت بلی من بلدم، چون فرزندم در آن نزدیکی کار می‌کند، صبح‌ها با سرویس می‌رود و عصرها من با ماشینم او را می‌آورم. به عبارتی دیگر دلیل آورد که راه را بلد است. با راهنمایی او مینی‌بوس راه را پیمود تا به خوابگاه رسیدیم.

نتیجه: متوجه شدم اکثر مردم از بیان کلمه نمی‌دانم شرم دارند، در حالی که امام جعفر صادق می‌فرمایند: "لا ادري نصف العلم". فکر کردم همکاران در آموزش و پرورش که این همه زحمت می‌کشند و پایه و اساس یادگیری و درس خواندن محصلین را پی می‌ریزند، چرا کلمه نمی‌دانم را یاد نمی‌دهند؟ چرا به محصلین نمی‌گویند اقرار به نمی‌دانم زشت نیست، بلکه طلب دانائی کردن است که خود هنری است فاخر.

به این‌جا که رسیدم به ذهنم رسید که چه تصمیم درستی گرفته است دکتر علی رجالی که خانه ریاضیات اصفهان را به پا کرده است که در غرب به خانه ریاضیات ایران معروف شده است. یکی دو روز از این موضوع خوشحال بودم که ناگهان جرقه‌ای شیطانی در مغزم روشن شد که:

کاری بدین اساسی را چرا من شروع نکردم؟ شایان ذکر است که در آن زمان نمی‌دانستم که من نمی‌توانم!! خلاصه شیطان مرا محاصره کرده بود که:

بهمین تو دو سال شاگرد مرحوم حسین غیور بوده‌ای، درس آنالیز ریاضی با مرحوم دکتر مصاحب و مرحوم دکتر وصال خوانده‌ای، چرا نتوانی؟ حتماً می‌توانی، این‌جا بود که:

نهال ناخلف نامیمون خانه برانداز حسادت در قلب و روح و ذهنم جوانه زد و سریع رشد کرد به طوری که می‌خواستم خفه شوم. نمی‌توانستم نفس بکشم. تنها راه نفس کشیدن این بود که عیبی روی دکتر رجالی بگذارم و راحت شوم. سریع شیطان تمام وقت کمک

کرد و عیبی قلبی روی دکتر رجالی گذاشتم و ظاهراً آرام شدم و نفس راحتی کشیدم. یکی دو هفته راحت بودم. کم‌کم با خودم فکر کردم که تا کی می‌توانم این نهال ناخلف را در دل و ذهن خود آبیاری کنم. فرض کن که آبیاری کردم و به ثمر نشست، ثمره‌اش چیست؟ خلاصه آن که یکی دو هفته با خودم کلنجار رفتم که با این نهال حسادت که کاشته‌ام و هنر دیگران را نمی‌توانم ببینم، کنار بیایم. اما نشد که نشد. نتیجه‌اش بی‌خوابی و بدبختی و پریشان‌خاطری بود. از این که با خودم نمی‌توانستم کنار بیایم سخت نگران بودم. نه می‌توانستم بخوابم و نه بنشینم. بلند شدم و به سراغ کتاب گلستان سعدی رفتم، چون می‌دانستم که باب هشتم در مورد آداب صحبت کردن است، باب هشتم را تصادفی باز کردم. رسیدم به صفحه ۲۲۶، بند ۴۸ (کلیات سعدی، محمدعلی فروغی، گلستان، تاریخ نشر ۱۳۷۴) آمده بود:

بی‌هنران، هنرمندان را نتوانند که ببینند، همچنان که سگ خانگی، سگ صید را، مشغله برآند و پیش آمدن نیارند، یعنی سفله چون به هنر با کسی برنیاید، به خُبش در پوستین افتد،

کند هر آینه غیبت، حسود کوتاه دست که در مقابله، گنگش بود زبان مقال.

با این که سخت عصبانی شدم، به مرحوم شیخ اجل سعدی جسارتی نکردم، فقط گفتم خدا رحمت کند، نه تنها آرامشم ندادی بلکه با سگ خانگی برابرم کردی. از جا بلند شدم، قسمت گلستان را که از صفحه ۷۶ تا صفحه ۲۴۳ بود را با دست گرفتم و بقیه کتاب را هم در حالت آویزان به وسط حیاط پرت کردم. شیرازه کتاب باز شد و قسمت گلستان از کل کتاب جدا گردید. آن قدر عصبانی بودم که گفتم جناب شیخ سعدی ممنون، اگر همان وفای سگ خانگی هم داشته باشم کافی است. رفتم بخوابم تا صبح خوابم نبرد، فردا صبح بلند شدم و به سراغ جمع کردن گلستان که تقریباً برگ‌برگ شده بود، رفتم. قسمت‌های مختلف گلستان را جمع کردم و در جای خودش قرار دادم. شیرازه گلستان از هم گسیخته بود، نمی‌شد با آن فال گرفت و چون به غایت ناراحت بودم مجبور بودم تفرّلی بزنم تا شاید جمله‌ای یا عبارتی ببینم که راحتم کند. به سراغ کتاب گلستان سعدی، تصحیح دکتر غلامحسین یوسفی، چاپ چهاردهم آبان‌ماه ۱۳۹۸ رفتم. تفرّلی زدم، حکایت

[۵] از باب اول کتاب صفحه ۶۳ آمد. حکایت با جمله سرهنگ زاده‌ای بر ... شروع می‌شود، در انتهای حکایت که در حقیقت خاتمه داستان است سه بیت چنین آمده است:

شوربختان به آرزو خواهند	مقبلان را زوال نعمت و جاه
گر نبیند به روز شب پره چشم	چشمه آفتاب راه چه گناه
راست خواهی، هزار چشم چنان	کور بهتر که آفتاب سیاه

سخت ناراحت شدم، از بخت بدم گلایه کردم و با خود گفتم چه هفته نحسی بود! شکر خدا که امروز چهارشنبه است و هفته تمام می‌شود. دیگر کتاب را پرت نکردم، چون کتاب نو و هدیه یکی از دوستان بود. سرانجام تفرّلی زدم به صفحه ۱۲۸ باب چهارم آمد. ابتدای باب چهارم در فوائد خاموشی، حکایت [۱] این طور می‌شود:

یکی از دوستان را گفتم: امتناع سخن گفتنم به علت ...

داستان بسیار کوتاه است و با این دو بیت به پایان می‌رسد:

هنر به چشم عداوت بزرگتر عیب است گل است سعدی و در چشم دشمنان خار است

نور گیتی فروز چشمه هور زشت باشد به چشم موشک کور.
در حالی که بسیار ناراحت بودم و از بخت بدم شکایت می‌کردم، باز هم جسارتی به مقام شامخ شیخ اجل نکردم. گفتم لابد طبیعت، حقم را کف دستم گذاشته‌است. چون نظامی گنجوی می‌فرمایند:

جهان آئینه عدل است شاید* که هر چه از تو بیند وانماید

*شاید یعنی شایسته است، سزاوار است، بر این منوال است.

علی رجالی: نهادساز علمی و آموزشی

بیژن ظهوری زنگنه

هیئت علمی بازنشسته دانشگاه صنعتی شریف

در بیش از چهار دهه گذشته، هر جا و هر زمان که در ایران، فعالیتی در رابطه با ریاضی و آمار مدرسه‌ای و دانشگاهی انجام شده و نهادی شکل گرفته و تاسیس شده است، دوست و همکار عزیزم «علی رجالی» هم مشارکت داشته است. علاوه بر این، دکتر علی رجالی نقش مهمی در معرفی ظرفیت‌های جامعه ریاضی ایران در مجامع بین‌المللی داشته و بخشی از اعتبار جهانی که کسب کرده‌ایم، مدیون تلاش‌های ارزنده ایشان است.

اقای دکتر رجالی مدرک دکتری آمار خود را از دانشگاه استنفورد و تحت راهنمایی «پرسی دیاکنوس» گرفت و پس از فارغ‌التحصیلی، از ابتدای انقلاب به ایران بازگشت و مشغول به تدریس در دانشگاه شد.

دکتر رجالی، جوان با سواد و پر ایده و پرجوش و خروش، از ابتدای بازگشت به ایران، فعالیت‌های توسعه‌ای خود را شروع کرد که در این یادداشت کوتاه، تنها به یکی از ویژگی‌های وی که آن را «نهادسازی علمی و آموزشی» نامیده‌ام، اشاره می‌کنم.

از فروردین سال ۱۳۵۸ کار خود را در گروه ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان شروع کردم و در سال ۱۳۵۹ نیز آقای دکتر رجالی هم به آن گروه پیوست که در همان سال، کلاس‌های دانشگاه‌ها به علت انقلاب فرهنگی، تعطیل شدند. در مدت سه سال تعطیلی کلاس‌های درس، قرار شده بود که استادان خدمات دیگری ارائه بدهند و استادان گروه ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان هم فعالیت‌هایی را شروع کردند که یکی از آنها، برگزاری جلسات هفتگی با دبیران ریاضی دبیرستان‌های اصفهان بود و آقای دکتر رجالی، مسئولیت سازمان‌دهی آنها را به عهده داشت.

۱. تداوم این جلسه‌ها، به تدریج، زمینه را برای تأسیس «نهاد» انجمن علمی آموزشی معلمان ریاضی در اصفهان، فراهم نمود که اعضایش، دبیران ریاضی هستند. این نهاد، الگویی برای تأسیس این انجمن‌ها در سایر استان‌ها شد.
۲. از تشکیل انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی، «نهاد» وسیع‌تری به نام «اتحادیه انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی ایران» شکل گرفت که اعضایش، انجمن‌ها هستند.
۳. طی سال‌های ۱۳۷۲ تا ۱۳۷۴، ایده جداشدن بخش آموزش ریاضی کنفرانس‌های ریاضی و تأسیس «نهاد» کنفرانس آموزش ریاضی تبدیل به اجرا شد و به پاس خدمات ارزنده آقای دکتر رجالی به آموزش مدرسه‌ای در ایران، با اجماع قرار شد که اولین کنفرانس آموزش ریاضی در اصفهان برگزار شود و دبیر کمیته علمی آن ایشان باشند.
۴. بنا به درخواست «اتحادیه بین‌المللی ریاضی^۱» و «کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی^۲»، انجمن ریاضی ایران نماینده‌ای برای هرکدام معرفی می‌کرد، ولی ایران در آن نهادها منفعل بود و عملاً جایگاهی در این مجامع نداشت. با دو دوره نمایندگی آقای دکتر رجالی و تلاش‌های مؤثرشان، حضور ایران در این «نهاد»‌های جهانی، معنادار شد.
۵. آقای دکتر رجالی، با معرفی ایده‌ها و تجربه‌های خود در مورد مسابقات ریاضی مدرسه‌ای، یکی از اعضای فعال «فدراسیون جهانی مسابقات ملی ریاضی» (WFNMC^۳) شد و در یازدهمین «کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی» که در سال ۲۰۰۸ (۱۳۸۷ شمسی) در شهر مونتری در مکزیک برگزار شد، از طرف این گروه، «نشان اردوش» به ایشان اهدا شد^۴.

^۱ International Mathematics union: IMU

^۲ International Commission on Mathematical Instruction: ICMI

^۳ The World Federation of National Mathematics Competitions: WFNMC

^۴ من هم با سایر ایرانیان شرکت‌کننده در آن کنگره، در آن جلسه حضور داشتیم و احساس سرافرازی نمودیم.

۱. تأسیس خانه ریاضیات اصفهان، ابتکاری بود که با همت آقای دکتر رجالی به ثمر رسید و به سرعت، تبدیل به درختی تنومند شد و این «نهاد»، الگویی برای سایر شهرها و استان‌ها شد و در ادامه، «شورای خانه‌های ریاضیات» تشکیل شد. اشاره به چند فعالیت خانه ریاضیات اصفهان، تأثیر این نهاد را در شهر اصفهان و در سطح ایران، روشن می‌کند:
 - دعوت از سخنران‌ها و پژوهشگران سرشناس آموزش ریاضی در سطح جهانی
 - برگزاری چند سمینار ملی از جمله «بررسی روش‌ها و مسایل آزمون-های ورودی دانشگاه‌ها»
 - اجرای برنامه‌های آموزشی مستمر برای معلمان ریاضی اصفهان
 - طراحی برنامه‌های متنوع مانند بازآموزی معلمان ریاضی در سطح ملی
 - طراحی و برگزاری مسابقات مختلف ریاضی برای ایجاد علاقه به ریاضی در دانش‌آموزان مدرسه‌ای
 - اشاعه این ابتکار در سطح جهانی و معرفی آن در «شانزدهمین مطالعه کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی^۱» به‌عنوان محلی برای فعالیت‌های فوق‌برنامه و غیررسمی ریاضی
۲. آقای دکتر رجالی با مشارکت جمعی از آماردان‌های ایران، «انجمن آمار» و «کنفرانس‌های سالیانه آمار» را در ایران راه‌اندازی کرد و این کنفرانس، تبدیل به «نهاد»ی شده که فعالیت‌های مربوط به حوزه آموزش و پژوهش آمار را در مدرسه و دانشگاه، پوشش می‌دهد.
۳. چندین همایش، سمینار و گردهمایی در سطح ملی و برای ارتقای ریاضی مدرسه‌ای و دانشگاهی در ایران با تلاش ایشان برگزار شده که سه «همایش چالش‌های ریاضی» از آن جمله هستند.

¹ ICMI Study 16: Challenging Mathematics in and Beyond the Classroom

۴. دکتر رجالی جزو تیم برنامه‌ریزی و تألیف دو کتاب «حساب دیفرانسیل و انتگرال» و «ریاضیات گسسته» دوره پیش‌دانشگاهی نظام جدید آموزش متوسطه بودند و به‌طور مستمر برای معلمان ریاضی این دو درس در ایران، دوره‌های بازآموزی برگزار کردند و این دوره‌ها را تبدیل به «نهاد»ی برای آموزش ضمن خدمت معلمان در این دو درس کردند.

فهرست فعالیت‌های آقای دکتر رجالی، طولانی‌تر از این مختصر است. ولی من از بین آنها، دو وجه را انتخاب کردم؛ یکی «نهادسازی» بود و دیگری، آنهایی که با ایشان مستقیم یا غیرمستقیم مشارکت و تعامل داشتم و دانسته‌هایم عینی بود و مبتنی بر شنیده‌ها یا مکتوبات نبود. در تمام این فعالیت‌ها، دکتر رجالی یکی از فعال‌ترین، پیگیرترین و پرکارترین استادان ریاضی و آمار در زمینه نهادسازی در ایران و همکاری‌های بین‌المللی بوده است. امیدوارم که آقای دکتر علی رجالی، سال‌های طولانی با سلامتی خود و خانواده محترمشان، همچنان پرکار و پیگیر به این راه ادامه دهند و جامعه ریاضی و آموزش ریاضی و آمار ایران، از وجود با ثمر ایشان بهره‌مند گردند.

دکتر علی رجالی تجلی علم و عمل

سید نعمت عبدی

عضو هیئت مدیره شورای خانه‌های ریاضیات ایران

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

دانش و حکمت را به هر کس بخواهد می‌دهد؛ و به هر کس دانش داده شود، خیر فراوانی داده شده است و جز خردمندان، حقایق را درک نمی‌کنند، متذکر نمی‌گردند.

از زمان آشنایی با دکتر علی رجالی حدود سه دهه، به واسطه حضور فعال، بانشاط و بی بدیل ایشان در راه‌اندازی انجمن‌های علمی آموزشی معلمان استان‌ها، خانه‌های ریاضیات شهرهای کشور و اتحادیه انجمن‌های معلمان ریاضی ایران می‌گذرد، بی‌تردید دکتر رجالی از مؤثرترین افراد برقراری ارتباط دانشگاه و مدرسه در کشور می‌باشد، وی همواره مدافع تعلیم و تربیت اصیل و ارزشمند و پیشتاز در تبیین چالش‌های نظام آموزشی از کودکان تا دانشگاه بوده است، رویکرد وی نسبت به تعلیم و تربیت به ویژه آموزش ریاضیات، متأثر از نگرش ژرف وی در نقش ریاضیات در توسعه پایدار کشور و تعالی انسان در عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی و عقلانی است و در نزد وی آموزش درست ریاضی تداعی بخش جریان یاددهی - یادگیری مؤثر در کلاس درس است. وقت گذاری دکتر در ارتباط با هم‌افزایی فعالیت‌های انجمن‌های مرتبط با علوم ریاضی کشور و نیز اندیشگی، فعالیت و برنامه محوری وی در این زمینه بین معلمان، آموزشگران و استادان مثال‌زدنی و الگو بخش است. اینک برخی از تجارب زیسته خود را با دکتر رجالی با نگاه، تبارشناسی علمی و اخلاقی تقدیم می‌کنم.

دکتر علی رجالی افتخار معلمی:

هر بار که با دکتر رجالی ارتباط حضوری یا مجازی برقرار می‌کنم ذوق می‌کنم و خوشحال می‌شوم، زیرا او را از جنس خودم، یعنی " معلم ریاضی " می‌دانم و اگر تأکید نگارش اصطلاح معلم ریاضی در زیر نامه‌هایش را فراموش می‌کنم و او را دکتر یا استاد خطاب می‌کنم، تذکر آکنده با صدای گرم او که دوباره یادآور می‌شود " من فقط معلم ریاضی هستم " مرا به وجد می‌آورد و ارزش معلمی و برابری انسان‌ها را در موقعیت‌های اجتماعی، به من و دیگران می‌آموزد.

همه معلمان از ابتدایی تا دانشگاه با او راحت هستند به حرف دیگران گوش می‌دهد و با آرامش نظرش را بیان می‌کند، طوری که دیگران، حتی اگر دیدگاه او را نمی‌پسندند مجبور می‌شوند به آرامی و با احترام با او حرف بزنند. صفات نیکوی ساده‌زیستی، آزادگی، صداقت، مهربانی، حافظه قوی، ذهن خلاق، فن بیان به‌گونه‌ای روشن در وجود او نمایان است.

دکتر علی رجالی تجلی علم و عمل:

استاد رجالی علاوه بر تخصص در علم آمار، آشنایی، درک و تحلیل مناسب و نافع کشور در مباحث آموزش و پژوهش ریاضیات و نگاه ژرف و قابل تأملی در موضوعات فر آموزش دارد، به‌گونه‌ای که موجب شده است، شخصیتی همه‌جانبه، مرجعی صلاحیت‌دار و قابل اطمینان در نزد مخاطبین باشد. استاد به خوبی از بینش آماری خود در بررسی و تحلیل پدیده‌ها و رویدادهای مرتبط با آموزش ریاضی، چالش‌ها و برون‌رفت از آنها بهره می‌گیرد و نظرات مؤثر و مفید را ارائه می‌دهد. دغدغه‌مندی و اهتمام او در ارتقای مهارت‌های تخصصی و دانش حرفه‌ای معلمان، به ویژه معلمان ریاضی، بی‌نظیر است، و درحالی‌که نابسامانی وضعیت آموزش ریاضی در مدرسه و دانشگاه همواره او را رنج می‌دهد اما امیدوارانه به تلاش‌های منطقه‌ای، استانی، کشوری و بین‌المللی خود ادامه می‌دهد.

رهیافت‌های ماندگار اندیشه و عمل دکتر رجالی:

- معلمی رکن اساسی تعلیم و تربیت رسمی و عمومی و آموزش عالی
- تلاش مداوم برای اصلاح، بهبود و ارتقای آموزش ریاضی از کودکستان تا دانشگاه

- مصلحت ستیزی از طریق به اشتراک گذاشتن دانش و بینش خود در باره نظام آموزشی کشور.
 - توسعه کیفی و کمی انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی استان‌ها و خانه‌های ریاضیات شهرها
 - مواجهه اخلاقی، عقلانی و منطقی و مداخله مؤثر در برابر چالش‌های علوم ریاضی
 - شفافیت، ساده‌گویی و ساده‌زیستی، صبوری و روی گشاده در همه مواجهات
- آری، دکتر علی رجالی جلوه از تجلی:**

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَ مَنْ يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَ مَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ

است و بر این اساس رویکردها و رویه‌های منطقی، عقلانی و از روی صدق او که خیر کثیر اعطایی حضرت حق به او می‌باشد، وجودی نافع برای نظام تعلیم و تربیت کشور را فراهم ساخته است، و ای کاش چندتایی از این گوهران ایران‌زمین در دایره تصمیم‌سازان نظام آموزش کشور بودند!

با آرزوی سلامتی و سربلندی معلم عزیز و ماندگار دکتر علی رجالی

ریاضی‌دانی جامع‌نگر

مه‌دی کدیور

عضو هیئت علمی گروه صنایع غذایی دانشگاه صنعتی

اصفهان

غزالی را عبارتی مشهور است که: "هم رجال و نحن رجال" که البته در زمان و مکانی خاص بیان داشت و از آن مفهومی خاص‌تر در نظر. برای من که از "بخت یاری" در مدار انسانی والا قرار گرفتم، آن عبارت رنگ و بویی دگر دارد. "من رجل خود را دارم ."

همین‌جا تکلیف خود را روشن کنم که شباهت چندانی با دکتر رجالی ندارم، او با عدد و آمار و ریاضیات سروکار دارد و من با غذا و طعم و لذت کام، اما همان "یاری بخت" در جایی کار خود را کرد و اثرش را بر کتاب زندگی من بر نشاند.

از عدالت نبود دور گرش پرسد حال

پادشاهی که به همسایه‌گذاری دارد

بر این قیاس قلم‌به‌دست گرفتم تا که از او چند کلمه ذکر می‌کنم به میان آورم.

نشان به آن نشان که رجالی ما با چشمان تیزبین شاهین اندیشه‌اش که در کار رصد حال جامعه پیرامونی خود بود، تصمیم به گرد هم آوردن جمعی نمود تا که "آن اجتماع" وزین‌تر شود. بیش از دو دهه پیش چراغی را برافروخت که همچنان مسیر طالبان علم و دانش را روشن نگه داشته است. صحبت از نقش بی‌بدیل دکتر رجالی در ابداع "طرح امانت بین کتابخانه‌ای" در کلان‌شهر اصفهان است که خود باقیات‌صالحاتی است، کاری که بیش و پیش از هر چیز به بینش عمیق اجتماعی ایشان معطوف است. در تمام این سال‌ها آقای دکتر رجالی هر جا گرهی بود با اعتبار معنوی خود آن را گشودند و جالب آنکه در بزنگاه‌هایی که شبهه استفاده‌های غیرقانونی از منابع علمی پیش آمد، با تأکید بر "قانون‌گرایی" راه را بر هرگونه سوءاستفاده بستند. اینجانب کمی بیش از نه سال و در این قالب افتخار همراهی با این بزرگوار را داشتم و همه آن سال‌ها برایم خاطراتی خوش و پر بار را رقم زده است.

به آقای دکتر درود می‌فرستم و از اینکه اجازه دادند تا سالیانی چند در محضر پر فیضشان باشم، تشکر می‌نمایم و از یگانه عالم طول عمر با عزت برای این برادرم آرزومندم و سخن خود را با ایباتی دگر از خواجه شیراز که به ایشان تقدیم می‌کنم، به پایان می‌برم.

از دامن تو دست ندارند عاشقان
پیراهن صبوری ایشان دریده‌ای

از چشم بخت خویش مبادت گزند از آنک
در دلبری بغایت خوبی رسیده‌ای

کلاس درس روش‌های آماری سال ۱۳۷۷

دکتر رجالی یک رجل آکادمیک

امیدعلی شهینی کرمزاده

هیئت علمی بازنشسته دانشگاه شهید چمران اهواز

علی رجالی، یک رجل آکادمیک است، به معنای واقعی علی رجالی شاید تنها همکاری در ایران باشد که هیچ‌گاه مطابق بخشنامه‌های وزارت‌خانه خود را تنظیم نکرد و با وجود شایستگی صد در صد برای ارتقاء به مقام استاد تمامی، استاد ناتمامی خود را نگه داشت تا همواره از راه خود مسیر کمال و استاد تمامی را که یک پروسه پیوسته است، ببیماید. علی رجالی به معنی واقعی یک رجل آکادمیک است که منافع علمی و یادگیری و آموزش عمومی را بر منافع شخصی ترجیح داده است و خواهد داد.

منش استاد

محمدرضا کوشش

عضو هیات علمی دانشکده علوم ریاضی،

دانشگاه صنعتی اصفهان

سابقه آشنایی من با دکتر رجالی به سال ۱۳۷۵ برمیگردد. زمانی که من دانشجوی فیزیک بودم و درس جبرخطی را بعنوان یک درس اختیاری از دانشکده ریاضی گرفته بودم. درس جبرخطی در دو گروه ارائه شده بود، گروهی صبح ارائه شده بود و خیلی خوش ساعت بود. چند جلسه ای حضور در کلاس آن گروه را امتحان کردم، اما روش تدریس استاد درس را نپسندیدم. به ناچار گروه دوم که بعد از ظهر و خیلی بدموقع بود را ثبت نام کردم. کلاس خلوتی بود، گرچه از همان تعداد کم، بعضی هم اکنون در جامعه ریاضیات کشور کاملاً شناخته شده اند (مانند خانم دکتر ملیحه یوسفزاده، عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان و یا آقای دکتر حجت الله سامع، عضو هیات علمی دانشگاه همدان). چیزی نگذشت که تدریس دکتر رجالی من را مجذوب خود کرد. دکتر رجالی تمامی ویژگی های یک استاد ممتاز را یکجا داشتند. ترم بعد من از رشته فیزیک به ریاضی تغییر رشته دادم و این شد که از چاله به چاه افتادم! شوخی کردم، اما دکتر رجالی تاثیر زیادی در آینده من گذاشتند. در دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد هم ایشان همواره راهنمای من بودند. جز افتخارت من این است که پس از اتمام دکتری و برگشتنم به کشور توانستم در همان دانشکده استخدام شوم و حدود ۱۵ سال بعنوان یک همکار از مصاحبت با ایشان بهرمنده باشم. خوشحالم که این مصاحبت ادامه دارد.

دکتر رجالی: ششم قوی مدیریت، طبع لطیف توأم با کنایه و شوخی

موسی گلعلی زاده

عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس

همه ما می‌دانیم و تجربه کردیم که نگارش امری بس سخت و دشوار است. دشواری این موضوع وقتی بیشتر می‌شود که قرار باشد درباره شخصیتی بسیار تأثیرگذار در یک موضوع علمی بنویسیم و طبیعی است که قلم‌مان روی کاغذ به‌کندی و با احتیاط پیش رفته تا شاید ماحصل کار نوشتاری در حد ایشان باشد. اگر نگارنده نیز از دانش کافی برای بیان نقطه نظرانش برخوردار نباشد پر واضح است که در دسر امر چندین برابر می‌شود. با توجه به این مقدمه نصف و نیمه، خواننده محترم می‌تواند به خوبی حس کند که قلم نگارنده این سطور چقدر لرزان و خیزان به جلو می‌رود تا حق مطلب را درباره استادی به غایت ارجمند، انسانی بی‌نهایت شریف، معلمی به معنای واقعی کامل به نام **دکتر علی رجالی** ادا کند. قدر مسلم (با احتمال نزدیک به یک) آن که انجام چنین امری تا حد زیادی غیرممکن است. اما در این بین یک سؤال بزرگی باقی می‌ماند: "اگر شاگردان و مریدانی چون من درباره **دکتر علی رجالی** چیزی نگوئیم چگونه آیندگان بدانند که سرزمین عزیزمان چه گوهرهای گران‌بهایی را در دامان خود پرورانده و از درخت پر بار آنها میوه‌ها چیده است؟" پس در حد وسع خود چند کلمه‌ای می‌نویسم تا ادای دینی شود.

پیش‌بینی می‌شود در دفترچه نکوداشتی که اکنون در اختیار خواننده است مطالب کاملی درباره شرح حال علمی جناب **دکتر رجالی** نگاشته شده باشد؛ لذا، اینجانب از آن باب سخن نمی‌گویم و برای جلوگیری از تصدیع اوقات خواننده محترم به جنبه‌های والای شخصیتی، اجتماعی و فرهنگی ایشان می‌پردازم. البته، باز هم اشاره شود که این امر نه در

حد لیاقت ایشان بلکه در حد بضاعت اینجانب است و صد البته که بیان همه موارد امری آسان به نظر نمی‌رسد. همواره در نشست‌های خودمانی گفته و اینجا هم تأکید می‌کنم که یکی از ویژگی‌های بارز جناب آقای دکتر رجالی این است که ایشان قلبی بسیار مهربان و پاک دارند. افرادی چون من که با ایشان حشر و نشر داشتند تأکید می‌کنند که ایشان همواره بدون هیچ چشم‌داشتی در خدمت علوم مختلف به‌ویژه ریاضی و آمار بوده و هستند. در مواردی که گره‌هایی در امور مدیریتی و اجتماعی انجمن آمار ایران پیش می‌آمد (و می‌آید) نهایت سعی و تلاش خود را برای رفع موانع به کار می‌گرفت (و می‌گیرد). این در حالی است که در بسیاری از مواقع حتی در هیئت اجرایی انجمن حضور نداشته‌اند و شاهد کمک‌های خالصانه ایشان بوده و هستیم. شاهد مثال‌های بی‌شماری وجود دارد که ایشان با هزینه شخصی رنج سفر از اصفهان به تهران را به جان می‌خریدند تا مسائل و مشکلات انجمن و یا حتی اعضای هیئت علمی جوان را تا حدی مرتفع نمایند.

آیا کسی هست که نداند راه‌اندازی خانه ریاضیات و سپس خانه آمار در شهرهای ایران حاصل زحمات، پیگیری و تلاش ایشان است؟! آینده‌نگری ایشان برای ارتقای فهم ریاضی و آمار در بین دانش‌آموزان و دانشجویان بی‌نظیر بود و هست. تلاش ایشان در راستای آموزش صحیح علم ریاضیات در سطح مدارس باعث شد تا یونسکو به طور رسمی از وی تقدیر نماید. هم اکنون که مطالب نیم‌بند اینجانب راجع به دکتر رجالی نوشته می‌شود اگرچه ایشان با مشکلات عدیده‌ای روبرو هستند، اما، خداوند گواه و شاهد است که هیچ وقت از تلاش و کوشش خود برای حفظ جایگاه آمار در کشور دریغ نکرده‌اند. در دوره فعالیت اخیر (دوره پانزدهم) هیئت‌مدیره انجمن ایشان تلاش‌های زایدالوصفی در کمیته آمار رسمی و کمیته آموزش آمار صرف کردند تا نتایج خوب آن به کام آیندگان (شامل دانش‌آموزان و دانشجویان) شیرین آید. این در حالی است که او عضو هیئت علمی بازنشسته بوده و گرفتاری‌های متعددی داشته و دارند. این میزان اهتمام، پایداری، پشتکار از کجا ناشی می‌شود؟ پیام این استقامت برای نگارنده و خوانندگان این سطور چیست؟ آیا همه ما کوشش کرده و خواهیم کرد در همان مسیری قدم برداریم که دکتر رجالی عزیز تلاش کرده و می‌کند؟ آیا فعالیت‌های بی‌مزد و موجب ایشان شایسته

تقدیر معلم گونه نیست؟ سؤالات بی‌شماری در این خصوص وجود دارد که پاسخ به هر یک از آنها نقشه راهی است برای کسانی که دل در گرو سربلندی وطن دارند. از برخی جنبه‌های شخصیتی جناب آقای دکتر رجالی ذکری به میان رفت. ولی حیف است از شوخ طبعی، حاضر جوابی و مثبت اندیشی ایشان سخنی نگفت. هر کس به محفلی وارد شود که جناب آقای دکتر رجالی در آن حضور داشته باشد متوجه دو موضوع مهم می‌شود: شم قوی مدیریت جلسه، طبع لطیف توأم با کنایه و شوخی. خلاصه اینکه، بعید است کسی از ایشان دلخور باشد و از نحوه تعامل او با خودش گله‌ای داشته باشد. از نکات ارزشمند و در عین حال قابل تأمل فعالیت‌های اجتماعی جناب دکتر رجالی عزیز - که اینجانب شاهد آن بودم - ارسال پیام قبل از اینجانب در مناسبت‌های متنوع فرهنگی و اجتماعی موجود در تقویم این سرزمین بود. خواننده مختار است این کار من را به حساب تنبلی اینجانب بگذارد ولی غافل گیر شدن توسط دکتر رجالی در مناسبت‌های گوناگون حد و مرزی ندارد. بماند که شاید این موضوع برای برخی از خوانندگان محترم این نوشته اتفاق افتاده باشد! او که به معنای واقعی معلم بوده و هست، لطف بی حد و وصف خود را نصیب اینجانب می‌نموده و در روز معلم (استاد) پیام شادباشی برایم ارسال می‌کردند که تا روزهای متمادی باعث شرمندگی و خجالت من می‌شد. هر چه تلاش می‌نمودم تا پیش از استاد پیام ارادتی به ایشان بفرستم موفق نمی‌شدم جز در یک یا دو مورد. ناچار دست به دامان ادبیات نیم‌بند خود می‌شده و طلب بخشش می‌کردم که هیچگاه از لطف ایشان بی‌نصیب نبودم. بد نیست ذکر خاطره‌ای از ایشان شود تا مطالب این نوشتار رنگ و بوی دوستی بیشتری به خود گیرد!

اولین سمینار "علوم ریاضی و چالش‌ها" در سال ۱۳۹۴ در دانشگاه تربیت مدرس برگزار شد. دکتر رجالی یکی از کلیدی‌ترین اعضای آن بود و من نیز یکی از دست‌اندرکاران اجرایی بودم. در مراسم تقدیر از دست‌اندرکاران سمینار وقتی همه در پی یافتن دکتر رجالی در ردیف‌های اول، دوم و حتی سوم سالن همایش بودند، اینجانب ایشان را در آخرین ردیف سالن در حال برنامه‌ریزی برای ادامه سمینار و تهیه مستندات برای رسانه‌های جمعی دیدم. دوندگی و تلاش ایشان ماه‌ها بعد از برپایی نشست برای انعکاس

دستاوردهای این سمینار بی‌نظیر بود طوری که سعی می‌کردند مستندات ثبت و ضبط شده در آن همایش را با انجام ویرایش‌های دقیق علمی به سمع و نظر علاقه‌مندان برسانند.

در پایان، بیایم آرزو کنیم که:

الف) ایشان و خانواده محترم او سلامت و تندرست بوده و همه ماها از نعمت حضور، ارائه‌ی ایده و همکاری و مساعدت ایشان بهره‌مند شویم.

ب) آیندگان دکتر رجالی را الگو و سرمشقی برای فعالیت خود در مسیر سربلندی این سرزمین قرار دهند.

ج) ایده‌آل‌های متنوع آموزشی، ترویجی، فرهنگی و اجتماعی ایشان برای ارتقای دانش آمار و ریاضی این سرزمین به ثمر بنشیند.

امید می‌رود شعر پایانی این نوشتار گویای دغدغه اینجانب در معرفی شخصیت بی‌بدیل و معلم‌گونه جناب آقای دکتر رجالی باشد:

قامت نمایی چون «الف» خود می‌شوی چون «دال» حیف

ای آشنای راه من، زین ره رسان تا «یای» من

دکتر رجالی: پی گیر، با انگیزه و دلسوز

حامد لرونند

عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه صنعتی اصفهان

بسیار مفتخرم که هیئت مدیره محترم انجمن آمار ایران، وظیفه‌ی تنظیم و گردآوری کتابچه نکوداشت استاد گران قدر دکتر علی رجالی را به بنده محول کردند. در طول مدت گردآوری کتابچه با افراد زیادی در تماس بودم که در مورد دکتر رجالی، خدمات و ویژگی‌های شخصیتی ایشان مطالبی را ارسال کنند، همه این بزرگواران با جان و دل و از سر علاقه‌مندی به دکتر رجالی پذیرفتند. این نشان از اهمیت و جایگاه والای دکتر رجالی در بین جامعه علمی کشور دارد.

نام دکتر رجالی را برای اولین بار از معلم درس حساب دیفرانسیل و انتگرال دوران پیش‌دانشگاهی شنیدم. در آن زمان ایشان از ویژگی‌های اخلاقی و تأثیر دکتر رجالی در امر آموزش برایمان بسیار گفتند. تا اینکه دست تقدیر در کنکور سراسری در رشته آمار یعنی رشته‌ای که دکتر رجالی هم در آن تحصیل کرده‌اند قبول شدم. اما این بار در دانشگاه نام دکتر رجالی همیشه به گوشم می‌رسید و باز هم از تأثیر دکتر رجالی در امورات مختلف علمی در رشته‌های ریاضی و آمار خیلی شنیدم. از اینکه کنفرانس آمار، انجمن آمار و... به همت ایشان پایه‌گذاری شد. این شنیده‌ها باعث شد که علاقه‌مند به دیدار دکتر رجالی شوم. اما چگونه؟ باز هم دست تقدیر باعث شد که برای فراخوان هیئت علمی، دانشگاه صنعتی اصفهان را انتخاب کنم و در مصاحبه علمی، دکتر رجالی را زیارت کنم. در آن مصاحبه علمی برایم ثابت شد که دکتر رجالی چقدر آموزش و تدریس برایشان اهمیت دارد، چراکه در حین تدریس بخشی از درس احتمال، سؤالات مفهومی را از من پرسیدند و گفتند چگونه می‌توانید این مطالب را برای دانشجویانی که از احتمال هیچ چیز نمی‌دانند، بیان کنید؟

خوشبختانه من به استخدام دانشگاه صنعتی اصفهان درآمدم اما از شانس بد من بیماری همه‌گیر کرونا باعث شد که خیلی دکتر رجالی را از نزدیک نبینم و بیشتر از ایشان بیاموزم. اما در طول همین دو سال و اندی که در دانشگاه صنعتی اصفهان هستم چندین جلسه مشترک با دکتر رجالی داشته‌ایم که واقعاً اگر ایشان حضور نداشتند شاید خیلی از آنها به نتیجه نمی‌رسید، مانند تأسیس گروه پژوهشی آمار ... انصافاً دکتر رجالی فردی پیگیر، با انگیزه، دلسوز برای جامعه علمی کشور هستند و از خداوند می‌خواهم که عمرشان طولانی و سایه‌شان مستدام باد.

دکتر رجالی: همیشه معلم،
شوخ طبع، باصالت و فروتن

مسعود ماهوش
دانشجوی ورودی ۷۶
مدیر هوش بازاریابی
گروه انتخاب الکترونیک

ای که در کوی خرابات مقامی داری
جم وقت خودی ار دست به جامی داری
ای که با زلف و رخ یار گذاری شب و روز
فرصت باد که خوش صبحی و شامی داری
نام نیک ار طلبد از تو غریبی چه شود
تویی امروز در این شهر که نامی داری

سال ۱۳۷۹، هم‌زمان با پنجمین کنفرانس آمار ایران بود که از سمت جناب آقای دکتر پارسیان مسئولیت یافتم تا کتابچه نکوداشت مرحوم دکتر بهبودیان را آماده نمایم و آن مراسم، سرآغازی گردید بر یک رسم نیکو به نام بزرگداشت اساتیدی که بر گردن آمارهای این مرز و بوم حق دارند. امسال که شانزدهمین کنفرانس آمار ایران را پیشرو داریم، پیشنهاد گردید که در نکوداشت جناب آقای دکتر علی رجالی، من نیز چند سطری بنویسم. هرچند در مقیاس بزرگی و بزرگواری ایشان، قلم راندن من بیش از حد جسورانه بود، ولی دوست داشتم که نام من نیز در جمع خریداران یوسف بیاید.
لذا فرصت را مغتنم دانسته و به عنوان یکی از دانشجویان ایشان، چند سطری در مورد خصوصیات اخلاقی ایشان می‌نگارم:

۱- همیشه معلم:

واژه "معلم" در ذهن همه ما یادآور مجموعه‌ای از خصوصیات انسانی همچون تلاش و دلسوزی است. دکتر رجالی به تمام معنا یک "همیشه معلم" بوده و از هر فرصتی جهت انتقال دانش و تجربه خود به اطرافیان استفاده می‌کردند. به یاد دارم در امتحان پایان ترم فرایندهای تصادفی، در پاراگرافی، "قدم‌زدن تصادفی" را شرح دادند و پس از آن سوآلی را مطرح نمودند. به ایشان یادآور شدیم که در کلاس، مبحث "قدم‌زدن تصادفی" را تدریس نموده‌اند و ایشان فرمودند که " امتحان نیز فرصتی برای یادگیری است و از همان پاراگراف آموزشی استفاده کنید".

۲- اصالت:

فارغ‌التحصیلی از یکی از مطرح‌ترین دانشگاه‌های دنیا، حضور در صدر فعالیت‌های اجرایی حوزه آمار و ریاضی همچون برگزاری کنفرانس‌ها و همایش‌ها و تأسیس خانه‌های ریاضیات، ارتباطات گسترده با وزیران و نمایندگان مجلس در موضوعات مختلف همچون نظام آماری ایران و ... هیچگاه باعث نشد که چهره متفاوتی از آقای دکتر رجالی را ببینیم. همیشه یک چهره بدون نقاب و اصیل، دلسوز و قابل‌اتکا در برخورد با دانشجویان داشتند.

۳- شوخ طبعی:

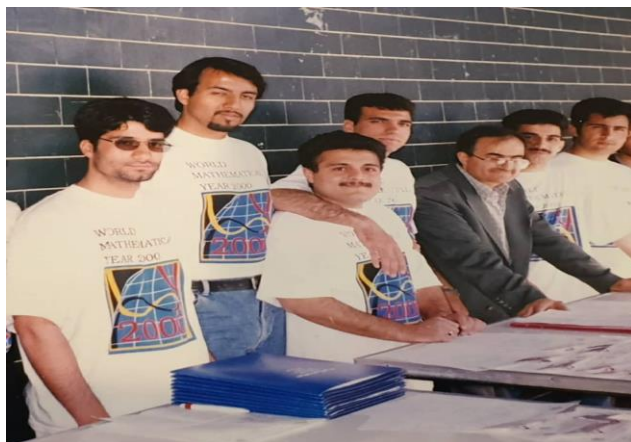
محال است که با آقای دکتر رجالی برخورد داشته باشید و از شوخ طبعی کلام ایشان بهره‌مند نشده باشید. آمیخته‌ای از شوخ طبعی ذاتی به همراه لهجه اصفهانی و تند و تیزی که در این لهجه نهفته است، مراد به ایشان را دلنشین‌تر می‌نمود. به یاد دارم روز جلسه امتحان درس روش‌های آماری، وقتی با تعداد زیاد برگه‌های امتحان مواجه شدیم، با نگرانی پرسیدیم که چرا حجم برگه‌های امتحان این‌قدر زیاد است و ایشان در پاسخ با همان شوخ طبعی همیشگی فرمودند " نگران نباشید، هر چی که مثل من گنده است - اشاره به اضافه وزن خود داشتند - توش هیچی نیست".

۴- فروتنی:

علی‌رغم توانایی بالای مدیریتی و همچنین حضور در بیشتر عرصه‌های اجرایی انجمن آمار، خانه‌های ریاضیات، کنفرانس‌ها و همایش‌های تخصصی، از حضور در صحنه گریزان بوده و فعالیت در پشت صحنه و فعالیت‌های بی‌نام‌ونشان را بیشتر دوست داشتند. در مروری که بر عکس‌های دسته‌جمعی که از دوران دانشجویی برایم یادگار مانده است داشتم، در اغلب آنها آقای دکتر رجالی در گوشه عکس قرار دارد.

۵- توجه به همه دانشجویان:

معمولاً متداول است که اساتید و معلمان، ارتباط بهتری با دانشجویان نخبه‌تر دارند، اما دکتر رجالی، بدون در نظر گرفتن سطح علمی دانشجویان، نگاه و توجه خود را به یک اندازه بین همه دانشجویان تقسیم می‌کرد و برای دانشجویان ضعیف‌تری مانند من، این یک موهبت و دلخوشی محسوب می‌شد. در پایان سلامتی و سربلندی ایشان را از خداوند منان خواستارم و امیدوارم جامعه آماری ایران تا سال‌های دور، کماکان از فیض حضور ایشان بهره‌مند گردد.

همایش آمار در صنعت سال ۲۰۰۰

دکتر رجالی در بوته تاریخ

غلامرضا محتشمی برزادران

عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد

همه پیشرفت‌های معنوی و مادی بشر ریشه در آموزش و تربیت افراد دارد که از منبع معرفت، تعهد، ابتکار، خلاقیت و ایثار معلم سیراب می‌شوند.

از این منظر جامعه و امداار همه استادان و معلمانی است که به حق چراغ هدایت بشریت را روشن و فروزان نگاه داشته‌اند و با کلام نافذ و عزم راسخ، تولید علم و دانش و پژوهش جهت آینده‌سازان همه جهان و بالاخص این مرز و بوم را محقق کرده‌اند.

تعهد و ژرفانگری و رصد حرکت رو به جلو توسط اساتید و معلمان، زمینه تربیت نیروی متخصص و هوشمند را فراهم می‌نماید و در بیداری نسل پیشرو و تعیین جهت و مسیر محققان آینده ساز را ترسیم می‌نماید و یاس نومیدی را در انزوا قرار داده و به مردم خودآگاهی، همت بلند، تصمیم و اراده و استعداد فداکاری و شایستگی و عزت را همراه می‌نماید. حال به گوشه‌ای از زندگی علمی یکی از مصادیق این مسائل دکتر علی رجالی می‌پردازیم:

علی رجالی متولد سال ۱۳۳۰ ه.ش. دارای مدرک دکترای آمار از دانشگاه استانفورد آمریکا در چهاردهم شهریورماه ۱۳۵۷ به ایران برمی‌گردد و از همان روز به‌عنوان استادیار کار خود را در بخش ریاضی دانشگاه شیراز آغاز می‌کند و ادامه کار را به‌عنوان عضو هیئت علمی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان مدت بیش از ۴۰ سال ادامه کار می‌دهد. معلمی که خود را نشناخته و از نقش خویش در هستی و اجتماع غافل است، نمی‌تواند نیروهای آگاه و مفیدی را تربیت کند. دکتر رجالی

از جمله اساتیدی است نقش خویش را در ایجاد زیرساخت پرورش نسل جوان به‌خوبی می‌شناسد و تمام توان خود را مصروف دانشجو پروری و محقق پروری نموده است.

در حین تدریس دروس پایه از جمله ریاضی عمومی متوجه می‌شود که دانشجویان جدید برخلاف دانشجویان زمان تحصیلش، اصطلاحات ریاضی را می‌دانند، ولی تفکر ریاضی و قدرت درک مفاهیم ریاضی را ندارند. چرایی بزرگی در فکر او ایجاد می‌شود و توجهش به آموزش ریاضی و آمار در مدارس معطوف می‌شود. و تلاش خستگی‌ناپذیر را در جهت ایجاد تغییر در آموزش آمار و ریاضی در نسل جوان مدارس و ارتقای دانش معلمان آنها را دنبال می‌نماید. بسیار خوب مسئله را هدف‌گیری نموده چون که:

الْعِلْمُ فِي الصَّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ

نتیجه این تلاش خالصانه سروسامان دادن آموزش مدرسه‌ای، راه‌اندازی مسابقات ریاضی در سطح کشوری و بین‌المللی، راه‌اندازی و پاداری خانه‌های ریاضیات و خانه‌های آمار، فعالیت چشمگیر و مؤثر در انجمن ریاضی و انجمن آمار، ساماندهی انجمن‌های ریاضی معلمان، پیش‌گام بودن در بحث آموزش ریاضی و آمار از مدرسه تا دانشگاه، پیگیری مصرانه نظام آمارشناسی، فعال در سال جهانی ریاضی و سال جهانی آمار، حضور مؤثر در برگزاری کنفرانس‌های ریاضی، آمار، آموزش ریاضی و سمینارهای تخصصی متنوع و سعی در عمومی‌سازی و آگاه کردن جامعه به اهمیت و کاربرد علم ریاضی و آمار گوشه کوچکی از خدمات این معلم ارزنده و مخلص و ژرف‌نگر می‌باشد.

آقای دکتر رجالی معلم و محقق بی‌ادعا، مبتکر، نوآور، متفکر، محقق، دلسوز، جامع‌الاطراف، مروج علم و اخلاق، فروتن و متواضع، خستگی‌ناپذیر، دارای صفای ظاهر و باطن، ادب و آرامش، دانا، دوستی خوب و همکاری باوفا است و اینها فقط گوشه‌ای از خصلت‌های بی‌بدیل وی است.

با حضور افرادی چون ایشان زمینه‌سازی برای تربیت نسلی محقق و دلسوز و چندبعدی بامهارت ریاضی و آمار قطعاً به تحقق خواهد پیوست.

از رب کریم برای این انسان خدوم و عالم، سلامتی و توفیق آرزومندم.

پنجمین کنفرانس آمار ایران - دانشگاه صنعتی اصفهان

سخنرانی تاریخی دکتر رجالی برای اهمیت دادن به آموزش آمار و احتمال در مدارس

نخستین سمینار آموزش آمار - آبان ماه ۹۷- دانشگاه فردوسی مشهد

ایثارگر بی‌مدعا در حوزه‌های علم و آموزش محسن محمدزاده درودی

عضو هیئت علمی بخش آمار دانشگاه تربیت مدرس و رئیس اتحادیه انجمن‌های ایرانی علوم ریاضی

در آستانه آیین بزرگداشت معلم فرهیخته و استاد دانشمند جناب آقای دکتر علی رجالی هستیم تا شخصیت نکویش را در آئینه وجود پربرکتش به نظاره بنشینیم و بستاییم. اگر از من سؤال شود در این آینه‌ی صاف و صیقلی چه می‌بینم باید بگویم بزرگ‌مردی را می‌بینم که سختی‌های روزگار هیچگاه نتوانسته خم بر ابروی او آورد یا شانه‌های او را خم کند. فرهیخته انسانی را می‌بینم که در عبور از کوره‌راه‌های علم و دانش، درد فهمیدن و فهماندن و مفهوم شدن را با تمام وجود به جان خریده تا به تمام معنا معلم باشد من در این آینه‌ی صاف و شفاف استادی بی‌بدیل را می‌بینم که عشق به میهن، به تعلیم و تعلم و به دانشجویانش در چشمانش برق می‌زند و قلبش سرشار از شفقت و مهربانی است و در دستانش کتاب زندگی است و کفش‌هایش از فرط طی طریق علم مندرس شده و بالاپوشی از تجربه و دانایی بر دوش دارد.

دکتر رجالی همه صفات خوبان را یکجا دارد. او نه تنها استادی برجسته و بی‌نظیر است بلکه انسانی صدیق، دوستی صمیمی و همکاری درستکار است. به یاد دارم سال ۱۳۶۵ که برای انتخاب محل کار به دانشگاه‌های مختلف از جمله دانشگاه صنعتی اصفهان مراجعه کرده بودم، برای اولین بار با ایشان آشنا شدم. بیان خاطره‌ای از مصاحبه رئیس وقت دانشگاه تربیت مدرس نشان از صراحت کلام ایشان داشت، اما زیبایی لهجه و برخورد مهربانانه، بنده را کاملاً مجذوب اخلاق و رفتار نیکوی ایشان کرد. سال‌ها بعد در زمان برگزاری اولین کنفرانس آمار ایران و شروع فعالیت انجمن آمار ایران در سال ۱۳۶۹ با تلاش‌های بی‌وقفه و پیگیری ایشان و دیگر بزرگان آمار کشور، نقش اثرگذار و دلسوزانه ایشان برایم بیشتر هویدا شد به گونه‌ای که همکاری با ایشان جزء آرزوهای من شد. تا

اینکه در سال ۱۳۹۱ عهده‌دار مسئولیت انجمن آمار شدم و هم‌زمان لازم بود برای سال میلادی ۲۰۱۳ که به عنوان **سال جهانی آمار** اعلام شده بود، برنامه‌ریزی و فعالیت‌های مناسبی صورت پذیرد. خوشبختانه آقای دکتر رجالی که تجربیات زیادی از برگزاری موفق سال جهانی ریاضیات را داشتند، اولین کسی بودند که آمادگی خود را برای همه‌گونه همکاری با انجمن آمار در برگزاری سال جهانی آمار اعلام نمودند و با پیشنهاد ایشان ستاد ملی و شورای برنامه‌ریزی برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی سال جهانی آمار تشکیل شد و کارگروه‌های تخصصی فعالیت‌های خود را آغاز کردند. نوع نگاه و همکاری و تلاش‌های بی‌وقفه و پیگیری‌های اثربخش ایشان یکی از مهم‌ترین عوامل برگزاری موفق برنامه‌های سال جهانی آمار بود به‌طوری‌که اقدامات بسیار ارزنده آماری در آن سال زمینه ارتقای رتبه انجمن آمار در ارزیابی و سطح‌بندی انجمن‌های علمی توسط کمیسیون انجمن‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را فراهم آورد. این فعالیت‌ها سرآغاز همکاری‌های بیشتر با ایشان در شاخه ریاضی فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، در کمیسیون پیشبرد ریاضیات فرهنگستان علوم، در اتحادیه انجمن‌های ایرانی علوم ریاضی کشور، در برگزاری اولین، دومین و سومین سمینار علوم ریاضی و چالش‌ها و اخیراً در جریان برگزاری سال بین‌المللی برای توسعه پایدار کشور شد و فرصت‌های مناسبی را برای همکاری و آشنایی اینجانب با دیدگاه‌های سازنده، ویژگی‌های خالصانه و شخصیت بارز ایشان فراهم آورد.

از آنجاکه خدمتگزاری‌های بی‌وقفه، بی‌منت و عاری از تکلف وی، همچنین نگاه‌های دوراندیش و شجاعانه او در مسیر ارتقا و توسعه علمی کشور، مثال‌زدنی است، همیشه او را ستوده و هنوز هم می‌ستایم. عمرش طولانی و سایه پربرکتش بر سر خدمت‌گذاران علم و دانش به خصوص در حوزه علوم آماری کشور مستدام باد.

تو صمیمی‌تر از آنی که دلم می‌پنداشت دل تو با همه‌ی آینه‌ها نسبت داشت
این خدا بود که از روز ازل بر دل تو آیه‌ی روشنی از عاطفه و عشق گذاشت

جلسه مشترک سیزدهمین دوره هیئت‌مدیره انجمن آمار ایران و هیئت‌مدیره خانه آمار اصفهان زمستان ۱۳۹۶

**دکتر رجالی، معلمی خستگی ناپذیر
صفیه محمودی**

**عضو هیئت علمی دانشکده علوم ریاضی
و مدیر گروه آمار دانشگاه صنعتی اصفهان**

جناب آقای دکتر رجالی معرف حضور اغلب اهل ریاضیات ایران هستند و نیاز چندانی به توضیحات بنده نیست. بنابراین سعی می‌کنم تا حد امکان خلاصه و کوتاه در مورد ایشان صحبت کنم. نزدیک به بیست سال است که افتخار همکاری با جناب آقای دکتر را داشته‌ام و ویژگی‌هایی را در ایشان دیده‌ام که در کمتر استادی سراغ دارم. به جرات می‌توان گفت در هر موردی که به دانشجویان مربوط شود، چه برای آموزش آنها، چه در مورد پرورش فکر و اندیشه دانشجویان و چه حتی شغل آنها پس از فارغ التحصیلی، پیگیری و تلاش دکتر رجالی ستودنی بوده است. ایشان اعتقادات محکم و سختی در مورد آموزش دارند و در این چهل و اندی سال که در دانشگاه صنعتی اصفهان تدریس کرده‌اند، برای عملی کردن ایده‌آل‌هایشان زحمات بسیاری متحمل شده‌اند. تلاش‌های ایشان در بهبود شرایط آموزش در دانشگاه صنعتی اصفهان و خانه ریاضیات اصفهان درخور ستایش است.

اغلب ما مدت زیادی را در کلاس گذرانده‌ایم، معلم داشته‌ایم و یا معلم بوده‌ایم. ولی از بین همه معلمینی که دیده‌ام و داشته‌ام، به جرأت می‌توانم دکتر رجالی را یکی از دلسوزترین، فعال‌ترین و سخت‌گیرترین معلمین بنامم. در جلسات مختلف برای ارتقای شرایط دانشکده و آموزش شرکت کرده‌ام و ایشان را بیش از حد انتظار پرنرزی و بانگیزه دیده‌ام و احساس مسئولیتشان برایم واقعاً برجسته و ستودنی است. در تصمیم‌گیری‌هایی که نظراتشان را شنیده‌ام، احساس کرده‌ام که دغدغه اصلی‌شان منفعت دانشجویان و آینده آموزش جوانان است. اصرار ایشان بر نظرشان حتی گاهی باعث کدورت بعضی از اعضا می‌شد ولی ایشان از پیگیری اهدافشان در تعالی آموزش کوتاه نمی‌آمدند و بر نظراتشان

تأکید می‌کردند. در شرایط کنونی آشنایی بیشتر جوانان با طرز فکر و انگیزه‌های ایشان بسیار لازم است. جای چنین بزرگوارانی در صدر است و هرچه بیشتر قدرشان را بدانیم و به جوانان معرفی‌شان کنیم به سود اندیشه‌ورزی آینده‌سازان مملکت است.

**ز بوسیدنی‌های این روزگار
یکی‌شان بود دست آموزگار**

یادداشتی در مورد آقای دکتر رجالی

حسین علی موحدی دبیر ریاضی

جناب آقای دکتر علی رجالی، استاد برجسته دانشگاه، همواره برای پیشبرد دانش‌آموزان و دبیران کوشش فراوانی داشته‌اند، ارتباط با دانش‌آموزان و دبیران نه تنها در اصفهان، بلکه در شهرستان‌های دیگر نیز انجام می‌دادند، برای اولین بار کار گروهی دانش‌آموزان را در ایران شروع کردند، مرکز تحقیقات معلمان را راه‌اندازی کردند، همچنین برای اولین بار خانه ریاضیات اصفهان را تشکیل دادند، سپس به تدریج در شهرستان‌های دیگر خانه ریاضیات تشکیل شد، به طوری که تاکنون ۴۰ خانه ریاضی در شهرستان‌های مختلف تشکیل شده است، گسترش خانه‌های ریاضیات در سراسر کشور موجب شد که آقای دکتر رجالی و دکتر خردپژوه، طرح ایجاد شورای خانه‌های ریاضیات را مطرح و مراحل قانونی آن را طی کردند.

وقتی پروفیسور هوخندایک از خانه ریاضیات اصفهان بازدید کرد، آن قدر تحت تأثیر قرار گرفت که اجازه خواست در هلند خانه ریاضیات تشکیل دهد و سپس کشورهای دیگر نظیر فرانسه و بلژیک اجازه گرفتند خانه ریاضیات تشکیل دهند.

جناب آقای دکتر رجالی همواره فضائی به وجود می‌آورد که دانش‌آموزان و دانشجو و معلم و استاد دانشگاه در آن حضور داشته باشند. دکتر رجالی راه‌اندازی مرکز تحقیقات معلمان و برگزاری سمینارهای مختلف و مسابقات المپیاد و تورنمنت شهرها را پیشنهاد و برگزار کردند. جناب دکتر رجالی همیشه پژوهشگر در آموزش ریاضیات بودند و یکی از بنیان‌گذاران انجمن آمار ایران است، همچنین جناب دکتر رجالی بزرگوار بیشتر وقت خود را در خانه ریاضیات می‌گذارند.

جناب دکتر رجالی دانشجوی اول لیسانس و فوق‌لیسانس دانشگاه شیراز بوده است.

جناب دکتر رجالی جایزه وزیر علوم را به دلیل راه‌اندازی مرکز محاسبات دانشگاهی به دست آوردند.

جناب دکتر رجالی جایزه بنیاد ریاضیات استرالیا را برای شرکت در کنگره‌های بین‌المللی آموزش ریاضی به دست آوردند.

جناب دکتر رجالی جایزه پاول اردیش فدراسیون جهانی مسابقات ریاضی را در کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی به دست آوردند.

جناب دکتر رجالی جایزه ترویج علم ایران را به دست آوردند.

جناب دکتر رجالی جایزه دکتر بهزاد انجمن ریاضی ایران را هم به دست آوردند.

جناب دکتر رجالی استاد برتر آمار منتخب مرکز آمار ایران بود که با معرفی انجمن آمار ایران از استاد برجسته دکتر رجالی تقدیر به عمل آمد.

دکتر علی رجالی: دل‌بسته‌ی پرشور آموزش
محمدقاسم وحیدی اصل
هیئت علمی بازنشسته دانشگاه شهید بهشتی

بسیار خوشحالم که از سال ۱۳۵۸ که وارد خدمات دانشگاهی شدم، این شانس را داشته‌ام که در موقعیت‌هایی قرار بگیرم که با افراد فرهیخته‌ای که معلمانی برجسته بوده خدمات شایانی به عالم علم و فرهنگ این کشور کرده‌اند، آشنا شوم. دکتر علی رجالی یکی از این شخصیت‌های علمی است.

اولین بار که دکتر رجالی را دیدم، اگر درست خاطرمانده باشد، در جلسه‌ای بود که به دعوت شادروان دکتر علی اکبر جعفریان در گروه ریاضی، آمار، و کامپیوتر مرکز نشر دانشگاهی تشکیل شده بود. زمانی بود که به مناسبت انقلاب فرهنگی دانشگاه‌ها تعطیل شده بودند و فعالیت‌های علمی استادان عمدتاً مصروف ترجمه و تألیف تحت هدایت مرکز نشر دانشگاهی شده بود که برای اشتغال استادان در دوره‌ی تعطیلی دانشگاه‌ها به وجود آمده بود. در این جلسه با فردی آشنا شدم که به سرعت وارد بحث‌های اصلی می‌شد، شمرده، از سر فکر، با دلسوزی، و صمیمانه صحبت و بنابراین زود جلب توجه می‌کرد و به چشم می‌آمد. این، از آن خصلت‌های ماندگار دکتر رجالی بود که همیشه آن را حفظ کرده و می‌توان آن را صفت شاخص او دانست.

پس از آن بود که دیدارهای ما اغلب در کنفرانس‌های ریاضی بیشتر شد تا اینکه به همت تعدادی از همکاران علاقه‌مند از جمله شادروان دکتر محمدرضا مشکانی و شادروان دکتر جواد بهبودیان و عده‌ای دیگر از جمله خود دکتر رجالی، فکر تأسیس انجمن آمار ایران در حاشیه‌ی بیست و یکمین کنفرانس ریاضی در اصفهان عملی شد. دکتر رجالی در زمره‌ی اعضای هیئت مؤسس انتخاب شدند و من هم از جمله‌ی این اعضا بودم.

در چند دوره‌ای که افتخار عضویت در شورای اجرایی یا هیئت‌مدیره‌ی انجمن آمار را داشته‌ام، مخصوصاً در سال‌های اول که به‌خصوص انجمن وضع مالی چندان درستی

نداشت، دکتر رجالی با اینکه در مواقعی عضو هیئت‌مدیره هم نبود، در مواقع هر نوع نیاز از هیچ کمکی فروگذار نمی‌کرد و برای پیشبرد کارها واقعاً خود را به آب‌و‌آتش می‌زد که نمونه‌ی شاخصی از آن نقش بسیار تأثیرگذار او در برگزاری اولین کنفرانس آمار ایران در دانشگاه صنعتی اصفهان است که در تثبیت انجمن نقش به‌سزایی داشت.

اعلام سال ۲۰۰۰ میلادی به عنوان "سال جهانی ریاضیات" از طرف سازمان ملل متحد، فرصتی را فراهم کرد که بیشترین تعاملات در زمینه‌ی کارهای اجرایی علمی را با دکتر رجالی داشته باشیم. نکته‌ی جالب این بود که بسیار پیش‌تر از اینکه مراجع رسمی کشور، و به‌خصوص وزارت علوم، از این موضوع اطلاع پیدا کرده مقدمات کار را فراهم آورند، افرادی خارج از دایره‌ی رسمی تصمیم‌گیری به دلیل علاقه‌ی شخصی و دنبال کردن جریان حوادث مهم علمی، از این اتفاق اطلاع پیدا کرده و با تمام توان، وزارت علوم را بر آن داشتند که برنامه‌ها و فعالیت‌های چشمگیری به مناسبت این رویداد مهم، ترتیب دهد. از میان این شخصیت‌ها، شادروان احمد بیرشک و دکتر رجالی را به یاد دارم که بلافاصله با تشکیل "ستاد ملی سال جهانی ریاضیات" به ریاست افتخاری رئیس‌جمهور وقت و ریاست وزیر وقت علوم به عضویت حقیقی آن انتخاب شدند. من در آن زمان مسئولیت ریاست انجمن آمار را به عهده داشتم و طبق مصوبات ستاد ملی سال جهانی ریاضیات، رؤسای انجمن‌های ریاضی و آمار عضو حقوقی آن محسوب می‌شدند. ستاد علاوه بر این، یک کمیته‌ی اجرایی را در نظر گرفته بود که بازهم رؤسای انجمن‌های ریاضی و آمار و بعضی از اعضای حقوقی ستاد از جمله دکتر رجالی در آن عضویت داشتند. این کمیته به ریاست معاون پژوهشی وقت وزارت علوم، به طور منظم در هر هفته لااقل یک جلسه برگزار می‌کرد و در آن تصمیمات اجرایی گرفته می‌شد.

در این دوره و به برکت وجود ستاد سال جهانی ریاضیات فعالیت‌های گسترده‌ای انجام شد و از قبل آن، جلسات و همایش‌های متعدد تشکیلاتی در رابطه با انجمن‌های ریاضی و آمار تشکیل شد و انجمن آمار، کمک‌های مالی چشمگیری از طرف وزارت علوم دریافت کرد که همه‌ی اینها در تقویت بنیه‌ی تشکیلاتی و مالی انجمن و معرفی انجمن به جامعه‌ی عام، نقشی مؤثر داشتند. نمونه‌ای از این قبیل اقدامات به‌یادماندنی، واگذاری

تعدادی کتاب برای ترجمه به تعدادی از افراد شاخص بود که ترجمه‌ی کتاب "آمار: راهنمایی به سوی ناشناخته‌ها" از آن جمله است که به هزینه‌ی همین ستاد و نیز با مساعدت‌های مرکز آمار ایران چاپ و برای توزیع و فروش در اختیار انجمن آمار قرار داده شد. کاری البته اجتماعی‌تر که آن هم طی این دوره و واقعاً با پیگیری یک‌تنه‌ی دکتر رجالی انجام شد، تأسیس "خانه‌ی ریاضیات اصفهان" بود که بازم با پیگیری او منجر به تأسیس رشته‌ای از این نوع مؤسسات در کشور شد. تأسیس "خانه‌ی آمار" در اصفهان هم در تعاقب آن، بازم از ابتکارات دکتر رجالی بود که به همت او و تعدادی از همکاران ایشان در دانشگاه‌های اصفهان متحقق شد.

باید به همه‌ی این مطالب، یک نکته‌ی اصلی را گفت که به گمان من، محرک اصلی دکتر رجالی در تمام طول خدمت اوست و آن عشق او به آموزش در درجه‌ی اول، آموزش ریاضیات در درجه‌ی دوم و آموزش آمار در درجه‌ی سوم است. اغراق نیست اگر گفته شود که دکتر رجالی از بسیاری چیزها صرف‌نظر کرده و خود را وقف آموزش کرده است. اگر او چنین نمی‌کرد چه‌بسا جای خالی چنین فردی را در عالم ریاضیات ایران خالی حس می‌کردیم.

برای دوستم دکتر رجالی آرزوی عمری طولانی دارم و آرزومندم همچنان در راه تحقق اهداف و آمالش، به‌ویژه در اعتلای انجمن آمار ایران و تبدیل آن به انجمنی هم‌شان انجمن‌های تراز اول موفق و پیروز باشد.

مکتب رجالی امیر هاشمی

عضو هیئت علمی دانشکده ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان

این چند سطر را به افتخار انتخاب شایسته آقای دکتر علی رجالی به عنوان پیشکسوت برتر آمار ایران در سال ۱۴۰۱ می نویسم. قصد بیان خدمات آقای دکتر رجالی به جامعه آمار و ریاضی کشور را ندارم، زیرا این خدمات بر کسی پوشیده نیست، ولی ۱۵ سال همکار بودن با ایشان در یک دانشکده، درس‌هایی به من آموخته است که در این نوشتار می‌خواهم برخی از آن‌ها را بیان کنم. ویژگی‌های منحصر به فرد ایشان، مکتبی در فضای آموزشی کشور ایجاد کرده است که من آن را "مکتب رجالی" می‌خوانم؛ مکتبی که از دل آن، "خانه ریاضیات" اصفهان پا به عرصه وجود نهاد که امیدوارم توسط نهادهایی مانند یونسکو به عنوان یک اثر ماندگار علمی ثبت شود. من در این نوشتار تنها به دو بعد مهم در این تفکر، یعنی "شخصیت اجتماعی" و "شخصیت آموزشی" اشاره می‌کنم.

الف) شخصیت اجتماعی: متأسفانه، گاهی اوقات، اظهار نظرات و قضاوت‌های ما در دانشگاه به دلایل مختلف، از جمله ضعف، شرم از بیان دیدگاه‌ها یا نگرانی از عواقب اظهار آن‌ها، دقیق و درست نیست. به قول آقای دکتر محمد فاضلی، تبدیل به "جلاسان گردگو" شده‌ایم. در جلسات زیادی شرکت می‌کنیم ولی احساس و نظر واقعی خود را بیان نمی‌کنیم. اغلب به مصلحت می‌اندیشیم تا اظهار نظر صریح علمی. صراحت لهجه آقای دکتر رجالی در همه جلسات و در مقابل هر مسئولی، برای من بسیار آموزنده بود. آنچه مورد انتظار است که در فضای آموزشی تجربه شود بیان نقطه نظرات علمی و اعتراف به اشتباهات (همراه با عذرخواهی) است. از این رو، از دیدگاه من مهم‌ترین بعد شخصیت اجتماعی آقای دکتر رجالی، رک بودن ایشان است که شاید این روزها در فضای علمی کشور کمتر یافت شود. به نظرم، از جمله انتظاراتی که از یک عضو هیئت علمی در فضای

آموزشی باید داشت، داشتن صراحت لهجه است. اگر یک استاد به چیزی که نمی‌داند، به صراحت اقرار کند و اشتباهاتش را به‌وضوح بیان و به خاطر آن‌ها عذرخواهی کند، می‌تواند در هدایت دانشجو برای شکل‌گیری بهتر شخصیت اجتماعی او (منظور بهبود رفتار متقابل) مؤثر باشد. اگر در جامعه‌ای انسان‌ها، به‌راحتی نظرات و احساسات خود را بیان کنند و به خاطر اشتباهاتشان عذرخواهی کنند، آن جامعه دچار "الکنیسم اجتماعی" نخواهد شد. صراحت لهجه و پذیرش اشتباه، نقطه مقابل پدیده‌هایی چون "سواد مصنوعی" و "توهم دانایی" است.

ب) شخصیت آموزشی: یکی از نکات بارز در شخصیت آقای دکتر رجالی، توجه ایشان به آموزش و اهمیتی است که برای آموزش در کلیه مقاطع (نه تنها دانشگاه) قائل هستند. مهم‌ترین جمله‌ای که از ایشان به یادگار دارم این است که "آموزش یک صنعت است". این جمله حاوی نکات ارزشمندی است که در ادامه به برخی از آن‌ها خواهیم پرداخت. در واقع، اگر علم، آموزش، تکنولوژی و نوآوری را پایه‌های پیشرفت هر کشوری بدانیم، آموزش مهم‌ترین رکن پیشرفت محسوب می‌شود. اما فارغ از اهمیت آموزش، نگاه صنعتی به آن چه معنایی دارد؟ یک صنعت باید هدفمند باشد و هدف آن ساخت یک کالای ضروری باشد. هدف از تولید یک کالا باید رفع حداقل یک نیاز باشد، در غیر این صورت تولیدکننده نمی‌تواند به کارش ادامه دهد. درعین‌حال، در تولید یک کالا باید به رضایت مصرف‌کننده نیز توجه کرد. وقتی یک کالا به بازار عرضه می‌شود، باید نتیجه ارائه آن در رفع نیازهای موردنظر ارزیابی شود. به طور پیوسته باید در بروزرسانی و ارتقای کیفیت تولیدات (با برنامه‌ریزی و هم‌افزایی) تلاش کرد. از طرفی برای فروش بهتر به تبلیغات حرفه‌ای نیاز است. محصول صنعت آموزش، نسلی است که بهتر (نسبت به کسانی که آموزش ندیده‌اند) فکر می‌کند و مسئولانه تصمیم می‌گیرد. همین جمله ساده به عنوان رسالت دانشگاه ای تی اچ زوریخ (که یکی از دانشگاه‌های برتر اروپا است) اعلام شده است.

نکته مهم و شاید مبهم در صنعت آموزش این است که خروجی آن انسان‌هایی است که به‌تدریج بالنده می‌شوند و مشکلی که آموزش کشور با آن مواجه بوده است این است که

این تغییرات برای همگان به وضوح مشهود نیست (و به عبارتی به راحتی قابل کتمان است). همین امر باعث ایجاد مشکلات عدیده‌ای توسط برنامه‌ریزان خرد و کلان در کشور شده است. باید پیوسته به آنان تذکر داد که آموزش را نمی‌توان با روش‌های مهندسی (آیین‌نامه‌های دستوری) و یا پلیسی مدیریت کرد. آموزش از جنس علوم انسانی است، زیرا با رشد فکری انسان‌ها سروکار دارد. اولین نیاز آموزش آرامش است. باید با خرد جمعی، روش‌های علمی، کمک گرفتن از متخصصین آموزش و ارزیابی محصولات آموزشی آن را مدیریت کرد. شاید به جرئت بتوانم بگویم که بخش عمده عمر حرفه‌ای آقای دکتر رجالی در همین راستا صرف شده است. ایشان همواره با انرژی بسیار بالا و با روش‌های علمی، تلاش کرده‌اند مدیریت آموزش در کشور را اصلاح کنند. در مکتب رجالی، عمده توان دانشگاهی باید صرف آموزش (به‌ویژه در دوره کارشناسی) و مدیریت آن (به منظور بهبود آموزش) شود. ایشان اعتقاد دارند هر آن‌قدر که امروز به کیفیت آموزش بیاندیشیم، فردای بهتری در انتظار ما خواهد بود. قدردان زحمات آقای دکتر رجالی در پیشرفت آموزش کشور هستم و برای ایشان آرزوی سلامتی دارم.

یاد بعضی نفرات، روش‌نم می‌دارد، قوتم می‌بخشد، راه می‌اندازد. (نیما یوشیج)

استاد رجالی، تأثیرگذارترین استاد دوره تحصیل

محمدرضا هوشمند اصل

عضو هیئت علمی گروه علوم کامپیوتر دانشگاه

محقق اردبیلی

حیات علمی کشور عزیزمان ایران مدیون اندیشمندان و فرزاندانی است که علاوه بر انتقال دانش، با نوآوری و جان فشانی خود موجب تحولات عمیق علمی و اجتماعی شده‌اند. امکان صحبت در مورد یکی از تأثیرگذارترین اساتید دوره تحصیلم، افتخار بزرگی است و خدا را شاکر هستم که این فرصت و امکان برایم فراهم شد تا مطالبی چند از خدمات ارزنده استاد ارجمندم، جناب آقای دکتر علی رجالی ارائه بدهم.

راجع به زندگینامه، مسئولیت‌ها، فعالیت‌های آموزشی، جوایز و نشان‌ها به طور مفصل نوشته شده است، لذا در این متن، در ابتدا به اختصار به مواردی از زندگینامه ایشان اشاره می‌کنم.

دکتر علی رجالی در سال ۱۳۳۰ در شهر اصفهان متولد شدند. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در اصفهان گذراندند و دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته ریاضی را در دانشگاه شیراز به اتمام رساندند. با توجه به رتبه اولی در دانشگاه شیراز، موفق به کسب بورسیه تحصیلی دوره دکتری از دانشگاه استنفورد آمریکا شدند و در سال ۱۳۵۷ در زمینه دکتری آمار از دانشگاه استنفورد فارغ‌التحصیل شدند. بعد از مراجعت به ایران، به عنوان عضو هیئت‌علمی، ابتدا در دانشگاه شیراز، سپس به مدت یک سال در دانشگاه اصفهان و در نهایت از سال ۱۳۵۹ در دانشگاه صنعتی اصفهان مشغول به فعالیت‌های علمی شدند. با توجه به فعالیت‌های گسترده ایشان در ترویج و آموزش ریاضی، جوایز متعددی به ایشان اعطا شده است. ایشان نخستین برنده ایرانی جایزه جهانی پل اردیش در سال ۲۰۰۸ میلاد هستند. در سال ۱۳۹۱، جایزه ملی بهزاد انجمن ریاضی ایران به ایشان اهدا شد. نقش ارزنده در گسترش آموزش ریاضی و خدمات ارزشمند ایشان در

زمینه آموزش آمار، مدرن‌سازی نظام آماری و اجرای برنامه ملی توسعه آمار کشور، موجب شد که در سال ۱۳۹۷، توسط مرکز آمار ایران از ایشان تجلیل به عمل آید و عنوان استاد برتر آمار کشور به ایشان اعطا بشود.

با توجه به حس مسئولیت‌پذیری و نیز خلاقیت در ارائه ایده‌های نو، مسئولیت‌های متعددی را عهده‌دار بوده‌اند. یکی از مهم‌ترین خدمات ایشان در عرصه آموزش ریاضی، بنیان‌گذاری خانه ریاضیات اصفهان بود که بعداً به الگوی موفق برای توسعه خانه ریاضیات در سراسر کشور شد. ایشان عضو مؤسس خانه‌های ریاضیات هستند و هم اکنون خانه ریاضیات بیش از ۳۵ شعبه در سراسر کشور دارد. بنیان‌گذاری کنفرانس‌های آموزش ریاضی و اتحادیه انجمن‌های علمی آموزشی معلمان ریاضی ایران، مشارکت در بنیان‌گذاری مسابقات ریاضی ایران، مشارکت در راه‌اندازی کمیته پیشبرد ریاضیات فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران و ده‌ها مسئولیت دیگر گویای خدمات ارزنده و ماندگار ایشان در عرصه علم و دانش و ترویج آموزش ریاضی است.

بیان چند نمونه از فعالیت‌های علمی و شیوه تدریس ایشان را به همراه جزئیات، می‌تواند تا حدودی شخصیت خستگی‌ناپذیر ایشان را مشخص نماید.

تبدیل آموزش از رده خدمات به رده تولید:

از زمانی که در دانشگاه صنعتی اصفهان به‌عنوان هیئت‌علمی مشغول به فعالیت علمی شدند، تلاش نمودند با ارائه ایده‌ها و راهکارها، در زمینه حل یا کاستن مشکلات آموزش ریاضی، قدم‌های مؤثری را بردارند. ارتباط سازنده بین دانشگاه و آموزش و پرورش، می‌تواند خلاً موجود در هماهنگی آموزش را جبران نماید. ایشان با بیان اینکه تبدیل آموزش از رده خدمات به رده تولید و اینکه آموزش صحیح و زیربنایی می‌تواند در توسعه پایدار و رشد اقتصادی نقش کلیدی را ایفا کند، ایشان سعی نمودند این موارد را به‌عنوان یک شاخص اساسی در برنامه‌ریزی‌های کشور مطرح نمایند. بنیان‌گذاری خانه ریاضیات اصفهان و توسعه موفق آن به سایر شهرها، همانند پلی مابین دانشگاه و آموزش و پرورش جزو گام‌های اساسی و اولیه برای نیل به این اهداف بود.

خانم پروفسور آرتیگ، رئیس کمیسیون بین‌المللی آموزش ریاضی در مراسم اهدای جایزه پاول اردیش به دکتر رجالی در سال ۲۰۰۸ در مکزیک می‌گوید: در مورد انتخاب دکتر رجالی باید به فدراسیون جهانی مسابقات ریاضی تبریک گفت، من در فرصت کوتاهی که از خانه ریاضیات اصفهان بازدید داشتم، متوجه شدم که این خانه در واقع محلی برای گسترش دانش ریاضی و محیطی برای ایجاد چالش ریاضی بین جوانان و معلمان است. کنفرانس آمار ایران:

اولین کنفرانس آمار ایران در سال ۱۳۷۱ در دانشگاه صنعتی اصفهان برگزار شد. دکتر رجالی پایه‌گذار این کنفرانس، مسئولیت برگزاری اولین دوره از این کنفرانس را عهده‌دار می‌شوند. یک سال برای برگزاری آن متحمل سختی‌ها می‌شوند و در نهایت با تلاش خستگی‌ناپذیر ایشان و همکاری دانشکده ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان، هیئت‌رئیس دانشگاه، انجمن آمار ایران و برخی از مؤسسات از جمله مرکز آمار ایران و با حضور بیش از پانصد نفر از صاحب‌نظران و کارشناسان آمار، یکی از پربارترین کنفرانس‌ها برگزار می‌شود. علی‌رغم سختی‌های برگزاری این کنفرانس، دکتر رجالی از هدف و دغدغه اصلی خودشان که کمک به آموزش ریاضی و آمار در مدارس بوده، غافل نبودند و در کنار اولین کنفرانس آمار، تشکیل یک میزگرد تحت عنوان "جایگاه تدریس آمار در مدارس کشور" و نیز سمینارهای ویژه دبیران ریاضی آموزش و پرورش را برنامه‌ریزی می‌کنند. در این کنفرانس برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتب تخصص آمار با بیش از دو هزار چهارصد عنوان و نیز برپایی نمایشگاه نرم‌افزارهای آماری، همگی گویای شناخت ایشان از نیازهای موجود و آتی جامعه در زمینه آمار و نیز کمک به رشد و عمومی کردن این رشته بوده است. در سخنرانی ریاست وقت دانشگاه جمله‌ای برای قدردانی از زحمات دکتر رجالی عنوان شده که عیناً نقل و قول می‌کنم:

"تشکر خاص متعلق به مسئول اجرایی کنفرانس برادر ارجمند جناب آقای دکتر رجالی است که حقیقتاً از همه چیز خود در برگزاری این سمینار مایه گذاشته‌اند انشا... مورد قبول درگاه حق واقع شود"

آری، وقتی صحبت از انجام وظیفه اعتلای ریاضی باشد، به آن عشق می‌ورزید و بدون کوچک‌ترین توقعی، از وقت، زندگی و سلامتی خود دریغ نمی‌کرد. خاطریم هست در همان ترم منتهی به برگزاری کنفرانس، درس فرایند تصادفی را با ایشان داشتیم. چند ماه مانده به برگزاری کنفرانس، تراکم کارهای کنفرانس به حدی زیاد شده بود که ایشان احساس می‌کردند شاید خللی در برگزاری درس فرایند تصادفی پیش بیاید، لذا خواستند که برگزاری کلاس‌ها به بعد از کنفرانس موکول شود. بعد از اتمام کنفرانس، ادامه درس را در طول تابستان بدون هیچ کم‌وکاستی دنبال نمودند.

شیوه تدریس دروس:

شیوه آموزش یک هنر است و حد والای این هنرمندی زمانی به ظهور می‌رسد که برای متعلم، امکان فهم عمیق و اشراق در مطلب ایجاد بشود. در اینجا مصداق اشراق را حمل بر مبنای فهم باطنی کلمات قرار نمی‌دهم، و بیشتر شناخت الگویی مطالب آموزشی است. دکتر رجالی دارای سبک آموزش خاص بودند و همیشه سه رکن اصلی را مدنظر داشتند، استفاده از منابع اصلی برای تدریس، درک مطلب و توانایی حل مسئله. با توجه به اینکه منابع درسی در آن زمان بیشتر به زبان انگلیس بود، لذا وقتی درسی را تدریس می‌کردند، نوشتار ایشان بر روی تخته به انگلیسی و توضیحات کلامی به فارسی بود و این مسئله کمک می‌کرد که به مرور درس موردنظر را از روی منبع اصلی به راحتی بخوانیم و با کتاب ارتباط برقرار کنیم. آموزش صحیح و عمیق مطالب موجب می‌شد که بدون واهمه سراغ تحلیل و حل تمرینات طرح شده باشیم. اهتمام ایشان به کیفیت انتقال مطالب آموزشی و تقدم آن بر کمیت، موجب شده بود که یک خوداتکایی در بین دانشجویان فراهم بشود. کلید فهم مطالب ریاضی را در حل مسئله توسط خود دانشجو می‌دانست. به‌عنوان نمونه برای درس فرایند تصادفی از روی کتاب

A First Course in Stochastic Processes تدریس می‌کردند و خیلی وقت‌ها،

شب‌ها را به صبح می‌رساندیم تا تعدادی مسئله حل کنیم و با آمادگی قبلی در کلاس حضور داشته باشیم.

راه اندازی مرکز محاسبات دانشگاه صنعتی اصفهان:

مسئله راه‌اندازی مرکز محاسبات دانشگاه را از آن جهت مطرح می‌کنم که خلاقیت و مدیریت علمی ایشان، منشأ خدمات بسیار ارزنده در زمینه توسعه دانش نوپای کامپیوتر در سطح دانشگاه بوده و خودم شخصاً مدیون این زحمات هستم.

در سال ۱۳۶۵ مسئولیت راه‌اندازی مرکز محاسبات دانشگاه صنعتی اصفهان را عهده‌دار می‌شوند و سپس مرکز اطلاع‌رسانی دانشگاه را در سال ۱۳۶۷ راه‌اندازی می‌کنند. در آن زمان مرکز محاسبات دانشگاه مجهز به سیستم کامپیوتری MainFrame ساخت شرکت IBM بود و علاوه بر امور آموزشی با این سیستم، دانشجویان می‌توانستند به‌صورت شبانه‌روزی از امکانات این مرکز جهت انجام پروژه‌های خودشان که بیشتر به زبان PL1 بود، استفاده کنند. در مورد چرایی فعالیت این مرکز به‌صورت ۲۴ ساعته ایشان اعتقاد داشتند که برای بهره‌وری بهینه از امکانات، فعالیت برنامه‌نویسی منوط به ساعت خاص نیست و می‌تواند در هر ساعت از زمان صورت بگیرد. سال ۱۳۶۷ مرکز مجهز به تعداد زیادی کامپیوتر رومیزی (PC) شد و برنامه‌نویسی با زبان برنامه‌نویسی پاسکال را در آن زمان تجربه کردم. در زمان آزمون کامپیوتر دوره دکتری در روسیه، هیئت ژوری از من پرسیدند که زمان آشنایی با کامپیوتر مربوط به چه زمانی است، جواب دادم حدود سال ۱۹۸۸، برای آنها باورکردنی نبود که هم‌زمان با عرضه سیستم‌های کامپیوتری شخصی در آمریکا، در فاصله زمانی بسیار اندک، این سیستم‌ها در ایران نیز مورد استفاده قرار گرفته باشد. فراهم شدن این امکانات در آن زمان، ثمره تلاش و پیگیری مؤثر دکتر رجالی بود.

نامه را با جملاتی از دکتر رجالی که در نشریه رشد آموزش ریاضی / دوره سی و هشتم / شماره ۱ / پاییز ۱۳۹۹ چاپ شده است، به پایان می‌رسانم.

هر معلمی باید به علمی که تدریس می‌کند، مسلط باشد. مثلاً اگر در دبیرستان حساب دیفرانسیل و انتگرال یا حسابان می‌خواهد تدریس کند، باید آنالیز را خوب بداند و بر درس آنالیز مسلط باشد. برای هر جلسه تدریس، خود را به‌روز و آماده کند. رجالی سال‌هاست درس احتمال دانشگاه را تدریس می‌کند، ولی هیچ جلسه‌ای را بدون مطالعه حداقل دو سه ساعت قبل از کلاس، تدریس نکرده است. دانشجویانم شاید به خاطر دارند، یک شب که

در کنار همسر عزیزم در بیمارستان بودم، فردا کلاس رفتم و به آن‌ها گفتم: "مرا ببخشید، من دیشب نتوانستم درسم را آماده کنم. با پوزش فراوان اجازه دهید امروز وقت شما را تلف نکنم و به من لطف کنید و بپذیرید یک کلاس جبرانی برای این ساعت در آینده داشته باشیم." من به عنوان شاگرد کوچک معلمان ریاضی ایران تلاش می‌کنم، برای هر جلسه کلاس درس، موضوعی اجتماعی و یا حتی سیاسی روز را آماده کنم و به دلیل اینکه بیشتر آمار و احتمال تدریس می‌کنم، از آمار و اطلاعات آن مطلب سخن بگویم. در شهریورماه، رئیس دانشکده محیط‌زیست دانشگاه صنعتی اصفهان از من دعوت کرد که درس آمار زیست آن دانشکده را در مهرماه تدریس کنم. به ایشان عرض کردم: "من باید یک سال مطالعه کنم. مثال‌هایی از رشته منابع طبیعی پیدا کنم و زبان دانشجویان این درس را یاد بگیرم و بعد به آن‌ها تدریس کنم." اعتقاد رجالی به عنوان یک معلم ساده این است که معلم باید خیلی بداند، ولی خود را در سطح دانش‌آموزان و دانشجویانش پایین بیاورد. به زبان آن‌ها و با استفاده از اطلاعات قبلی آن‌ها تدریس کند و به آن‌ها اجازه اظهارنظر، ایراد گرفتن و نقد معلم را بدهد.

چند کلامی در مورد استاد

ملیحه یوسفزاده

عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان

طلایی ترین دوره علمی زندگی من با ورود به دانشگاه صنعتی اصفهان به عنوان دانشجوی کارشناسی آغاز شد. در مدت تحصیل در دانشگاه صنعتی اصفهان، در درس جبرخطی دوره کارشناسی و درس آنالیز حقیقی دوره کارشناسی ارشد افتخار شاگردی آقای دکتر رجالی را داشتم. تواضع آقای دکتر اجازه داد ایشان را قبل از آن که استاد خود بدانم به عنوان یک دوست بشناسم و در مسائل مختلف از ایشان مشاوره بگیرم؛ صراحت لهجه آقای دکتر همواره تضمینی برای اعتماد به مشورت با ایشان بود. در صحبت های آقای دکتر دغدغه ایشان برای پیشرفت کشور کاملاً مشهود است که تالی آن، دغدغه ایشان برای آموزش کشور و پس از آن اهمیت دادن به رشد و پیشرفت جوانان کشور است. آقای دکتر به دور از هیاهوی پست و مقام، برای رسیدن به اهداف عالی و غایی مدنظرشان تلاش می کنند و در این راستا، ارتباطشان با جوانان ستودنی است. توأمانی توانمندی و انگیزمندی جوانان با تجربیات چندده ساله، شخصیتی منحصر به فرد برای آقای دکتر شکل داده است. آقای دکتر دلسوز جامعه علمی کشور هستند؛ گرچه قدردانی در خور زحمات ایشان کار ساده ای نیست، به نوبه خود قدردان ایشان هستم و برای ایشان سلامتی و موفقیت روزافزون آرزو می کنم.

نمونه ارائه پیشنهادات به مسئولان آموزشی کشور

خلاصه

دانشگاه صنعتی امشاهان
دانشکده ریاضی
امشاهان - ۴۲ پست ۴۴۵۲ - تلفن: ۰۲۱۹۹ - ۰۲۱۹۹ - فکس: ۰۲۱۹۹

تاریخ: _____
شماره: _____
پوست: _____

کمیته اناری

(این کمیته می‌تواند ضمن بررسی آئین‌نامه‌ها و ضوابط موجود برای مدیریت مدارس و ادارات آموزش و پرورش در رابطه با دوره ابتدایی و مطالعه موارد مشابه در سایر کشورها، طرحی را به منظور بهبودی بهتر و آسانسازی ریسبه لازم جهت ایجاد اصلاحات آموزشی در این دوره ارائه دهد. علاوه بر آن، این کمیته می‌تواند استانداردهای نظریاتی را نیز با همکاری سایر کمیته‌ها تعیین نماید.)

کمیته تجهیزات

(این کمیته می‌تواند در مورد تأمین نیازهای تجهیزاتی، تنظیم برنامه‌های فوق‌العاده آموزش، شناسایی اشکالات و تجهیزات موجود جهت استفاده برای مسایل آموزشی، تهیه نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای مهم آموزشی، برنامه‌های راهاندازی آزمایشگاههای مشترک و مراکز کامپیوتری هماهنگ با کمیته تهیه استانداردهای آموزش، طرحی را ارائه دهد.)

کمیته سنجش

(این کمیته می‌تواند کالیبره‌های ارزشیابی از دانش‌آموزان، معلمان و مدارس را بررسی و با توجه به اطلاعات بهنگام (بازخورد) ارزشیابی جدید را ارائه دهد.)

۶- کمیته‌های اجرایی آزمایشی، تألیف کتب درسی و تنظیم دستور کار آزمایشگاهها و مدارس، بورس تحصیلی جهت تربیت نیروهای متخصص و غیره نیز متعلقاً و براساس نیاز باید تشکیل شوند.

۷- پیشنهاد می‌کنم جلسات کمیته برنامه‌ریزی حداقل هر ۲ ماه یکبار و جلسات هیئت امده هر شش ماه یکبار تشکیل شود. زیر کمیته‌ها هم در حدود اختیارات خود مجاز به انجام برنامه‌ریزیها، تحلیلات و در نتیجه انجام هزینه‌هایی باید باشند ولی نهایتاً در برابر کمیته برنامه‌ریزی و این کمیته در برابر هیئت امده ضروری است مسئولیت داشته باشند.)

امید است با توجه به استقلال اولیه از این پیشنهاد، سایر موارد اجرایی پیشنهاد هم مورد توجه قرار گیرد.

با تشکر
علی رجالی
دانشیار و همکار آموزشی ریاضی

خلاصه

دانشگاه صنعتی امشاهان
دانشکده ریاضی
امشاهان - ۴۲ پست ۴۴۵۲ - تلفن: ۰۲۱۹۹ - ۰۲۱۹۹ - فکس: ۰۲۱۹۹

تاریخ: ۷۸/۱/۲۸
شماره: _____
پوست: _____

جناب آقای دکتر عالمی
معاون محترم وزیر آموزش و پرورش

با سلام و تشکر فراوان از پذیرش پیشنهاد مورخ ۷۸/۱/۲۳ اینجانب در رابطه با تشکیل ستاد بحران آموزش علوم و ریاضیات در دستتایها لازم دانستم موارد زیر را هم در ادامه پیشنهاد قبلی مطرح کنی:

۱- پیشنهاد می‌کنم ستاد زیر نظر وزیر محترم آموزش و پرورش و با شورا عالی انقلاب فرهنگی تشکیل شود.

۲- هیئت امده ستاد می‌تواند متشکل از معاونین وزیر آموزش و پرورش (در امور آموزشی و پژوهشی و تأمین نیروی انسانی)، نماینده وزارت فرهنگ و آموزش عالی، نماینده سازمان برنامه و بودجه، نمایندگان انجمنهای ریاضی، آمار، شیمی، فیزیک، نماینده انجمنهای انجمنهای معلمان ریاضی ایران و سایر انجمنهای علمی باشد.

۳- بودجه و تفویضات ستاد ضروری است به طور کامل از وزارت آموزش و پرورش جدا باشد (تجربه ناموفق تشکیل ستاد ملی عالی جهانی ریاضیات که علی رقم تأمین بودجه کافی و برنامه‌های مدون بدلیل بی‌برگشتی آذاری و تنگ نظریهای اجرایی محسوس غبارد ضروری است مورد استفاده قرار گیرد.)

۴- پیشنهاد می‌کنم هیئت امده گروهی را به منظور برنامه‌ریزی ستاد متشکل از نمایندگان انجمنهای علمی تعدادی از دبیران و آموزگاران علوم ریاضیات، کارشناسان و محققان مسایل آموزش علوم و ریاضیات، مدیران با سابقه دستتایها زیر نظر یکی از اعضاء اصلی ستاد تشکیل دهد. این کمیته ضروری است در حدودی و مسئول آن کمیته در جدی اختیار داشته باشند و مخصوصاً در رابطه با انجام هزینه‌ها، تصویب طرحها، اجرای آزمایشی طرحها، تشکیل زیر کمیته‌های مورد نیاز و غیره اختیار ویژه داشته باشند.

۵- کمیته برنامه‌ریزی می‌تواند زیر کمیته علمی را به شرح زیر و با در صورت نیاز برای سایر اموری که تشخیص می‌دهد تشکیل دهد.

۶- کمیته تهیه استانداردهای آموزش علوم و ریاضیات در دستتایها

(این کمیته می‌تواند ضمن بررسی وضعیت موجود نیازهای فارغ‌التحصیلان دبستان و وضعیت آموزش ریاضی و علوم در جهان، این استانداردها را در مدت حداکثر ۲ سال تهیه نماید.)

۷- کمیته نیروی انسانی

(این کمیته می‌تواند در رابطه با تربیت نیروی انسانی مورد نیاز، حل مشکلات معلمان، آموزش ضمن خدمت آموزگاران و بطور کلی بروز نگهداشتن اطلاعات آموزگاران و ارتقاء دانش حرفه‌ای آنان و نیز تربیت نیروهای متخصص آموزش ریاضی و علوم در سطح ابتدایی برنامه‌ریزی نماید.)

خبریه از برگزاری اولین مسابقه ریاضی اصفهان

اولین مسابقه ریاضی اصفهان به ابتکار بخش ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان با حضور ۸۷ نفر از دانش‌آموزان سالهای سوم ریاضی-فیزیک استان اصفهان (به انتخاب دبیرستانهای خود) در روز جمعه ۱۳۶۲/۳/۲۵ در محل دانشگاه برگزار گردید.

نتیجه مسابقه به شرح زیر می‌باشد:

۱- آقایان کیوان گرامی، اصفهان از دبیرستان ادب اصفهان، علیرضا شریفی از دبیرستان امام خمینی کاشان، مهدی کریمی از دبیرستان حکیم‌سنایی اصفهان و خانم نوشین ریاحی از دبیرستان فردوس - اصفهان به ترتیب مقامات اول، دوم و مشترک سوم را بدست آوردند.

۲- دبیرستان امام خمینی کاشان در بین کلیه دبیرستانها مقام اول را کسب نمود

۳- ناحیه ۲ آموزش و پرورش اصفهان در بین نواحی شهرستانهای استان مقام اول را کسب کرد.

۵

مصاحبه با دکتر علی رجالی پیرامون آغاز مسابقات ریاضی دانش‌آموزی در ایران

رابطه شما با مسابقات دانش‌آموزی ریاضی در ایران و المپیاد ریاضی در چه سال‌هایی و به چه شکلی بوده است؟

در سال ۱۳۶۱ به پیشنهاد اینجانب به انجمن ریاضی ایران و پیشنهاد انجمن ریاضی ایران به آقای دکتر حدادعادل معاون وقت پژوهشی وزارت آموزش و پرورش، «شورای افت ریاضی» در دفتر تحقیقات وزارت آموزش و پرورش تشکیل شد. در این شورا علاوه بر اینجانب، آقایان دکتر فرزاد از دانشگاه تربیت معلم و دکتر غلامرضا درگاهی‌نوبری و عده‌ای از کارشناسان و دبیران آموزش و پرورش عضویت داشتند (البته ممکن است اسامی برخی از اعضاء محترم آن شورا را فراموش کرده باشم). در آن زمان وضعیت علاقه‌مندی به علوم ریاضیات در میان دانش‌آموزان به حداقل رسیده بود؛ گویا از میان هر ۴ نفر دانش‌آموز ریاضی ۱ نفر به دانشگاه راه می‌یافت، ولی از میان هر ۱۴ نفر دانش‌آموز علوم تجربی، فقط ۱ نفر به دانشگاه راه می‌یافت و این روند به نفع علوم تجربی و علوم انسانی هر سال در حال تغییر بود. ما نگران این بودیم که دیگر دانش‌آموزان مستعد و علاقه‌مند به رشته ریاضی و رشته‌های وابسته آن مثلاً مهندسی وارد نشوند و لذا افت ریاضی همه‌گیر شود. در یکی از جلساتی که به‌طور خصوصی وقتی را از آقای دکتر حدادعادل گرفته بودم این مشکل را با آمار و ارقام و نتایج نظرسنجی‌ها از معلمان و دانش‌آموزان به ایشان منتقل نمودم. آقای یحیی تابش و من به‌طور مشترک در دانشگاه اصفهان، کمیته بررسی ریاضیات دبیرستانی را تشکیل داده بودیم و گاهی آقایان دکتر میامنی، بیژن ظهوری‌زنگنه، محمدعلی نجفی، مسلم نیکفر و سایر دوستان دانشگاه صنعتی، عده‌ای از معلمان ریاضی اصفهان من جمله آقایان تیمور غیائی‌نژاد،

حسین علی موحدی، محمود تلگینی، محمود امام‌جمعه‌زاده، احمد قیاسیان و غیره که ممکن است اسامی برخی را فراموش کرده باشم و چند نفر از همکاران دانشگاه اصفهان هم با ما همکاری می‌نمودند. ما این مسئله را و مشکلات ناشی از آن را در مطالعات خود مشاهده کرده بودیم و به راه‌حل‌ها می‌پرداختیم. یکی از راه‌حل‌ها برگزاری مسابقات ریاضی بود که یادم نمی‌آید که آن را ابتدا من یا آقای تابش مطرح کردیم (ولی مطمئناً فکر مشترک ما بود). به هرحال در جلسه با آقای دکتر حدادعادل مطرح کردم که برای حل این مشکل باید جاذبه‌ای به وجود آید. دکتر حدادعادل هم که خود فوق‌لیسانس فیزیک داشتند و به اهمیت علوم آگاه بودند، از طرح مسئله استقبال نمودند. در آن‌جا به عنوان راه‌حل‌ها، یکی تجربه یکان و تأثیر آن در ایجاد علاقه در دانش‌آموزان و دیگری برگزاری مسابقه دانش‌آموزی را مطرح نمودم.

یادم نمی‌رود که ایشان با شدت زیاد گفتند «ما در حال جنگ هستیم، مگر ریاضی فوتبال است یا والیبال که مسابقه برایش برگزار کنیم؟!». خدمت ایشان عرض کردم که آقای دکتر یک زمان جنگ تمام می‌شود، و ما دیگر مهندس توانمند که بتواند در بازسازی مشارکت کند، نداریم و باید از تکنسین‌های ایتالیایی استفاده کنیم. ایشان گفتند «حتی اگر من قبول داشته باشم، نمی‌توانم در این شرایط این مسئله را در کشور مطرح کنم، همه به من می‌خندند!!»

من به ایشان گفتم، خوب اگر آماده نیستید که در آموزش و پرورش مسابقه را برگزار کنید، به من قول دهید که اگر موفق شوم مسئولین اصفهانی را راضی کنم که در سطح استان برگزار کنم، شما مخالفت نکنید. که ایشان در این زمینه قول همکاری دادند.

به اصفهان برگشتم و با آقای تابش و سایر دوستان مشورت کردیم و من به دفتر مدیرکل وقت آموزش و پرورش (آقای حسینی) رفتم و مسئله را با ایشان در میان گذاشتم. ایشان موافقت کردند که آگهی ما را توزیع کنند و مکانی را هم در اصفهان برای برگزاری مسابقه در اختیار ما قرار دهند. مکان مورد نظر سالن

دبیرستان ادب واقع در خیابان هشت‌بهشت اصفهان بود، قرار شد آقای عاملیان (پدر مدیرکل فعلی آموزش و پرورش اصفهان) کارشناس آموزش متوسطه اداره کل، هم با ما همکاری کنند. قرار شد اولین مسابقه را روز جمعه‌ای (که یادم نمی‌آید تاریخ دقیق آن کدامست!) برگزار کنیم و به تمام ادارات و نواحی و شهرستان‌های اصفهان بخشنامه شد و به نسبت جمعیت به هر شهرستان یا نواحی سهمیه‌ای دادیم و خواستیم از دانش‌آموزان بخواهند ساعت ۸ صبح روز جمعه در محل دبیرستان ادب حاضر باشند.

چند بار با آقای عاملیان تماس گرفتم، می‌فرمودند همه چیز آماده است! من که همیشه نگران بودم، روز چهارشنبه قبل از تاریخ مورد نظر به اداره کل رفتم و گفتم من نگران هستم، می‌توانم از سالن بازدید کنم، گفتند لازم نیست. من اصرار کردم، ایشان به مدیر دبیرستان تلفن زدند و من به آنجا مراجعه کردم. از مدیر دبیرستان خواستم سالن آماده شده را به من نشان دهند، فرمودند سالن الآن آماده نیست و دانش‌آموزان دبیرستان ساعت ۸ صبح جمعه در این سالن امتحان دارند، وقتی که امتحان آن‌ها تمام شد، شما می‌توانید بچه‌های خودتان را به سالن بیاورید تا مسابقه را برگزار کنند! ما که به دلیل نبود بودجه، طوری برنامه‌ریزی کرده بودیم که بچه‌ها از ۸ تا نزدیک ظهر در مسابقه شرکت کنند و بعد دبیرستان و برخی از آن‌ها اصفهان را ترک کنند، با این مشکل روبرو شدیم که اولاً از ساعت ۸ صبح تا زمان آماده‌سازی سالن دانش‌آموزانی که از سراسر استان می‌آیند را کجا سرگرم کنیم و بعد هم ناهار را چه کنیم. به آقای عاملیان مراجعه کردم، ایشان گفتند چاره دیگری نداریم. آقای حسینی هم در اداره نبودند و چاره دیگری نبود. حدود ساعت ۱۲ ظهر بود که تلفنی با آقای تابش مشورت کردم و قرار شد مسابقه را در سالن‌های دانشگاه صنعتی برگزار کنیم. اما حالا ماشین‌های دانشگاه را لازم داشتیم که ساعت ۸ صبح به محل دبیرستان ادب بیایند و میهمانان ما را به دانشگاه منتقل کنند، باید ناهار آماده می‌کردیم و لذا احتیاج به آماده‌سازی سلف سرویس بود و علاوه بر آن باید کاری می‌کردیم که

دستگاه تهویه سالن ۸ دانشگاه صنعتی اصفهان هم روز جمعه کار کند. فقط قرار شد من اجازه کار را از آقای دکتر سعادت پور، رییس وقت دانشگاه صنعتی اصفهان بگیرم. آن زمان که تلفن همراه نبود، من با سختی فراوان (ولی لذت بخش!) ایشان را پیدا کردم. آقای دکتر سعادت پور هم گفتند من مخالفتی ندارم، ولی تا ۲ ساعت دیگر دانشگاه تعطیل می شود و روز پنجشنبه هم که دانشگاه تعطیل است، امکان ندارد شما بتوانید مجموعه را آماده کنید. به ایشان گفتم شما موافقت کنید، من و آقای تابش با مسئولین همه این واحدها صحبت خواهیم کرد و با مسئولیت خودمان مسابقه را برگزار می کنیم. خوشبختانه آقای دکتر سعادت پور موافقت کردند و مسئول دفتر ایشان به واحدهای مورد نظر موافقت ایشان را ابلاغ کرد. من فوراً به دانشگاه برگشتم و به همراه آقای تابش با مسئولین واحدهای مورد نظر هماهنگ کردیم و به هر حال مسابقه برگزار شد (خدا با ما بود و مسئولین دانشگاه همه همراه). خوشبختانه دانش آموزان خاطره خوبی از آن مسابقه که تبدیل به بازدید از دانشگاه و یک اردوی یک روزه شد، به ارمغان بردند.

خبر آن را در خبرنگار انجمن ریاضی ایران چاپ کردیم. (فکر کنم آن زمان مسئول خبرنگار خود من بودم، اگر نه چاپ نمی کردند!) برای اولین شماره مجله رشد آموزش ریاضی هم که دستاورد دیگری از شورای افت ریاضی بود، فرستادیم که البته آن ها هم با اکراه و با توصیه آقای دکتر حداد عادل چاپ کردند. یادم نمی آید که هزینه ها چگونه تأمین شد ولی بسیاری از موارد را دانشگاه صنعتی اصفهان تقبل کرد.

می بینید این قدر کارهای اجرایی طاقت فرسا بود، که در مورد طرح سؤال، تصحیح اوراق که همه کارها با مشارکت مجموعه همکاران بخش ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان و دبیران ریاضی استان انجام شد، صحبتی ندارم.

بعد از چند ماه خبر به گوش آقای دکتر حداد عادل رسیده بود، از دفتر ایشان به من تلفن زدند و مرا احضار کردند. به دفتر ایشان رفتم. گفتند آیا می توانید مسابقه ای را که در

اصفهان برگزار کرده بودید، به صورت سراسری برگزار کنید؟ عرض کردم حتماً. قرار شد من و آقای میرزاجلیلی از دفتر تحقیقات نزد مدیرکل آموزش و پرورش استان فارس برویم و بخواهیم که همزمان با کنفرانس ریاضی کشور در بهار ۱۳۶۳ نخستین مسابقه دانش‌آموزی را در شیراز برگزار کنیم. برای انتخاب دانش‌آموزان برای شرکت در مسابقه از معلمان ریاضی استان‌ها خواستیم در سطح استان مسابقه برگزار کنند و بهترین‌های خود را به کنفرانس معرفی نمایند. این مسئله باعث می‌شد که یک رقابت هم بین معلمان به وجود آید و مجبور نشویم در بازار آشفته سؤال‌های چندجوابی کنکور ما هم سؤال‌های چندجوابی (تستی) در مراحل از مسابقه ارائه دهیم. برای طرح سؤال مسابقه اول از دکتر رجبعلی‌پور، دکتر تومانیان و عده‌ای از معلمان ریاضی هم کمک گرفتیم ولی برای حفظ امنیت سؤال‌ها، سؤال‌ها را صبح روز امتحان، نهایی و آماده می‌کردیم. (جای تعجب دارد که آقای میرزاجلیلی که از ابتدا در جریان برگزاری مسابقه اصفهان، نتیجه گفتگوی من با دکتر حدادعادل و برگزاری نخستین مسابقه ریاضی دانش‌آموزی ریاضی در شیراز بودند، اخیراً در مقاله‌ای در مجله رشد نوشته‌اند: «اصفهان‌ها ادعا می‌کنند که در برگزاری نخستین مرحله مسابقه ریاضی سهم داشته‌اند!»)

به هر حال دومین مسابقه را هم حقیر برگزار کردم (البته با کمک همه دوستان). یادم نمی‌رود که در جریان برگزاری یکی از این مسابقات که در دانشگاه تهران همزمان با کنفرانس ریاضی برگزار می‌شد، مسئله خلع قائم‌مقام رهبری مطرح شد و ما نگران به هم ریختن اوضاع بودیم و نگران دانش‌آموزان، سر و ته مسابقه را جمع کردیم، تا بچه‌ها هرچه زودتر به شهرهای خود برگردند (!) حالا شاید نوشته شود که کیفیت مراحل اول مسابقات خوب نبود. می‌پذیریم، ولی خوبست آن‌ها که قضاوت می‌کنند در جریان کیفیت کارهای اجرایی هم قرار بگیرند.

سومین و چهارمین دوره مسابقه هم توسط آقای دکتر تومانیان (از طرف انجمن ریاضی ایران) برگزار گردید. تا این که به پیشنهاد انجمن ریاضی ایران قرار شد ایران در المپیاد بین‌المللی ریاضی شرکت کند. آنجا بود که کمیته المپیاد در دفتر

آقای دکتر حدادعادل تشکیل شد. آقایان دکتر زارع‌نهندی، دکتر کرمزاده، حقیر، دکتر محمودیان و عده‌ای از معلمان ریاضی همانند آقایان نیوشا و حلی و تعداد زیادی از کارشناسان آموزش و پرورش در این کمیته در زمان‌های مختلف شرکت داشتند. از آنجا مشکل من با آموزش و پرورش شروع شد.

یکی ما می‌گفتیم خوب اگر کمیته المپیاد ریاضی است باید همه تصمیمات در این کمیته اتخاذ گردد و مثلاً همراهان تیم توسط کمیته انتخاب شوند، نه این‌که خارج کمیته آقای دکتر حدادعادل مسئولین تیم را انتخاب کنند. برای حل این مشکل یک سال که آقای نجفی وزیر آموزش و پرورش شده بودند، آقای دکتر حدادعادل به من پیشنهاد کردند که همراه آقای رضوی هدایت تیم را به عهده بگیرم. من سؤال کردم «چرا من؟» فرمودند «چون تو خیلی برای مسابقات زحمت کشیده‌ای!» گفتم «به این شرط قبول می‌کنم، که قول دهید سال بعد مستخدم دفتر تحقیقات تیم را همراهی کند.» گفتند «چرا؟» گفتم «چون ایشان بیشتر از من زحمت کشیده است، اوراق مسابقات را چند طبقه بالا و پائین برده و در جلسات هم خیلی کار کرده است(!)»

ایشان خیلی ناراحت شدند و گفتند «تو چین نمی‌خواهی بروی؟» عرض کردم «وقتی من می‌گویم کمیته باید انتخاب کند به خاطر این است که ما همدیگر را می‌شناسیم و می‌دانیم توان هر کدام از ما در چه زمینه‌ای بیشتر است و در رابطه با مسایل علمی هم با هم رودرواسی نداریم.» گفتند «چه کسی به نظر تو مناسب است؟» من از ایشان خواستم جلسه را تشکیل دهند تا جلسه تصمیم بگیرد. ایشان قبول نکردند و علی‌رغم این‌که من قول دادم فردای آن روز جلسه را تشکیل خواهم داد، ولی نبود فرصت را بهانه کردند. من هم پیشنهاد آقای دکتر کرمزاده را مطرح کردم. ایشان مخالفت کردند. عرض کردم از آقای نجفی سؤال کنید، گفتم وزیر آقای دکتر کرمزاده و توانمندی‌های ایشان را می‌شناسند. به هر حال قبول کردند و دکتر کرمزاده و دکتر رضوی راهی چین شدند.

مورد دوم تغییر هدف مسابقات بود. قصد ما برگزارکنندگان ایجاد تحرک حل مسئله در دانش‌آموزان و به دنبال آن ایجاد رقابت سالم بین معلمان و سیستم آموزشی کشور بود. در صورتی که هدف آموزش و پرورش آوردن مدال بیشتر در مسابقات بود. به هر حال کناره‌گیری من از کمیته که تنها مخالف این روند بودم باعث شد که می‌بینیم در حال حاضر مسابقات تأثیری در آموزش ریاضی کشور ندارد. این پدیده‌ای جدا از بدنه آموزش و پرورش و بحث نخبه‌پروری، تشویق فردگرایی و راه‌اندازی کلاس‌های آماده‌سازی، پدیده مدارس تیزهوشان و سایر تالی فاسدهای آن در جامعه را به وجود آورده است.

مرکز تحقیقات معلمان اصفهان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش پرورش
سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی

مقام عالی وزارت

تاریخ: ۲۷ خرداد ۸۰
شماره: ۹۴۴
پیوست: ۱

سال گذشته معلمان ریبا می با همکاری آقای دکتر رجالی استان ریبا می دانشکده صنعتی اصفهان و رسماً بنده انجمن ریبا می کشور طرحی به دفتر تحقیقات ارائه دادند تحت عنوان طرح مرکز معلمان که به موجب این طرح در هر شهر مرکزی به نام بن تشکیل شود که در آن منابع مورد نیاز معلمان فراهم شود و این معلمان با تجربه دانش و تجربیات خود را به هم راهی مرکز می دانند. معلمان این منطقه در این مرکز ملحق خواهند شد و در این مرکز ملحق خواهند شد.

طرح دفتر تحقیقات مورد توجه قرار گرفت و پس از بررسی لازم با طلب همکاری انجمن ریبا می دبیران به آقای دکتر رجالی پیشنهاد شد موقتاً " طرح راه اندازی این مرکز را با مسئولیت بخدا روند.

و چون سواً اجرای طرح همکاری و نظارت و مستند سازی آموزش و پرورش ضرورت داشت مرا تسبب به اطلاع مدیر کل وقت آموزش و پرورش رسید و بنا بر این در تاریخ ۱۳ خرداد ۸۰ با و همچنین صلاحیت محرم را را مور شاخه فرا ردا ندانیا این اسناد که اگر ضرورت معالمت این مرکز در این بنده روشن شد تحت دستور مجوزاً ز معانی وزارت و با شورای عالی آموزش و پرورش و انجمن طرح در دبیرستانها و سایر مراکز اجرا خواهد شد. این مرکز موقتاً تحت نظر خود را راه اندازی خواهد کرد و آموزش و پرورش استان در این مرکز همکاری لازم را با آن خواهد داشت.

و اینکه حسب اطلاع دفتر وقت معالمت این مرکز و طرفدارش اقدامات و عملیاتی را در این دستور اجرا شد مجوزاً در این معالمت این مرکز را با راهی این کیفیت کار رسمی آن متوجه به معلمان انکوارا در دبیرستانها اجرا خواهد شد.

با احترام - سید محمد کاظمی
مدیر مرکز دفتر تحقیقات و برنامه ریزی و معاون لایف کتب

شماره: ۱۰۱۸
تاریخ: ۲۷ خرداد ۸۰
پیوست: ۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش پرورش
اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان
(بسم تعالی)

جناب آقای دکتر رجالی:

شیر نظر از سمت دبیران محترم این مرکز در تاریخ ۱۳ خرداد ۸۰ با آقایان معالمت به شماره ۱۰۵/۱۱۱۷ مورخ ۲۷/۳/۸۰ نظر جناب عالی را به مزایای زیر جلب می نماید:

۱- مرکز تحقیقات معلمان مرکز آموزش و پرورش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حال حاضر محل سابق دبیران شهرستانها می باشد. برای ایجاد مرکز آگاهانه و برای ایجاد مرکز در این طرح مذکور می باشد و آقایان محترم مسئولیت مرکز را بعهده دارند و از هر رشته چند نفر از دبیران معالجین معرفی شده اند.

۲- در صورتی که معالمت این مرکز با آقایان محترم همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد.

۳- در صورتی که معالمت این مرکز با آقایان محترم همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد.

۴- در صورتی که معالمت این مرکز با آقایان محترم همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد.

۵- در صورتی که معالمت این مرکز با آقایان محترم همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد.

۶- در صورتی که معالمت این مرکز با آقایان محترم همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد.

۷- در صورتی که معالمت این مرکز با آقایان محترم همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد.

۸- در صورتی که معالمت این مرکز با آقایان محترم همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد.

۹- در صورتی که معالمت این مرکز با آقایان محترم همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد.

۱۰- در صورتی که معالمت این مرکز با آقایان محترم همکاری لازم را بپذیرد و در این زمینه همکاری لازم را بپذیرد.

سپس به اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان
سپس به اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان

تاریخ: ۲۷ خرداد ۸۰
پیوست: ۱

سید محمد کاظمی
مدیر مرکز دفتر تحقیقات و برنامه ریزی و معاون لایف کتب

آمار و احتمال در مدرسه

تبدیل آموزش از رده خدمات به تولید

خانه ریاضیات اصفهان

همایش ریاضیات و هنر

روز جبر

انجمن علمی فرهنگی موج نور اصفهان

نظام آمارشناسی ایران

آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها

گزارش نهائی
سمینار
بررسی روشها و مسائل
آزمونهای ورودی دانشگاهها
اصفهان
۲۰ تا ۲۲ آذرماه ۱۳۸۱

حمایت کنندگان:
 نهاد ریاست جمهوری - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت آموزش و پرورش
 سازمان سنجش آموزش کشور، فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران
 سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اصفهان و شهرداری اصفهان

دیرخانه: خیابان سعادت آباد، مقابل مقبره بانو امین، خانه ریاضیات اصفهان
 تلفن: ۰۲۱۱ ۶۶۹۲۰۱۳ - دورنویس: ۰۲۱۱ ۶۶۹۲۰۱۴

www.mathhouse.org

گزارش کمیسیونها
سمینار
بررسی روشها و مسائل
آزمونهای ورودی دانشگاهها
اصفهان
۲۰ تا ۲۲ آذرماه ۱۳۸۱

حمایت کنندگان:
 نهاد ریاست جمهوری - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت آموزش و پرورش
 سازمان سنجش آموزش کشور، فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران
 سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان اصفهان و شهرداری اصفهان

دیرخانه: خیابان سعادت آباد، مقابل مقبره بانو امین، خانه ریاضیات اصفهان
 تلفن: ۰۲۱۱ ۶۶۹۲۰۱۳ - دورنویس: ۰۲۱۱ ۶۶۹۲۰۱۴

www.mathhouse.org

نامه هشدارآمیز دکتر رجالی

نامه هشدارآمیز دکتر رجالی به رئیس وقت انجمن آمار ایران در مورد وضعیت آمار کشور که نشان دهنده دغدغه دکتر رجالی در زمینه آموزش و پژوهش این رشته در کشور است:

به نام خدا

هشدار در مورد وضعیت آمار کشور

تقدیم به روح بزرگ استاد فرهیخته، دوست عزیزمان جناب دکتر ناصر رضا ارقامی،

استاد دانشگاه فردوسی مشهد و برگزارکننده دومین کنفرانس آمار ایران

ریاست محترم انجمن آمار ایران

باسلام و احترام، اجازه می‌خواهم در این نامه سرکشاده هشدارهایی در مورد وضعیت آموزشی، پژوهشی و خدماتی (یا صنعت) آمار کشور ارائه دهم و درخواست کنم انجمن آمار ایران که در سال ۱۳۷۱ با برگزاری نخستین کنفرانس آمار ایران با مشارکت تمام دانشگاهیان و نهادهای آماری کشور، به منظور هماهنگی جهت بهبود آموزش، پژوهش، تولید نیروهای مورد نیاز و رفع مشکلات آماری کشور در ایران شکل گرفت) با تشکیل گروه‌های کارشناسی و انجام تحقیقات و اجرای پروژه‌های مطالعاتی با حمایت

مرکز آمار ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیمه مرکزی ایران و سایر نهادها و سازمان‌های آماری یا آمان که از آمار استفاده می‌نمایند، این مشکلات را بررسی و راهکارهای اجرایی ارائه دهد. شاید بسیاری از این مطالعات تا سال آینده جواب دهند، که خوبست نتیجه آن‌ها در کنفرانس بعدی آمار ایران ارائه گردند و یا سمیناری مشابه سمینار علوم ریاضی و چالش‌های آن، برای حل مسائل علم آمار کشور به طور خاص برگزار گردد.

۱. مهم‌ترین مسأله آموزش آمار مدرسه‌ای است، که نه تنها برای عمومی‌سازی آمار، بلکه برای جذب دانش‌آموزان نخبه و مستعد به این رشته مهم علمی (که خود علم انجام علوم دیگر است) اهمیت دارد. زمانی با پیگیری‌های متعدد درسی به نام آمار و مدل‌سازی برای همه دانش‌آموزان کشور اجباری شد، ولی چون در آموزش و پرورش آمادگی ارائه این درس به روش صحیح وجود نداشت و بسیاری از معلمان که به تدریس این درس اشتغال داشتند، نه تنها به موضوعات این درس آگاه نبودند، بلکه به آن اهمیت نمی‌دادند، در این زمینه موفق نشد. البته این در حالی است که جداسازی این درس و اجباری شدن درس آمار برای تمام دانش‌آموزان دبیرستان در ایران، در همه کنفرانس‌ها و گنگره‌های بین‌المللی با

استقبال آموزشگران و متخصصان آمار روبرو بود. تلاش‌های خانه ریاضیات اصفهان (تحت برنامهریزی آقای دکتر پارسیان و بهکار ا نشان باگلک اتحادیه انجمن‌های علمی، آموزشی معلمان ریاضی ایران) و ارائه ۸ دوره آموزش معلمان در سراسر کشور و تهیه جزوات قابل استفاده برای معلمان تأثیری در اصلاح این مشکل نداشت (به این دلیل که بسیاری از معلمان که آمار تدریس می‌کردند، در این دوره شرکت نکرده بودند). حتی گنجاندن چند سوال آمار هم در آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها (به دلیل تعداد محدود آن‌ها و این که امکان آن نبود که با سوالات تستی بتوان توانایی درک داده‌ای دانش‌آموزان را ارزیابی کرد) و حتی تلاش چندسال اخیر برای تعریف کارگاہی به منظور معرفی علوم آمار و احتمال و اهمیت آن‌ها در علوم مختلف و نقش آن در زندگی فردی شهروندان و معرفی پروژه‌های قابل ارائه در کلاس درس، که در استان‌های مختلف برای دبیران آمار ارائه شدند و مورد استقبال آن‌ها هم قرار گرفتند و یا برگزاری چند دوره مسابقات آمار توسط خانه ریاضیات اصفهان (به دلیل عدم امکان تبدیل آن به المپیاد آمار کشوری، علی‌رغم تلاش فراوان و دریافت قول از سازمان ملی مثل بانک مرکزی جهت حمایت از برگزاری آن) توانستند تغییری در شناسایی اهمیت علم آمار در بین دانش‌آموزان به وجود

آورند. اکنون هم که دوستان بدون وجود اسنادردهای بومی آموزشی، مباحث و موضوعات آمار را در ابلاهای کتاب‌های ریاضی، بدون هماهنگی و ایجاد ارتباط افقی با سایر مباحث کتاب آورده‌اند، مطمئناً آینده بهتری را برای جذب دانش‌آموزان مستعد به این رشته از دانش‌بشری و درک مفاهیم آن و اهمیت دادن به علم داده‌ها، نمی‌توان پیش‌بینی کرد.

انجمن آمار ایران تجربه موفق سال‌های ۱۳۶۰ انجمن ریاضی ایران را در جذب دانش‌آموزان به رشته ریاضی خوبست مورد توجه قرار دهد و با الگوگیری از آن تجربه که افرادی چون پروفسور مریم میرزاخانی را به جامعه تحویل داد، تلاش کند اسنادردهای آمار مدرسه‌ای را از نظر محتوی، تدریس و ارزشیابی تنظیم و راهکارهای موثری را برای ارتقای آموزش آمار مدرسه‌ای تنظیم و ارائه دهد.

۲. آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها بلیه دیگری است که علی‌رغم تلاش خانه ریاضیات اصفهان در سال ۱۳۸۱ برای ارائه راه حل‌های جدید به دلیل وجود کارتل گنگور به جایی نرسید، که این خود مانعی برای توسعه علم آمار و جذب دانش‌آموزان مستعد به این رشته است. انجمن آمار ایران به کمک سایر انجمن‌های علمی می‌تواند در این زمینه هم راهکارهایی را تهیه نماید.

۳. برنامه درسی دوره کارشناسی آمار و اصولاً اثبات این که آیا در شرایط فعلی که اولاد دانش آموزان و خانواده‌ها به این علم اهمیت نمی‌دهند و از سوی دیگر با افزایش بی‌رویه دوره‌های کارشناسی و عدم جذب دانش آموزان به رشته ریاضی در مدارس، دانشجویان مستعد کمتر به این رشته جذب می‌شوند، آیا دوره کارشناسی آمار برای ایران ضروری است یا نه؟ مورد دیگری است که انجمن آمار ایران بدون تعصب می‌تواند به آن بپاندد. آیا بهترین نیست که دانشجویان سایر رشته‌ها مثلاً ریاضی پس از درک اهمیت و کاربردهای این رشته به آمار کشانده شوند و با استفاده از توان قبلی خود، در این رشته بدرخشند. بنده قصد ندارم پیشنهاد انحلال دوره کارشناسی آمار را در ایران ارائه دهم، ولی انجمن آمار ایران می‌تواند با مطالعه دقیق و با لحاظ نمودن شرایط موجود در این زمینه راهکار ارائه دهد. برای تأمین معلمان آمار و کارشناسان آمار مؤسسات آماری هم می‌توان از فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد استفاده کرد. ولی به هر حال برنامه‌ریزی متمرکز برای دانشگاه‌ها به صلاح آموزش عالی کشور نیست و باید در این زمینه به طور کلی تجدید نظری صورت گیرد. گرفتن دانشجویان به صورت متمرکز، برنامه‌ریزی درسی متمرکز و اخیراً و متأسفانه جذب و ارتقای متمرکز اعضای هیئت علمی، دانشگاه‌های ما را به ادارات کجک و فیل شده و

استاد ما را غیر متعمد به کار خود و غیر مسئول در مورد موفقیت دانشجویان و بی توجه به تدریس تبدیل کرده است.

انجمن آمار ایران با فراهم آوردن امکان نظری و بحث آزاد بین اساتید، فارغ التحصیلان و کارشناسان آماری و نیز انجام مطالعات تطبیقی با در نظر گرفتن شرایط بومی می تواند راهکاری را ارائه دهد تا دانشگاه های مختلف با توجه به آن و با در نظر گرفتن شرایط خود برنامه ریزی نمایند. به هر حال رسالت انجمن آمار ایران است که راه های مطالعاتی برای تعیین برنامه های آموزشی غیر متمرکز دوره های مختلف تحصیلی را هموار سازد و این به نفع نهادها و مؤسسات آماری است که گام کنند تا نیروهای آتی آنان به خوبی آماده شوند. سابقه توسعه علم آمار در ایران هم همین واقعیت را نشان می دهد، زمانی که بسیاری از ما به دلیل علاقه و عشق به علوم ریاضی لیسانس خود را در ریاضی کریم و بعد جذب آمار شدیم. ۴. کار آموزشی های غیر برنامه ریزی شده، هم مقوله دیگری است که انجمن آمار ایران با توجه به بایست مشترک دانشگاهی - اجرایی خود باید بتواند در مورد آن برنامه ریزی کند و دانشجویان را در حین تحصیل، با هماهنگی و داشتن دو راهنما (یکی از میان اعضای هیئت علمی و دیگری از میان کارشناسان درگیر در

مسائل آماری) به کار آموزشی کنترل شده و هدف دار وادارده. این به نفع سازمان های آماری کشور هم هست که بتوانند نیروهای آتی خود را از میان این کار آموزان شناسایی و تربیت نمایند.

۵. بی توجهی به تدیس که اخیرا بلای بزرگی برای آموزش عالی کشور است، نیز مقوله دیگری است که دوس آمار و به طور خاص دوس سرویس آمار را تحت تاثیر خود قرار داده است. در این راستا باز هم انجمن آمار ایران خوست تلاش مضاعفی انجام دهد تا هم فارغ التحصیلان آمار از آموزش های خود در کار بهره گیرند و هم فارغ التحصیلان سایر رشته ها به اهمیت علم آمار توجه بیشتری داشته باشند.

۶. ورود به دوره کارشناسی ارشد هم که خود مسیری انحرافی در برنامه آموزشی دانشجویان آمار است. آنان که در طول دوره کارشناسی، همانند دبیرستان، به جای پرداختن به درک مفاهیم و یادگیری انجام پروژه های واقعی، به از حفظ کردن روش ها و مفاهیم آماری می پردازند، در دوره های تحصیلات تکمیلی کاری از پیش نمی برند. متاسفانه تلاش دکتر شهشانی و تخیر هم در سال ۱۳۸۵ برای الگوسازی آزمون علوم ریاضی فرهنگستان، به دلیل بدنه سخت فرهنگستان به جایی نرسید. انجمن آمار ایران با همکاری سایر انجمن ها در این زمینه هم می تواند بررسی هایی را انجام و راهکارهایی را ارائه دهد. (اخیرا بسیاری از اساتید

آمار دانشگاه‌های آمریکا و کانادا و مخصوصاً ایرانیان غیر مقیم در تماس‌های خود از وضعیت بسیار بد فارغ‌التحصیلان آماری ایران که همت ادامه تحصیل به خارج می‌روند کله دارند و عدم توان آمان راد درک مفاهیم و روش‌های ریاضی مورد نیاز در رشته آمار از یک سو و عدم درک داده‌ها، از سوی دیگر مطرح می‌نمایند. انجمن آمار ایران به لگ دانشگاه‌ها و اساتید داخل و خارج کشور می‌تواند این مسله را ریشه‌یابی و به حل آن اهتمام ورزد.

۷. برنامه دوره‌های کارشناسی ارشد نیز با متمرکز شدن، راه انحرافی طی می‌نماید و به زودی این دوره را هم (اگر تاکنون نکرده) فیل خواهد کرد. انجمن آمار ایران می‌تواند راه حلی را ارائه دهد که دانشگاه‌ها با توجه به توان خود از یک سو و نیازهای جامعه و با در نظر گرفتن وضعیت جهانی این علم، برنامه ریزی نمایند.

۸. گسترش بی‌رویه و بدون آمادگی دانشگاه‌ها در ایجاد دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد آمار نیز مقوله دیگری است که باعث انحلال آمار در ایران شده است. بسیاری از فارغ‌التحصیلان آماری کشور توانسته‌اند در حین تحصیل از وجود اساتید و امکانات آموزشی لازم بهره‌گیرند، ولی در حال حاضر به عنوان فارغ‌التحصیلان آمار کشور در سازمان‌های آماری و دوره‌های عالی معرفی می‌شوند. انجمن آمار ایران

خوبست راهکاری را ارائه نماید که مشخص شود حداقل شرایط لازم برای پذیرش دانشجو برای هر دوره تحصیلی آمار چه باید باشد.

۹. وضعیت دوره دکتری آمار در ایران را شاید فاجعه‌ای بزرگ برای توسعه علم آمار بتوان نامید. برای رد یا اثبات این ادعا که می‌دانم بسیاری از دوستان را از دست من دهنور می‌کنند، انجمن آمار ایران خوبست یک مطالعه‌ای دقیق با انجام تطبیقی بین رشته‌های آماری متداول در دنیا و در ایران، مقالات منتشر شده از فارغ‌التحصیلان ایرانی، در مقایسه با موارد مشابه در دنیا انجام دهد و به این سوالات جواب دهد: آیا با این وضعیت به نفع آمار کشور است که دوره‌های دکتری بجام‌گرفته و بدون ضابطه دقیق و علمی، در حالی که به نوعی وابسته بودن درها و عدم ارتباط علمی و عدم امکان جذب نیروهای جدید با تخصص‌های مطرح (هم به دلیل امنیتی شدن دانشگاه‌ها، هم متمرکز شدن جذب اعضای هیئت علمی و هم با توجه به امکان فراوان شغلی برای فارغ‌التحصیلان آمار در خارج کشور) روبرو هستیم، باز هم ادامه یابد؟ آیا این فارغ‌التحصیلان همانند دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد بی‌کار نخواهند بود؟ آیا مقالات نوشته شده در این دوره‌ها اصلاً محلی از اعراب در پیشرفت علم آمار در دنیا دارند؟ آیا ما از روند توسعه علم

آمار در دنیا دور نیستیم؟ آیا حداقل این تحقیقات، کاربرد می‌دارند؟ آیا این دست است که اعضای هیئت علمی آمار ما برای ارتقای خود مجبور می‌شوند بدون آمادگی لازم، دانشجوی دکتری بگیرند و او مجبور شود باتماس با آماردانان خارجی موضوع پیدا کند و خودش مقاله‌اش را با هر بدبختی که شده و حتی با پرداخت پول چاپ کند و نام یکی از ما را هم به عنوان استاد (!) راهنما در اول مقاله بیاورد؟ آیا این دست است که دانشجوی دکتری ما بعضاً فقط با یک استاد کار کند، همه درس‌ها را با او بگیرد و پایان‌نامه‌اش را هم با او بگذراند، حتی اگر استاد واقعا توانا باشد؟ و سوال‌های مشابه...

۱۰. اما صنعت آمار: یک زمان بانک مرکزی بهترین دانش‌آموزان ما را انتخاب می‌کرد و به آن‌ها بورس می‌داد که در بهترین دانشگاه‌های دنیا درس بخوانند و برگردند و بخش‌های آمار بانک مرکزی و سایر بانک‌ها را اداره کنند. اما حالا چی؟ برنامه‌ریزان مراکز آماری کشور چگونه انتخاب و تربیت می‌شوند؟ آیا با این همه کشرش دوره‌های تحصیلاتی، دانشگاه‌های ما توان آماده‌سازی نیروهای آماری کشور را دارند؟ آیا در این زمینه دست‌عمل می‌کنند؟ و آیا واحدهای آماری به این مساله اعتقاد دارند که نیروهای آنان باید از

میان انجمن آمار ایران با همکارهای نهادهای آماری می‌تواند تلاش کند به این سوال‌ها و سوالات مشابه جواب دهد.

۱۱. کارها و پروژه‌های آماری: در این زمینه انجمن آمار ایران تلاش یابی را انجام داده است، که نظام آمارشناسی و طرح رتبه‌بندی نمونه‌ای از راهکارهاست. باید تلاش شود که این دو مقوله به موازات هم پیش بروند تا هم مشکل کار برای فارغ‌التحصیلان آماری حل شود و هم کارها و پروژه‌های آماری به روش‌های صحیح اجرایی شوند و نتایج ارائه شده توسط آن پروژه‌ها قابل استناد باشند.

۱۲. ارتباط بین رشته‌های مختلف آماری نیز مساله دیگری است که نیاز به بررسی دارد. آیا انجمن آمار ایران توانسته است نیروهای آمار زیستی و نیز کارشناسان آماری را با متخصصان آماری دانشگاه‌های وزارت علوم هم‌فکر، همکار و هم‌افزای یکدیگر (همان‌طور که در اهداف برگزاری کنفرانس اول و شکل‌گیری انجمن مورد نظر بود) در یک حلقه واحد جمع‌کنند تا کارهای علمی آماری منجم‌تر و عالمانه‌تر اجرا شوند؟ در این زمینه هم انجمن آمار ایران می‌تواند تلاش کند.

۱۳. ارتباط صنعت و دانشگاه: به عنوان یک نمونه، مرحوم دکتر علیرادی با همکاری دوستان دیگر در دانشکده ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان تلاش فراوان کردند که نقش آمار را در صنعت به نمایش بگذارند و تا زمانی که مرکز پژوهشی آمار در این دانشگاه اجازه داشت به فعالیت‌های خود ادامه دهد، در این تلاش خود به حدی موفق عمل کردند که عده‌ای از فارغ‌التحصیلان آمار دانشکده به صنعت جذب شدند (یکی از رسالت‌های مفقوده دانشگاه‌ها) و خیلی از مسائل صنعت هم روشن و بر اساس اطلاعات به دست آمده بسیاری از آن‌ها حل شدند. این تجربه و سایر تجارب ارزشمند دیگر دانشگاه‌ها خوبست جمع‌آوری و رهنمودی را برای ایجاد ارتباط بیشتر دانشگاه‌ها و صنعت توسط انجمن آمار ایران ارائه دهد.

باتشکر و احترام

علی رجالی

معلم ریاضی و عضو هیئت علمی آمار دانشگاه صنعتی اصفهان

اول شهریورماه ۱۳۹۶

هشدار در مورد افت علوم و مهندسی (انجمن ریاضی ایران)

به نام خداوند جان و خرد

برخورد با کرونا به عنوان یک آسیب بر سلامت عمومی، در مقایسه با برخورد با کنکور، سیستم آموزشی جدید ۶-۳-۳، دانشگاه فرهنگیان، جایگاه معلمان و هزاران بلای آموزشی دیگر

چند روز است ایران با بلایی به نام کرونا روبروست و به حق در صدد جلوگیری از خطرات بهداشتی این بلای اجتماعی است. فوراً کمیته های بحران وحتى ستاد مرکزی به ریاست رئیس جمهور تشکیل شد. بخش های مهمی از صدا و سیما به ارائه اخبار این ویروس اختصاص یافته است و همه مدارس و دانشگاه ها وحتى نماز جمعه ها و تمام فعالیت های فرهنگی و ورزشی و غیره به حق تعطیل شده اند تا از گسترش این بلای همگانی جلوگیری شود. رئیس فرهنگستان علوم پزشکی نزد مقام رهبری می رود تا اهمیت این مسأله را بیان و توصیه های ایشان را رسماً پخش می کنند و حتماً اجازه تعطیلی نماز جمعه ها را می گیرد. اقتصاد و کارآفرینی به فراموشی سپرده می شود و رسماً توصیه می شود که مسافرت ها متوقف و از مراجعه به هتل ها و رستوران ها خودداری شود و باز هم به حق، ولی شاید کمی دیر، پروازها به خارج و از خارج لغو می شود و حتی آموزش مجازی در آموزش و پرورش به حق به دلیل کرونا ایجاد می شود و...

اما در مورد بلاهای آموزشی که در اثر کنکور (یا به قول مرحوم دکتر کاردان "کورکن") به وجود آمده است، سالهاست ما اعلام خطر می کنیم، سالهاست شاهد مشکلات روحی، جسمی و آموزشی دانش آموزان، دانشجویان و خانواده ها هستیم. سالهاست آموزش کشور ما و تربیت فرزندانمان تحت تأثیر این کنکور مخرب و این روش های تدریس غلط آسیب می بینند، اما خبری از تشکیل کمیته بحرانی برای این خطر اجتماعی نیست. حتی یکی از مسئولان دائمی کشور یک بار به من می گفت اگر کنکور اصلاح شود مشکل بیکاری تشدید می شود!!!!

سیستم آموزشی ۶-۳-۳ (برنامه جدید آموزش و پرورش، بدون آمادگی لازم، نبود معلم تربیت شده، نبود برنامه درسی و حتی نبود محل کلاس در بسیاری از مدارس، به حدی که بسیاری از مدارس مجبور شدند مستخدمین را سر کلاس ششم دبستان به جای معلم بفرستند، آبدارخانه را تبدیل به کلاس درس کنند و به جای استفاده از کتاب و برنامه درسی، جزوه‌های سلیقه‌ای را به دانش‌آموزان ششم تدریس کردند).

ایجاد بدون برنامه دانشگاه فرهنگیان و پردیس‌های غیر مجهز آنها و پذیرش دانشجو برای این مراکز بدون امکانات آموزشی و... از همه بدتر جایگاه معلمان در کشور و بی‌توجهی به این قشر موثر که سال‌هاست بی‌توجهی به آنها آموزش کشور را با خطر روبرو کرده است، نه کمیته‌ای، نه بحثی و نه حرفی!!!!

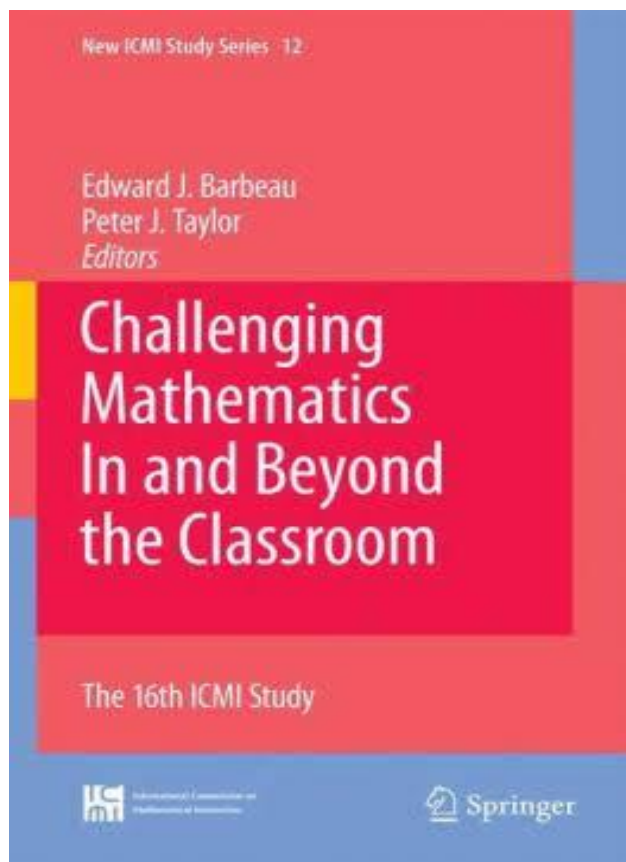
بارها در جلسات کمیته پیشبرد ریاضیات فرهنگستان از این مشکلات نالیدیم، ولی در جواب چوب قانون و نظر مقامات باعث سکوت ما، در برابر کار کارشناسی شده فرهنگستان علوم شد. حتی یک بار رئیس فرهنگستان علوم حاضر نشد با رئیس جمهور یا وزیر آموزش و پرورش و یا وزیر علوم در این موارد صحبت جدی داشته باشد!

کرونا باعث شد که رئیس فرهنگستان پزشکی نزد رهبر برود و نماز جمعه، یکی از مقدس‌ترین کارها را در جمهوری اسلامی تعطیل کند، ولی حیف که قدرتی در فرهنگستان علوم نیست که به دلیل افت علوم پایه قدمی بردارد، که مبادا قانون سریعاً تصویب شده دانشگاه فرهنگیان که با درخواست صلوات رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی بدون کارشناسی به تصویب رسید و یا هزاران تصمیم دیگر که همگی در حال ریشه کنی علم هستند، زیر سوال روند. آیا معلم در جامعه فرهنگی ایران مقدس نیست، چرا اصلاح جایگاه معلم یک بسیج همگانی را نمی‌طلبد؟

خداوند به ما صبر و به مسئولان علمی ما درک عطا فرماید.

علی رجالی معلم ریاضی و خدمتگزار جامعه ریاضی ایران

مطالعه شانزدهم کمیسیون بین‌المللی آموزش ریاضی

680

A. Rejali

The closing session consisted of discussions about conclusion and future works and was chaired by Ali Rejali.

Outcome: Exchanging experiences globally, establishment of an International Network of Mathematics Houses and promotion of establishing Mathematics Houses in other regions worldwide.

Reference

Barbeau, E. J., & Taylor, P. J. (Eds.). (2009). *Challenging mathematics in and beyond the classroom, the 16th ICMI study, new ICMI study series*. New York: Springer.

Open Access Except where otherwise noted, this chapter is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Mathematics Houses and Their Impact on Mathematics Education

Ali Rejali, Peter Taylor, Yahya Tabesh, Jérôme Germoni
and Abolfazl Rafiepour

Since 1999, teams of the Iranian high school teachers and university faculty developed and promoted the idea of **Mathematics Houses**. A “Math House” is a community center that aims to provide a learning environment and opportunities for students and teachers at all levels to experience deeper understanding of mathematical concepts and develop creativity through teamwork and cooperation to work on real-life problems through (Barbeau & Taylor, 2009). The first Mathematics House was established in Isfahan, Iran, as an NGO for the occasion of Mathematics Year 2000. Mathematics Houses have been developed in more than 30 cities in Iran under the Iranian Union of Math Houses.

Mathematics Houses have also been established in other places around the world, for example at the Maison des Mathématiques et de l’Informatique (Lyon, France), La Maison des Maths (Quaregnon, Belgium), Mathematicum (Giessen, Germany), and the Archimedes Premises (Belgrade, Serbia).

Goal of the Discussion Group: Introduce Mathematics Houses and similar institutions around the world, discuss their effects on mathematics education and their important impacts on promoting teamwork and popularizing mathematics, and look for some new ways of cooperation and exchange of experiences.

Structure of the Discussion Group: First day of the program started with an introduction by Peter Taylor, followed by a talk by Ali Rejali introducing Isfahan Mathematics House. Christian Mercat then introduced the House for Mathematics and Informatics in France and Abolfazl Rafiepour discussed on developing Mathematics Houses in Iran, followed by a discussion session chaired by Peter Taylor. The second day started with a talk on content development in Mathematics Houses by Yahya Tabesh, which was then followed by panel discussions on goals, strategies, and programs for Mathematics Houses chaired by Peter Taylor with Christian Mercat, Yahya Tabesh, and Abolfazl Rafiepour as the panel members.

A. Rejali (✉)
Isfahan University of Technology, Isfahan, Iran
e-mail: a_rejali@cc.iut.ac.ir; a.rejali@yahoo.com

TSG 6: Activities and programs for gifted students

Team Chairs: Viktor Freiman, Université de Moncton, Canada,
viktor.freiman@umoncton.ca
Ali Rejali, Isfahan University of Technology, Iran, a_rejali@cc.iut.ac.ir

Team Members: Mark Applebaum, Kaye Academic College of Education, Israel
Arne Mogensen, Aarhus College of Education, Denmark
Pablo Dartnell, Universidad de Chile, Chile

The Mathematics Enthusiast

Volume 8
Number 1 *Numbers 1 & 2*

Article 8

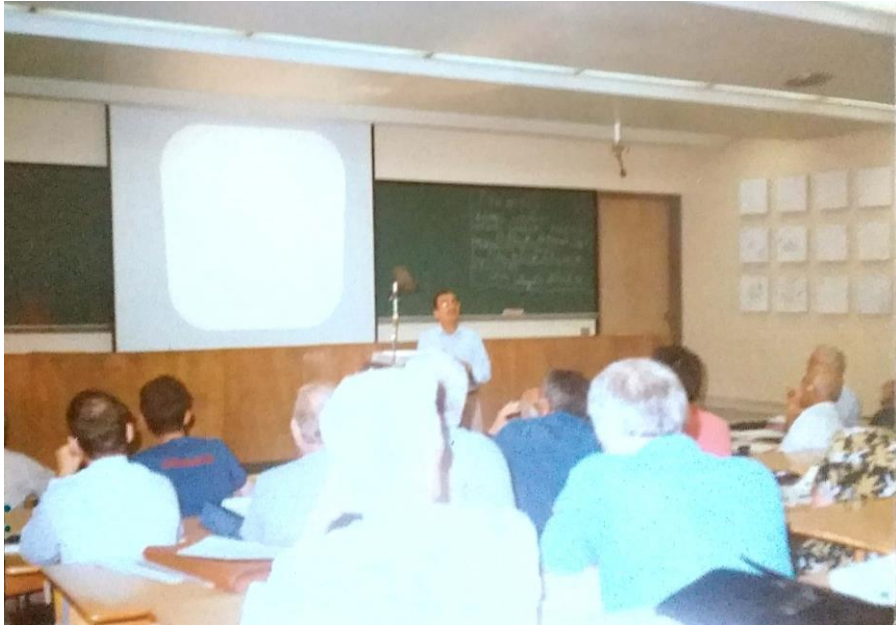
1-2011

New perspectives on identification and fostering mathematically gifted students: matching research and practice

Viktor Freiman

Ali Rejali

Rejali at International Conferences

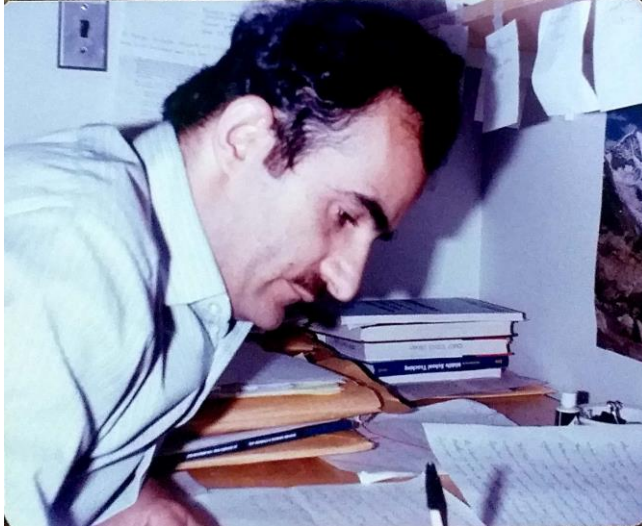
Visiting Schools Abroad

Iranian Visitor

Ali Rejali from the Isfahan University of Technology who is presently on sabbatical at the ANU and U of C, visited the Maths faculty recently to discuss senior secondary education in relation to mathematics. It is planned to have Ali return and spend some time in class with the students and in further discussion with the staff. Much can be gained from this exchange of information and we welcome the opportunity of spending time with us.

Rejali at Harvard

Visiting Harvard University

6-5-b

HARVARD UNIVERSITY
DEPARTMENT OF MATHEMATICS

January 25, 1985

AREA CODE 617
495-2179/1

SCIENCE CENTER
ONE OXFORD STREET
CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS 02138

Professor Ali Rejali
Department of Mathematics
Isfahan University of Technology
Isfahan, IRAN

Dear Professor Rejali,

The Department of Mathematics is pleased to invite you as Visiting Scholar for the academic Year 1985-1986. This position, though without salary, will allow you access to our libraries and (of course) participation in any lecture or seminar that may be of interest to you.

Because our office space is limited, we cannot promise you an office at this time, but we will certainly make every effort to accommodate you.

Looking forward to having you here, I remain,

Sincerely yours,

Barry Mazur
Chairman

BM:ra

1-5-d

HARVARD UNIVERSITY

OFFICE OF THE SECRETARY
17 QUINCY STREET
CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS
June 16, 1986

SIR,

I beg to inform you on behalf of the University and the Dean of the Faculty of Arts and Sciences that you are appointed to serve as

Visiting Scholar in Mathematics
from July 1 through September 30, 1986

subject to the Third Statute of the University (*attached*).

Your obedient servant,

Secretary to the University

Ali Rejali

شماره ۷۷-۹
تاریخ ۱۳۵۷/۷/۲۲

وزارت علوم و آموزش عالی
سازمان امور دانشجویان کشور
گواهینامه تحصیلات خارجی

مدارك تحصیلی آقای علی رجالی
دارنده شناسنامه شماره ۲-۳۰

صادر از اصفهان متولد سال ۱۳۳۰ که در ۲۸ سپتامبر ۱۹۷۸
از دانشگاه استانبول استانبول، فارغ التحصیل شده است در تاریخ ۱۳۵۷/۷/۱۸
رسیدگی و اوزنر تحصیلاتی میبرد و کتبی در آمار از آمریکا شناخته شد.

وزارت علوم
اداره کل امور
اداره امور مدارک تحصیلی خارجی

وزارت علوم و آموزش عالی
سازمان امور دانشجویان کشور
گواهینامه تحصیلات خارجی

از طرف رئیس سازمان امور دانشجویان کشور

این گواهینامه از تاریخ تعیین ارزش نایکسال اعتبار دارد در صورتیکه اصل مدرک خارجی وقتو کمی آن که از طرف مقامات سفارت شاهنشاهی ایران در کشور مربوط گواهی دهنده باشد تسلیم گردد و گواهینامه دائم صادر خواهد شد.

Rejali at Stanford

Peter Taylor at Mathematics House

Fields Medalist Professor Villani at Mathematics House

Peter Taylor's Memories

Peter Taylor

Professor, University of Canberra

I have know Ali Rejali for 32 years, and worked with him in his role of association with the World Federation of National Mathematics Competitions, a thematic affiliated organization of the International Commission on Mathematical Instruction. Ali has been a Vice President of this Federation and was awarded its strictly limited by quota Paul Erdos Award.

Ali has proved heavily committed to the learning process for students via providing challenging activities to them in accordance with their talent level, so that they can improve their mathematical experience beyond the classroom, to their level of capability.

Probably though his highest single experience in this activity was his drive to establish Mathematics Houses throughout Iran, also serving as a model for Mathematics Houses in other countries.

Ali is a true professional in the field of educating.

One of the exhibits was a geometric pattern which had been designed by Mr Karssenbergh and manufactured by Mr. Ghanbari in Isfahan. All the time, the House of Mathematics has also had contacts with the Research Group on Mathematics Education of Utrecht University and some of its members and former members have visited Iran and Isfahan. One of them, Mr Tom Goris, has been effective in organizing the participation of Iranian and Isfahani teams in the international Alympiad, a mathematics contest for teams of highschool students. Iranian and Dutch classes of highschool students have also collaborated online on combined mathematics projects.

In the last few years it has been impossible to travel to Iran because of the covid situation. But it is hoped that the contacts will soon resume in real life.

Dr Rejali has inspired us, not only by his vision on international cooperation and his efficient organizing work, but also by his patience and selflessness.

Jan at Mathematics House

private donations we could offer the prize winner a plane ticket so he could come to the Netherlands and attend the conference on geometric patterns.

The Dutch national newspaper NRC published in its weekend issue on September 2, 2006 two full pages on Iranian geometric patterns entitled "a heptagon in Isfahan". The Dutch journal *Nieuw Archief voor Wiskunde* (for mathematics teachers and mathematicians) printed in its June 2008 issue an article 'Ancient and modern secrets of Isfahan' where the modern secret of Isfahan was of course the House of Mathematics. The ancient secret was a pattern in the North Cupola of the Friday Mosque which also appears in a medieval Persian manuscript; the manuscript has recently been published in a full-colour edition (download for free at <https://www.archnet.org/publications/14543>).

In 2009 the Dutch mathematics teacher Mr. Goossen Karssenbergh started to work on a project for mathematics teachers, funded by a Dutch research organization. He decided to work with me and take as his subject Islamic-Persian geometric patterns and tilings. He now has his own workshops and a website on tilings (www.goossenkarssenbergh.nl). In 2017 he took his daughter Maite to Isfahan, and after the trip she wrote a novel on the relationship with her father and on her experiences in Iran, entitled "Snijpunt Isfahan" (Intersection point Isfahan). The directors of the national Dutch Tile Museum, located in the small village of Otterlo, were inspired by this novel to organize a special exhibition on Tilings in Eastern and Western Cultures, which took place in the spring of 2022.

we have had tryouts of such activities with our students in Utrecht and then with the members and students of the Mathematics House in Isfahan, always with the cooperation of our dear colleague Dr Bagheri from Tehran. Only if these tryouts were successful, we dared to present these workshops on other occasions. I think it is best to describe the influence of Dr Rejali and the House of Mathematics in the Netherlands by presenting a list of things that have happened here with Isfahani inspiration. These projects have been worthwhile and have all contributed a little to peace and understanding between the Iranian and Dutch people. We have always been helped by many persons and organizations, and I wish to take this opportunity to thank the Embassy of the Islamic Republic of Iran in the Netherlands (La Haye) for their continued support and encouragement.

In cooperation with the House of Mathematics, approximately 70 students in the exact sciences from Dutch universities in Utrecht and Leiden have visited Iran on scientific and educational trips. One of these trips involved a Mathematics and Art conference in Isfahan in May 2006. In cooperation with Dr Bagheri, we were then able to organize an international conference in Leiden (Netherlands) on Geometric Patterns in Islamic Art in September 2006, where of course a delegation from Isfahan participated. Previously we had asked the Mathematics House to organize a contest among its students to develop a new geometric or calligraphic pattern in Iranian style but also related to the work of the Dutch artist M.C. Escher (who himself was influenced by Islamic tilings). Through

Dutch experiences with Dr Rejali and the House of Mathematics

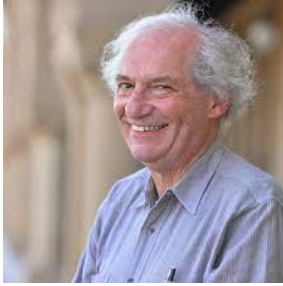
**Jan Hogendijk, Utrecht
University, Netherlands.**

My contacts with Dr Rejali date back to 1995, when we met after my first, touristic, trip to Iran. I stayed a few more days and gave a talk on an Arabic text by an Iranian mathematician, Ahmad ibn Mohammad ibn Abdaljalil Sagzi (10th c.) on geometric problem solving, in much the same vein as Polya's *How to Solve It*. Dr Rejali attended the talk and then invited me again, so a few months later I found myself for the second time in Isfahan, as a participant and speaker on a conference for 800 mathematics teachers. Dr Rejali is one of the main sources of inspiration of the Isfahan Mathematics House, an organization with which several people at Utrecht University have cooperated for many years. The connection is not only through the history of mathematics in Islamic civilization, my own field of research, and also one of the areas of interest of the Mathematics House. The Mathematics House has also inspired us to develop concrete, hands-on, workshops on mathematics, accessible to highschool students and to a general audience. We try to combine the two inspirations and have prepared many such activities in the history of mathematics and astronomy for specialists and also for a more general audience. Since 2005 I have been assisted by Mr Wilfred de Graaf, then a mathematics student. Usually,

He keeps high mathematical standards but is really interested in inspiring youngsters.

By then I had moved to the Harvard Mathematics Department and Ali managed to take a sabbatical year to visit and work with me. He wanted to get back to do some research and we found we still had common interests (we still do). Ali came along to a graduate course I was teaching on using non-commutative Fourier analysis to do probability and statistics. I had been a graduate student at Harvard and my advisor, Andrew Gleason, was still active and also managed to come along to my course. By some strange quirk of fate Ali and Gleason got interested in part of the subject and made substantial contributions in combined work. A really original point of view that is alive and well to this day. I wrote up their results and included them in a book on the subject. However, the ideas are original and powerful enough to keep being useful. This past year I gave the Kolomogorov lecture For the Bernoulli society and featured Ali's ideas and just this week I gave a lecture in Melbourne that borrowed heavily from Ali.

I have followed his progress in the Irianian mathematical community over the years. I am proud to have had a hand in starting him off and very happy that you are honoring him.

Memories of Ali Rejali

Persi Diaconis
Professor of Mathematics
and Statistics
Stanford University

Ali did his Ph.D. Thesis with me at Stanford University. Indeed, he was my absolute first student. We were both in the statistics department but both of us loved mathematics, in particular number theory. There is a healthy interaction between number theory and probability (called 'probabalistic number theory') and Ali worked in that. He used hard complex variable techniques combined with original probabilistic arguments to get good approximations to things like 'the number of prime divisors of a randomly chosen integer'. I remember him as careful, hard working and original. Just after he completed his thesis, Ali returned to Iran and I had several years of worry! Here was a young man, just at the start of his career in the middle of a revolution. I didn't hear about Ali for five years or so and I'm afraid I really was worried. BUT then the dust settled and Ali was a dean at one of your good universities. Someone saw that he has many talents; in addition to pure research, he is a truly gifted communicated/teacher//organizer.

Reviewer of American Mathematical Reviews

Mathematical Reviews

416 Fourth Street
P.O. Box 8604
Ann Arbor, MI 48107-8604, USA
Telephone: (313) 996-5250

November 17, 1986

Professor Ali Rejali
Department of Mathematics
Isfahan University of Technology
Isfahan, IRAN

Dear Professor Rejali:

I am writing to invite you to become a reviewer for Mathematical Reviews.

As you probably know, *Mathematical Reviews* covers the world research literature in mathematics by means of critical reviews. The amount of this literature seems to be increasing every year. In order to keep up with this growth, to speed up the reviewing process, and to improve the quality of the reviews, we are actively seeking new reviewers in all fields of specialization.

It appears from your publications that your qualifications and research interests are precisely the kind we need. We would be very pleased to have you work with us.

If you are interested and have the time to write reviews, please fill out and return the enclosed card. We ask our reviewers to be prepared to handle one article per month on the average although this rate is rarely attained in practice. Please provide us with a description of your interests in your own words, preferably supplemented by the relevant numbers from the 1980 Mathematics Subject Classification list (1985 Revision), which may be found in the 1984 index issue of *Math Reviews*.

We have a particular need for reviewers who are able to read items written in Slavic languages, Chinese, etc.

I look forward to hearing from you.

Sincerely yours,

R. G. Bartle
Executive Editor

RGB:imd
Enclosure

F.R.S.

ROYAL STATISTICAL SOCIETY

25 Enford Street, London W1H 2BH

22nd November, 1984.

Dr. A. Rejali,
Dept. of Mathematics,
University of Technology,
Isfahan,
Iran.

Dear Sir or Madam,

I have the honour to inform you that at the Ordinary General Meeting of the Society held on **21st November, 1984**, you were elected a Fellow of the Royal Statistical Society.

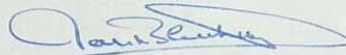
Enclosed herewith is a copy of the Regulations of the Society and other relevant documents. Your attention is drawn to Bye-law 4, the final provision of which reads "upon his election a Fellow shall have the right of attaching to his name the letters F.S.S., but not in connection with any trade or business other than the publication of any book or literary notice".

The first Annual Subscription is *due on election* and subsequent annual subscriptions on January 1st in each year. For Fellows elected at the meetings in October, November and December, the payment *due on election* covers the subscription till the end of the following year, but does not entitle them to receive any journals for the year in which they are elected. Fellows wishing to receive these may do so by paying the subscription for the year of election. Fellows who have attained the age of sixty-five years or produce a certificate to show they are full-time students may pay a reduced subscription. Details are given on the attached form.

The Society publishes three Journals, Series A (General), Series B (Methodological), and Series C (Applied Statistics). Full particulars are given in the Regulations referred to above. Fellows of the Society are entitled to receive any one of these Journals, and may receive either or both of the other Journals for an additional payment. Membership of the Sections or Local Groups of the Society is at present open, free of charge, to all Fellows. *A form for indicating which Journals you wish to receive and to which local group you would like to belong is enclosed and I should be glad if you would complete this and return it to me as soon as possible together with your first remittance.*

The Editors are at all times glad to give careful consideration to short communications from Fellows of the Society for publication in the Journals.

Yours faithfully,

Secretary.

mathematics at Isfahan University of Technology, with the help of the research deputy of the Ministry of Science in February of 2019.

(139) Investigating the problems of training and performing statistical tasks, and writing a paper on these challenges that led to a seminar held in February 2010 at the University of Isfahan.

(140) Following up on mathematics houses issues especially Isfahan Mathematics House, Mathematics Houses Council and Teachers Educational Scientific Associations across the country and Unions of Mathematical Teachers' Educational Scientific Associations.

(141) Following up and trying to develop the Isfahan interlibrary loan plan (2006, cont.).

(142) Following up and handling to the tasks related to the Mathematics Advancement Commission of Academy of Sciences of Iran (2011, cont.).

(143) Collaborating with the School Mathematics Department of the Iranian Mathematical Society to develop school mathematics standards.

(144) Visiting schools, especially primary schools, to observe the challenges of primary education, since 1980.

(145) Contributing to holding, presenting a roundtable and a talk at Engineering Education Forum about reasons for challenges face the science and engineering education (2020)

(130) Planning to manage a Study Group on Mathematics Houses to be held at the 2020 International Congress of Mathematical Education in China.

(131) Collaborating with Mr. Tabesh and a group of Stanford University colleagues to set up a virtual math education network for children and students to use math games and perform math modeling work under the name Poly Up, since 2019.

(132) Collaborating with the Faculty of Education at McGill University of Canada on Mathematics and Statistics Education (Summer 2019).

(133) Collaborating with the Faculty of Mathematics of the Isfahan University of Technology in developing a new curriculum for BSc. Program in mathematics, 2017-2019.

(134) Collaboration in planning for launching the data science field in the Isfahan University of Technology, as an interdisciplinary field, 2018-cont.

(135) Collaboration in Planning the Mathematics and Statistics Day at the Isfahan University of Technology to attract top students, 2018-2019.

(136) Trying to recruit talented and young mathematics and statistics professors with formal membership in the recruitment committee of the Faculty of Mathematical Sciences.

(137) Providing a program for holding the Mathematics and Statistics Day for the Faculty of Mathematics of the Isfahan University of Technology in winter 2019.

(138) Investigating of the problems in the mathematics education of Iran, and presenting the holding plan for some seminar of failure in

(120) Co-Chair of a DG on Mathematics Houses at ICME-13 and its report, Hamburg, (2016).link.springer.com/book/10.1007%2F978-3-319-62597-3?page=3

(121) Program Chair of the 2nd Iranian mathematical Society gathering for the improvement of mathematics education and research, Khansar, (2016).

(122) Co-organizer of the meeting of the representatives and members of working teams of Iranian Mathematical Society, Tehran, (2017).

(123) Organizer for the Iranian Mathematical Society's representatives gathering, at the Statistical Center of Iran, (2017).

(124) Member of the Ranking Committee for Statisticians for the Iranian Statistical Society, (2017-2019).

(125) Panel member for the future of science and mathematical education in Iran, (2017).

(126) Following up the approvals of the International Relation Committee of the plan for improvement of Isfahan University of Technology.

(127) Contributing to holding, presenting a roundtable and a talk at the Second Seminar on the Challenges Facing Mathematical Sciences at the Ferdowsi University of Mashhad.

(128) Keeping following up on the Iranian universities entrance examinations plan with attending in the Education and Research Commission in the Iranian Parliament.

(129) Being a member of the planning committee of the study group of 11th International Congress on Mathematical Education which is to be held in China in 2020.

(109) Member of the national committee (Setad) for the International Year of Statistic 2013 (IYS 2013), (2012-2013).

(110) Founding member of the Commission on improvement of Mathematics, Academy of Sciences, Iran, (2012-2017).

(111) Member of Executive Committee of Algebra Days at Isfahan Mathematics House, (2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018 and 2019).

(112) Founder of the Union for the Iranian Mathematical Sciences Union (2013).

(113) Member of Founding Board of Isfahan Statistics House, (2013-cont).

(114) Member of Scientific Committee of 12th Iranian Statistical Conference, Kermanshah, (2014).

(115) Chairman of Scientific committee for the first seminar on Mathematical Sciences and their Challenges in Iran, (2015).

(116) Chair of a team working on the challenges face the education, Academy of Sciences, (2015- 2017).

(117) Chairman, Scientific Committee on Mathematical Sciences and Challenges Seminar, Tehran, Iran, (92015).

(118) Chairman of the Committee for International relations of the Iranian Mathematical Society, (2015-cont).

(119) Member of the International Relation Committee and the board of the plan for improvement of Isfahan University of Technology, (2015- 2017).

- (97) Founder of Isfahan Inter-Libraries Loan Plan (2006)
- (98) Member of the board for Iranian Mathematics Houses Commission, (2006-2012).
- (99) Member of Professor Fatemi's Award Committee of the Iranian Mathematical Society, (2006-2019).
- (100) Organizer of the first Isfahan Statistics Team Competition (2006), the second (2007), the third (2008), the fourth (2009) and the fifth (2010).
- (101) Member of the Scientific Committee for the 9th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-9), Zahedan, (2006-2007).
- (102) Co-chair of TSG6 (Activities and programs for gifted students), ICME-11, Monterrey, Mexico, (2006-2008).
- (103) Member of the Scientific Committee for the 10th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-10), Yazd, (2007-2009).
- (104) Vice President of the WFNMC, (2008-2018).
- (105) On the Scientific Committee for the 11th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-11), Mazandaran, (2010).
- (106) Chair of the Planning Committee for Statistics week in Iran, (2010).
- (107) Co-chair of TSG34, ICME-12, Seoul, Korea, (2010-2012).
- (108) On the Scientific Committee for the 12th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-12), Semnan, (2012).

(87) Organizer and the chairman for scientific activities of the gathering of mathematics teachers' societies and the representatives of the ministry of education for their cooperation, Isfahan Mathematics House, Isfahan, (2004).

(88) Organizer of the second, third, fourth, fifth and sixth Mathematics House Team Competitions (Tournament of Towns), Isfahan, (2004, 2005, 2006, 2007 and 2008).

(89) Member of the Program Committee for the World Federation of National Mathematics Competitions (WFNMC), (2004-2018).

(90) Member of the scientific committee for the 3rd Iranian Conference on Cryptology, (2004-2005).

(91) Member of the scientific committee for the 5th Iranian Students' Conference on Statistics, (2004-2005).

(92) Co-organizer of the Statistics and Modelling Tour for high school teachers of Iran, (to make them prepared for teaching a course on the subject.), (2004-2006).

(93) Cofounder of the Moje-Nour Society, (ICT for blinds) and its President, (2005-2007), Executive Director, (2012-cont.).

(94) Member of the organizing committee for the Workshop on Art and Mathematics, (2005-2006).

(95) Member of the Scientific Committee for the 8th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-8) Shahrekord, (2005-2006).

(96) Representative of Iran in ICMI (The International Commission on Mathematical Instruction), (2005-2015).

(78) Founder and Chairman of scientific committee for the seminar on the study of the problems of university entrance examinations, Isfahan Mathematics House (with cooperation with the universities of Isfahan and the education organization of Isfahan), Isfahan, (2002). [The outcome of this seminar, as a law was presented to the Iran Parliament in 2003].

(79) Member of the organizing committee for the seminar on the study of the problems of university entrance examinations, Isfahan Mathematics House, Isfahan, (2002).

(80) Member of the Task Force for the activities of the WFNMC at ICME-10, (2002-2004).

(81) Organizer of the first Mathematics House Team Competition (Isfahan Entrance into the Tournament of Towns), (2003).

(82) Member of 16th ICMI study “Challenging mathematics in and beyond the classroom”, The International Commission on Mathematical Instruction (ICMI), (2003).

(83) Founder and a member of founding committee for establishment of Iranian Mathematics Houses' Commission, (2002-2003).

(84) Executive member of the Union for mathematics teachers' societies, Iran, (2003-2011).

(85) Chairman of the scientific committee for the education section of the 7th Iranian Statistics Conference, (2003-2004).

(86) Chairman of the Committee for finalizing the new law for university entrance examinations which is presented to Iranian Parliament, (2003-2007), which became a law in 2007.

Federation of National Mathematics Competitions (WFNMC), (2000-2002).

(69) Inspector of the Iranian Statistical Society, (2000-2004).

(70) Co-organizer of an internet In-service programs for high school mathematics teachers of Isfahan, Isfahan Mathematics House in cooperation with Isfahan society for mathematics teachers, (2000-2003).

(71) Member of the scientific committee for the fifth Iranian Mathematics Education Conference, Mashhad, Iran, (2000-2001).

(72) Member of the scientific committee for the third probability and stochastic processes Khonsar, Iran, (2000-2001).

(73) Convener of the Topic Area 1, "Geometry and Mathematics Competitions", 4th WFNMC conference, Melbourne, Australia, (2002, 2001-2002).

(74) Co-organizer of Statistics Days for university students of Isfahan, Isfahan Mathematics House, Isfahan, (2001, 2002, 2003, 2004, 2005 and 2006).

(75) Representative of the International Mathematics Tournament of Towns in Iran, (1988-2009).

(76) Organizer of the first team competition on mathematics, Isfahan Mathematics House, Isfahan, (2002).

(77) Member of the scientific and organizing committees for the first Information Technology seminar for schools. Isfahan Mathematics House, Isfahan, (2002).

(58) Member of the scientific committee for the second probability and stochastic processes seminar in Tafresh, Iran, (1999).

(59) Member of the High Commission for establishment of the teachers' societies, Ministry of education, (1999-2003).

(60) Founding member of the committee on mathematics and development, a subcommittee of Setad for the WMY-2000, (1999-2000).

(61) Founding member of the committee on mathematics education, a subcommittee of Setad for the WMY-2000, (1999-2000).

(62) Member of the founding committee for the Iranian society of Cryptology, (1999-2000).

(63) Founder of a committee for the study of university entrance examinations, Setad, Tehran, (2000).

(64) Organizer of a one day seminar for the university lecturers on Mathematics Education, Setad, Tehran, (2000).

(65) Co-organizer of a one day seminar on the role of statistics in development, Isfahan University of Technology, (2000).

(66) Co-organizer of Statistics Day for high school students of Isfahan, Isfahan University of Technology, (2000).

(67) Member of the scientific committee for the mathematics and communications seminar, Communication Research Center, Tehran, Iran, (1999 -2000).

(68) Member of the Committee for the improvement of the role of teachers in activities related to mathematics competitions, World

(46) Member of the executive committee for the national committee of the WMY (2000, 1998-2000).

(47) Member of election committee for the Executive Committee of the Iranian Mathematical Society, (1997-1998 and 2005-2006).

(48) Member of the founding committee for the Iranian Union for teacher's mathematics societies, (1997-2001).

(49) Member of the organizing committee for the second seminar on differential equations, dynamical systems and their applications, (1998).

(50) Cochairman of the Topic Area 6, "Geometry and Mathematics Competitions", 3rd WFNMC Congress, Zhong Shan, China, (1998).

(51) Chairman of the scientific committee for the education section of the fourth Iranian Statistics Conference, (1998)

(52) Founding member of the information committee of Isfahan University of Technology, (1998-2001).

(53) Co-Organizer of the first national meeting for the National Committee (Setad) for the WMY-2000, (1998).

(54) Member of the organizing committee for the 5th Iranian Statistics Conference, (1998-2000).

(55) Cofounder of Isfahan Mathematics House, (1999).

(56) Member of both the Board and Scientific Committees of Isfahan Mathematics House, (1999, cont.).

(57) Organizer of the second national meeting for the national Committee (Setad) for the WMY-2000, (1999).

(35) Member of the scientific committee for the fifth Islamic countries statistics Conference, Lahore, Pakistan, (1994).

(36) Member of the scientific committee for the twenty sixth Iranian Mathematics Conference, Kerman, (1995).

(37) Member of the advisory board for Kharazmi festival for young talented students in Isfahan, (1995-1999).

(38) Member of the scientific committee for the education section of the twenty seventh Iranian mathematics conference, Shiraz, (1996).

(39) Member of the committee for organizing the third Iranian statistics conference, Tehran, (1996).

(40) Chairman, Scientific Committee for organizing the First Iranian Mathematics Education Conference, first IMEC, Isfahan, (1996).

(41) Member of the organizing committee for the first IMEC, Isfahan, (1996). (Founder of the Iranian mathematics education conferences).

(42) Member of the International panel of judges for International Mathematical Talent Search, (1997-cont).

(43) Member of the Hilbert and Erdos Awards Subcommittee of the World Federation of National Mathematics Competitions, (WFNMC), 1996-2000, (2000-2004).

(44) Founding member of the national committee (Setad) for the world mathematical year 2000 (WMY 2000), (1997-2000).

(45) Member of the plan committee for the national Committee of the WMY- 2000, (1997-2000).

(24) Founder and Coordinator of the First National Mathematics Competition, (1984).

(25) Member of the National Committee for Mathematics Competitions, (1987-1991).

(26) Member of the Committee for Investigation the Causes of Lack of Interest in Mathematics, Research Organization, Ministry of Education, (1983-1984).

(27) Organizer of a one-day Computer seminar for high school teachers of Isfahan, (1988).

(28) Co-organizer of the education section of the twenty second annual Iranian Mathematics Conference, Mashhad, (1991).

(29) Organizer of a one-day Seminar on problems of research and development in Isfahan University of Technology, Isfahan, (1991).

(30) Organizer of the education section of the twenty third annual Iranian Mathematics Conference, Kermanshah, (1992).

(31) Observer in the Advisory Committee for the Australian Mathematics Trust (1992).

(32) Founder and Co-organizer of the first Iranian academy of sciences' exam (G.R.E. type) in Mathematical Sciences, (1993).

(33) Co-founder of the societies for Mathematics teachers in Khorasan, Fars, Isfahan, Kerman, Chaharmahal and Bakhtiary, Yazd, Bushehr, Gilan, Zanjan, East Azarbayejan, and Ghazvin provinces in Iran, (1994-1997).

(34) Member of the scientific committee for the second Iranian statistics conference, Mashhad, (1994).

(12) Member of the school board, Isfahan University of Technology, (1991).

(13) Member of the Promotion Committee, Isfahan University of Technology, (1990-1992).

(14) Executive Member of the Iranian Mathematical Society, (1980-1984. 1990-1992, 2014-cont.

(15) Treasurer and Vice Chairman of the Iranian Mathematical Society, (1981-1984).

(16) Executive Member of the Iranian Statistical Society, (1991-1992, 1994-1996).

(17) Member of the Organizing Committee for the Twelfth Iranian Mathematics Conference, (1981).

(18) Treasurer of the Iranian Statistical Society, (1991-1992).

(19) Member of the Organizing Committee for the summer seminar of the Iranian Mathematical Society, (1981).

(20) Member of both (Organizing and Scientific) Committees for the First Iranian Statistics Conference, (1992), (Cofounder of the Iranian Statistics Conferences)

(21) Member of the Committee for Mathematics, Iran Publishing Center, (1980-1982).

(22) Member of the Plan Committee for Mathematics, Ministry of Higher Education. (1991-1992).

(23) Cofounder and the Member of the Organizing Committee for the First Mathematics Competition of Isfahan, (1983).

N-Administrational Experiences:

(1) Cofounder and Coordinator of the Teachers' Research Center of Isfahan, (1980-1982).

(2) Chairman, Department of Mathematics, Isfahan University of Technology, (1981-1983).

(3) Dean, College of Sciences, Isfahan University of Technology, (1981-1984).

(4) Director of Computer Center, Isfahan University of Technology, (1987-1989).

(5) Vice Dean in Research, School of Mathematics, Isfahan University of Technology, (1986-1992, 1994-1997, 1997-1999).

(6) Director of Graduate studies, School of Mathematics, Isfahan University of Technology, (1986 -1987, 1993-1994).

(7) Chairman, Committee for Higher Education, Plan and Budget Organization, (1982-1983).

(8) Member of the Committee for the Social Activities Plans, Plan and Budget Organization, (1982-1983).

(9) Member of the Committee for Computer Center, Isfahan University of Technology, (1982-1984 and 1986-1990).

(10) Member of the Committee for Libraries, Isfahan University of Technology, (1989-1990. 1994-1997).

(11) Member of the Isfahan University of Technology Plan Committee, (1990-1991 and 1998-1999).

(16) Hemati Pour, N. (Predictive Regression with order-autoregressive predictors), in cooperation with Dr. Alimoradi, (2012).

(17) Homayoni, E. (Robust Tests in Logistic Regression Model), in cooperation with Dr. Alimoradi, (2012).

(18) Nadi, M. F. (On the Effect of phase truncation in a certain queue-birth and- death- Process), in cooperation with Dr. Mahmoodi, (2012).

(19) Parvaneh Z., A. (On Simulation of Tempered Stable Distributions), (2015).

M- Graduate Judge:

(1) On panel of judges for Ph.D. Qualifying examinations of Mashhad Ferdowsi University, (2003-2004).

(2) On panel of judges for Ph.D. Qualifying examinations of Shiraz University, (2007-2008).

(3) On panel of judges for Ph.D. Qualifying examinations of Isfahan University of Technology, (2007-2008).

(4) External examiner for thesis of Ph.D. students

(a) Dr. Parvardeh, Dr.Dolati, Dr. Sharghi and Dr. Bidram of Shiraz University.

(b) Dr. Salehi Rad and Dr. BadamchiZadeh of Mashhad Ferdowsi University.

(c) Dr. Keikhaee of Isfahan University of Technology.

- (6) Saneii, Zahra, (An exponential queueing model with competition for service), in cooperation with Dr. Naderi, (2003).
- (7) Yaeghobi, Moslem, (Limiting distributions of vectors of positive random variables), (2004).
- (8) Shams, Mehdi, (Basu's theorem and its applications), in cooperation with Professor Parsian, (2005).
- (9) Hashemi, Maryam (Simple Resampling Methods for Censored regression quantiles), in cooperation with Dr. Alimoradi, (2007).
- (10) Hassanzadeh, Amin (Simulation and Inference for Stochastic Volatility Models Driven by Lévy Processes), in cooperation with Dr. Naderi, (2009).
- (11) Behmanesh, Tohid (Robust Estimation of Error Scale in Nonparametric Regression Models), in cooperation with Dr. Alimoradi, (2010).
- (12) Salmani, Saeed (On the Simple Linear Regression Model with Correlated Measurement Errors), in cooperation with Dr. Alimoradi, (2010).
- (13) Ramazani, Mehdi (Nonparametric methods in Multivariate Factorial Designs with Large Number of Factor Levels), in cooperation with Dr. Alimoradi, (2010).
- (14) Shahmandi H., Marzieh (Multicollinearity and Logistic Regression), in cooperation with Dr. Alimoradi, (2010).
- (15) Fatehi P. Masoud (Scheduling in Many Server Service Systems), (2011).

course in Biostatistics. Sampling Methods, Mathematics Education, Mathematical teaching methods for elementary school teachers, Methods for teaching Mathematics, Problem solving in Number Theory and Probability for Iranian IMO teams. Different courses on Mathematics and Statistics for high school mathematics teachers at different in-service projects. Undergraduate project advisor in Statistical and Educational projects. Graduate seminar advisor and Graduate project advisor in Number Theory, Probability Theory, Bootstrap Methods, Wavelet Analysis, Spatial Statistics and Queuing Systems. Leading members of the Mathematics House of Isfahan in number theory and statistics projects. The cooperative methods of teaching for elementary school teachers. The cooperative problem solving methods in number theory and statistics for the members of the Mathematics House of Isfahan. Research Methods for high school teachers of mathematics. Teaching mathematics teachers how to use internet for mathematics teaching. Workshops on the goals of teaching and concepts of mathematics for elementary school teachers, Workshops for a group of lecturers at teacher training centers on cooperative teaching methods.

L- Graduate Advisor:

- (1) Oliaeena, Maziar, (Distributions of numbers), (1992).
- (2) Firoozbakht, Farideh, (Distributions of primes), (1992).
- (3) Eftekhari, Hora, (Convergence birth and death processes), in cooperation with Dr. Naderi, (2003).
- (4) Moatamedi, Giti, (Analysis of busy and ideal periods in queues), in cooperation with Dr. Naderi, (2003).
- (5) Dorcheh, Maryam, (A queueing model with variable number of servers), in cooperation with Dr. Naderi, (2003).

(131) Invited Speaker by the UNESCO Chair on Engineering Education, Webinar of What Can be Done for the Future of Basic Science and Engineering, University of Tehran, (2022).

J-Teaching Experiences:

(1) Shiraz University, (1978-1980).

(2) Isfahan University of Technology, 1980, continuing.

(3) Visiting Harvard University Mathematics Department, (1985-1986).

(4) Visiting the Centre for Mathematics and its Applications, (CMA), The Australian National University, and The Australian International Centre for Mathematics Enrichments, University of Canberra, Canberra, Australia, (1992-1993).

(5) Visiting Department of Statistics of Stanford University, (1993).

K- Courses Taught:

Calculus, Mathematical Analysis, Advanced course in Real Analysis. Linear Algebra. Number Theory, Analytic Number Theory, Workshops in Number Theory, Advanced course in Analytic Number Theory. Computational Number Theory, Elementary Probability, Probability and Its applications, Probability, Engineering Probability, Elementary Statistics and Probability (which caused interest in new incoming students into the statistics field), Computational Number Theory, Advanced course in Probability Theory. Elementary Stochastic Processes, Advanced course in Stochastic Processes, Queuing Theory, Applied stochastic processes. Elementary Statistics, Statistical Methods, Mathematical Statistics. Multivariate Analysis, Biostatistics, Social Statistics, Engineering Statistics, Advanced

(118) Invited Speaker at the 10th *Seminar* on Probability and Stochastic *Processes*, Yazd, Iran, (2015).

(119) Invited Speaker at the gathering of Mathematics Teachers, Isfahan Teachers' Research Center, Isfahan, Iran, (2015).

(120) Co-Chair, Discussion Group on Mathematics Houses at ICME-13, (2016).

(121) Keynote Speaker at the IASE Satellite Conference, Rabat, Morocco, (2017). iase-web.org/conference/satellite17/keynotes.php

(122) Invited Speaker at a Gathering on Mathematics Teaching and the Challenges Ahead, Yazd, IRAN, (2017).

(123) Invited Speaker at the International Forum on Science Education, Islamabad, Pakistan, (2018).

(124) A Member of the Panel on Statistician System in Iran, Held at the 13th Iranian Statistical Conference, Shahrood, Iran, (2018).

(125) Invited Speaker at the First Seminar of Statistics Education, Mashhad, (2018).

(126) Invited Lecturer at Weekly Seminars of Isfahan University of Technology School of Mathematics, (2019).

(127) Invited Speaker at the Second Seminar of Statistics Education, Mashhad, (2019).

(128) Invited Speaker at the Third Seminar of Statistics Education, Birjand, (2021).

(129) Mathematical Education Challenges and its Solutions, International University of Chababar, (2021).

(130) Invited Speaker at the Seminar Commemorating of the International Year of Basic Sciences for Sustainable Development, University of Isfahan, (2022).

(107) Plenary Speaker at Najafabad PayamehNour University about mathematics thinking, Najafabad, Iran, (2007)

(108) Invited speaker at gathering of Mathematics teacher and University Faculty and students of Yazd province, Yazd Mathematics House, (2008).

(109) Invited speaker at the gathering of Khorasan Razavi Mathematics Teacher's Society, (2008).

(110) Plenary speaker at the Teacher Training Centers of Khorasan Provinces, (2008).

(111) Invited speaker at Henrei Poincare Institute in Paris, France, (2011).

(112) Main speaker at Mathematics Teachers' Union Gathering in Tabriz, Iran, (2011).

(113) Invited Speaker at Shahid Beheshti University Statistics Day, Tehran, Iran, (2011).

(114) Invited Speaker at the weekly colloquium of Tarbiat Modaress Statistics Department, Tehran, Iran, (2011).

(115) Invited Speaker at Shiraz University of Technology Mathematics Department, Shiraz, Iran, (2011).

(116) Main Speaker at the WFNMC mini-conference, Seoul, Korea, (2012).

(117) Invited Speaker at the Seminar at the Faculty of Science and Engineering Department of Mathematics and Statistics, Laval University, Quebec, Canada, (9 June 2014).

(95) Main speaker at Islamic Geometric patterns workshop, Leiden, Netherlands, (2006).

(96) Main speaker at Mobarakeh Education Department, (2006).

(97) Main speaker at Tehran Education Department, (2006).

(98) Main speaker at student researchers meeting in Khomeini Shar, (2006).

(99) Main speaker at High school teachers' gathering of Branch 1 of Isfahan Education Department, (2007).

(100) Running a workshop on active teaching for intermediate teachers of Branch 1 of Isfahan Education Department, (2007).

(101) Main speaker at High school teachers' gathering of Branch 2 of Isfahan Education Department, (2007).

(102) Main speaker at High school and intermediate teachers' gathering of Branch 4 of Isfahan Education Department, (2007).

(103) Main speaker at gathering of student researchers and teachers of Borojen, Chaharmahal Bakhtiary, (2007).

(104) Main speaker at the Opening of Delijan Mathematics House, Delijan, (2007).

(105) On panel discussion of Iranian Mathematical Society on Research in Schools at 38th Iranian Mathematics Conference, Zanjan, Iran, (2007).

(106) Plenary Speaker at Isfahan Universities student gathering for Statistics Day, Isfahan, Iran, (2007).

(84) Plenary Lecturer at 35th Iranian Mathematics Conference, Ahwaz, Iran, (2005).

(85) Main Speaker at workshops in Statistics and Modelling for Teachers of Chahar Mehal and Bakhtiary, Mazandaran, Ghazvin, Khorasan and Isfahan, (summer of 2005).

(86) Plenary Lecturer and Invited Speaker at 36th Iranian Mathematics Conference, Yazd, Iran, (2005).

(87) Main Speaker at the gathering of mathematics teachers of branch 1 of education department of Isfahan, (2005).

(88) Main Speaker at Monday gatherings of mathematics teachers of Isfahan, each year in (2005 and 2006), (Co-Founder of these meetings at 1979.)

(89) Invited speaker at Khomein Mathematics House special programs for teachers and students, (2006).

(90) Main speaker at Mathematics Day special program at university of Isfahan, (2006).

(91) Main speaker at mathematics day special program at Isfahan University of Technology, (2006).

(92) Main speaker at Fars gathering of teachers of mathematics, (2006).

(93) Invited speakers at gatherings of the representatives of Mathematics teachers' societies in Ghom and Ardebil, (2006, and 2006).

(94) Invited speaker at Freduenthal Institute of Utrecht University, Netherlands, (2006).

(72) Main Speaker at the gathering of the Union of Mathematics Teachers' societies of Iran, Shahrekord, Chaharmahal, (2003).

(73) Invited Speaker at 8th gathering of mathematics teachers in Mazandaran, (2003).

(74) Invited Speaker at 2nd mathematics education gathering of Khorasan, Mashhad, Iran, (2003).

(75) Main Speaker at Gonbad Mathematics House, Gonbad, Golastan, Iran, (2003).

(76) Main Speaker at Khosestan Gathering of Mathematics teachers in honor of Dr. Karamzadeh, Ahwaz, Iran, (2003).

(77) Main Speaker at Zarin Shahr Teacher's Research Center, Zarin Shahr, Isfahan, Iran, (2003).

(78) Main Speaker at Gorgan gathering of students, Gorgan, Golastan, (2004).

(79) Main Speaker at the 2nd meeting of teachers of Mathematics in Mathematics House, Gonbad, Golastan, (2004).

(80) Main Speaker at the opening of Saveh Mathematics House, Saveh, Central Province of Iran, (2004).

(81) Main Speaker at the gathering of teachers and teacher students at Sanandaj, Kordestan, Iran, (2004).

(82) Main Speaker at 8th general assembly of Kerman Society for Teachers of Mathematics (Edrak), Kerman, Iran, (2004).

(83) Main Speaker at Neishabour Teachers' Gathering, Neishabour, Khorasan, Iran, (2004).

(61) Main Speaker at Tehran Mathematics Teachers' Society meeting, Tehran, (2002).

(62) The 4th WFNMC Conference, Melbourne, Australia, (2002), as a Peter O'Halloran's fellow.

(63) Main Speaker at the gathering of all societies for teachers in Iran, Tehran, Iran, (2002).

(64) Main Speaker at in-service program of Isfahan Teachers' society, Isfahan, Iran, (2002).

(65) Main Speaker at the Science Summer School, Isfahan University of Technology, (2002).

(66) Invited Speaker at in service program for high school mathematics teachers of Falavarjan, Isfahan, (2002).

(67) Main Speaker at 6th Iranian Mathematics Education Conference IMEC-6, Shiraz, Iran, (2003).

(68) Main Speaker at 6th Festival for high school students of Fars, Shiraz, (2003).

(69) Invited Speaker at the mathematics gathering of Semirom, Isfahan, (2003).

(70) Main Speaker at Isfahan young students' scholars, Saeb research Center, Isfahan, Iran, (2003).

(71) Main Speaker at one day seminar on applications of Computer and internet in Education, Fatemeh Zahra Teachers Training Center, Isfahan, Iran, (2003).

(49) Main Speaker at the meeting of the young scientists' society of Isfahan, Isfahan, (2000).

(50) Main Speaker at the fifth Festival for high school students of Fars, Shiraz Fars, (2001).

(51) Main Speaker at the meeting of Kashanian teachers of mathematics, Kashan, Isfahan, (2001).

(52) Main Speaker at the meeting of Ghom society for mathematics teachers, Ghom, (2001).

(53) Main Speaker at the meeting of Teachers of Gilan, Rasht, (2001).

(54) Main Speaker at Neyshabur Mathematics House meeting on Mathematics Education, Neyshabur, Khorasan, (2001).

(55) Main Speaker at the Gathering of students and teachers of Rey-College, Tehran, (2001).

(56) Main Speaker at the mathematics and statistics Seminar of Rubat Karim and the opening ceremony of its mathematics house, Tehran, (2002).

(57) Main Speaker at the mathematics teachers' gathering of Borkhar, Isfahan, (2002).

(58) Main Speaker at the meeting of high school mathematics teachers of Isfahan, Isfahan, (2002).

(59) Invited Speaker at the 4th Iranian Mathematical Society's seminar for mathematics students, Shiraz, (2002).

(60) Main Speaker at the sixth Festival for high school students of Fars, Shiraz, Fars, (2002).

(38) Main Speaker at WMY- Seminar for teachers and students, Jarghoieh Olia, Isfahan, Iran, (2000).

(39) Main Speaker at the fourth Fars students' Festival, Shiraz, Iran (2000).

(40) Main Speaker at WMY Seminar for mathematics teachers at Khomeini Shahr, Isfahan, (2000).

(41) Main Speaker at Mathematics Day 2000, Isfahan University of Technology, (2000).

(42) Main Speaker at Zarin Shahr Seminar for mathematics teachers and students, Zarin Shahr, Isfahan, (2000).

(43) Main Speaker at Shahid Mohajer Seminar on WMY-2000, Isfahan, (2000).

(44) Main Speaker at a meeting of representatives of the education departments of different provinces, Tehran, Iran, (2000).

(45) One of the main speakers at Isfahan Society of mathematics teachers meeting on the WMY, (2000).

(46) The ninth international congress on mathematical education (ICME-9), Chiba, Tokyo, Japan, (2000) as a Peter O'Halloran's fellow.

(47) The fifth Iranian Statistics conference, Isfahan Univ. of Technology, Isfahan, Iran, (2000), as an invited speaker at education section.

(48) Main Speaker at Khorasgan Seminar for mathematics teachers, Khorasgan, Isfahan, (2000).

(26) The 3rd WFNMC congress, Zhong Shan, China, (1998), as a Peter O'Halloran's fellow.

(27) Main Speaker at in service program for high school teachers, Tehran, Iran, (1998).

(28) Main Speaker at in-service program for high school teachers, Isfahan, Iran, (1998).

(29) Main Speaker at the meeting of the Iranian high school mathematics teachers in Isfahan, (1998).

(30) Main Speaker at high school festivals in Shiraz, Isfahan, Shahrehkord and Shiraz, (1996-1999).

(31) Main Speaker at elementary school teachers' seminar in Isfahan, Iran, (1999).

(32) Main Speaker at intermediate school teachers' meeting in Isfahan, Iran, (1999).

(33) Main Speaker at in-service program for high school teachers, Tehran, Iran, (1999).

(34) Main Speaker at high school mathematics teachers Seminar of Golastan, Iran, (1999).

(35) Main Speaker at intermediate school mathematics teachers' Seminar of Isfahan for the WMY 2000, Isfahan, (2000).

(36) Main Speaker at high school mathematics teachers' Seminar of Arak (the central province), Iran, (2000).

(37) Main Speaker at WMY Seminar for mathematics teachers and official representatives of different cities in Isfahan, Iran, (2000).

(15) Main speaker at discrete mathematics workshop for high-school teachers, Zanjan, Iran, (1995).

(16) Main speaker at Calculus workshops for high-school teachers, Najafabad, Iran, (1995, 1996, 1997, 1999).

(17) Main speaker at Mathematics Festival of Tehran University, (1996).

(18) Bayesian Statistical Inference, Isfahan University of Technology, Isfahan, Iran, (1996).

(19) Main speaker at seminars for high school teachers in Kerman, Mashhad, Shiraz, Shahreh-Kord, Yazd, Zanjan, Rasht, Boshehr, Ghazvin (1994-1999).

(20) The eighth international congress on mathematical education (ICME-8), Sevilla, Spain, (1996).

(21) The first, second, third, fourth, fifth and 6th Iranian Mathematics Education Conferences (IMEC'S), (1996, 1997, 1998, 1999, 2001, 2003).

(22) Workshop on point processes modelling, Isfahan, (1997).

(23) Main Speaker at first Khorasan seminar on Mathematics Education, (1997).

(24) Main speaker at in service program for high school teachers, Bandar Abbas, Iran, (1998).

(25) The first and second Iranian Seminar on the history of mathematics, Bandar Abbas, Iran, (1998, 1999).

- (3) The second Iranian statistics seminar, (1978).
- (4) A short course in number theory, autumn school, Cimpa, Nice, France, (1983), as a Cimpa fellow.
- (5) The sixth international congress on mathematical education (ICME-6), Budapest, Hungary, (1988), as a guest speaker.
- (6) Main speaker at first Kerman Mathematics Conference, Kerman, IRAN, (1989).
- (7) College on recent developments and applications in Mathematics and Computer science, ICTP, Italy (1990).
- (8) Sharif University Seminar on Teaching Calculus, Tehran, IRAN, (1990).
- (9) The first WFNMC Conference, Waterloo, Canada, (1990).
- (10) Sharif University seminar on B. S. System in Mathematics. Tehran, IRAN, (1991).
- (11) The first, second, third, fourth, fifth, sixth, seventh and eighth Iranian Statistics Conferences, IRAN, (1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006).
- (12) The seventh international congress on mathematical education (ICME-7), Quebec, Canada, (1992).
- (13) Bootstrap workshop, CMA, The Australian National University, Canberra, Australia, (1992).
- (14) Workshop on new trends in probability, Stanford University, Stanford, California, (1993).

(23) On the editorial board of JIRSS (Research Journal of the Iranian Statistical Society), (2001-2015).

(24) Editor of Final Report on the Gathering of the seminar on the ways of Cooperation Between Teachers' Societies and Research Institute of the Ministry of Education, Isfahan Mathematics House, (2002).

(25) Editor of the proceedings of the seminar on the role of teachers' societies in improvement of education, (2004).

(26) Report on Research Activities of Isfahan Mathematics House (IMH), for promotion of mathematics teachers in primary schools. Published by IMH and UNESCO, (2007), (in Farsi and English).

(27) Co-editor of the proceedings of the 8th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-8), Shahre- Kord (2007).

(28) On the editorial board of the proceedings of the 10th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-10), Yazd, (2008).

(29) Editor, Proceedings of the Seminar on the Challenges Facing Mathematical Sciences, Academy of Sciences, (2017).

H- Seminar Attendances:

(1) The West Coast Number Theory Conference, USC (1977).

(2) The Ninth, Eleventh, Twelfth, Thirteenth, Fourteenth, Fifteenth, Eighteenth, Twentieth, Twenty first, Twenty second, Twenty third, Twenty fifth, Twenty seventh and Twenty eighth and Thirty fifth Thirty six (as a plenary speaker) and thirty eighth Annual Iranian Mathematics Conferences, (1978, 1980-1984, 1987, 1989-1992, 1994, 1996, 1997, 2005,2005, 2007).

(12) Coeditor of the Proceedings of the first Iranian Statistics Conference, 1992.

(13) Moderator of the Australian Mathematics Competition and Mathematics Challenge for young Australians (1992).

(14) Editor of the Newsletter of the Iranian Statistical Society, (1994-1996), (Numbers 4 through 11).

(15) Editor of the proceedings of the workshop on Mathematics Education, 26th Iranian Mathematics Conference, Kerman, IRAN, (1995).

(16) Coeditor of the proceedings of the first Iranian Mathematics Education Conference, first IMEC, (1996 & 1997).

(17) Coeditor of the Newsletter of the national Committee for WMY 2000, (1997-1999).

(18) Coeditor of the Newsletter of the Iranian Statistical Society, (1997-2002).

(19) Coeditor of Geometry and Mathematics Competitions, papers contributed to: Topic Area 6, 3rd WFNMC Congress, published by IUT, (1998).

(20) On the editorial board for Andisheh-ye Amari, an expository journal of the Iranian Statistical Society, (1998-2001).

(21) Coeditor of the Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies,, (2002-2004).

(22) Editor of Geometry and Mathematics Competitions, Vol. 2, paper contributed to: Topic Area 1, 4th WFNMC conference, published by IUT, (2002). E-version, ww.mathhouse.org

G-Serving as Editor:

(1) Serving on the editorial board of the Bulletin of the Iranian Mathematical Society, (1980-1982).

(2) Coeditor of the Proceeding of the twelfth Iranian Mathematics Conference, (1981).

(3) Coeditor of the Proceedings of the summer seminar of the Iranian Mathematical Society, (1981).

(4) Coeditor of the Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 1981-1982.

(5) Cofounder and Coeditor of "Farhang and Andisheh Riazi" magazine of the Iranian Mathematical Society, (1981-1989).

(6) Editor of the Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 1983-1984, (1990-1992).

(7) Reviewer of the American Math. Reviews, (1986, cont.).

(8) On the editorial board of Peyke Riazi, the publication of the Isfahan University of Technology, (1988-1992).

(9) Column editor of "Mathematics Education" the Newsletter of the Iranian Mathematical Society, (1990-1992), (1994-1995).

(10) Column editor of "Mathematics Research", the Newsletter of the Iranian Mathematical Society, (1991-1992).

(11) On the editorial board for the Dictionary of Mathematics, Iranian Mathematical Society (1980), Published in (1992).

(13) Establishment of a plan committee for the High Commission on National Statistics.

(14) A law for establishment of an NGO organization for evaluation of statisticians. “The Iranian Organization for Statisticians”

(15) Cooperation for Establishment of Isfahan Statistics House on the occasion of International Year of Statistics, (2013).

(16) The role of the entrance examinations in the educational system, TV debate program, (2016).

(17) Establishment of Isfahan Mathematics House. TV interview, (2016).

(18) Teachers as lifelong learners, Scientific panel speaker, UNESCO Chair meeting, Isfahan Farhangian University, (2017).

(19) Warning letter to Iranian Statistics Society (ISS); The Status of education, research and service of Statistics in Iran, (2017).

(20) The Future of Science and Mathematics Education in Iran, 20th Panel of Futurology Desk, Institute for Research and Planning for Education, (2017).

I have been also consulted for different statistical problems, by Electrical Company, Education Department, Khorshid Hospital, Amin Hospital, Iranian Mathematical Society, Iranian Statistical Society, Isfahan University of Technology, Mobarakeh Steel Company, Communication Company of Iran, Ministry of Power, Ministry of Finance, Isfahan Broadcasting organization and the City of Isfahan.

In addition, I offered several proposals for the improvement of the educational system and statistical activities in Iran. Some of these proposals are being executed at the time being and are yielding hopeful results. The proposals are as follows:

- (1) Research Centers for teachers in Iran, (in collaboration with a team of teachers.)
- (2) In-Service project: A curriculum for mathematics teachers to catch up with the up-to-date findings in Mathematics, (in collaboration with a team of teachers at different levels.)
- (3) Iranian Mathematics Competitions.
- (4) Establishment of Mathematics Houses in Iran.
- (5) Establishment of the mathematical societies for teachers in different provinces in Iran.
- (6) Establishment of the Iranian National Committee for the World Mathematical Year 2000, (WMY-2000).
- (7) Establishment of a statistical research center in Iran.
- (8) Establishment of a Union for teacher's mathematics societies in Iran.
- (9) Programs for the Statistics Week in Iran.
- (10) Iranian Statistics Competitions.
- (11) University Entrance Examinations in Iran.
- (12) Sabbatical Leave Program for Mathematics Teachers.

F- Research and publications in Progress:

- (1) Popularizing mathematics, mathematics competitions, and their effect on mathematical education.
- (2) Asymptotic distributions of arithmetic functions, and zeta distribution.
- (3) Sums of asymptotically independent random variables.
- (4) Educational system and its difficulties, especially competitions and university entrance examinations.
- (5) Standards for teaching statistics in schools
- (6) In-service problems for teachers
- (7) Popularizing Statistics
- (8) Standards and goals of teaching mathematics in elementary schools.
- (9) The role of teachers' societies for improvement of Education.
- (10) Joint Numbers, in cooperation with F. Firoozbakht.
- (11) Evaluation of teachers and university professors.
- (12) Probabilistic methods in Combinatorics
- (13) The Economy of Education
- (14) Conjecture by Ali Rejali on asymptotic normality of chromatic number of a random graph.

(31) Panel Discussion on establishment of an NGO organization for evaluation of statisticians in Iran, 9th Iranian Statistics Conference, Shiraz, Iran, (2006), (in Farsi).

(32) Proposals on research activities for the Iranian Union for Mathematics Teachers' societies, Gathering of general assembly of the Union, (2007), (in Farsi).

(33) What are Mathematics Houses in Iran, Presented at the Institute Henri Poincare at Paris, France, (2011).

(34) Challenging Mathematics through the Improvement of Education. Presented at the mini-conference of the WFNMC, Seoul, Korea, (2012).

(35) Teaching mathematics through playing. Presented at IMEC-12, Semnan, Iran, (2012)

(36) Statistical Independence, Asymptotic Independence and the Central Limit Theorem in Statistics, Number Theory and Combinatorics. Presented at the 10th *Seminar* on Probability and Stochastic *Processes*, Yazd, Iran, (2015).

(37) Panel Discussion on Preparation of mathematics teachers at *the 46th Annual Iranian Mathematics Conference, Yazd, Iran, (2015)*.

(38) Changing the position of education from service work to productive tool, Report for the Iranian-Islamic Center for Advancement, (2017).

(22) A report on panel discussion on pre- and in-service programs for high school mathematics teachers, presented at the fifth Iranian Mathematics Education Conference, (2001), (in Farsi).

(23) About Riemann Hypothesis, presented at the Iranian Mathematics Society's conference for university students, Shiraz, IRAN, (2002), (in Farsi).

(24) Teachers, Competitions and Mathematics Education, Discussion paper presented at the 4th conference of the WFNMC, Melbourne, Australia, (2002), in collaboration with Kathrine Chiu, Peter Crippin, Tony Gardiner, Robert Geretschlager and Mark Saul, (in English).

(25) Statistical Thinking, presented at the 2nd mathematics education gathering of Khorason, Iran, (2003), (in Farsi).

(26) A workshop on teaching statistics, presented at the 2nd mathematics education gathering of Khorasan, Iran, (2003), (in Farsi).

(27) Mathematics Houses and their Achievements, presented at Khosestan gathering of mathematics teachers in honor of Dr. Karamzede, Ahwaz, Iran (2003), (in Farsi).

(28) Challenges for the Mathematics Community in Iran, presented as a Plenary Lecture at 35th Iranian Mathematics conference, Ahwaz, Iran, (2005), (in Farsi).

(29) Elementary school mathematics standards and their effects on graduate work in mathematics, presented as a plenary lecture at 36th Iranian Mathematics Conference, Yazd, Iran, (2005), (in Farsi).

(30) Statistical standards and thinking for school students, presented as a plenary lecture at 36th Iranian Mathematics Conference, Yazd, Iran, (2005), (in Farsi).

(12) Popularizing mathematics and organizing the teacher's mathematics societies, presented at 25th Iranian Mathematics Conference, (1994), (in Farsi).

(13) A report on the first Iranian general exam in Mathematical sciences, presented at 25th Iranian Mathematics Conference, (1994), (in Farsi).

(14) Zeta distribution and its applications, presented at second Iranian Statistics Conference, (1994), (in English).

(15) A review on probability, presented at Tehran University Mathematics Festival, (1996), (in Farsi).

(16) GRE-type exam for mathematical sciences, presented in the Topic Group 24, Mathematics competitions, ICME-8, Spain, (1996), (in collaboration with Dr. Hamadani), (in English).

(17) Number Theory and its applications, presented at 28th Iranian Mathematics conference, (1997), (in Farsi).

(18) In-Service Education for Mathematics Teachers, presented at first Khorasan seminar on Mathematics Education, Mashhad, IRAN, (1997), (in Farsi).

(19) Creativity, presented at the meeting of the high school mathematics teachers of Isfahan, (1998), (in Farsi).

(20) Proposals for future activities of the WFNMC, presented at the forum of future Directions, WFNMC fourth session at ICME-9, (2000), (in English.)

(21) Teaching Statistics at Schools, presented at the fifth Iranian statistics conference (2000), (in Farsi).

- (2) Statistical evaluation of the past mathematical competitions in Iran, presented at ICME-6, Budapest, Hungary, (1988), (in English).
- (3) What should be done to be able to solve problems, presented at the twentieth annual Iranian Mathematics Conference, (1989), (in Farsi).
- (4) Asymptotic independence in Number Theory and Statistics, presented at the department of Mathematics Colloquiums, Sharif University of Technology, Tehran, Iran, (1990), (in Farsi).
- (5) The result of a study on problems of research and developments in Isfahan University of Technology, (1991), (in Farsi).
- (6) In--Service projects, presented as a poster and in Working Group 6, at ICME-7, Quebec, Canada, (1992), (in English).
- (7) Data bank for Iranian Mathematics competitions, presented at ICME-7, Quebec, Canada, (1992), (in English).
- (8) Asymptotic Independence in Number Theory, presented at CMA Statistical Sciences Seminar, The Australian National University, Canberra, Australia, (1992), (in English).
- (9) History of probabilistic number theory, Presented at Mathematics Department and Mahani Research Institute of Kerman University, Kerman, Iran, (1993), (in Farsi).
- (10) Popularization of mathematics in schools, Presented at Kerman University, Kerman, Iran, (1993), (in Farsi).
- (11) Local densities of arithmetic functions, presented at 25th Iranian Mathematics conference, (1994), (in English).

(185) Dr. Ali Rejali's talks at an interview on "Opinion for improving education in Andisheh Varzan Some sights of the life and thoughts of Mahmoud Mehrmohammadi", (2019) (in Farsi).

(186) Challenges of statistics education in schools (With Amir Hossein Ashtari), Second Seminar on Statistics Education, Mashhad, to be published (in Farsi).

(187) Team competitions versus individualism at Mathematics Houses in Iran, *Mathematics Competitions*, 34(1) (2021), pp. 29-37.

(188) Statistics, probability and data science (With Ahmad Parsian, Nasrollah Iranpanah, Ehsan Bahrami Samani, Anahita Komijani, Azadeh Ghaheri), *School Mathematics Curriculum Standards in Iran*, 2021 under preparation.

(189) An approach to development: Turning education from a service duty to a productive tool (With Pooya Alinian, Raziye Mohammadi, Azadeh Parvaneh), submitted.

E- Accepted publications:

(1) Mathematics competitions in Iran. (In collaboration with Professors Toomanian and Zaare-Nahandi), presented at ICME-6, Budapest, Hungary, (1988), (in English).

(177) What are the mathematics houses in Iran and what they have done to Popularize Statistics? (With Maryam Ghaemi), Proceedings of the 61th World Statistics Congress, Morocco, Marrakech, (2017).

(178) Maryam Mirzakhani; The sweet fruit of student's math competitions, Roshd, Magazine of Mathematical Education, 127 (2017), pp. 38-40, (in Farsi).

(179) Continuous Learning of the Teachers, Roshd, Magazine of Mathematical Education, 130 (2018), pp. 25-27, (in Farsi).

(180) Three years of being present at the executive council, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 156 (2018), pp. 68-69, (in Farsi).

(181) Warning to the math community and enthusiasts for the country's sustainable development (With Azadeh Parvaneh), Journal of Culture and Mathematical Thinking, Iranian Mathematical Society, 38(65) (2020), pp. 13-35 (in Farsi).

(182) The most important challenges facing Iranian mathematical community (With Azadeh Parvaneh), Proceedings of the second Seminar on the Challenges Facing Mathematical Sciences, to be published (in Farsi).

(183) Some effective economic factors on failure in mathematics using the result of TIMSS study (With Azadeh Parvaneh, Soroush Alimoradi, Neda Hemmatipour), Farnood, Journal of Isfahan society of teachers of mathematics, (2019), pp. 51-68 (in Farsi).

(184) Half a century of continuous mathematics conferences in Iran, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 157,158 (2018), pp. 20-26, (in Farsi).

(168) The reasons for lack of interest in mathematical subjects, Newsletter of the Iranian Statistical Society, vol. 80, (2016), p.10, (in Farsi).

(169) Report of the scientific secretary of the Seminar on Mathematical Sciences and Challenges, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 89 (2016), pp. 5-8, (in Farsi).

(170) The situation of school mathematics education in Iran, Farnood, Vol. 21, (2016), pp. 21-30, (in Farsi).

(171) The reasons of Math plague, Newsletter of the Iranian Statistical Society, Vol. 80, (2016), p. 10, (in Farsi).

(172) The reasons for the lack of interest in mathematics and holding the Seminar on the Challenges Facing Mathematical Sciences, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 89 (2016), pp. 10-11.

(173) The reasons for the lack of interest in mathematics and holding the Seminar on the Challenges Facing Mathematical Sciences (With Azadeh Parvaneh), Proceedings of the Seminar on the Challenges Facing Mathematical Sciences, (2017), pp. 15-40. (in Farsi), and Letter of the Academy of Sciences, 2 (2018), pp. 151-169, (in Farsi).

(174) A brief report of the activities of the International Relations Committee of the Iranian Mathematical Society, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 149-150 (2017), pp. 4-7, (in Farsi).

(175) Editorial: Warning about the status of statistics in the country, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 95 (2017), pp. 1-3, (in Farsi).

(176) The study of failure in mathematics in the last decade, Proceedings of the Seminar on the Challenges Facing Mathematical Sciences, (2017), pp. 111-134, (in Farsi).

(159) Letter from Ali Rejali to the chairman of the Iranian Mathematical Society on the formation of a committee of mathematical education specialists in the country, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 134 (2013), page 16, (in Farsi).

(160) World year of statistics, Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, 21 (2013), pp. 5-12, (in Farsi).

(161) Challenging mathematics through the Improvement of education, Mathematics Competitions, Vol. 26, No. 2 (2013), pp. 34-41 (in Cooperation with Neda Hematipour).

(162) Statistics education, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 77 (2013), pp. 14-15, (in Farsi).

(163) Interview with Dr. Ali Rejali, faculty member of Isfahan University of Technology, Daneshgar, 75 (2014), p. 24, (in Farsi).

(164) The role of mathematical competitions and other challenging contexts in the teaching and learning of mathematics, Proceedings of the 12th International Congress on Mathematical Education. Springer, (2015), (in Cooperation with Mariade De Losada), pp. 563-568.

(165) The absence of statistics experts in organizations is a blow to planning, Newspaper Interview; IRNA, (2015).

(166) A look at the ups and downs of the position of mathematics in the country, a reflection on the mathematical failure, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 142 (2015), pp. 20-21, (in Farsi).

(167) Isfahan Mathematics House (With F. Kheradjoo), Bulletin de liaison de la CFEM, (2016), p. 8.

(150) Challenges for statistical community and statisticians organization in Iran, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 71 (2011), pp. 3-5, (in Farsi).

(151) Report on the election committee for the eleventh period executive committee of the Iranian Statistical Society, Newsletter of the Iranian Statistical Society, No. 74 (2012), pp. 9-10, (in Farsi).

(152) World Statistics Year (Dr. Rejali's Letter to Dr. Ahmad Parsian), Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, 20 (2012), page 8, (in Farsi).

(153) In honor of Parviz Shahriari, Roshd, Magazine of Mathematics Education, Vol. 1, 109 (2012), pp. 10-16.

(154) Evaluation of mathematical enhancement, (with Maryam Ghaemi, Maryam Hashemi), presented to: Iranian Vice-Presidency on Science and Technology, (2012).

(155) With frontiers in statistics (Ali Rejali), Newsletter of the Iranian Statistical Society, No. 74 (2012), pp. 2-5.

(156) Interview with Dr. Ali Rejali about the beginning of the Iranian mathematics competitions for high school students, the website of Iranian Mathematics Olympiad, 2012.

(157) Popularizing science using the experience of mathematical society, Third Seminar on Physics and the necessities, for its popularization, Physics Branch of the Science Academy of the Islamic Republic of Iran, (2012), pp. 115-124.

(158) Mathematics which is challenging, Roshd, Magazine of Mathematics Education, Vol. 29, No. 107 (2012), pp. 54-55.

Sciences (ICCS-X) on Statistics for Development and Good Governance, Egypt, (2010), pp. 39-43.

(143) Lack of interest in students for studying statistics, Farnood, 18 (2010), pp. 58-63 (in cooperation with Borhan and Ellahi).

(144) An opinion poll study on high school students and teachers about their attitudes toward statistics, Neda, Vol. 7, No.2, (2010), pp 1-5 (in cooperation with Borhan and Ellahi).

(145) New perspectives on identification and fostering mathematically gifted students: matching research and practice, *as Guest Editors with V.Freiman (Canada)*, The Montana Mathematics Enthusiast, Vol. 8, NOS 1&2, (2011), and pp. 161-166.

(146) An experience on training mathematics teachers for teaching statistics in Iran, Chapter 7 of C. Batanero, G. Burrill, and C. Reading (eds.), Teaching Statistics school Mathematics-Challenges for Teaching and Teacher Education: A joint ICMI/IASE study, Springer, (2011), pp. 37-40.

(147) Isfahan Mathematics House activities for mathematically gifted students, Proceedings, 6th International Conference on Creativity in Mathematics Education and the Education of Gifted Students, Riga, Latvia (2011), pp. 165-169.

(148) Statistics competitions in Iran, The Proceedings, The 6th Congress of the World Federation of National Mathematics Competitions, Riga, Latvia (2011), pp. 149-154.

(149) National statistics week in Iran, Roshd, Magazine of Mathematical Education, 103 (2011), pp. 28-31, (in Farsi).

(134) Challenges and problems facing school mathematics in Iran, Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, No. 17)2009(, pp. 4-5, (in Farsi).

(135) Report on the election committee for the tenth period executive committee of the Iranian Statistical Society, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 67 (2010), pp. 16-17, (in Farsi).

(136) A report on the preparation of teachers for teaching statistics in high schools (Translated by Fatemeh Asl Marz and Ali Rejali), Farnood, Vol.18 (2010), pp. 60-64, (in Farsi).

(137) What do we know and how do we know? (Translated by Fatemeh Asl Marz with cooperation of Ali Rejali), Roshd, Magazine of Mathematical Education, 100 (2010), pp. 46-55, (in Farsi).

(138) A report on the organization of statistics week in Iran, Newsletter of the Iranian Statistical Society, (2010), pp. 1-7, (in Farsi).

(139) Past, present and future of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, Interview, Ettihad, Vol. 7, No. 1, (2010), pp. 8-11

(140) Two letters from a teacher (Ali Rejali) to the Minister of Education (about the problems of education in Iran.), Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, No. 18, (2010), pp. 4-7.

(141) Short sabbatical leave proposal for mathematic teachers, Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, No. 18, (2010), pp. 10-12.

(142) Some activities for popularizing statistics, Statistics Education Session of the Tenth Islamic Countries Conference on Statistical

(127) A report on preparing mathematics teachers to teach statistics in high school, (in collaboration with A. Parsian), presented at joint ICMI/IASE study on Statistics Education in School Mathematics, Mexico, (2008)

(.ugr.es/~icmi/iase_study/Files/ProgrammeTopic5.htm).

(128) The process of choosing mathematically gifted students in Iran and its impact (in collaboration with L. Hatamzadeh Isfahani), presented at TSG6 at ICME-11, Mexico, (2008).

(129) Panel on statistics education, in cooperation with Dr. Ahmad Parsian, proceedings of the 10th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-10), (2008), pp. 448-451.

(130) Mathematics House, its goals and activities, Proceedings of the 10th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-10), (2008) (in Cooperation with Mr. KheradPazhuh), pp. 163-173.

(131) The major challenge of education in Iran, changing the position of education from service work to productive tool, Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, No. 16 (2009), pp. 5-7, (in Farsi).

(132) Challenging mathematics beyond classroom (in collaboration with a team of international scholars), chapter 2 of 16th ICMI study book on challenging Mathematics in and beyond the classroom, [Barbeau, Edward J.; Taylor, Peter J. (Eds.), Challenging mathematics in and beyond the classroom, [New ICMI Study Series](#), Vol. 12, Springer (2009), pp. 53-96.

(133) A brief report on the election of the Twenty-seventh period Executive Council of the Iranian Mathematical Society (88/7/1 to 91/6/31), Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 120 (2009), pp. 19 -20, (in Farsi).

(119) Honoring Dr. M. Farzan, Ettehad, the Journal of the Iranian Union for Mathematics Teachers' Societies, Vol. 4 (2007), pp. 40-42, (in Farsi).

(120) A first report on opinion poll survey on contractors of Mobarakeh Steel Company, (2007).

(121) Proposal for organization of research teams of mathematics teachers, Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, No. 13, (2007).

(122) Mathematical houses: Iranian Mathematical Houses Society, the second top society in the year 85, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 111 (2007), page 29, (in Farsi).

(123) Proposals for the formation of study groups of the Union of Scientific and Educational Societies of Mathematical Teachers of Iran, Along with Mathematicians, No. 37-38 (2007), pp. 8-13, (in Farsi).

(124) The Iranian Statistical Society: IRSS promotes Statistics, Applications, Amstat News, (February 2008), p. 23, (in collaboration with M. Reza Meshkani, A. Parsian and M. Tata.)

(125) Responsibilities of the Union, Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, No. 15 (2008), page 4, (in Farsi).

(126) The major challenge of education in Iran, changing the position of education from service work to productive tool, Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, No. 15)2008(, page 5, (in Farsi).

(110) Concur plan, Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, 5 (2003), pp. 26-30, (in Farsi).

(111) Challenges for Iranian Statistical Community, Editorial Note, Newsletter of the Iranian Statistical Society, Vol. 41, (2004), pp. 1-6, (in Farsi).

(112) Evaluation and Admission Plan, A new law for Iranian Universities Entrance Examinations, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, No. 98, (2004), pp. 21-23, (in Farsi).

(113) First and second report on bread consumption in Iran (with cooperation with a university team), (2005), (in Farsi).

(114) Statistics for all, a website for popularizing statistics, in collaboration with Miss Sajadi 2005-2006, (in Farsi), “.mathhouse.org or .stat4all.com”.

(115) Presenting a new method for teaching, A workshop, presented at the 8th Iranian Mathematics Education Conference (IMEC-8), (in collaboration with F. Haghani) Proceedings of IMEC-8 Shahrekord, (2006), pp. 287-298.

(116) International Commission on Mathematical Instruction, Farnood, the Journal of the Isfahan Society for Teachers of Mathematics, Vol. 14 (2006), pp. 30-31, (in Farsi).

(117) Report on drafting a law for establishment a National Organization of Statisticians in Iran, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 52 (2006), pp. 21-25, (in Farsi).

(118) Problems of Mathematics and Science Education in Iran, Ettihad, The Journal of the Iranian Union for Mathematics Teachers' Societies, Vol. 4, (2007), pp. 8-12, (in Farsi).

(102) Results of an opinion polls study on the proposal for the Iranian universities entrance examinations, in cooperation with S. Kherad Pazuh, set of papers for the seminar on methods and problems of university entrance examinations, (2002) pp. 149-158.

(103) Mathematics competitions, mathematics teachers and mathematics education in Iran, presented at the 4th Conference of the WFNMC, Melbourne, Australia (2002), Journal of the WFNMC, Vol. 16, No.1 pp. 92-96, (2003), (in English).

(104) News from universities and statistical centers: Isfahan Mathematics House, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 33 (2002), page 11, (in Farsi).

(105) News from universities and statistical centers in Iran: Isfahan Mathematics House, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 34 (2002), pp. 12-13, (in Farsi).

(106) Isfahan University of Technology, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 36 (2002), page 11, (in Farsi).

(107) News from universities and statistical centers in Iran: Activities of Isfahan Mathematics House, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 36 (2002), page 13, (in Farsi).

(108) It is too late for solving the problems of mathematics Education in Iran, A discussion paper on problems of mathematics education in Iran, presented at the 6th Iranian Mathematics Education Conference, Shiraz, Iran (2003), Farnood, No. 12, (2004), pp. 15-21, (in Farsi).

(109) Statute of the council of mathematics houses, Newsletter of the Iranian Union for Mathematics Teachers Societies, 5 (2003), pp. 22-26, (in Farsi).

Newsletter of the Iranian Statistical Society, 32 (2001), pp. 22-23, (in Farsi).

(93) Paper request, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 32 (2001), page 25, (in Farsi).

(94) Report on opinion polls for Mobarakeh Steel Company (with cooperation of a university team), (2001).

(95) Report on studies on cellular phone for the Communication Research Center (with cooperation of a university team), (2001).

(96) Interview with Ali Rejali, Aeen Farzanegan, Special Volume for the WMY-2000 (2001), pp. 297-302.

(97) World Mathematical Year, Young Students, Dialogue and Innovation, Isfahan Education Organization, (2002), pp. 119-128

(98) Some information about scientific societies for mathematics teachers in some countries, Union for Mathematics Teachers' Societies in Iran Publication, in collaboration with Miss F. Sajadi, (2001), (in Farsi), .mathhouse.org.

(99) Primary and final report on studies about household energy consumption in Iran for the Energy Department of the Ministry of Power (with cooperation with a university team), (2002-2004).

(100) A proposal for a national committee on planning for statistical works in Iran, produced for the Iranian Statistical Society, (2001-2002).

(101) A proposal for the Iranian universities entrance examinations, in cooperation with Y. Tabesh and A. Asaraee, Set of papers for the seminar on methods and problems of university entrance examinations, (2002), pp. 143-148.

(83) Making essay test scores fairer with statistics, (in collaboration with Ahmad Parsian), Statistics, a guide to the unknown (its translation into Farsi), Iranian Statistics Society, (2000), pp. 267-281.

(84) The role of teachers' societies for qualitative development of education in Iran, Amozeh, 6 (2000), pp. 21-23, (in Farsi).

(85) Isfahan University of Technology, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 26 (2000), page 12, (in Farsi).

(86) News from the National Headquarter of the World Year of Mathematics, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 27 (2000), page 13, (in Farsi).

(87) Mathematics Houses, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 27 (2000), page 13, (in Farsi).

(88) General assembly of the Iranian cryptology society, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 27 (2000), page 14, (in Farsi).

(89) Report on the role of statistics in development: the first part, in industry, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 27 (2000), pp. 17-18, (in Farsi).

(90) The 5th Iranian statistics conference: A report from the 5th Iranian statistics conference, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 28 (2000), pp. 9-10, (in Farsi).

(91) Other news: National committee for advancing mathematics, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 31 (2001), pp. 19-20, (in Farsi).

(92) Celebration of the day of statistics and planning at Isfahan Mathematics House, Some other activities at Mathematics House,

(74) News from universities and statistical centers of the country: Isfahan University of Technology, Faculty of Mathematics, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 20 (1998), page 12, (in Farsi).

(75) News from national headquarters of the world year of mathematics, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 22 (1999), pp. 9-10, (in Farsi).

(76) National commission for the world mathematical year, Journal of Gilan Mathematics Teachers' Society, No. 1, (1999), pp. 10-14, (in Farsi).

(77) Mathematics teachers' societies in Iran, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, No. 4 (1999), pp. 11-12, (in Farsi).

(78) Statistical analysis on a GRE-type competition, Mathematics Competitions, Journal of the WFNMC, Vol. 12, No. 1, (1999), pp. 60-64, (in collaboration with A. Hamadani), (in English).

(79) Mathematics house of Isfahan, Farnood, The Journal of Isfahan Society of teachers of mathematics, Vol. V, (1999), pp. 2-7, (in Farsi).

(80) A brief history of probabilistic number theory, Andishe-ye Amari, Vol. 4, No. 1, (1999) pp. 3-9, (in Farsi).

(81) Why mathematics is important? Part I, Raja, the Journal of Ghazvin Society for Teachers of Mathematics, Vol. 2, (2000), pp. 4-7, (in Farsi).

(82) Dr. Behboodian and scientific conferences, On the honor of professor J. Behboodian, Fifth Iranian Statistics Conference Publications, Isfahan, Iran, (2000), pp. 29-37, (in Farsi).

(66) Biography of a teacher, Farnood, The Journal of Isfahan Society of Teachers of Mathematics, Vol. III (1997), page 3, (in Farsi).

(67) National headquarters of the world year of mathematics, Farnood, The Journal of Isfahan Society of Teachers of Mathematics, Vol. III, (1997), pp. 3-6. (in Farsi).

(68) Statistics and probability in Iranian school curriculum, ISI Newsletter, Vol. 22, No. 1 (1998), Page 21, (in collaboration with A. Parsian), (in English), its translation in Italian (statistical probabilita Nei programmi di scuola in Iran, in Induzioni, Demografia, probabilita, statistica a scuola, 16 (1998), pp. 33-35.)

(69) The ups and downs of teaching geometry in Iran, Geometry and Mathematics Competitions, papers contributed to: topic Area 6 third WFNMC Congress, China, published by IUT, (in collaboration with A. Razavi), (1998), pp. 81-88, (in English), Also Mathematics Competitions, Journal of the World Federation of National Mathematics competitions, Vol. 11, No. 2, pp.77-84.

(70) School mathematics competition in Iran, Roshd, Magazine of Mathematical Education, 51 (1998), pp. 46-51, (in Farsi).

(71) Report on statistical techniques applicable to different units of Mobarekeh steel Company, (1998), (in collaboration with a group of colleagues in the department.), (in Farsi).

(72) Seminars and conferences: Seminar on the history of mathematics of Iran, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 18 (1998), pp. 11-12, (in Farsi).

(73) News from the national headquarter of the world year of mathematics, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 19 (1998), pp. 5-7, (in Farsi).

Mathematical Education ICME-8), Spain (1996), Published by Freudenthal Institute, pp. 73-76, (in English).

(58) Viewpoint: The achievements of the first Iranian Mathematics Education Conference, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 71 (1996), pp. 21-22, (in Farsi).

(59) Viewpoint: Past review and future plans, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 69 (1996), pp. 16-19, (in Farsi).

(60) Some comments on "First letter", Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 72 (1997), pp. 12-13, (in Farsi).

(61) Some comments on mathematics education in Iran, (National Standards), Newsletter of the Iranian Mathematical Society, Vol. 19, No. 1 (1997), pp. 12-13, (in Farsi).

(62) A report on ICME-8, Farnood, The Journal of Isfahan society of teachers of mathematics, Vol. III (1997), pp. 2-11 and Vol. IV, (1998), pp. 9-16, (in Farsi).

(63) Outcomes of the first Iranian Mathematics Education Conference (1st IMEC), Standards and more activities on mathematics education, presented at 2nd Iranian Mathematics Education conference, Kermanshah, (1997), Proceeding of the 2nd IMEC, pp. 129-137, (in Farsi).

(64) Teaching "Logo" to teachers, presented at 2nd Iranian Mathematics Education conference, Kermanshah, (1997), (in collaboration with Z. Savoj), proceedings of the 2nd IMEC, pp. 156-163, (in Farsi).

(65) Teaching probability and statistics in schools, Andishe-ye Amari, Magazine of the Iranian Statistical Society, Vol. 2, (1997), pp. 10-18, (in Farsi).

Unbelievable Results in Mathematics, Shahid Chamran Ahwaz University Publication on the occasion of the WMY-2000, (2000), pp. 241-283, (in Farsi).

(50) Fourteen suggestions for mathematics teachers, Roshd, Magazine of Mathematical Education, 42, (1995), pp. 44-48, (in Farsi).

(51) Calculus I, A book for national curriculum for pre-university students, Ministry of Education (1995), (in collaboration with M. Talgini, F. Kherad Pazuh & A. Ghiasian), (in Farsi).

(52) Discrete Mathematics, A book for national curriculum for pre-university students, Ministry of Education (1995), (in collaboration with M. Behzad, E. Mahmoodian & A. Amidi), (in Farsi).

(53) Calculus II, A book for national curriculum for pre-university students, Ministry of Education (1996), (in collaboration with M. Talgini, F. Kherad Pazuh & A. Ghiasian), (in Farsi).

(54) Popularizing Mathematics, Aeen Farzanegan, Vol. 3, (1996), pp. 123-138, (in Farsi).

(55) A proposal for activities of the Iranian mathematical society, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, Vol. 18, No. 3, (1996), pp. 16-19, (in Farsi).

(56) Application of mathematics in everyday life, presented at 27th Iranian Mathematics Conference, (1996), Farnood, the Journal of Isfahan society of teachers of mathematics, Vol. I, (1996), pp. 19-29, (in Farsi).

(57) Discrete mathematics, A new course for Iranian National Curriculum, presented in the working Group 13, "Curriculum changes in the secondary school", Eight International congress on

(40) Mathematics society and university education, in memoire of the 25th Iranian Mathematics Conference, (1994), pp. 87-90, (in Farsi).

(41) Problems of statistical education in Iran, A letter to the president, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 3 (1994), page 6, (in Farsi).

(42) A proposal for statistical center of Iran, Newsletter of the Iranian Statistical Society, 3 (1994), pp. 6-9, (in Farsi).

(43) Mathematics education, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 63 (1994), pp. 11-12, (in Farsi).

(44) Society news: Some notes on Society Executive Council, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 63 (1994), page 15, (in Farsi).

(45) Mathematics education, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 64 (1995), pp. 8-9, (in Farsi).

(46) Mathematics education, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 65 (1995), pp. 10-11, (in Farsi).

(47) Mathematics education, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 66 (1995), pp. 8-9, (in Farsi).

(48) Probability, notes for an in service course, presented at 26th Iranian Mathematical Conference, Proceedings of the Workshop on Math. Education, 26th Iranian Mathematics Conference, (1995), pp. 159-201, (in Farsi).

(49) Panel discussion on mathematics, its state and suggestions, (In collaboration with professors Karamzadeh, Shahshahani and Zare-Nahandi), Daneshgah-e-Enghelab, Vol. 104 (1995), pp. 11-40, and

(32) Some factors that make teaching calculus uninteresting, presented at Sharif University seminar on Teaching Calculus, (1990), Nashr-I Riazi, Vol. 3, No. 3, (1990), pp. 94-95, (in Farsi).

(33) Applications of probabilistic methods in other areas of mathematics, Abstract, Proceedings of the Twenty First Annual Iranian Mathematics Conference (1990), page 42, (in Farsi).

(34) Impact of Iran's participation in mathematics Olympiads on mathematical education, and National Competitions, "A New Proposal", presented at the first WFNC Conference, Waterloo, (Canada), (1990), Mathematics Competitions Vol. 4, No. 2, (1991), pp. 84-90, (in English).

(35) Pre-report and final report of the Iranian Mathematical Society panel discussion on "Calculus and its problems in university", presented at the twenty second annual Iranian Mathematics Conference, (1991), Newsletter of Iranian Mathematics Society, 13-6, (in Farsi).

(36) Questioning in classroom, Roshd, Magazine of Mathematical Education, 31 (1991), pp. 12-15, (in Farsi).

(37) Asymptotic independence between two sets of additive arithmetic functions, Research report, SRO 5-93, CMA, the ANU, Australia, (1993), (in English).

(38) Asymptotic expansions for local density and the moments of multiplicative arithmetic functions, Technical Report No. 433, Department of Statistics, Stanford University, California, USA, (1993), (in English).

(39) Asymptotic expansions for local density of additive arithmetic functions, Research report, CMA, SRO 24-93, CMA, The ANU, Australia, (1993), (in English).

(24) Asymptotic normality of the area under a random increasing lattice polygon, Bull. Iranian Math. Soc. 15 (1988), pp. 49-56, (in English).

(25) Asymptotic expansions for the moments of additive arithmetic functions, Bull. Iranian Math. Soc. 15 (1988), pp. 32-48, (in English).

(26) Asymptotic independence of ω and capital ω , Proceedings of the Eighteenth Annual Iranian Mathematics Conference, (1987), pp. 22-34, (in English).

(27) Lack of interest of students for studying Mathematics. UNESCO Document Series, No. 35. (Reports and papers presented in the fifth day special programme on "Mathematics, Education and society" at the 6th International Congress on Mathematical Education), (1988), pp. 146-147. (in English), "Its translation, Peyke Riazi, Vol. 3, No. 2, (1988), pp. 221-224".

(28) Twenty years of the Iranian Mathematical Society, Peyke Riazi, Vol. 4, No. 1, (1989), pp.1-17, (in Farsi).

(29) Bivariate limiting distribution in Number Theory, Proceedings of the Twentieth Annual Iranian Mathematics Conference, (1989), pp. 539-544, (in English).

(30) A report on "College on Recent Developments in Mathematics and Computer Science", distributed by the Ministry of Higher Education, (1990), (in Farsi).

(31) A report on "the first World Federation of National Competitions Conference", distributed by the Ministry of Higher Education, (1990), (in Farsi).

- (13) Ramanujan, Farhang and Andisheh Riazi, Magazine of the Iranian Mathematical Society, 5-1986, pp. 2-12, (in Farsi).
- (14) Expansion of $\sum\{(\ln p)^k/p\}$, Bull. Iranian Math. Soc. 14 (1987), pp. 31-39, (in English).
- (15) A review of 200 cases of attempted suicide in Isfahan, The Journal of Isfahan Medical School, 6 (1987), pp. 47-59, (In collaboration with Dr. Hasanzadeh), (in Farsi).
- (16) How to study mathematics, Roshd, Magazine of Mathematical Education, 15 (1987), pp. 10-12, (in Farsi).
- (17) A simple method for teaching mathematics, Roshd, Magazine of Mathematical Education, 17 (1988), pp. 14-16, (in Farsi).
- (18) A report on ICME-6, Distributed by the Ministry of Higher Education (1988), (in Farsi).
- (19) About educational system of B.S. in Mathematics in Iran, Nashr-I Ryazy, Vol. 1, No. 3, (1988), pp. 156-157, (in Farsi).
- (20) Kolmogorov, Farhang and Andisheh Riazi, Magazine of the Iranian Mathematical Society, 7 (1988), pp. 2-6, (in Farsi).
- (21) Summary of a report on ICME-6, Peyke Riazi, Vol. 3, No. 2 (1988), pp. 138-143, (in Farsi).
- (22) A letter to the members of the Iranian Mathematical Society about mathematical education section of the I. M. S., Peyke Riazi, Vol. 3, No. 2. (1988), pp. 225-227, and Jongeh Riazi, Vol. 4 (1989), pp. 177-178, (in Farsi).
- (23) Some suggestions for popularizing mathematics in Iran, Peyke Riazi, Vol. 3, No. 2, (1988), pp. 228-232, (in Farsi).

Proceedings of the Eleventh Annual Iranian Mathematics Conference, (1980) page 24, (in English).

(5) On literacy campaign in Iran. Isfahan Jihad University Magazine, 4 (1981), pp. 24-26, (in Farsi).

(6) Booklets for high school teachers, Publications of Isfahan University of Technology, Elementary Statistics, Issue 1 (1980), Number Theory, Issues 6, 7, 8 and 9 (1980-1981), Some Suggestions About the Problems in Schools, Issue 10 (1981), Logic, Issue 11 (1981), Vector Analysis, Issue 12 (1981) and Some Notes on Mathematics Education (1988), (in Farsi).

(7) The statistics of higher education and its facilities in Isfahan, (in collaboration with a university team), The statistics of Isfahan Province, Plans and Budget Publications (1982), pp. 249-345, (in Farsi).

(8) The future of higher education in Isfahan (in collaboration with a university team), A curriculum, Plans and Budget publications (1983), (in Farsi).

(9) Lack of interest in students for studying mathematics, A Brief Review, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 3-4, (1983), pp. 1-3, (in Farsi).

(10) Euler, Farhang and Andisheh Riazi, Magazine of the Iranian Mathematical Society, 3, (1984), pp. 2-6, (in Farsi).

(11) A look at suicide in Isfahan, The Scientific Journal of the Isfahan Medical School, 4, (1985), pp. 29-36, (In collaboration with a medical team), (in Farsi).

(12) Primes in set theory, Bull. Iranian Math. Soc. 13 (1986), pp. 29-35, (in English).

(4) Erdos Award of the WFNMC for the mathematics enrichment activities (2006) presented at ICME-11 Mexico, 2008 amt.canberra.edu.au/erdrejali.html

(5) Behzad Award of the Iranian Mathematical Society for establishment of institutions for mathematics enrichment (2012) presented at the 12th Iranian Mathematics Conference, Tabriz, 2012

(6) Popularization of Science Award of Iran (2017) presented at Iranian Society for Popularization of Science (IAPS)'s meeting, Tehran, 2017

(7) Superior Professor of Statistics of the Statistical Center of Iran for the modernization of the statistical system and implementation of the national statistics development program of Iran, with the recommendation of the Iranian Statistical Society, Tehran, 2019

D- Publications:

(1) On the limiting distributions of additive arithmetic functions. Proceedings of the Ninth National Iranian Mathematics Conference, (1978), pp. 320-335, (in English).

(2) On the asymptotic expansions for the moments and the limiting distributions of some additive arithmetic functions. (Ph.D. dissertation, Department of Statistics, Stanford University,) Technical Report no 116, Department of Statistics, Stanford University, (1978), (in English).

(3) Problems of teaching mathematics in Iran, A Brief Review, Newsletter of the Iranian Mathematical Society, 13, (1980) page 2, (in Farsi).

(4) The mean and variance of the number of prime factors of a number, (in collaboration with Professor Persi Diaconis), Abstract,

Curriculum Vitae

ALI REJALI, Ph.D., F.R.S., MATHEMATICS TEACHER,

Retired Associate Professor of Mathematics and Statistics,

Founder of Isfahan Mathematics House

A- Personal:

Date of Birth: April 21, 1951

Nationality: Iranian

B- Degrees:

- (1) B.S., Mathematics, Shiraz University, 1973 (Top Rank).
- (2) M.S., Mathematics, Shiraz University, 1974 (Top Rank).
- (3) Ph.D., Probabilistic Number Theory, Statistics Department, **Stanford University**, 1978.

C- Awards:

- (1) Shiraz University Scholarship for graduate study at Stanford University as top rank student, 1973-1978.
- (2) Ministry of Higher Education's Prize for establishment of Isfahan University of Technology Computer Center (1989).
- (3) Peter O'Halloran's Fellowships for attending the WFNMC conferences and ICME's 1998, 2000, 2002.

English Contents:

Curriculum Vitae.....	1
F.R.S	65
Memories of Ali Rejali.....	67
Dutch experiences with Dr Rejali and the House of Mathematics....	69
Peter Taylor's Memories	73
Rejali at Stanford	75
Visiting Harvard University	77
Visiting Schools Abroad	79
Rejali at International Conferences	81
International Network of Mathematics Houses	83

Honoring Dr. Ali Rejali

16th Iranian Statistics Conference

24-26 Aug. 2022

University of Mazandaran

ALI REJALI

MATHEMATICS TEACHER

If $Y_n =$ The Coloring Number of a Random Graph.

Then $Y_{n+1} = Y_n + X_{n+1}$, where X_{n+1} is 1 with a low probability and 0, otherwise.

And $Y_1 = 1$. So it seems that Y_n is asymptotically normally distributed, similar to $w(n) =$ the number of prime divisors of n , in Probabilistic Number Theory